

Siemenluettelo

Vuoden vihannes: Tomaatti

Viljelyopas
2022

Hyötykasviyhdistys ry / Nyttväxtföreningen rf

POSTIOSOITE, TOIMISTO,

Alku & juuri -puoti
Mechelininkatu 51,
00250 Helsinki

PUODINHOITAJA

Ulla Niskanen, 040 455 7141
tilaukset: tilaus@hyotykasviyhdistys.fi

TOIMISTONHOITAJA

Sari Erjamo-Seppä, 040 455 7142
toimisto: info@hyotykasviyhdistys.fi

TOIMINNANJOHTAJA

Katja Uski, 040 592 2122
katja@hyotykasviyhdistys.fi

PUHEENJOHTAJA

Annamari Arrakoski-Engardt,
040 0477878,
puheenjohtaja@hyotykasviyhdistys.fi

ANNALAN PUUTARHA

Hämeentie 154, 00560 Helsinki,
annala@hyotykasviyhdistys.fi
puhelin: 044 272 1259 (puutarhuri)

KIRJANPITÄJÄ

Maija Pulkkinen

PÄHKYLÄ

viestinta@hyotykasviyhdistys.fi

ALUEOSASTOT:

ELELÄ-POHJANMAA

Antti Karhumäki,
antti.karhumaki@gmail.com
Minna Norrholm, minnaiida@gmail.com

PIRKANMAA

Elisa Majara,
pirkanmaanhyoty@gmail.com

VARSINAIS-SUOMI

Tuija Suokas, tuijair.suokas@gmail.com

OULU

Tarja Käckman,
tarja.kackman@gmail.com

KUOPIO

Tarja Martikainen
parsapottu@gmail.com
Liisa Ronkanen (tiedotus),
parsapottu@gmail.com

KANTA-HÄME

Aliisa Ketonen,
ketonenaliisa@gmail.com
Sirkka Sandelin,
sirkkasandelin85@gmail.com

PÄIJÄT-HÄME

Pirjo Jokinen,
pirjopipsa.jokinen@gmail.com
Kirsi Heikkilä, kirsiheikkila7@gmail.com

JÄSENMAKSU 2022

29 € / henkilö, 59 € / yhteisö
Jäseneksi haluava voi liittyä verkko-
kaupan kautta tai ottaa yhteyttä
puhelimitse, kirjeitse tai sähköpostin
kautta yhdistyksen toimistoon.
Yhdistyksen säännöistä saa halutessa
jäljennöksen toimistonhoitajalta.
Yhdistys ottaa vastaan lahjoituksia ja
testamentteja toimintansa tukemiseen
tilille FI76 1023 3000 2142 91.

HYÖTYKASVIYHDISTYKSEN

JÄSENYYS

Jäsenmaksu on 29 euroa
vuodessa. Jäsenedut:
hyotykasviyhdistys.fi/jasenyys

PUHELINNEUVONTA

PUUTARHURIMME
NEUVOVAT JÄSENIÄ
PUUTARHA-ASIOISSA
TI–TO KLO 13–15.
044 272 1259

JÄSENASIAT JA

OSOITTEENMUUTOKSET

info@hyotykasviyhdistys.fi
040 455 7142

Huom! Maistraattiin, postiin
tai hyötykasviyhdistyksen
verkkokauppaan tehty
osoitteenmuutos ei välity
jäsenrekisteriimme.

TERVETULOA

LEHTIARKISTOON!

Klikkaa www.hyotykasvi-
yhdistys.fi -sivulla olevaa
Jäsensivuille-linkkiä.
Käyttäjätunnus on jäsen-
numerosi, joka on Pähkylän
osoitelipukkeessa.
Salasanasi on ensimmäisellä
kerralla etunimi+postinumero
(esim. Liisa54500).
Vaihda salasanasi.

Hyötykasviyhdistyksen 29. siemenluettelo

TOIMITUS & TAITTO: Satu Sainio, Elina Sauvola, Katja Uski,
ja Johanna Luoma-Tuominen (taitto)

KUVITUS: Tupu Vuorinen copyright

PAINOAIKKA: Grano Oy, Helsinki

ISSN: 1237-6671

Kansikuva
Hyötykasvi-
yhdistys

Kasvatuksen iloa!

Haluamme tarjota monipuolisen siemenvalkoiman sekä runsaasti vanhoja lajikkeita ja luonnonmukaisesti tuotettuja siemeniä. Luettelossa on myös monia uusia sortteja.

Valitse luonnonmukaisia ja biodynaamisia siemeniä, jolloin

- kasvatat kotipihaan ja luomuviljelyyn sopivia lajikkeita.
- tuet luonnonmukaista ja biodynaamista siementuotantoa.

Valitse vanhoja viljelykasveja ja lajikkeita, jolloin:

- saat helppohitoisia ja varmoja kasveja. Pitkään viljeltyt kasvit pystyvät liittoutumaan sienijuuria kasvattavien sienten kanssa uusia lajikkeita paremmin. Sienijuuret auttavat kasveja ravinteiden- ja vedenotossa sekä parantavat niiden vastustuskykyä tauteja vastaan.
- edistät geeniperimältään ja kulttuurihistorialtaan arvokkaiden lajien säilymistä.
- korjaat herkullista satoa ja kasvatat ihastuttavia kukkia.

Valitse hyönteiskasveja, jolloin:

- lisäät puutarhan monimuotoisuutta
- ehkäiset hyönteiskatoa
- tarjoat pölyttäjille arvokasta ravintoa
- houkuttelet puutarhaan harvinaisia hyönteisiä
- varmistat hyvän pölytyksen hedelmä- ja marjakasveille
- pääset kasvien lisäksi tutkimaan ja ihastelemaan hyönteisiä

MERKKIEN SELITYKSET

Mv = monivuotinen

Yv = yksivuotinen

Kv = kaksivuotinen

= Uutuus

= Luonnonmukaisesti tuotettu siemen

= Biodynaamisesti tuotettu siemen

= Perinnelajike eli pitkään viljelty lajike

= Hyönteiskasvi, eli perhosia, pölyttäjiä tai muita hyönteisiä houkutteleva kasvi

Näin ostat siemeniä

VERKKOKAUPPA: siemenet tulevat verkkokauppaan sitä mukaa, kun ne saapuvat myyntiin. Tilausten toimitus alkaa tammikuussa ja jatkuu niin kauan kuin tuotetta riittää. Siementen saatavuudessa voi tapahtua muutoksia.

TILAUSLOMAKE: täytä keskiaukeamalla oleva lomake ja postita se meille. Puuttuvan lajikkeen tilalle tarjoamme parasta mahdollista vaihtoehtoa.

ALKU & JUURI -PUOTI: hanki samalla muut viljelytarvikkeet. Mechelininkatu 51, Helsinki.

TAPAHTUMAT: olemme mukana useissa tapahtumissa, kuten esimerkiksi Helsingin Kevätmessuilla 7-10.4.2022.

Osa siemenvalkoimasta on myynnissä Annalan Siementorilla 12-13.3.2022, hyotykasviyhdistys.fi/tapahtumat-ja-kurssit.

Takuu ja palautusoikeus

Siemenet täyttävät EU:n siementarkastuslain määräykset. Siemenet säilyvät pisimpään kuivassa ja viileässä paikassa.

Asiakkaalla on oikeus palauttaa tavara 14 päivän sisällä sen saatuaan. Tuotteen tulee olla vahingoittumaton ja avaamattomassa alkuperäispakkauksessa.

Otamme mielellämme vastaan palautetta ja toiveita.

TUOTENUMEROHAKU VERKKOKAUPASSA

Hakutoiminto helpottaa verkkokaupassa asiointia.

- Mene osoitteseen: <https://hyotykasviyhdistys.fi/tuotteen-lisays-ostoskoriin>.
- Katso tuotenumero siemenluettelosta tai verkkokaupasta.
- Kirjoita numero kenttään ja klikkaa painiketta 'Lisää!'. Voit syöttää kaikki tilausnumerot peräkkäin ja lisätä/muuttaa lukumäärää vasta 'Ostoskori'-vaiheessa. Myös tuotteen poistaminen onnistuu vielä tässä vaiheessa. Muista tarkistaa tilaus!

Aitoelämänlanka	91	Jättihibiskus	115	Koristeportulakka	96
Aitohunajakukka	107	Jättikarhunputki	74	Korutsinnia	104
Aitokissanminttu	50	Jättikurpitsa	22	KOSMOKSET,	
Aitoukonhattu	89	Jättiapietäryrtti	74	KOSMOSKUKAT	96
AJURUOHOT	50	Jättisipuli	44	Kotipelargoni	116
Alppiakileija	70	Jättitulikukka	53	KÖYNNÖSKRASSIT	96
Alppiikkiputki	83	Jättiverbena	93	Kreikanmäkimeirami	61
Amerikanvuokko	90	JUURIKKAAT	12	Kruunusuvikakkara, vihanneskrysantheemi	19
APILAT	107	Juuripersilja	61	Kuitupellava	109
Arovuokko	90	Juurisikuri	43	Kukkakaali	14
AURINGONKUKAT	91	Kaali	13	Kurtakärsämä	78
Avomaankurkku	19	KAALIKASVIEN SUVUN SALAATTIKASVEJA		Kumina	55
BASILIKAT	50	Nopekasvuisia ja maukkaita		KURKUT	19
Brokkoli-varsiparsakaali, brokkoli	13	lehtivihanneksia.	17	KURPITSAT	20
Chiasalvia	65	KAALIT	13	Kurttukaali, savoiinjakaali	14
Chilipaprika	31	Kääpiöauringonkukka	91	Kuukausimansikka	24
ELÄMÄNLANGAT	91	Kääpiöjapaninakileija	70	Kvinoa	42
Elefanttiheinä	113	Kääpiösametikkukka	66	KYNTELIT	55
Endiivi	43	KAENKUKAT	77	Kyssäkaali, kaalirapi	15
Esimerkkiseos (herne & kaura & ruisvirna)	107	Kähäräpersilja	62	Lakritsikasvi	55
Esparsetti	108	Kähärsinappi	17	Lampinaatti (ludenseelanninpinaatti	24
Etelänmunkki	70	Kaliforniantuliuunikko	93	Lanttu	24
Etelänrasti	92	Kamomillasaunio	53	Latva-artistokka	25
Etelänruusuoho	70	Kanarianköynnöskrassi	97	LAUKAT	55
Euroopanälppitähti	70	Kanelibasiliika	51	Lehmanpapu, pitkäpapu (parsapapu)	25
Euroopanmerikaali	9	Kangasajuruoho	50	Lehtikaali, koristekaali	15
Haisusametikkukka	65	Karhunjuuri, "karhunkumina"	54	Lehtimangoldi	27
Harjanleikka	81	Karhunlaukka	45	Lehtisalaatti	40
Härkäpapu	11	KARSAMOT	78	Lehtoakileija	70
Harmaakäenokukka	77	Kärsimyspassio, kärsimyskukka	115	Lehtosalvia	79
Harmaamalvikki	71	Karviakoiso, "ananaskirsikka"	25	Lehtosinilava	79
Härmekaali (kailaan, kiinanbrokkoli)	13	Kasvihuonekurkku	20	Leikkoleijonankita	99
Hehkuvarakkaus	77	Kaukasianmaksaruoho	79	(Leipä)vehnä	110
Helminukjajakkärä	71	Kaukasianpitkäpalko	74	‘Lemony’, sitruunakissaminttu	50
Herne	9	KAUNOKIT	74	Liperi (lipstikka)	55
Herne	111	Kaunopunahattu	62	Liuskaratamo	25
HERNEET	9	Kaurajuuri	19	LOBELIAT	97
HIBISKUKSET	115	Kaura parantaa maata	111	Loistoperhoskukka	95
HIERAKAT	10	Kehtolehti	75	Lumotupakka	105
HIETASINAPIT	11	Keijunmekko	93	luppiot	56
Hilloisipuli	44	Kellokärhö	76	LYHTYKOISOT	25
Hilppa	92	Kelloköynnös	93	Maariankello	75
Himalajanjalkalehti	71	Kellopeippi	76	Maarianohdake	56
Hopeahärkki	71	Kellosormustinkukka	86	Maissit	26
Hopeamaruna	71	KELLOT	75	Maitokello	75
Huiskuvuoriminttu	51	Keltajuurikas	13	Makeastevia	56
Humala	71	Keltakaunokki	74	Mäkimeirami	61
Hunajameloni	27	Keltakosmos	96	MAKSARUOHOT	79
Hyasinttipapu	92	Keltalupiini	108	Maloppi	98
Hyvänheikinsavikka	41	Keltapunahattu	63	MALVAT	80
IDÄTETTÄVÄT JA VERSOTETTAVAT SIEMENET	111	Keltasauramo, värisauramo	112	Mangoldi	26
IISOT	52	Keltauhonhattu	89	Marjasavikka, "mansikkapinaatti"	42
Itähelokki	52	Keltavaleunikko	90	MARUNAT	56
Isoaurinkukka	92	Keräkaali, valkokaali	13	Maurinkiiltomalva	60
Isoauringonkukka	91	Keräsalaatti	39	Maustebasiliika	51
Isoauringonkukka	108	Kesäharso (kesäraunikki)	94	Maustefenkoli	60
Isoauringonkukka	111	Kesäiiso	52	Maustekirveli	60
Isohelokki	72	Kesäkurpitsa	21	Maustemeirami	61
Isohietasinappi, villirukola	11	Kesäkuuruoho	94	Maustesametikkukka	66
Isohirvenjuuri	53	Kesäkynteli	55	(Mauste)tili	67
Isokaunosilmä	72	Kesämalvikki	94	MEIRAMIT	61
Isokirjopeippi, "värinokkonen"	115	Kesäpäivänhattu	94	Meloni	27
Isokonnantatar	72	Keto-orvokki	82	MELONIT	27
Isoköynnöskrassi (köynnöskrassi)	96	Kevätuusuleinikki	76	Mirrinminttu	80
Isolehtinen basilika, mammuttibasiliika	50	Kevätvuohenjuuri	76	Mooseskenpalavapensas	80
Isolyhtykoiso, "juutalaiskirsikka"	72	Kiinanasteri	94	Morsinko	112
Isomaksaruoho	79	Kiinanisipuli, kiinanruohosipuli	45	Morsiusharso	80
Isonokkonen	12	KILKAT	76	Mukulaselleri	42
Iso-olkikukka	92	Kirjokohlonkukka	95	Munakoiso (munahedelmä, aubergiini)	28
Isopäivänkakkara	72	Kirjolupiini	77	Mungopapu	111
Isoräpelö	113	Kirjopäivänsini	91	Munkkinielikka	81
Isoametikkukka	100	Kirjorevohäntä	36	Mustajuuri	28
Isoasiheinä	113	Kirsikkatomaatit	47	Mustasievikki	100
Isotähtiputki	73	Kivikärsämä, nukkakärsämä	78	Mustasilmäsusanna	115
Isotsinnia	103	Kivikkökäenminttu	54	Myskikurpitsa	23
Isoukonkello	75	Kivikkokilikka	77	Myskimalva	80
Italianpantaheinä	114	Kivikkosuopayrtti	86	Myskialvia	65
Jaloängelmä	73	Koiruoho, mali	56	Namenia	18
Jalokallioinen	73	Komeasikkikukka	101	Narsissitupakka	105
Jalokiurukannus	73	Koreakärsämä	78	Nauris, turnipsi	29
Jaloritarinkannus	73	Koreaniiso	52	Neidonmaksaruoho	79
Jänöhäntä	114	Koreatörmäkukka	95	NEILIKAT	81
Japaninkaali (mizuna)	17	Korianteri	54	Niittykullero	81
Japaninretikka, daikon	35	Koristehirsi	114	Nukenkaulus	98
Japaninyrttiputki (mitsuba)	53	Koristekurpitsa	23	(Nurmi)kaunokainen	74

Nurmilauha	114	Rohtorosmariini	64	Talvikurpitsa ja jättikurpitsa (talvisquash)	22
Ohra	110	Rohtosalkoruusu	64	Talvikurpitsa (talvisquash)	23
Ökra	30	Rohtosamettikukka	66	Talvikynteli	55
Oleanteri	115	Rohtosormustinkukka	86	Tarha-ajuruoho, timjami	50
Öljyretikka	110	Rohtosuopayrtti	86	Tarhaidänunikko	89
Oopiumiunikko	106	Rohtovirmajuuri	64	Tarhaillakko	87
ORVOKIT	82	Ruiskaunokki, ruiskukka	99	Tarha- ja pensaspavut	32
Palavarakkkaus	78	Ruisvirna	109	Tarhakehäkukka	102
Pallerokiurunkukka	98	Runkotomaatit	48	Tarhakehäkukka	110
Palmukaali, mustakaali	16	Ruoholaukka, ruohosipuli	46	Tarhalaukkaneilikka	87
Paisternakka	30	Ruokaparsa	37	Tarhaleukoja, välimerenleukoja	102
Palturitupakka (kessu)	105	Ruokaporkkana	37	Tarhalobelia	98
PAPRIKAT	30	Ruokaretikka (kiinanretikka)	36	Tarhamaltsa	46
Parakrassi	61	Ruotimangoldi	27	Tarhaneito	102
Parsakaali, brokkoli	16	Ryotiselleri (lehtiselleri, varsiselleri)	42	Tarhaorvokki	103
Parsakaali, brokkoli	111	Ruusukaali, brysselinkaali	16	Tarhapetunia, petunia	98
PARSAT	116	Ruusumalva	80	Tarhaportulakka	66
PAVUT	32	Ruusunätkelmä	85	Tarhaportulakka	111
PELARGONIT	116	Ruusupapu	33	Tarharaparperi	47
Peltoherne	109	Ryhmäleijonankita	99	Tarharistikki	87
(Pelto)kaura	110	Ryhmäsamettikukka	100	Tarhasalkoruusu	87
Peltoinnunjalja	109	Ryytineito	64	Tarhasarviorvokki	82
Pensasköynnöskrassi (pensaskrassi)	97	Ryytisalvia	65	Tarhasuolaheinä	10
Pensaspaprika	32	Saksankirveli	65	Tatsoikaali	18
Pensastomaatit	48	SALAATIT	39	Teehibiskus (rosella-tee)	115
Pensasväriherne	112	Salaattifenkoli	40	Thaibasilika	51
Perhosorvokki	82	Salaattiherne	9	Tiikerikaunosilmä	112
Persianapila	107	Salaattikleitonita (talviportulakka)	41	Tiikerikaunosilmä	103
Persija	62	Salaattisekoitus	17	Tomaatti	47
PERSILJAT	61	Salaattisekoitus	40	Tomatillo	26
Pesusenienkurkku	34	Salaattisikuri	43	TSINNIAT	103
Piiankieli, ratamoneidonkieli	98	Salaattivuonankaali	41	TULIKUKAT	88
PIIKKIPUTKET	83	Salkopapu	33	Tummatulikukka	88
Pikarikaarstaohdake	83	SALVIAT	65	Tuntomimosa (tuntokasvi)	117
Pikkubasilika	51	SAMETTIKUKAT	100	TuoksuaMPIASyrty	67
Pikkuluppio	56	SAMETTIKUKAT (yrttikäytto)	65	Tuoksuheiotrooppi	117
Piillisipuli, talvisipuli	45	Sango-retikka	111	Tuoksuherne, hajuherne	104
Pinaatti	30	Sareptansinappi	18	Tuoksurujenpolvi	88
Pitkä avomaankurkku	24	SAVIKAT	41	Tuoksuorvokki	82
Pohjanrantakukka	83	SELLERIT	42	Tuoksupielus	104
Pohjanruusujuuri	85	Sidesalaatti	40	Tuoksuresesta	105
Polkuhaarikko	83	SIEVIKIT	100	Tuoksuruuta, viiniruuta	67
Preeria-auringonkukka	84	SIKURIT	43	TUPAKAT	105
Preeriaväriminttu	69	SILKKIKUKAT	101	Tupastiarella	88
Puistolemmikki	84	Silkkiunikko	109	Turbaanikurpitsa	23
Pullokurpitsa	34	Silkkiunikko	106	Turkinunikko	106
Puna-apila	107	Siloendiivi (escariol)	43	UKONHATUT	89
PUNAHATUT	62	Silopersija	62	Unelma	116
Punahierakka, viinisuolaheinä	10	Silpoydinherneherne	9	Unelmatädyke	89
Punajuurikas	12	Sinappikaali (rukola)	44	UNIKOT	89
Punakaali	16	Sinappikaali (rukola)	111	UNIKOT	106
Punakärsämä	78	Sini-ikiviuho	101	Vaahtera-aulio	117
Punakellukka	84	Sinimailanen, alfalfa	109	Vahapapu	33
Punakonnanryrtti	84	Sinimailanen, alfalfa	111	Väinönputki	68
Punakosmos	96	Sininata	14	VALEUNIKOT	90
Punalehtinen basilika	51	Sinipallo-ohdake	85	Valkopailla 'Isokallio'	107
Punaluppio (rohtoluppio, rohtopunaluppu)	56	Sinipellava	85	Valkohietasinappi, wasabirukola	11
Punaparsamaite (punaparsaerhe)	35	Siniipiikkiputki	83	Valkohurtanminttu, hurtanminttu	68
Punapellava	99	Sinisalvia	101	Valkojuurikas	13
Punarevonhäntä	37	Sinisievikki	101	Valkosinappi	108
Punaväriminttu	69	Sinivaleunikko	90	VÄRIMINTUT	69
Purjo	45	Siperiankärsämä	78	Väriresesta	113
Purppurapunalatva	84	SIPULIT, LAUKAT	44	Värisaffori	112
Purppuraratamo	63	Sirokesäkynttilä	101	Venäjänrakuuna	60
Purppuratulikukka	88	Siropäivänhattu	94	Veriapila	108
Pyhäbasilika	51	Sirosilkkikukka	101	Verihanikki	90
Pyöröjänönputki	99	Sitruunabasilika	51	Veripeippi	68
Ranskalainen lehtipersija	62	Sitruunakurkku	20	Vesikrassi, isovesikrassi	111
Ranskantulikukka	88	Sitruunamelissa	66	Vesimeloni, arbuusi	28
Rapea keräsalaatti jäävuorisalaatti	39	Sitruunaväriminttu	69	Vihanneskrassi	111
Rauniokiikka	77	Soijapapu (soija)	46	(Vihannes)kurkku	19
Retiisi	35	Sokeriherne	10	Vihannespaprika, ruokapaprika	30
RETIKAT	35	Sokerimaissi	26	Vihannessinappi (komatsuna)	18
Retikka	36	Soodajääpäivikki, jääruoho	46	Viherminttu	68
Reunuspietaryrtti (reunuspäivänkakkara)	63	SORMUSTINKUKAT	85	Viherisipuli	46
REYONHÄNNÄT	36	Suippokaali	17	VILJAT	110
Riippalobelia	97	Sulkaneilikka	81	Viljatatar, tattari	110
Riippapelargoni	117	SUOPAYRTIT	86	Villasormustinkukka	86
Riippaviidakkokurkku	37	Sysshohdekukka	86	Vuokot	90
(Rohto)Iisoppi	52	Syysähdekukka	87	Vuorikaunokki	74
Rohtonokula	63	TÄDYKKEET	89	Westerwoldinraiheinä	110
Rohtopähkämä	64	Tähkähello	76	Yrtti-iiso, anisiso	52
Rohtopunahattu (rohtopäivänhattu, auringonhattu)	63	Tähkälaventeli	67	Yrttiselleri, leikkoselleri	69
Rohtopurasruoho (kurkkuryrtti)	63	Tähkätädyke	89		
		Täittoydinherne	10		

Abelmoschus esculentus	30	Brassica oleracea Alboglabra-Ryhmä	13	Cymbalaria pallida	77
Abutilon x hybridum	117	Brassica oleracea Botrytis-Ryhmä	14	Cynara cardunculus Scolymus-Ryhmä	25
Achillea	78	Brassica oleracea Capitata-Ryhmä	13	Daucus carota	95
Achillea filipendulina	78	Brassica oleracea Capitata-Ryhmä	16	Daucus carota subsp. sativus	37
Achillea millefolium, punakukkaiset	78	Brassica oleracea Capitata-Ryhmä	17	Delphinium risteymät	73
Achillea ptarmica f. multiplex, kertomykeröiset	78	Brassica oleracea Gemmifera-Ryhmä	16	Deschampsia cespitosa	114
Achillea sibirica	78	Brassica oleracea Gongyloides-Ryhmä	15	Dianthus	81
Achillea tomentosa	78	Brassica oleracea Italica-Ryhmä	13	Dianthus barbatus	81
Acmella oleracea	61	Brassica oleracea Italica-Ryhmä	16	Dianthus carthusianorum	81
Aconitum	89	Brassica oleracea Italica-Ryhmä	111	Dianthus plumarius	81
Aconitum lycoctonum subsp. lycoctonum	89	Brassica oleracea Italica-Ryhmä	14	Dictamnus albus	80
Aconitum napellus subsp. lusitanicum	89	Brassica oleracea Sabellica-Ryhmä	15	Digitalis	85
Adonis vernalis	76	Brassica oleracea Sabellica-Ryhmä	16	Digitalis lanata	86
Agastache	52	Brassica rapa	18	Digitalis purpurea	86
Agastache cana	52	Brassica rapa	29	Digitalis purpurea 'Gloxiniiflora'	86
Agastache foeniculum	52	Brassica rapa Mizuna-Ryhmä	17	Diploaxis	11
Agastache rugosa	52	Brassica rapa Perviridis-Ryhmä	18	Diploaxis erucoides	11
Agrostemma githago	92	Brassica rapa Tatsoi-Ryhmä	18	Diploaxis tenuifolia	11
Alcea rosea	87	Briza maxima	113	Dipsacus sativus	83
Allium	44	Bupleurum rotundifolium	99	Doronicum orientale	76
Allium	55	Calamintha nepeta	54	Dracocephalum moldavica	67
Allium cepa Hillosipuli-Ryhmä	44	Calendula officinalis	102	Echinacea	62
Allium cepa Jättisipuli-Ryhmä	44	Calendula officinalis	110	Echinacea pallida	63
Allium cepa Vihersipuli-Ryhmä	46	Callistephus chinensis	94	Echinacea paradoxa	63
Allium fistulosum	45	Campanula	75	Echinacea purpurea	62
Allium porrum	45	Campanula lactiflora	75	Echinops bannaticus	85
Allium schoenoprasum	46	Campanula latifolia var. macrantha	75	Echium plantagineum	98
Allium tuberosum	45	Campanula medium	75	Erigeron Speciosus-Ryhmä	73
Allium ursinum	45	Campanula thyrsoides	76	Eruca sativa	44
Althaea officinalis	64	Capsicum	30	Eruca sativa	111
Amaranthus	36	Capsicum annuum Chili-Ryhmä Chilipaprika	31	Eryngium	83
Amaranthus caudatus	37	Capsicum annuum Grossum-Ryhmä	30	Eryngium alpinum	83
Amaranthus tricolor	36	Capsicum annuum Longum-Ryhmä	31	Eryngium planum	83
Anaphalis margaritacea	71	Maustepaprika	31	Eschscholzia californica	93
Anchusa capensis	92	Capsicum frutescens	32	Eupatorium purpureum	84
Anemone	90	Carthamus tinctorius	112	Fagopyrum esculentum	110
Anemone multifida	90	Carum carvi	55	Festuca Glauca-Ryhmä	114
Anemone sylvestris	90	Centaurea	74	Foeniculum vulgare var. azoricum	40
Anethum graveolens	67	Centaurea cyanus	99	Foeniculum vulgare var. dulce	60
Angelica archangelica	68	Centaurea macrocephala	74	Fragaria vesca var. semperflorens	24
Angelica gigas	74	Centaurea montana	74	Gaillardia aristata	87
Anthemis tinctoria	112	Cerastium tomentosum	71	Gaura lindheimeri	101
Anthriscus cerefolium	60	Chelone lyonii	84	Genista tinctoria	112
Antirrhinum majus Maximum- Ryhmä	99	Chenopodium	41	Geranium macrorrhizum	88
Antirrhinum majus Nanum-Ryhmä	99	Chenopodium bonus-henricus	41	Geum chiloense	84
Apium	42	Chenopodium foliosum	42	Gilia capitata	98
Apium graveolens Secalinum-Ryhmä	69	Chenopodium quinoa	42	Glebionis coronaria	19
Apium graveolens Dulce-Ryhmä	42	Cichorium	43	Glycine max	46
Apium graveolens Rapaceum-Ryhmä	42	Cichorium endivia Escarole-Ryhmä	43	Glycyrrhiza glabra	55
Aquilegia	70	Cichorium intybus Foliosum-Ryhmä	43	Gypsophila elegans	94
Aquilegia alpina	70	Cichorium intybus Radicosus-Ryhmä	43	Gypsophila paniculata	80
Aquilegia flabellata var. pumila	70	Citrus lanatus	28	Helenium Autumnale-Ryhmä	86
Aquilegia vulgaris	70	Clarkia	101	Helianthus	91
Arabis caucasica	74	Clarkia pulchella	101	Helianthus x laetiflorus	84
Armeria Maritima-Ryhmä	87	Clarkia unguiculata	101	Helianthus annuus	91
Artemisia	56	Claytonia perfoliata	41	Helianthus annuus	108
Artemisia absinthium	56	Clematis integrifolia	76	Helianthus annuus	111
Artemisia dracunculus	60	Cobaea scandens	93	Helianthus annuus Nanus-Ryhmä	91
Artemisia ludoviciana	71	Coreopsis grandiflora	72	Heliotropium arborescens	117
Asparagus	116	Coreopsis tinctoria	103	Hesperis matronalis	87
Asparagus officinalis	37	Coreopsis tinctoria	112	Hibiscus	115
Asparagus setaceus	116	Coriandrum sativum	54	Hibiscus Moscheutos-Ryhmä	115
Astrantia major	73	Corydalis nobilis	73	Hibiscus sabdariffa	115
Atriplex hortensis	46	Cosmos	96	Hordeum vulgare	110
Aubrieta x cultorum	87	Cosmos bipinnatus	96	Humulus lupulus	71
Avena sativa	110	Cosmos sulphureus	96	Hyönteiskasvi	52
Bellis perennis	74	Crambe maritima	9	Hyssopus officinalis	52
Beta	12	Cryptotaenia japonica	53	Impatiens walleriana	114
Beta	26	Cucumis	19	Inula helenium	53
Beta vulgaris subsp. vulgaris var. cicla ja	27	(Cucumis ja Citrullus)	27	Ipomoea	91
Beta vulgaris subsp. vulgaris var. conditiva	12	Cucumis melo	27	Ipomoea purpurea	91
Beta vulgaris subsp. vulgaris var. conditiva	13	Cucumis melo Hunajameloni-Ryhmä	27	Ipomoea tricolor	91
Beta vulgaris subsp. vulgaris var. lutea	13	Cucumis sativus	19	Isatis tinctoria	112
Beta vulgaris var. flavescens	27	Cucurbita	20	Jasione laevis	70
Bistorta officinalis	72	Cucurbita maxima	22	Knautia macedonica	70
Borago officinalis	63	Cucurbita maxima 'Turk's Turban'	23	Lablab purpureus	92
Brachyscome iberidifolia	98	Cucurbita moschata	23	Lactuca	39
Brassica	13	Cucurbita pepo	21	Lactuca sativa Capitata-Ryhmä	39
Brassica juncea	18	Cucurbita pepo	23	Lactuca sativa Capitata-Ryhmä	39
Brassica juncea var. crispifolia	17	Cucurbita pepo	23	Lactuca sativa Crispa-Ryhmä	40
Brassica napus subsp. napobrassica		Cucurbita pepo / Cucurbita maxima	22	Lactuca sativa Longifolia-Ryhmä	40
(Napobrassica-Ryhmä)	24	Cymbalaria	76	Lagenaria siceraria	34
Brassica oleracea	13	Cymbalaria muralis	77	Lagurus ovatus	114

Taimien kasvatsohjeet

KYLVÖN TYÖVAIHEET

Liota siemeniä vain 1–2 tuntia, sillä siemenet tarvitsevat happea. Laita isot siemenet veteen vain osittain.

- Käytä puhdasta ja vähäravinteista kylvömultaa.
- Kylvä siemenet puhtaisiin ja pohjareikäisiin laatikoihin, ruukkuihin tai purkkeihin.
- Ripottele siemenet harvaan. Tiheys altistaa taimet venymiselle ja sienitaudeille. Suuret siemenet ja nopeasti itävät lajit kannattaa yleensä kylvää suoraan pottiin tai ruukkuun.
- Sirottele kylvöksen päälle turvetta, hiekkaturvetta tai puhdasta hiekkaa kaksi kertaa siemenen paksuinen kerros.
- Painele valossa itävät siemenet kevyesti mullan pinnalle ja peitä kylvös ilmastavasti muovilla.
- Laita kylvös lämpimään paikkaan. Useimmat siemenet itävät parhaiten 20–24 asteessa.
- Pidä kylvös tasakosteana, mutta varo liiallista märkyyttä. Kostuta kylvös sumutinpullolla tai laittamalla kylvöastia huoneenlämpöiseen veteen niin, että se on vedessä puoliväliin saakka.
- Anna lisävaloa, jos siemenet taimettuvat ennen maaliskuuta tai ikkuna on hämärä. Lisävaloksi sopivat esimerkiksi led-valaisin, loisteputki ja vähintään 20-wattinen energiansäästölamppu.

Sisällys:

Taimien kasvatsohjeet **8**

Vihannekset **9**

Yrtit **50**

Kukat, kaksi- ja monivuotiset **70**

Kukat, yksivuotiset **91**

Maisemointi- ja maanparannuskasvit **107**

Viljat **110**

Idätettävät ja versotettavat siemenet **111**

Värikkasvit **112**

Koristeheinät **113**

Huonekasvit **114**

TAIMIEN KOULINTA

- Kouli taimet, kun niihin on kasvanut sirkkalehtien lisäksi ensimmäinen varsinainen lehtipari. Kastele taimet useita tunteja ennen koulintaa.
- Irrota taimi mullasta. Jos varsi on hento ja hauras, pidä kiinni lehdestä.
- Tee multaan kolo ja istuta taimi hieman aiempaa syvempään niin, että juuret tulevat suoraan. Jos juuristo on venähtänyt pitkäksi, nipsaise siitä pätkä.
- Tiivistä multa kevyesti ja kastele.
- Nosta taimet valoisaan paikkaan. Etenkin runsaasti lämpöä vaativat lajit, kuten basilika ja kurkku, pitävät pohjalämmöstä.
- Pidä multa tasakosteana, mutta varo liiallista märkyyttä. Kastele haalealla vedellä.

TAIMIEN TOTUTTAMINEN ULKOILMAAN

- Aloita karaisu 1–2 viikkoa ennen istutusta ulos.
- Vältä rajuja olosuhteiden muutoksia. Kasvuharso suojaa taimia tuulelta, kylmältä ja auringon porotukselta.
- Nosta perennat ulos mahdollisimman aikaisin. Ne venyvät herkästi lämpimässä.

SIEMENTEN KYLMÄKÄSITTELY

Osa kasveista vaatii keväällä kylvettäessä kylmäkäsitteilyn, joka purkaa siemenen lepotilan. Kylvö syksyllä ulos antaa siemenille luonnollisen kylmäkäsitteilyn.

Kylmäkäsitteily keväällä:

- Laita siemenet ja desilitra kosteaa hiekkaa tai turvehiekkaseosta muovipussiin. Jätä pussi hieman raolleen.
- Pidä siemeniä huoneenlämmössä viikko.
- Laita pussi 1–3-asteiseen paikkaan, kuten esim. jääkaappiin 4–8 viikoksi. Kääntelee pussia, ja seuraa itämistä vähintään kerran viikossa.
- Kun käsitteilyaika päättyy, kylvä siemenet tavalliseen tapaan. Jos siemenet alkavat itää kylmäkäsitteilyn aikana, kylvä ne varoen sirkkajuuria vahingoittamatta.

VIHANNEKSET

Euroopanmerikaali (Strandkål)*Crambe maritima***annos n. 2 g / 3,80 €** **til.no 1213**

1 g = n. 18 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena, harvinaisena Saaristomeren eteläosissa ja jonkin verran Suomenlahden hiekkarannoilla. Lehdet ovat kookkaat, harmahtavan vihreät ja vahakerroksen peittämät. Nuorien lehtien alapinta on sinipunainen. Maku kirpeän pähkinäinen. Valkeat, mettä sisältävät kukat houkuttelevat hyönteisiä.

Viljely: Viihtyy hiekkapitoisessa, kalkitussa, ravinteikkaassa maassa. Kylvetään 3–4 siementä 1–2 cm:n syvyyteen 40 cm:n välein. Vahvin taimista jätetään kasvamaan. Alkukesästä ilmaantuvat kukinnot poistetaan. Sato valmistuu 4 kk:ssa. 5–6 viikon esikasvatus aikais-
taa sadonkorjuuta. Istutusvuoden jälkeen annetaan kasvaa kaksi kasvukautta, jotta taimi kestää myöhemmin sadonkorjuun rasituksen. Kasvuston voi keväällä peittää sadonkorjuuseen saakka esimerkiksi isolla ruukulla, jolloin lehdistä kehittyy vaaleita ja mureita. Kastelu meri- tai suolavedellä antaa hienon aromin. Suuri rikintarve. Rakkoleväkate on hyväksi. Kasvusto tuottaa satoa 6–10 vuotta. Merikaalia saattaa vaivata ristikkukaisille tyypilliset taudit ja tuholaiset.

Korjuu: Sato valmistuu keväällä. Lehtiä kerätään kasvin ulkoreunoilta, kerääminen vain kiihdyttää kasvua. Käyttö: Nuoria, leveitä ja meheviä lehtiruoteja (pituus 15–30 cm) käytetään parsan tavoin, lehtiä kuten pinaattia tai lehtikaalia. Säilyvät viileässä viikon verran. Herkuttelijoille! Kaunis koristekasvi.

HERNEET (Ärt)*Pisum*

Ks. myös punaparsamaite sekä maisemointi- ja maanparannuskasvit. Sivu 104.

Herne (Ärt)*Pisum sativum*

Yv. Herne lienee yksi vanhimpia viljelykasveja. Vanhimmat todisteet ovat Lähi-idästä, n. 7 500 eaa. Hämeenlinnassa tehdystä kaivauksista on löytynyt herneen siemeniä ajalta 1 000–1 100 jaa. Herne on kasvukunnan parhaita valkuaislähteitä. Se pystyy symbioottiseen typensidontaan.

Viljely: Tavallinen, kalkittu puutarhamaa, jota kannattaa parantaa kompostilla. Siemeniä on hyvä liottaa pari tuntia ennen kylvöä. Kylvö n. 5 cm:n syvyyteen, 2–5 cm:n välein, riviväli 40 cm. Voidaan kylvää myös paririviin, jolloin riviväli 15 cm. Annoksesta 50 g riittää siemeniä 4–6 rivimetritille. Itämisen minimilämpötila on 2–4 °C, ihanteellinen 15–24 °C. Itää n. 7–14 vrk:ssa. Yleensä tuettava. Hyvä tuki korkeille lajikkeille on kana-verkko, matalille ristikkäin asetellut oksat

Käyttö: Tuoreena, keitetynä tai wokattuna. Herneet jaetaan käyttötavan mukaan kahteen ryhmään. Kirjavakukkaiset peltoherneet käytetään yleensä kuivattuna. Yleensä valkokukkaisista tarhaherneistä syödään kypsymättömät siemenet tai koko palko. Myös nuoret versot sopivat ravinnoksi. Voidaan pakastaa tai kuivata.

Salaattiherne (Sallatsärt)

'Norli'

Luomusiemen

annos n. 50 g / 3,20 € **til.no 1239****annos n. 250 g / 6,20 €** **til.no 1231**

Satoisa ja nopeakasvuinen, kasvuaika n. 54 vrk. Soveltuu myös pohjoiseen. Korkeus 50–70 cm. Syödään palkoineen. Palot tummanvihreät ja säikeettömät, pituus n. 7 cm.

Silpoydinherne (Märgärt)

'Blauwschokker'

Uutuus, luomusiemen

annos n. 100 g / 4,20 € **til.no 1313**

Violettikkainen silpoydinhernelajike, joka muodostaa näyttävät, violetit palot, joissa kirkkaan vihreät siemenet. Soveltuu hyvin sekä tuorekäyttöön, että kuivaukseen. Korkeus 150–200 cm.

'Karina'

Luomusiemen

annos n. 50 g / 3,20 € **til.no 1441****annos n. 250 g / 6,20 €** **til.no 1681**

Aikainen ja runsas- ja pitkäsatoinen. Korkeus n. 60 cm. Paloissa 8–10 makeaa siementä. Hyvä vastustuskyky tauteja vastaan.

'Kelvedon Wonder'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 50 g / 3,20 €**til.no 1235****annos n. 250 g / 6,20 €****til.no 1112**

Tunnettu, aikainen ja varma lajike, kasvuaika n. 57 vrk. Korkeus 60–70 cm. Tummanvihreät palot suuria, pituus 10 cm. Palot sisältävät 6–8 makeaa ja mehukasta siementä. Suojataan kasvuharsolla alkukesän kylminä jaksoina.

Sokeriherne

(Sockerärt)

'Ambrosia'**annos n. 50 g / 3,20 €****til.no 1102****annos n. 250 g / 6,20 €****til.no 1103**

Korkeus 60–70 cm. Aikainen ja runsassatoinen lajike. Palot 7–8 cm. Korjataan nuorena ja syödään palkoineen päivineen.

Taittoydinherne

(Brytsockerärt)

'Green Feast'

Uutuus, perinnelajike

annos n. 100 g / 4,20 €**til.no 1037**

Erittäin makea, satoisa ja viljelyvarma taittoydinhernelajike. Tunnetaan myös nimellä 'Lincoln'. Korkeus noin 70–75 cm. Kasvuaika noin 68 vrk.

'Jessy'

Perinnelajike

annos n. 50 g / 2,70 €**til.no 1210****annos n. 250 g / 4,20 €****til.no 1211**

Korkeus 50–70 cm. Palko korjataan 8–10-senttisenä, kun siemenet ovat vielä pieniä. Pitkä satoaika. Murea ja mehukas palko ja makeat siemenet. Suositellaan myös versoviljelyyn.

HIERAKAT

(Skräppa)

*Rumex***Punahierakka, viinisuolaheinä**

(Rödådrad syra)

Rumex sanguineus

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 3,20 €**til.no 1077**

1 g = n. 1 200 siementä.

Mv. Korkeus n. 15 cm. Koristeellinen. Tummanvihreät

lehdet muodostavat kauniin ruusukkeen, lehtisuonet ovat punaiset. Hieman hapokas maku.

Viljely: Helppo viljellä. Kasvupaikan suhteen vaatimatonta. Kasvaa myös laihassa ja happamassa maassa, mutta antaa parhaan sadon hyvässä maassa. Puolivarjo on eduksi. Kylvä aikaisin keväällä. Satoa saadaan n. 7 vk kylvöstä. Kukka-aiheet poistetaan heti niiden ilmestyttyä, sillä ne huonontavat satoa. Voidaan viljellä avomaalla sekä ruukussa parvekkeella tai ikkunalaudalla. Leviää puutarhassa kylväytymällä

Käyttö: Lehdet sopivat tuoreena maustamaan kylmiä kalakastikkeita ja koristeeksi mm. voileipäkakkuihin ja salaatteihin. Lämpimiin ruokiin lisätään vasta lopuksi. Suositettu ranskalaisessa keittiössä.

Tarhasuolaheinä

(Trädgårdssyra)

Rumex rugosus

1 g = n. 1 300 siementä.

Mv. Suolaheinän viljelty muoto. Kasvatettu Pohjolassa jo 1600-luvulla, mutta sai väistyä pinaatin tieltä. Talvehtii erinomaisesti aina Lappia myöten. Lajia on suositeltu reunuskasviksi kauniiden, raikkaan vihreiden lehtien vuoksi.

Viljely: Kasvupaikan suhteen vaatimatonta. Kasvaa happamassa ja laihassakin maassa, mutta hyvässä maassa tuottaa parhaan sadon. Puolivarjo on eduksi. Siemenet kylvetään aikaisin keväällä, jolloin satoa saadaan jo ensimmäisenä kesänä. Kukka-aiheet poistetaan heti niiden ilmestyttyä. Heinäkuun alussa voi lannoittaa esim. nokkoskäytteellä.

Korjuu: Korjata voi koko kasvukauden ajan. Versoo keväällä ensimmäisten joukossa. Uloimmat lehdet kerätään ensin, koska uusia kehittyy kasvin keskeltä.

Käyttö: Lehtiä käytetään muhennoksissa, kastikkeissa ja keitoissa. Maku on pehmeä ja mieto. Tuoreita lehtiä voi silputa salaattiin antamaan virkistävää makua. Ranskassa suolaheinästä valmistetaan herkullisia ruokia, joista kuuluisin lienee kalakastike. Lehtiä voi pakastaa ryöppätynä. Oksaalihapon vuoksi ryöppäysvesi kaadetaan pois.

'Grossblättrige von Belleville'

Perinnelajike

annos n. 2 g / 2,20 €**til.no 1741**

Erittäin runsassatoinen ja maukas ranskalainen lajike vuodelta 186g.

HIETASINAPIT (Mursenap)*Diplotaxis*

Voimakkaan mausteinen maku. Muistuttaa sinappikaalin eli rukolan makua.

Isohietasinappi, villirukola (Sylvetta) (Sandsenap)*Diplotaxis tenuifolia*

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,20 € til.no 1380

1 g = n. 10 000 siementä (n. 150 siementä / m).

Mv. Etelä-Euroopasta kotoisin oleva salaatti- ja lääkekasvi. Suomessakin voi kasvaa villinä lastauspaikkojen lähetyvillä. Korkeus n. 30 cm. Lehdet kapeita ja liuskoittuneita. Keltaiset kukat houkuttelevat hyönteisiä!

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa tai kylvö suoraan avomaalle. Itämisaika 20 °C:ssa 5–10 vrk. Itää ulkona 2–3 viikossa, kun yölämpötilat ylittävät 7 °C. Itävyys vaihtelee suuresti ollen alimmillaan 30 %. Itää ja kehittyä hitaammin ja kukkii huomattavasti myöhemmin kuin tavallinen rukola eli sinappikaali. Maku on sitä vastoin vahvempi. Peitettynä talvehtiminen onnistuu usein. Kirpat ja kaaliperhoset saattavat vaivata.

Korjuu ja käyttö: Satoa voidaan leikata monta kertaa. Lehtiä käytetään tuoreena salaateissa ja juustoruoissa. Myös kukkia voi lisätä salaattiin. Kirpeistä siemenistä on valmistettu rohtoja vatsa- ja ihosairauksiin.

Valkohietasinappi, wasabirukola (Vit mursenap)*Diplotaxis erucoides*

'Wasabi'

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 1318

Valkokukkainen, pienilehtinen ja nopeakasvuinen lajike. Voimakas ja mausteinen, maku muistuttaa wasabia ja retikkaa. Paras maku on nuorissa lehdissä. Voidaan kasvattaa myös ruukussa. Talvenkestävyydestä on vasta vähän kokemuksia.

Härkäpapu (Bondböna)*Vicia faba*

100 g = 60–90 siementä. Kylvetään 10–12 siementä rivimetritille tai n. 2 kg aarille.

Yv. Kylmänkestävä härkäpapu kuuluu nimestään huolimatta virnan sukuun. Tunnetaan myös pelto-, hevos- ja talonpoikaispavun nimellä. Se on yksi vanhimmista viljelyistä palkokasveista. Tietoja härkäpavun käytöstä on

4 500 vuoden takaa. Todennäköisesti kasvi on kotoisin Lähi-idän ja Välimeren seuduilta. Korkeus 50–120 cm. Pystykasvuinen, tanakkavartinen ja kärhätön. Lehtihangoissa on valkoisia tai punaisia kukkia. Tärkeä valkuaislähde: siemenet sisältävät proteiinia lähes 30 %.

Viljely: Vaatimaton maalajin suhteen. Parhaiten menestyy raskailla, syvämultaisilla ja vettä pidättävillä mailla. Ravinnetilan tulee olla hyvä ja maan kalkittu. Maa lannoitetaan viikkoa ennen kylvöä. Kylvetään aikaisin keväällä kosteaan maahan. Kylvösyvyys 5 cm, taimiväli 15–20 cm ja riviväli 40–60 cm. Kylmänkestävä, sietää jopa -4 °C. Sopii perunan kumppanuuskasviksi. Mustan papukirvan voi torjua taittamalla latvat tai suihkuttamalla kylmällä vedellä. Sateisina kesinä harmaahome ja papuruoste saattavat olla kiusana. Sairaat kasvijätteet on kerättävä pois.

Korjuu: Nuoret pavut ovat herkullisia riivittyinä. Hyvin nuoria papuja voi keittää palkoineenkin.

Säilytys: Pehmeät, tuleentumattomat pavut voi pakastaa ryöpättyinä. Tuleentuneet pavut kuivataan riivittyinä ja säilytetään esim. paperipussissa kuivassa paikassa.

Käyttö: Käytetään ravinto- ja viherlannoituskasvina. Nuoret palot keitetään miedossa suolavedessä 10 min ajan ja tarjotaan voilla tai öljyllä höystettynä yrttien kera. Lisäksi ne sopivat patoihin, muhennoksiin, keittoihin jne. Kuivatut pavut liotetaan yön yli ennen keittämistä, keittoaika tunti. Härkäpapu sopii hyvin myös versokasvatukseen. Se kasvattaa kahdetkin versot.

'Hangdown'

Perinnelajike

annos n. 50 g / 2,50 €**til.no 1928****annos n. 200 g / 5,60 €****til.no 1929**

Lajike 1800-luvulta. Roteva, korkeus n. 120 cm. Keski-aikainen, kasvuaika n. 80 vrk. Roikkuvat palot 20 cm pitkät. Siemenet suuria ja maukkaita.

'White Seeded Early'

Uutuus

annos n. 100 g / 4,60 €**til.no 1109** ★

Aikainen lajike, jolla noin 20–25 cm pitkät palot. Korkeus noin 70 cm. Paloissa keskimäärin 5 kpl keskikokoisia, valkoisia papuja.

'Violet Seeded Early'

Uutuus

annos n. 100 g / 4,60 €**til.no 1138** ★

Aikainen lajike, jolla n. 20 cm pitkät palot. Korkeus n. 65 cm. Paloissa 5–6 kpl herkullisia violetteja papuja.

Isonokkonen

(Brännässla)

*Urtica dioica***annos n. 1 g / 2,70 €****til.no 1242**

1 g = n. 7 000 siementä.

Mv. Kaksikotinen luonnonkasvi, jonka kasvatus oli yleistä vielä 1600- ja 1700-luvuilla. Rönsyilevät juuret leviävät 1–1,5 metrin päähän. Korkeus 1–1,8 m. Koko kasvissa on poltinkarvoja. Sisältää runsaasti A- ja C-vitamiinia sekä rautaa. Yksi tärkeimmistä perhosten toukien ravintokasveista ja arvokkain villivihanneksemme.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, humuspitoisessa, kosteutta pidättävässä maassa, auringossa tai puolivarjossa. Avomaakylvö touko-kesäkuussa tai elosyyskuun vaihteessa. Itävyys 70–90 %:n luokkaa. Kukkavarret kehittyvät yleensä vasta toisena vuonna.

Käyttö: Monikäyttöinen ravinto-, lääke-, kuitu- ja värjäyskasvi, joka sopii myös elintarvikkeiden lisä- ja väriaineeksi. Nokkosesta saa oivallista lehtilannoitetta ja kirvojen torjunta-ainetta. Lehdet käytetään ruoaksi ryöpättyinä. Voidaan kuivata tai pakastaa.

JUURIKKAAT

(Beta)

*Beta***Punajuurikas**

(Rödbeta)

Beta vulgaris subsp. *vulgaris* var. *conditiva*

1 g = 60–90 siementä (5–10 kg/ha, n. 20 siementä / m).

Kv. Ilmeisesti aasialaista alkuperää. Kreikassa viljeltiin jo ennen ajanlaskumme alkua. Suomessa punajuurikasta alettiin viljellä vasta 1800-luvulla. Väriinsä punajuurikas saa betasyaniinista, joka on savikkakasveille tyypillinen typpipitoinen väriaine. Juureksesta on jalostettu palloomaisia, litteänpyöreitä sekä pitkäjuurisia lajikkeita. Keltaisia ja valkoisia muotoja kutsutaan kelta- ja valkojuurikkaiksi. Mukulan renkaallinen rakenne johtuu sen erikoisesta paksuuskasvusta, jossa kuoren alle kehittyy useita sisäkkäisiä jakautumiskykyisiä soluvyöhykkeitä.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa, kosteutta pidättävässä, syvämultaisessa puutarhamaassa, joka on mielellään lannoitettu edellisenä syksynä. Vältettävä liiallista typpilannoitusta, sillä punajuurikas kuuluu nitraatteja kerääviin kasveihin. Kylvö touko-kesäkuussa parin sentin syvyyteen. Riviväli 30–40 cm, taimiväli 5–10 cm. Taimetumisaika 18 °C:ssa n. 1 vk (8 °C:ssa 3 vk). Siemenestä kehittyy yleensä 2–4 sirkkatainta, joista vahvin jätetään kasvamaan. Tuhohyönteiset ja kasvitaudit vaivaavat harvoin. Kuivana kesänä kastelu pienentää kirppojen ja luteiden tuhoja. Laji on sopeutunut merelliseen ilmas-

toon ja kasvaa parhaiten 15–20 °C:ssa.

Korjuu: Korjataan aurinkoisella säällä, jolloin nitraattipitoisuus pienempi. Myös pienet ja nuoret lehdet ovat herkullisia. Kookkaat lehdet ja lehtiruodit sisältävät runsaasti nitraattia.

Käyttö: Käytetään kypsennettynä.

Säilytys: Kellarissa joko sellaisenaan tai turpeen tai hiekan joukossa. Voidaan myös pakastaa ryöpättyinä tai säilöä etikkaan.

'Boltardy'

kylvönauha

annos n. 6 m / 3,20 €**til.no 1712**

Siemenet nauhassa, joka hajoo maassa. Kastelusta pidettävä erityistä huolta, sillä kuivassa maassa siemenet eivät idä. Sisältää lajikkeen 'Boltardy'. Hyvä varastointikestävyys.

'Bunte Randen'

Uutuus, luomusiemen

annos n. 3 g / 2,70 €**til.no 1088**

Upea värisekoitus, jossa viisi eri lajiketta punajuurikkaita: 'Chioggia', 'Golden', 'Egyptian flat round', 'Formanova' ja 'Vereduna Alba'. Herkuttelijan suosikki, silmänruokaa ja ihania makuja!

'Cylindra'

Perinnelajike

annos n. 400 siementä / 2,20 €**til.no 1068**

Tanskalainen lajike. Kasvuaika n. 55 vrk. Pitkä, herkulinen juuri. Korjattava ajoissa, sillä menettää vanhetessaan maukkauttaan. Sopii tuorekäyttöön, säilöntään ja varastoitavaksi.

'Detroit 2'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 3 g / 2,70 €**til.no 1141**

Varma lajike vuodelta 1897. Helppo, sopii sekä varhaisviljelyyn että myöhäisempään kylvöön. Pyöreä ja ohutkuorinen. Malto tummanpunainen. Myös varastoitavaksi.

'Ägyptische Plattrunde'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 3 g / 2,70 €**til.no 1007**

Aikainen lajike vuodelta 1870. Kasvuaika n. 50 vrk. Litteänpyöreä. Malto makea ja tummanpunainen.

'Rainbow'

värisekoitus

annos n. 250 siementä / 2,50 €**til.no 1078**

Punaisia, valkoisia, keltaisia ja raidallisia herkkuja.

'Barbietola'**annos n. 3 g / 2,50 €****til.no 1015**

Keittiömaan koristus tummanvihreine lehtineen ja punaisine varsineen. Kasvu aika n. 60 vrk. Juuri on raidallinen, pyöreä ja makea ja kasvaa komeaksi. Malto muistuttaa tikkataulua. Ruotsalaiset kutsuvat lajiketta nimellä *polkagröndbeta*. Keitettynä malto muuttuu vaaleaksi ja siinä voi erottua tummempia raitoja. Korjuu ja säilytys kuten tavallisella punajuurikkaalla. Hyvä varastointikestävyys. Erityisen sopiva kasvispaistoksiin, sillä ei värjää muita aineksia. Herkkusuille!

Keltajuurikas

(Gulbeta)

Beta vulgaris subsp. *vulgaris* var. *lutea***'Boldor' F1****annos n. 1 g / 2,50 €****til.no 1732**

Juuri on sileä ja tasakokoinen. Makea keltamaltonen lajike, jonka kuori on kauniin oranssi. Ei värjää. Syödään raakana tai punajuurikkaan tapaan kypsennettynä. Nuoria lehtiä ja varsia voi käyttää pinaatin tapaan.

Valkojuurikas

(Vitbeta)

Beta vulgaris subsp. *vulgaris* var. *conditiva***'Albina Verduna'**

Luomusiemen, perinnelajike

annos n. 1 g / 2,70 €**til.no 1079**

1g = 60–90 siementä.

Heirloom-lajike Hollannista. Viljellään kuten punajuurikasta. Pyöreä, puhtaanvalkoinen ja sileäkuorinen. Myös nuoret lehdet sopivat ruoanlaittoon. Erittäin makeana ja mehukkaana maistuu myös lapsille.

KAALIT

(Kål)

*Brassica***Kaali**

(Kål)

Brassica oleracea

Kv. Viljellään yksivuotisena. Kaalilajimme polveutuvat länsieurooppalaisesta merenrantakasvista, villikaalista. Ruotsissa kaalin kasvatusta yleistyi jo 1300-luvulla. Kaalikasvien merkitys vitamiinien, kivennäis- ja hivenaineiden sekä kuitujen lähteenä on merkittävä. Kun verrataan vihannesten terveellisyyttä, pars- ja lehtikaali sijoittuvat kärkeen.

Viljely: Viihtyvät kalkitusmaassa, jonka pH on 6–7,5.

Brokkoli-varsiparsakaali, brokkoli

(Sparriskål, broccoli)

Brassica oleracea Italica-Ryhmä**'Camelia Green'**

Uutuus

annos n. 0,5 g / 3,80 €**til.no 1080**

Monipuolinen, maukas ja asteittaisesti satoa tuottava parsakaalin ja härmekaalin risteytys. Kukintojen maku muistuttaa parsaa ja parsakaalia. Sisältää runsaasti A- ja C- vitamiinia sekä kaliumia, kalsiumia ja rautaa.

Viljely: Samanlainen kuin parsakaalilla.

Korjuu: Sato koostuu vihreistä parsakaalimaisista kukinnoista, miedoista ja makeista varsista sekä lehdistä. Pääkukinto korjataan ajoissa, mikä jouduttaa maukkaiden sivuversojen kasvua.

Käyttö: Satoa voi höyryttää, wokata tai syödä selaisenaan.

Härmekaali**(kailaan, kiinanbrokkoli)**

(Daggkål)

Brassica oleracea Alboglabra-Ryhmä**annos n. 1 g / 2,50 €****til.no 1087**

Yv. Tunnetaan myös nimellä *Gai Lohn*. Kukinnot ovat pienet parsakaaliin verrattuna ja ne ovat n. 45 cm pitkän varren päässä.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa tai kylvä suoraan avomaalle juhannuksen tienoilla. Vaatii runsasravinteisen kasvupaikan. Itää 1–2 vk:ssa. Kasvu aika n. 2 kk. Kasvaa parhaiten 15–20 asteessa. Kuumassa (yli 25 °C) varsi puuttuu nopeasti ja kukinnot avautuvat. Kasteltava runsaasti.

Korjuu ja käyttö: Koko kasvi on syötävä. Varret, lehdet ja kukinnot käytetään juuri ennen kukkien aukeamista. Varresta käytetään murea, n. 15 cm:n pituinen osa. Herkullista höyrytettynä ja friteerattuna.

Keräkaali, valkokaali

(Vitkål)

Brassica oleracea Capitata-Ryhmä

1g = 250–350 siementä (n. 30–50 kasvia / a).

Eniten viljelty kaalityyppi. Viljely alkanut Välimeren seudulla jo 2 500 vuotta sitten. Keräkaalit ryhmitellään kasvuajan pituuden mukaan kesä-, syys- ja talvilajikkeisiin.

Viljely: Viihtyy lähes koko maassa monenlaisilla maa-lajeilla, joiden ravinnetila on hyvä. Korkea pH (yli 7) voi vähentää möhöjuuren esiintymistä. Runsain sato saadaan multavilta savimailta, varhaisin taas hiekkamailta.

Viljelykierron tulisi olla ainakin 4-vuotinen tauti- ja tuholaisongelmien välttämiseksi. Kylvö huhtikuussa ruokkuun tai lavaan. Itämisaika 8–10 vrk. Taimet istutetaan avomaalle touko–kesäkuun vaihteessa entistä kasvusyvyvyyttä syvempään. Taimiväli 45–60 cm. Kuvina ja lämpiminä jaksoina kasteltava erityisesti kerän paisumisvaiheessa. Kasvun optimilämpötila 16–20 °C. Kasvuharso ja tuhkan ripottelu lehdistä suojaavat tuholaisilta. Sadonmenetystä aiheuttavia tuholaisia ovat kirpat, kaalikärpänen, niittyteet, kaalikoi sekä kaaliperhosen ja rapsipistiäisen toukat.

Varastointi: Varastointiin valitaan vain terveitä keriä. Paras varastointilämpötila on 0 °C ja suhteellinen kosteus 95–100 %. Kesäkaalit säilyvät 1–2 kk, syyskaalit 3–4 kk ja talvikaalit n. 6 kk.

'Ditmarscher Forcing'

Uutuus

annos n. 0,5 g / 4,20 € til.no 1250

Kauniin vihreä, kiinteäkeräinen ja aikainen lajike, jonka kasvu-aika noin 65–70 vrk istutuksesta.

'Glory of Enkhuizen'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 1680

Kuuluisa hollantilainen syyskaali vuodelta 1902. Kasvu-aika n. 80 vrk. Hieman vahamaiset uloimmat lehdet ovat sinertävän vihreät. Kiinteäähkö, suuri kerä n. 2 kg. Sopii hyvin hapankaaliin.

'Wädenswiler'

Uutuus, luomusiemen, perinnelajike

annos n. 0,5 g / 4,20 € til.no 1268

Keskimyöhäinen lajike, joka muodostaa suurehkon, kauniin sinivihreän kerän. Soveltuu hyvin hapankaaliin.

Kukkakaali (Blomkål)

Brassica oleracea Botrytis-Ryhmä

1 g = n. 200–350 siementä (n. 25–30 kasvia / a).

Viljely aloitettu ilmeisesti Kreikassa, mistä levisi Italian kautta muualle Eurooppaan.

Viljely: Viihtyy multavassa, ilmavassa, kalkitusissa ja ravinteikkaassa maassa (pH yli 6,5). Esikasvatus huhtikuun puolivälissä. Kylvetään kaksi siementä ruokkuun, myöhemmin heikompi taimi poistetaan. Taimikasvatusaika 4–5 vk, pitempi aika voi aiheuttaa ongelmia kasvussa. Istutus ulos mahdollisimman aikaisin touko–kesäkuun vaihteessa. Taimien tyvet voi mullata. Herkkä kuivuudelle, joten kuivina kausina kastellaan runsaasti. Tuholaisten vuoksi hyvä suojata kasvuharsolla tai hyön-

teisverkolla. Jos vrk:n keskilämpötila ylittää jatkuvasti 20–24 °C, kukinnan muodostumisessa voi ilmetä ongelmia. Ns. napittumisen voi aiheuttaa typen puute tai muu kasvustressi. Lannoitus useassa erässä.

Korjuu: Korjataan, kun kukinto on tarpeeksi suuri, kiinteä ja kauniin valkoinen.

Säilytys: Enintään muutamia viikkoja kellarissa tai kylmiössä. Paras säilytyslämpötila 0 °C, kun ilman suhteellinen kosteus on 97–100 %. Ihanteellisissa olosuhteissa kesälajikkeet säilyvät 3–4 vk, myöhäiset lajikkeet 6–8 vk. Voidaan pakastaa tai hapattaa.

'Clapton' F1

annos n. 30 siementä / 4,20 € til.no 1290

Keskivarhainen F1-hybridi. Kauniin valkoinen kukinto. Lehdet suojaavat kukintoa auringolta. Kestää möhöjuurta.

'Snowball'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,20 € til.no 1201

Erittäin suosittu. Kasvu-aika n. 68 vrk. Kaunis lumivalkoinen kukinto. Lehdet suojaavat kukintoa auringolta.

Kurttukaali, savoijinkaali (Savojkål)

Brassica oleracea Sabauda-Ryhmä

1 g = 250–350 siementä (35–50 tainta/a).

Koristeelliset sinertävän vihreät ja kurttuiset lehdet. Voi kasvattaa hyvinkin kookkaan, mutta löyhän kerän. Maku mieto. Keräkaalia miedompi maku ja parempi ravintoarvo.

Viljely: Menestyy koko maassa. Vaatii hyvin lannoitetun maan. Esikasvatus huhtikuussa, itämisaika 10–25 °C:ssa 8–15 vrk. Karaistut taimet istutetaan ulos toukokuun puolivälissä. Kestää muutaman pakkasasteen.

Korjuu: Satoa korjataan elo–syyskuussa. Voidaan ripustaa juurineen päivineen kellariin.

Käyttö: Keräkaalin tavoin varsinkin salaatteihin ja koristeluun.

'Vertus'

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,50 € til.no 1240

Nopeakasvuinen ja varma ranskalainen lajike. Kasvu-aika n. 80 vrk. Uloimmat, sinivihreät ja rypyiset lehdet kätkevät sisäänsä makean ja miedon sikuksen. Tylpänpyöreä, kiinteä ja kaunis kerä. Paino n. 1,5 kg.

Kyssäkaali, kaalirapi

(Kålrabbi)

Brassica oleracea Gongyloides-Ryhmä

1 g = 200-300 siementä.

Ensimmäiset tiedot Roomasta vuodelta 100 eaa. Viljeltiin 1500-luvulla yleisesti Euroopassa. Tuottaa avomaalla satoa Lapissakin. Ns. mukula on vihreä tai violetti.

Viljely: Kalkittu, ravinteikas, savensekainen maa (pH yli 6,5). Kylvö maalishuhtikuussa ruukkuun tai lavaan. Itämisaika 8-10 vrk. Istutus avomaalle kesäkuun alussa entiseen kasvusyvytyteen. Etelässä voi kylvää suoraan kasvupaikalleen. Taimiväli 15 cm, riviväli 35 cm. Liian tiheä kasvuväli aiheuttaa mukuloiden venymistä. Kuvina jaksoina kasteltava, muuten mukulat puuttuvat. Liiallinen typpi kasvattaa rehevän lehdistön ja heikentää mukulan kasvua. Nopeakasvuinen, hyvissä oloissa (14-25 °C) satoa 10-12 vk:n kuluttua kylvöstä. Viileässä mukulasta kasvaa litteähkö, lämpimässä taas pitkulainen. Kestää muutaman asteen yöpakkasen.

Säilytys: Paras varastolämpötila on 0-+1 °C suhteellisen kosteuden ollessa 97-100 %. Kookkaat mukulat säilyvät 3-4 kk.

Käyttö: Mukula herkullinen tuoreena esim. raasteena ja dippivihanneksena. Lehtiä voidaan käyttää kypsennettynä tai tuoreena.

'Azur Star'**annos n. 0,5 g / 3,20 €****til.no 1126**

Erittäin aikainen lajike. Kasvu aika n. 50 vrk. Korjataan nuorena. Litteän pyöreä, kauniin violetinsininen mukula. Herkullinen malto valkea, mieto ja rapea. Sopii myös kasvihuoneeseen.

'Lanro'**annos n. 0,5 g / 3,20 €****til.no 1143**

Pyöreä ja valkomaltonen mukula. Voi kasvaa suureksi tulematta puisevaksi.

'Noriko'

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 3,20 €**til.no 1099**

Nykyaikainen, nopeakasvuinen lajike. Kasvu aika n. 50 vrk. Vaaleanvihreä mukula, jonka malto on valkoinen, murea ja herkullinen. Voi kasvaa suureksi tulematta puisevaksi. Ei halkeile helposti.

'Rasko'

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 3,20 €**til.no 1258**

Kauniin vaaleanvihreä, hivenen pitkänomainen, pyöreävirtainen ja vahvalehtinen lajike. Makea ja vivah-teikas maku.

'Superschmeltz'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 2,70 €**til.no 1124**

Jättikokoinen lajike voi kasvaa 3-4-kiloiseksi tulematta puisevaksi. Malto rapea ja makea. Satoa saadaan n. 70 vrk:n kuluttua kylvöstä.

Lehtikaali, koristekaali

(Grönkål, kruskål, garneringskål, prydnadskål)

Brassica oleracea Sabellica-Ryhmä

1 g = 200-300 siementä.

Kasvia on käytetty jo muinaisessa Egyptissä ravinnoksi ja koristeena. Vanhimpia Pohjolassa viljeltyjä kaalilajeja. Sisältää runsaasti A-, B- ja C-vitamiinia sekä rautaa. Lehtien makeus lisääntyy kylmän vaikutuksesta. Tauteja ja tuholaisia esiintyy selvästi vähemmän kuin muilla kaaleilla. Hankalin tuholainen on kaalikoi, jonka pienet toukat nakertavat lehtiin reikiä.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, hyvässä puutarha-maassa. Esikasvatus huhtikuun puolivälissä tai etelässä avomaakylvö toukokuussa. Taimiväli 40-50 cm. Kasvun alussa runsas kastelu. Kasvaa hyvin viileässä, yli 30 °C:ssa kasvu kärsii. Kestää kylmää jopa -10 °C.

Korjuu: Lehdet poimitaan nuorina aloittamalla korjuu alhaalta. Voidaan korjata lumen altakin, mikäli sato säästyy jäniksiltä.

Säilytys: Voidaan pakastaa tai kuivata. Kuivat-taessa lehtiruoti poistetaan. Hyväkuntoista lehtisatoa voidaan varastoida jonkin aikaa viileässä.

Käyttö: Pitkin kesää tuoreena tai kypsennettynä.

'Dwarf Green Curled'

Perinnelajike

annos n. 400 siementä / 2,20 €**til.no 1259**

Skottilaista alkuperää, viljelty vuodesta 1868. Korkeus 30-45 cm. Vihreät lehdet sammalpoimuiset. Kasvu aika n. 70 vrk. Ei vaadi yhtä voimakasta lannoitusta kuin muut lehtikaalit.

'Pentland Brig'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g, hinta 2,70 €**til.no 1314**

Korkeus noin 60 cm. Herkullinen vanhan ajan lajike, jolla on tavallista lehtikaalia sileämmät, raikkaan sinivihreät lehdet. Satoa saadaan pitkän kesää. Käytetään tuoreena tai kypsennettynä, nuoret lehdet sopivat erinomaisesti salaattiin.

'Red Russian'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,20 € til.no 1267

Tunnetaan myös nimellä 'Ragged Jack'. Tunnettu jo ennen vuotta 1885. Kaunis, n. 55 cm korkea lajike. Lehdet harmahtavan vihreät, hieman aaltomaiset. Reuna hammastaa voimakkaasti. Lehtiruodit ja -suonet violetteja. Todennäköisesti miedoin ja mehukkain lehtikaalilajike. Nuoria lehtiä voi laittaa salaattiin.

'Roter Krauser'

Uutuus, luomusiemen, perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 1261

Näyttävä ja kylmänkestävä lajike, jolla karhean kiharainen, vihreästä sinipunaiseen vivahtava lehdistö.

'Scarlet'**annos n. 190 siementä / 2,70 € til.no 1260**

Korkeus n. 60 cm. Kasvutapa puumainen, pudottaa aika nopeasti alimmat lehtensä. Lehdet runsaspoisuiset. Syksyn kuluessa väritys muuttuu upean purppuranpunaiseksi. Huomiota herättävän koristeellisen sopii kukkapenkkiin ja ruukkuun.

Palmukaali, mustakaali (Palmkål)*Brassica oleracea* Sabellica-Ryhmä**'Nero di Toscana'**

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,50 € til.no 1027

1 g = 200-300 siementä.

Suosittu italialainen heirloom-lehtikaali. Viljelty Ruotissa jo 1800-luvulla. Kasvaa kookkaaksi. Silmiinpistävä kaunis: lehdet ovat sinertävän vihreät ja kurtuiset. Palmumaisessa ulkoasussa yhdistyy lehtikaalin komeus ja kurttukaalin kauneus.

Viljely: Yhtä helppo viljellä kuin tavallista lehtikaalia. Esikasvatus huhtikuun puolivälissä. Siemen itää 5-10 vrk:ssa jopa 5 °C:ssa. Ulosistutus toukokuussa ravinteikkaaseen maahan. Taimiväli 50-60 cm. Kylmänkestävä. Käytetään samaan tapaan kuin lehtikaalia.

Parsakaali, brokkoli (Sparriskål, broccoli)*Brassica oleracea* Italica-Ryhmä

1 g = 200-300 siementä.

Kotoisin Etelä-Italiasta. Tuli laajemmin viljelyyn 1500-luvulla. Pidetään ravintoarvoltaan parhaimpana kaalina.

Viljely: Vaatii runsasmultaisen ja ravinteikkaan maan, kasvaa savimaassakin (pH yli 6). Etelä- ja Keski-Suomessa voidaan kylvää suoraan avomaalle touko-kesä-

kuussa. Pohjoisempana taimikasvatus huhtikuussa. Kasvatetaan 3-4 cm:n ruukuissa 3-4 vk:n ikäiseksi. Ihanteellinen esikasvatuslämpötila 15 °C. Taimiväli 40-50 cm. Kasvun optimilämpötila on 15-18 °C. Syksyllä voi selvitä jopa -7 °C:ssa. Stressinsietokyky on parempi kuin kukkakaalilla.

Käyttö: Kasvista käytetään pää- ja sivuversojen kukinnot nappuvaiheessa sekä varren puutumaton osa lehtineen. Keitetään tai höyrytetään. Pää- ja sivuversojen nuput syödään ennen kukkien avautumista. Kukkavarret lehtineen syödään parsan tapaan. On maukkainta hieman rapsakkana 3-5 minuutin höyrytyksen jälkeen.

Säilytys: Nopea jäähditys korjuun jälkeen. Nahistuu huoneenlämmössä nopeasti. Pakastaminen tuoreena tai ryöpättyinä on erinomainen säilytystapa.

'Calabrais'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,20 € til.no 1028

Yksi vanhimmista ja parhaimmista parsakaaleista. Kasvuaika n. 68 vrk. Kukinnot keskikokoisia (Ø 12-15 cm), tummanvihreitä, tiheitä ja kiinteitä. Kasvattaa sivuversoja pitkälle syksyyn. Terve ja viljelyvarma. Hyvissä olosuhteissa erittäin satoisa.

Punakaali (Rödkål)*Brassica oleracea* Capitata-Ryhmä

1 g = 250-350 siementä (30-50 kasvia / a).

Kasvatetaan kuten keräkaalia, mutta taimiväli voi olla hiukan pienempi. Kupu pienempi ja hidaskasvuisempi kuin keräkaalilla. Muodostaa tiiviin kerän. Sisältää terveellistä antosyaania. Säilyy hyvin viileässä.

'Rodynda'

Uutuus, luomusiemen, perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 1464

Voimakaskasvuinen, lyhytvartinen lajike. Maultaan makea, mieto ja aromaattinen, soveltuu hyvin syötäväksi raakana.

Ruusukaali, brysselinkaali (Brysselkål)*Brassica oleracea* Gemmifera-Ryhmä

1 g = 200-300 siementä (n. 5 g/aari).

Melko nuori viljelykasvi. Tiedetään kasvatetun Belgiassa 1700-luvulla, kenties jo aiemminkin. Korkeus n. 80 cm. Käytetään pieniä keriä, jotka muodostuvat lehtihankoihin. Maku erinomainen. Sisältää huomattavan paljon C-vitamiinia ja runsaasti A- ja K-vitamiinia.

Viljely: Vaatimaton maan suhteen, menestyy parhai-

ten auringossa, syvämultaisessa, savensekaisessa maassa (pH yli 6,5). Pitkä kasvuaika, joten vaatii esikasvatuksen huhtikuussa. Itämisaika 15–20 °C:ssa 10–15 vrk. Istutus ulos toukokuun lopulla tai kesäkuun alkupuolella, 5–8 vk kylvöstä. Istutusetäisyys n. 50 cm, riviväli 60–70 cm. Tiheässä kasvustossa keräset jäävät pieniksi. Liiallinen typpi aiheuttaa löyhiä keräsiä. Latvominen elokuun lopulla kuukautta ennen sadonkorjuuta. Latvonta aikaistaa kerien valmistumista. Sopeutunut viileisiin kasvuolosuhteisiin, kerien kasvun kannalta optimilämpötila on 12 °C. Kestää lyhytaikaista -10–12 °C:n pakkastakin. Jänisten herkkua.

Korjuu ja säilytys: Sadonkorjuu syyskuusta koviin pakasiin. Kerät ovat parhaimmillaan, kun niiden Ø on 2,5 cm. Korjuu aloitetaan alhaalta. Irtonaiset kerät eivät säily kauan kotiolioissa. Voidaan pakastaa ryöpättyinä.

'Falstaff'

Uutuus

annos 0,5 g / 2,70 €

til.no 1089

Maultaan miedon pähkinäinen kylmänkestävä lajike, jolla näyttävät, purppuran väriset kerät. Korkeus n. 75 cm. Näyttävä ja herkullinen!

'Groninger'

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 1128

Aikainen, keskikokoinen lajike. Kerät korjataan ison kirsikan kokoisina alhaalta alkaen. Todella hyväntaiteinen. Myös herkullinen latva kannattaa syödä.

Suippokaali (Spetskål, sockertopskål)

Brassica oleracea Capitata-Ryhmä

1 g = 250–350 siementä.

Valkokaalin aikainen muoto. Kapeat, korkeat lehdet päätyvät suippoon kärkeen ja muodostavat teräväkärkisen, kartiomaisen kerän. Lehden rakenne pehmeä ja rapea. Maku mieto, hieno, makeahko. Hyvin säilyvä.

Viljely: Kuten keräkaali. Esikasvatus maaliskuun puolivälistä huhtikuun alkuun. Itää 15–20 °C:ssa 8–14 vrk:ssa. Istutetaan avomaalle maan lämmitettyä 60 x 60 cm:n välein. Kastellaan runsaasti. Helppohoitoinen. Korjataan, kun kerät alkavat muotoutua.

Käyttö: Raasteena salaattiin ja tavallisen keräkaalin tavoin esim. kääryleiksi.

'Eersteling'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 1104

Kartiomainen, lyhytkantainen ja nopeakasvuinen lajike

avomaalle ja varhaisviljelyyn muovihuoneeseen. Kerä kiinteä ja päästään pyöristynyt. Paino n. 1 kg. Lehdet vaaleanvihreät ja pehmeät. Hyvä ja makea kaalin maku.

'Kalibos Red'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,20 €

til.no 1150

Vanha, itäeurooppalainen lajike. Hieno ja harvinainen karmiininpunainen väritys. Teräväkärkinen, kartiomainen kerä. Herkullinen salaateissa ja kevyesti höyrytettyinä.

KAALIKASVIEN SUVUN SALAATTIKASVEJA Nopeakasvuisia ja maukkaita lehtivihanneksia.

Salaattisekoitus

'Mixture'

Uutuus, luomusiemen

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 1064

Kaunis ja maistuva sekoitus eri makuista ja näköisiä Brassica- suvun salaattikasveja. Sisältää mizunaa, vihreää ja punertavaa sareptansinappia sekä puna-lehtistä kähäräsinnappia.

Japaninkaali (mizuna) (Mizunakål)

Brassica rapa Mizuna-Ryhmä

annos n. 0,5 g / 2,50 €

til.no 1254

1 g = 200–350 siementä (n. 80 siementä / m).

Kv. Viljellään yksivuotisena. Kasvin japanilainen nimi on *kyona*. Korkeus n. 30 cm. Kauniisti liuskoittuneet lehdet maistuvat miellyttävän miedoilta.

Viljely: Viihtyy multavilla, ravintorikkeilla savimailla. Avomaakylvö varhain keväällä. Itää 5–7 vrk:ssa. Alin itämislämpötila 5 °C. Taimiväli 20–30 cm. Korjuukelpoista 5–6:ssa viikossa. Toisen kylvön aika on heinäkuun lopussa tai elokuun alussa. Harso jouduttaa kasvua ja suojaa tuholaisilta.

Käyttö: Monikäyttöinen. Lehdet sopivat salaatteihin, keittoihin, sukiyaki-ruokiin, wokruokiin ja vihannespiirakoihin.

Kähäräsinnappi (Krussarepta bladsarepta)

Brassica juncea var. crispifolia

1 g = n. 500 siementä.

Yv. Helppo viljeltävä. Korkeus 30–45 cm. Maukas ja kaunis. Ristikukkainen. Koko kasvi on syötävä siementä myöten.

demeter

Viljely: Sopii myös lava- ja ruokkuviljelyyn. Suorakylvö aikaisesta keväästä syksyyn. Kylvösyvyys alle sentin. Kylvös voi olla tiheä, jos harvennustaimet käyttää salaattiin. Siemenet itävät nopeasti yli 7 asteessa. Nopeasti satoa: 20 päivää minikokoisiin lehtiin, 45 päivää täyteen loistoon. Hyödyllinen välikasvi, voi kylvää vihantalannoitukseksi sadonkorjuun jälkeen. Hyvä kylmänkestävyys.

Käyttö: Nuoret lehdet ovat kirpakoita salaateissa. Sopii myös idätettäväksi. Lehdet voi wokata tai tehdä pestoksi. Pienet lehdet salaattiin ja viherpirtelöön.

'Red Frills'

annos n. 1 g / 2,50 € **til.no 1642**
Loistavan tumman punavihreät, liuskaiset lehdet. Miedosti tulinen maku.

Namenia

Brassica rapa

Biodynaaminen siemen

annos n. 1 g / 2,20 € **til.no 1277**

1 g = n. 400 siementä.

Kv. Viljellään yksivuotisena lehtivihanneksena. Korkeus 10-25 cm. On erittäin suosittu Saksassa. Kasvatetaan avomaalla, kasvihuoneessa, lavassa tai ikkunalaudalla. Lehti muistuttaa ulkonäöltään japaninkaalia ja villirukolaa. Sisältää runsaasti vitamiineja ja mineraaleja.

Viljely: Viljellään japaninkaalin tapaan. Kylvö heti, kun maa on muokattavissa. Hiekkapitoinen kasvualusta eduksi. Kasvista käytetään vain nuoria lehtiä, joten siemenet kylvetään tiheästi, 2-3 g/m².

Korjuu: Lehdet korjataan nuorina. Voidaan korjata pari satoa. Säilyy vain 2-3 vrk jääkaapissa.

Käyttö: Sama kuin japaninkaalilla.

Sareptansinappi (Sareptasenap)

Brassica juncea

1 g = 200-350 siementä.

Yv. Tunnetaan myös nimillä *Gai Choy* ja "kiinalainen sinappi". Tavallisen sinapin sukulainen.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, kalkitussa maassa. Lyhyen päivän kasvi, kylvö heinäkuussa, muuten kukkii. Kastellaan kuivina aikoina. Kylmän- ja sateenkestävä.

Käyttö: Nuoret lehdet tuoreena salaateissa ja kypsennettynä pinaatin tavoin. Sopii myös keittoihin ja muhennoksiin. Kukkivat versot muuttuvat pippurisiksi. Pohjois-Kiinassa juuri keitetään kokonaisuena, kuoritaan, paloitellaan ja tarjotaan soijakastikkeen ja seesamiöljyn kera. Läntinen tapa on keittää juuri suolavedessä ja tarjota voin kanssa. Sitä voi kylvää katekasviksi rikkaruohojen torjuntaan.

'Green in Snow'

annos n. 1 g / 2,20 € **til.no 1641**

Suuret, keltaisen vihertävät lehdet. Erittäin kylmänkestävä, joten sopii hyvin myös syyskylvöön sadonkorjuun jälkeen.

Tatsoikaali (Tatsoikåli)

Brassica rapa Tatsoi-Ryhmä

annos n. 1 g / 2,50 € **til.no 1204**

1 g = 200-350 siementä.

Kv. Viljellään yksivuotisena. Kotoisin Kiinasta. Korkeus 30-45 cm. Muistuttaa pinaattikiinankaalia: mehevät, valkeat varret ovat kuitenkin lyhyemmät ja niitä on enemmän. Rusettimaiset lehdet ovat asettuneet lautasmaisesti. Rusetin leveys on n. 35 cm. Maku pinaattikiinankaalin kaltainen. Japanissa kasvia kutsutaan *bitamin*-nimellä, mikä tarkoittaa vitamiinivihannesta. Sisältää paljon kalsiumia, magnesiumia ja rautaa.

Viljely: Viihtyy kevyessä varjossa, runsasravinteisessa mullassa. Lyhyenpäivän kasvi, siksi kylvetään vasta heinäkuussa tai elokuun alussa. Lämpöpenkissä tai kasvihuoneessa onnistuu aikainen kevätkylvö. Jotta saataisiin suuria ruusukkeita, harvennus n. 30 cm:n välein. Sato korjataan, kun lehtiruusu on täysin kehittynyt. Syksyn viileys on kasville jopa hyväksi, sillä se makeuttaa lehtiä. Voi kestää jopa -10 °C.

Käyttö: Käytetään wokruokiin ja salaatteihin.

Vihannessinappi (komatsuna) (Komatsuna)

Brassica rapa Perviridis-Ryhmä

annos n. 0,5 g / 2,50 € **til.no 1255**

1 g = 400-450 siementä.

Kv. Viljellään yksivuotisena. Korkeus n. 45 cm. Nopea-kasvuinen, kasvuaika n. 50 vrk. Japanissa yhtä yleinen kuin meillä salaatti. Erinomainen yhdistelmä kaalin, pinaatin ja sinapin makuja.

Viljely: Vaatimaton maan suhteen, paras sato saadaan runsasmultaisesta ja kosteahkosta maasta. Kylvö varhain keväällä. Voi tehdä lisäkylvöjä.

Korjuu: Korjataan kaikissa kasvuvaiheissa. Uloimpia lehtiä voi korjata kaiken aikaa. Koko satoa korjatessa kannattaa jättää varresta jäljelle muutama sentti. Siitä alkaa kasvaa pian uusia versoja. Toinen sato on pienempi, mutta maistuu yhtä hyvältä.

Käyttö: Lehtiä ja ruotia käytetään kuin pinaattia. Voi käyttää myös raakana salaateissa.

Kaurajuuri (Haverrot, äkta haverrot)*Tragopogon porrifolius*

1 g = 70–90 siementä.

Kv. Viljellään useimmiten yksivuotisena. Kotoisin Väli-meren alueelta. Kapeita, vaaleankeltaisia juuria viljeltiin Ranskassa jo 1500-luvulla. Tuli Ruotsiin 1600-luvulla. Korkeus n. 100 cm. Muistuttaa mustajuurta, mutta kukat ovat sinertävän violetit. Sisältää inuliinia.

Viljely: Vaatii lannoitetun, syvään muokatun maan. Kylvö mahdollisimman aikaisin keväällä tai elokuussa (taimet talvehtivat) tai lokakuussa (itää aikaisin keväällä). Kylvösyvyys 2–3 cm, taimiväli 8–10 cm, riviväli 30–40 cm. Kukkavarret poistetaan, jottei juurista tule puisevia.

Korjuu: Sato korjataan myöhään syksyllä tai vasta seuraavana keväänä. Osan taimista voi antaa kasvattaa hentoja versoja, jotka syödään parsan tapaan. Muutama taimi kannattaa jättää ihailtavaksi kukinnan ja siemensadon takia.

Käyttö: Juuret nautitaan höyrytettyinä tai keitoissa ja paistoksissa. Hieno maku, sopii monenlaisiin ruokiin.

'Sandwich Island'

Perinnelajike

annos n. 2 g / 2,70 €**til.no 1097**

Viljelty vuodesta 1899. Vaaleat, kellertävät juuret 20–25 cm pitkiä.

Kruunusuvikkara, vihanneskrysanteemi (Kranskrage)*Glebionis coronaria***annos n. 0,5 g / 2,20 €****til.no 1369**

1 g = n. 500 siementä.

Yv. Suosittu lehtivihannes Japanissa ja Kiinassa. Korkeus 50–70 cm. Lehdet muistuttavat krysanteemin lehtiä. Kukat keltaisia tai valkoisia, muistuttavat päivänkakkaraa. Kukkii pitkään. Maku raikas ja hedelmäinen. Sisältää runsaasti B-vitamiinia ja mineraaleja.

Viljely: Viihtyy puolivarjossa, läpäisevässä ja niukkavarinteisessa mullassa. Kylvö keväällä avomaalle 1 cm:n syvyyteen. Taimiväli 5–10 cm. Kastellaan tarvittaessa. Kasvu aika ainoastaan n. 40 vrk. Jos versoja käytetään vihanneksena, kylvetään muutamia kertoja kesässä.

Käyttö: Verso leikataan 10–15 cm:n korkuisena ja höyrytetään nopeasti tai wokataan. Aivan nuoria lehtiä voi lisätä tuoreena salaattiin. Lehdet ovat käyttökelvottomia, kun kasvi alkaa kukkia. Miellyttävän ryytimäiseltä tuoksuvia kukkia voi lisätä salaattiin ja niistä voi hauduttaa teetä.

KURKUT

(Gurka)

Cucumis

Katso myös viidakkokurkku s. 37 ja pesusienikurkku s. 34.

(Vihannes)kurkku

(Gurka)

Cucumis sativus

Yv. Vanhimmat tiedot kurkun viljelystä ovat Kaakkois-Aasiasta vuodelta 9750 eaa. Ranskassa viljely aloitettiin 800-luvulla, Englannissa 1400-luvulla. Kurkusta on kehittynyt monennäköisiä muotoja. Kiinassa ja Japanissa viljellyille kurkuille on ominaista pitkät hedelmät. Kurkku on vesipitoisimpia (96–97 %) vihanneksiämme. Hedelmän karvauuden aiheuttava geeni on tunnistettu, ja näin on saatu jalostettua lajikkeita, joissa ei ole kukurbitasiineja. Kurkku on yksikotinen ja yleensä yksineuvoinen, jolla hede- ja emikukat kehittyvät samaan yksilöön. Hedelmiä syntyy siis vain normaalin pölytyksen tuloksena. Osa avomaankurkuista ja kasvihuonekurkut ovat ns. partenokarpisia eli kurkut kehittyvät ilman pölytystä ja hedelmöitystä. Maitohappokäymiseen perustuvien suolakurkkujen valmistamiseen käytetään siemenellisiä lajikkeita. Kurkku sisältää hiven- ja kivennäisaineita.

Avomaankurkku

(Frilandsgurka)

1 g = 30–40 siementä (suorakylvössä avomaalle 20–30 tainta /a).

Viljely: Tuulilta suojattu lämmin paikka. Hyvin lannoitettu, kalkittu, runsasmultainen ja mielellään hieman savipitoinen maa (pH yli 6,5). Kylvö maan ollessa vähintään +15 °C. Kylvösyvyys 2–3 cm. Itämisaika 5–8 vrk. Itämislämpötila 20–25 °C. Voidaan myös esikasvattaa, mutta taimi kärsii helposti siirrosta ulos. Karaistut taimet voi istuttaa hieman entistä syvempään. Taimiväli 20–30 cm, riviväli 100 cm. Ei kasva lämpötilan ollessa alle 10–12 °C. Kateharso jouduttaa kasvua. Alkukesällä kastellaan runsaasti, jos sää on lämmin ja poutainen. Taimi voi kasvaa maata pitkin tai tukea pitkin ylöspäin.

Korjuu: Korjataan keskenkasvuisina. Koko ja kuoren sileys riippuu lajikkeesta.

Säilytys: 7–10 asteessa, kylmyys vetistä hedelmät.

Käyttö: Tuoreena sekä suola-, etikka- ja hapansäilykkeenä.

'Conny' F1**annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1266**

Karvasaineeton, aikainen, satoisa ja terve. Hedelmät 8–15 cm pitkiä. Partenokarpainen. Sopii myös kasvihuoneeseen.

'Cornichon de Paris'

Uutuus, perinnelajike

annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1146

Keskiaikainen, ranskalainen perinnelajike, jolla hienot, mehukkaat ja rapsakat hedelmät. Noin kymmensenttiset hedelmät soveltuvat hyvin säilöntään ja pikkelöintiin.

Pitkä avomaankurkku

(Slanggurka)

'Kiinalainen Käärme'

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 2,50 € til.no 1165

Aasiassa, Kiinassa ja Japanissa avomaankurkut ovat pitkähedelmäisiä. Tämän lajikkeen hedelmä kasvaa 40–50 cm:n pituiseksi, mutta se voidaan korjata tätä lyhyempänäkin. Kasvusto tuetaan kasvamaan ylöspäin tai sen annetaan versoa penkin pinnalla. Hyönteispölytteinen.

Käyttö: Tuorekäyttöön ja perinteiseen aasialaiseen tapaan kypsennettynä sellaisenaan ja muun ruoan yhteydessä.

'Marketmore'

Luomusiemen

annos n. 20 siementä / 3,20 € til.no 1025

Soveltuu hyvin pohjosiin olosuhteisiimme joko avomaalle tai lämpöpenkkiin. Keskiaikainen, kasvuaika n. 61 vrk. Hyönteispölytteinen. Hedelmät tasakokoisia, karvasaineettomia ja 20–25 cm pitkiä. Pitkä satoaika. Hyvin taudinkestävä ja varmasatoinen.

Kasvihuonekurkku

(Växthusgurka)

Viljely: Kasvatetaan kasvihuoneessa tai lavassa, jossa lämpötila vähintään 18 °C. Kasvualustana käytetään kasvuturvetta ja kompostia. Kylvösyvyys 2–3 cm. Neliömetrille mahtuu kaksi tainta. Kasvihuoneessa varret tuetaan ylöspäin, mutta lavassa niiden annetaan kasvaa maanpintaa myöten ja katkaistaan latvasta, kun varsi on metrin pituinen. Emikukkien ja hedelmän alkujen määrää vähentämällä saadaan jäljelle jääneiden kasvu voimistumaan. Stressitilanteessa kasvattaa enemmän hedekukkia. Vanhoja, huonosti yhteyttäviä lehtiä poistetaan vähitellen. Korkea ilmankosteus ja sumuttelu ehkäisevät vihannespunkin tuhoja.

'Arola'

Biodynaaminen siemen

annos n. 6 siementä / 4,20 € til.no 1106

Hyönteispölytteinen. Hyvä vastustuskyky kasvitauteja vastaan. Aito kurkun maku.

'Femspot' F1**annos n. 6 siementä / 4,20 € til.no 1041**

F1-hybridi. Partenokarpainen. Erittäin satoisa, kestävä alhaisiakin yölämpötiloja. Ei tule kitkeräksi. Taudinkestävä. Suosituttu!

'Telegraph Improved'

Perinnelajike

annos n. 8 siementä / 2,70 € til.no 1125

Englantilaistyyppisten kasvihuonekurkkujen klassikko vuodelta 1897. Sopii erinomaisesti lämmittämättömiin kasvihuoneisiin. Keskiaikainen, kasvuaika n. 70 vrk. Partenokarpainen. Hedelmä yleensä n. 30 cm, mutta voi kasvaa jopa 45 cm:n pituiseksi. Malto murea, herkullisen raikas ja mieto. Siemeniä kehittyy vähän. Kuori muistuttaa avomaankurkkuja. Rehevä, runsassatoinen ja viljelyvarma lajike. Annalassa tuottanut hyviä satoja.

Sitruunakurkku

(Äpplegurka)

'Chrystal Apple'

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 2,50 € til.no 1049

Joko avomaalle tai kasvihuoneeseen. Kasvuaika n. 58 vrk. Hyönteispölytteinen. Kermankeltaiset, pyöreät hedelmät. Hedelmät parhaimmillaan hennon kellanvihreinä (Ø 3–5 cm). Kun kuori muuttuu kirkaankeltaiseksi, maku huononee ja siemenet kovenevat. Vastustuskykyinen monia virustauteja vastaan. Sietää hyvin kuivuutta.

KURPITSAT

(Pumpa)

Cucurbita

Katso myös pullokurpitsa s. 34.

Kotoisin Keski- ja Etelä-Amerikasta, jossa kurpitsoja on viljelty yli 8 000 vuotta. Kurpitsat ovat alun alkaen Amerikan alkuperäiskansojen viljelyyn ottamia. Eurooppaan kurpitsa tuli löytöretkeilijöiden mukana. Suomessa alettiin ensimmäisenä viljellä talvikurpitsoja. Kurpitsojen hedelmien muoto ja väri vaihtelevat runsaasti.

Kesäkurpitsa

(Sommarpumpa)

Cucurbita pepo

Yv. Herkullisista kesäkurpitsa- ja jalostettu mita monimuotoisempia lajikkeita. Nykyiset lajikkeet ovat pääasiassa pensastavia. *Zucchini*-nimitys on peräisin Italiasta, missä lajikkeita jalostettiin etenkin 1900-luvun alkupuolella. Suomessa viljely yleistyi vasta 1970-luvulla.

Viljely: Lämmin, kovilta tuuilta suojattu kasvupaikka, Hyvin lannoitettu, kompostilla vahvistettu, ilmava maa (pH yli 6). Esikasvatus (n. 3 vk) toukokuun alussa tai kylvä etelässä kesäkuun alkupuolella suoraan kasvupaikalle. Taimet on karaistava ennen ulos istutusta. Hallanarka. On hyvä peittää istutuksen yhteydessä kasvuharsolla, joka poistetaan kukinnan alkaessa. Istustiheys 1-2 tainta neliölle. Kylvösyvyys 2-3 cm. Siemen itää 6-10 vrk:ssa. Itämislämpötilan oltava vähintään 15 °C, ihan-teellinen lämpötila 20-22 °C. Kasvatuslämpötila päivisin mieluiten n. 18 ja öisin 14 °C. Kastellaan runsaasti. Jos kasvu pysähtyy ja lehdet näyttävät kalpeilta, on lisälannoituksen aika. Kasvuolosuhteiden ollessa hyvät, tuskin mitkään kasvitaudit vaivaavat. Voidaan kasvattaa myös ruukussa. Kasvihuoneessa ja kateharon alla on huolehdittava pölytyksestä.

Korjuu: Hedelmät kerätään nuorina, tuoreena syötäväksi. Yleinen ohje on kerätä hedelmät 14-21 cm:n mittaisina. Mitä isompina hedelmät korjataan, sitä pienemmäksi jää sadon kappalemäärä. Hedelmän voi irrottaa varresta joko leikkaamalla tai kiertämällä.

Säilytys: Säilyvyys on sitä parempi, mitä kehittyneempi hedelmä on. Paksukuorinen hedelmä voi säilyä kellollisena 2-4 kk lämpötilan ollessa 10-13 °C. Nuoret, ohutkuoriset hedelmät säilyvät n. 2 vk jääkapissa.

Käyttö: Raakana tai kypsennettynä. Kesäkurpitsa sopii myös leivontaan. Suurista hedelmistä voi keittää hilloa. Hedekukat ja ylimääräiset emikukat sopivat salaattiin ja friteerattavaksi. Siemenet ovat erittäin terveellisiä.

'Black Beauty'

Uutuus, perinnelajike

annos n. 6 siementä / 2,70 € til.no 1291

Perinnelajike 1900-luvun alkupuolelta. Erittäin satoisa kesäkurpitsa, jolla tummanvihreät hedelmät. Sopii erinomaisesti tuorekäyttöön, mutta myös wokkeihin ja uuniruokiin.

'Cocozele de Tripolis'**annos n. 6 siementä / 2,70 €****til.no 1167**

Varma lajike. Pitkät, tiiviit tummanvihreät hedelmät, joissa vaaleanvihreitä raitoja. Sopii aloittelijalle.

'Friulano Wrinkled'

Biodynaaminen siemen

Annos 10 siementä / 2,50 €**til.no 1130**

Erikoinen vaaleankeltainen hedelmä, jolla voimakkaan nystymäinen ja pahkurainen pinta jo nuorena. Lajike on kotoisin Italian Friulista ja erittäin suosittu Italiassa. Parhaimmillaan nuorena ja ohutkuorisena. Jos annetaan kypsyä, kuori paksuuntuu ja hedelmä on näyttävä koristekurpitsana. Erittäin satoisa.

'Gold Rush' F1**annos n. 10 siementä / 2,50 €****til.no 1686**

F1-hybridi. Suosittu ja tunnettu lajike. Kasvu aika n. 55 vrk. Hedelmät tasakokoisia, sileitä ja kullankeltaisia. Malto vaaleankeltainen. Runsassatoinen ja varma.

'Ismalia' F1**Annos n. 6 siementä / 3,20 €****til.no 1685**

Aikainen ja satoisa lajike. Heleän vaaleanvihreät, pitkulaiset hedelmät.

'Midnight'**annos n. 6 siementä / 3,20 €****til.no 1292**

Kompaktin kokonsa puolesta sopii ruokkuviljelyyn patiolle ja parvekkeelle. Tiivis, pensastava kasvutapa, varret piikittömät. Tummanvihreät, kiiltävät hedelmät maukkaita. Runsassatoinen.

'One Ball' F1**Annos n. 10 siementä / 3,20 €****til.no 1738**

Kirkkaan keltaiset pyöreät hedelmät. Käytetään joko nuorena ja ohutkuorisena kesäkurpitsan tavoin, tai kypsyttyään kovakuorisena talvikurpitsan tavoin. Kypsät hedelmät n. 2 kg. Pensasmainen kasvutapa, soveltuu kasvatettavaksi isossa ruukussa.

'Patisson Custard White'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,70 €**til.no 1724**

Kasvu aika n. 95 vrk. Paino 0,5-1 kg. Kermanvalkoinen, ufonmuotoinen lajike, jota kutsutaan myös "kiekkokurpitsaksi". Erittäin runsassatoinen ja herkullinen. Käytetään n. kymmensenttisenä, raakana, höyrytettyinä ja täytettyinä. Säilyy hyvin.

'Round Light Green of Nice'

Uutuus

annos n. 6 siementä / 2,70 €**til.no 1117**

Kaunis pyöreä kesäkurpitsalajike, jolla vaaleanvihreä marmoroitu pinta. Ohutkuorinen, satoisa ja viljelyvarma.

'Spaghetti'

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 2,50 € til.no 1055

Jalostettu USA:ssa 1930-luvulla. Valloitti Euroopan 1980-luvulla. Köynnöstävä kasvutapa. Kasvu aika n. 100 vrk. Pitkulaiset, kellertävät hedelmät painavat 2–4 kg. Korjataan 15–25 cm:n pituisena. Keitetään tai paistetaan uunissa halkaistuna tai kokonaisena. Kypsymisaika n. 30 min. Sisus kaivetaan haarukalla syötäväksi. Hyvää voin tai öljyn kera. Nuoret hedelmät ovat myös raakana hyvänmakuisia. Hyvä varastointikestävyys.

'Sunburst' F1**annos n. 10 siementä / 2,50 € til.no 1111**

Aikainen, kasvu aika n. 50 vrk. Kirkkaankeltainen, litteänpyöreä hedelmä muistuttaa ufoa aaltoilevine reunoinen. Kutsutaan myös "kiekkokurpitsaksi". Malto kermanvalkoinen. Palkittu suurisatoinen herkuttelijan kurpitsa.

'Tondo Chiaro di Nizza'

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 2,50 € til.no 1110

Heirloom-lajike, jota on viljelty yli 100 vuotta. Italian ja Ranskan suosituimpia kurpitsoja. Nopeakasvuinen, kasvu aika n. 60 vrk. Vihreä, pyöreä ja ohutkuorinen hedelmä, jossa vaaleita pystyraitoja. Hedelmä korjataan, kun Ø 10–13 cm. Voidaan paistaa uunissa täytettynä tai sellaisenaan (reiitys, jotta höyry pääsee ulos hedelmästä). Pienet 3–5 cm:n kokoiset hedelmät voi keittää sellaisenaan makupaloiksi. Kestää varastointia 2–3 kk. Herkkusuille!

'Zuboda'

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 2,50 € til.no 1723

Nopeakasvuinen, antaa satoa n. 55 vuorokautta istutuksesta. Pitkänomainen hedelmä, muistuttaa kasvihuonekurkkua. Vihreä, kevyesti marmoroitunut hedelmä, jossa on vähän siemeniä. Runsassatoinen.

Öljysiemenkurpitsa 'Retzer Gold'

Luomusiemen

annos n. 8 siementä / 2,70 € til.no 1152

Tuottaa suuria, öljypitoisia ja ohutkuorisia siemeniä, jotka ovat tumman oliivinvihreitä ja herkullisen pähkinäisiä. Siemenet syödään tuoreena, kuivattuna tai paahdettuna. Hedelmän paino 2,5–5 kg. Hedelmä on ensin vihreä ja keltaraitainen, mutta muuttuu kypsyessään keltaoranssiksi. Myös hedelmäliha on syötävää. Esikasvatus huhtikuussa. Istutetaan lämpimään, suojaisaan paikkaan, jotta siemenet ehtivät kypsyä. Siemenet huuhdellaan ja kuivataan.

Talvikurpitsa ja jättikurpitsa (talvisquash)

(Vinterpumpa / Jättepumpa)

Cucurbita pepo / Cucurbita maxima

Haaroittuva varsi on rento ja voi kasvaa 4–12-metriiseksi. Hedelmän muoto ja väri vaihtelevat. Malto on hienorakeista ja säikeetöntä. Sisältää runsaasti vitamiineja (mm. A-, C- ja B-vitamiineja) ja kivennäisaineita. Kovakuorista talvikurpitsaa voi varastoida sellaisenaan muutamia kuukausia tai jopa vuoden.

Viljely: Lämmin, tuulilta suojattu kasvupaikka. Lehdistö voi vioittua jo alle 5 °C:ssa. Runsaravinteinen, kompostilla parannettu maa, jonka pH on 6,0–7,5. Lannoitus jaettuna. Esikasvatus toukokuun puolivälin jälkeen, itää parhaiten 21–35 °C:ssa 6–15 vrk:ssa. Taimikasvatusaika 3–4 vk, lämpötila 20–24 °C. Istutetaan ulos kesäkuun puolivälissä hallojen mentyä. Taimiväli 100–200 cm. Kastellaan runsaasti kuivina kausina. Ihanteellinen kasvulämpötila 18–25 °C. Jos pääverso katkaistaan, taimi kasvattaa enemmän satoa kantavia sivuversoja. Kun osa hedelmää kantavasta sivuversosta peitetään mullalla, versoon kehittyvä kasvin veden- ja ravinteidenottoa parantavia juuria. Suositellaan kasvatettavaksi 4–6 hedelmää tainta kohden. Hedelmän annetaan kypsyä kasvustossa mahdollisimman kauan. Hallan uhatessa se peitetään esim. säkillä tai harsolla. Kypsat hedelmät kestävät hallaa.

Korjuu: Kun hedelmät ovat kypsiä, kuori on kova ja hedelmä kumisee ontosti, kun siihen koputtaa.

Säilytys: 2 vk:n lämpökäsittely 25–30 °C:ssa pidentää säilymistä. Tämän jälkeen sopiva säilytyslämpötila on 10–13 °C.

Käyttö: Keittoihin, patoihin ja leivonnaisiin. Säilötään etikkapikkelsiksi tai keitetään hilloksi, joka voidaan maustaa sitruunalla, inkiväärillä tai kanelilla.

Jättikurpitsa

(Jättepumpa)

*Cucurbita maxima***'Big Max'**

Uutuus

annos n. 8 siementä / 2,70 € til.no 1081

Oranssin värinen, hivenen muhkurapintainen jättikurpitsa, joka voi parhaimmillaan kasvaa jopa 45 kiloiseksi. Keltainen hedelmäliha sopii mainioisti piiraisiin ja säilöntään sekä keittoihin.

'Mammoth Gold'

Uutuus, perinnelajike

annos n. 8 siementä / 2,70 € til.no 1162

Voimakkaan oranssin värinen, pyöreä ja pystyurteinen, muutoin sileäpintainen jättikurpitsa, jonka hedelmäliha on kirkkaan keltainen. Hedelmille kertyy parhaimmillaan painoa yli toistakymmentä kiloa. Soveltuu hyvin myös halloween-lyhtyjien valmistamiseen.

Talvikurpitsa (talvisquash) (Vinterpumpa)

Cucurbita pepo

'Blue Ballet'

Luomusiemen

annos n. 8 siementä / 3,20 € til.no 1217
Köynnöstävä kasvutapa. Paino n. 1-3 kg. Sinivihreä, päärynänmuotoinen talvikurpitsa. Malto loistavan oranssi. Hyvä varastointikestävyys.

'Red Kuri'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 8 siementä / 2,50 € til.no 1133
Vanha japanilainen talvikurpitsa. Tunnetaan myös "Oranssi Hokkaido" -nimellä. Kasvuaika n. 100 vrk. Paino 1-2,5 kg. Tarvitsee kasvualaksi 1,5 x 1 m. Kasvattaa yleensä kolme hedelmää. Pisaranmuotoinen, kuori keltaoranssi. Sisus voimakkaan oranssi, säikeetön ja maultaan pähkinäinen. Hedelmät korjataan kypsänä, mahdollisimman myöhään. Maku parhaimmillaan muutaman kuukauden varastoinnin jälkeen. Sopii jälkiruokiin, leivontaan ja keittoihin. Mainio myös koristekurpitsana.

'Sweet Dumpling'

Luomusiemen

annos n. 8 siementä / hinta 2,70 € til.no 1147
Paino noin 500 g. Koristeellinen, pyöreähkö ja pieni hedelmä, jossa on tummanvihreitä raitoja ja kuvioita kermanvaalealla pohjalla. Oranssi malto on maultaan pehmeän pähkinäinen. Säilyy pitkään.

Turbaanikurpitsa (Turbanpumpa)

Cucurbita maxima 'Turk's Turban'

'Bishofsmütze'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 8 siementä / 3,20 € til.no 1717
Köynnöstävä. Hedelmä 15-25 cm pitkä, paino 1-2 kg. Muistuttaa turbaania. Kuori oranssi vihrein, kermanvärisin ja punaisin raidoin. Oranssi malto on maukasta. Käytetään usein koristekurpitsana, mutta on herkullista syötynäkin.

Myskikurpitsa

(Myskpumpa)

Cucurbita moschata

Tarvitsee paljon lämpöä kasvaakseen. Musta muovikate penkissä nopeuttaa kasvua, samoin kuin kaksinkertainen kasvuharso, jota pidetään kasvuston päällä kukintaan saakka. Hedelmä käytetään joko keskenkasvuena tai kypsänä. Hyvä varastointikestävyys, säilyy 6-12 kk.

'Butternut Waltham'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 8 siementä / 2,50 € til.no 1153
Kasvuaika n. 95 vrk. Hedelmän paino 1,5-2 kg. Päärynänmuotoinen ja väriltään beige. Säikeetön malto oranssi. Maku aromaattinen, makea ja herkullinen. Korkea beetakaroteenipitoisuus. Hyönteispölytteinen. Esikasvatus toukokuun alussa. Kylvösyvyys 2-3 cm. Itää 8-14 vrk:ssa 18-24 asteessa. Käytetään joko keskenkasvuena tai täysikokoisena raasteisiin, täytettynä, paistoksiin, keittoihin, makeisiin leivonnaisiin ja marmeladeihin.

'Futsu Black'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 8 siementä / 2,50 € til.no 1725
Hedelmän paino 1-2 kg. Ainutlaatuinen, kiehtova ulkonäkö. Hedelmät ovat ensin tummanvihreitä, mutta muuttuvat kypsyessään beigeiksi ja lopuksi harmahtaviksi. Malto oranssi. Maku mahtavan hedelmäinen.

'Honeynut'

annos n. 10 siementä / 3,80 € til.no 1168

Hedelmän paino 300-600 g. Muodoltaan melko tasapaksu, pitkänomainen. Tummanvihreä, voimakkaan oranssinkirjava pinta. Tummanoranssi, mehevä hedelmäliha.

'Muscat de Provence'

Luomusiemen

annos n. 8 siementä / 2,70 € til.no 1730

Tukeva, voimakas, eteläranskalainen lajike. Hedelmät painavat 5-10 kg. Ne ovat aluksi vihreät, litistyneet, pyöreät ja uurteikkaat. Kypsyessään muuttuvat kellerävän harmaiksi. Malto on voimakkaan oranssi. Erinomainen maku. Hitaasti kasvava, lämpöä rakastava lajike, jota ei pitäisi korjata liian aikaisin syksyllä.

Koristekurpitsa

(Prydnadspumpa)

Cucurbita pepo

Koristekurpitsasekoitus

annos n. 20 siementä / 2,70 € til.no 3266

Isoja ja pieniä, muodoltaan ja väriltään erilaisia hedelmiä. Versojen pituus 100–250 cm.

Viljely: Vaatii aurinkoisen kasvupaikan ja tuoreen, runsasravinteisen ja syvämultaisen maan. Esikasvatus huhti–toukokuun vaihteessa. Siemeniä on hyvä liottaa ennen kylvöä pari tuntia. Itämislämpötila 20 °C, kasvatustilämpötila 15–18 °C. Esikasvatus 4 vk. Taimiväli 100 cm, riviväli 200–250 cm. Voi antaa kasvaa maata pitkin tai sitoa esim. säleikköön. Runsas kastelu ja kate hyväksi. Hedelmää on hyvä käänellä, sillä muuten maata vasten oleva osa jää keltaiseksi. Korjataan kovakuorisena eli tuleentuneena, jolloin hedelmä säilyy hyvin.

Kuukausimansikka (Månadssmultron)

Fragaria vesca var. *semperflorens*

1 g = n. 3 600 siementä.

Mv. Korkeus n. 20 cm. Pieniä valkoisia kukkia avautuu myöhäiseen syksyyn. Sopii koristeellisen kukkapenkin reunuskasviksi.

Viljely: Aurinkoinen tai puolivarjainen paikka, maa kompostilla parannettu ja kalkittu. Esikasvatus maalishuhtikuussa tai kylvö suoraan avomaalle touko–kesäkuussa. Siemenet painetaan multa ja peitetään ohuelti. Itämislämpötila 12–20 °C, itämisaika 3–4 vk. Kasvatustilämpötila 18 °C. Koulitaan ja istutetaan karaistuna ulos kesäkuussa. Taimiväli 30 cm. Jaetaan muutaman vuoden välein.

'Rügen'

annos n. 0,1 g / 2,20 € til.no 1076

Korkeus 20 cm. Marjat suuria ja kauniin muotoisia. Ei tee rönsyjä. Satomäärässä lyömätön!

'White Soul'

annos n. 0,1 g / 3,80 € til.no 1163

Korkeus n. 20 cm. Marjat kermanvalkoisia, pitkänomaisia ja erittäin makeita. Sopii erityisesti niille, jotka ovat allergisia punaisen mansikan väriaineelle. Linnut jättävät rauhaan.

Lamopinaatti (uudenseelanninpinaatti)

(Nyzeeländsk spenat)

Tetragonia tetragonioides

Perinnelajike

annos n. 1 g / 2,20 € til.no 1673

1 g = n. 20 siementä.

Yv(Suomessa). Kotoisin Uudesta-Seelannista ja Australiasta. Kasvitieteilijä Joseph Banks toi sen Englantiin

kapteeni Cookin maailmanympärysmatkalta jo vuonna 1771. 1800-luvulla alettiin kasvattaa Ruotsissa. Kuumina ja kuivina kesinä menestyy paremmin kuin pinaatti. Rehevä- ja nopeakasvuinen. Tummanvihreät lehdet ovat meheviä ja maistuvat voimakkaamalta kuin pinaatti. Kukinta ei heikennä lehtien kasvua tai niiden mehevyyttä. Sisältää runsaasti oksaalihappoa.

Viljely: Voidaan kasvattaa Pohjois-Suomea myöten. Viihtyy lämpimässä ja aurinkoisessa paikassa sekä hyvin lannoitetussa, multavassa, kalkitussa ja kuohkeassa maassa (pH 7–7,5). Esikasvatus maalishuhtikuussa. Kovakuorisia siemeniä kannattaa liottaa muutama tunti ennen kylvöä. Itämisaika 15–20 vrk. Istutetaan ulos, kun maan lämpö yli 5 astetta. Taimiväli 40 x 50 cm, riviväli 80 cm.

Korjuu: Satoa korjataan latvomalla heinäkuun alusta lähtien. Mitä enemmän lehtiä poimitaan, sitä enemmän pinaatti tuottaa uutta satoa.

Käyttö: Lehdet ryöpätään. Käytetään kokonaisina tai silputtuina muhennoksissa, keitoissa ja sellaisenaan. Pakastetaan ryöpätynä.

Lanttu (Kålrot)

Brassica napus subsp. *napobrassica*
(Napobrassica-Ryhmä)

1 g = 300–500 siementä (n. 10 g/aari).

Kv. Viljelty Pohjolassa 1500–1600-luvulta saakka, joten on sanottu "Pohjolan appelsiiniä". Ruotsalaiset tutustuttivat englantilaiset lanttuun 1700-luvulla. Englannin ja ranskan kielessä lantun nimi onkin *swede*. Suomenkielinen nimi johdetaan ruotsin kielen sanasta *planta* (taimi), koska usein lantuntaimet esikasvatetaan. Lajikkeet ryhmitellään kelta- ja valkomaltoisiin. Paksuhko kuori on kellertävä, ruskeanpunertava, vihreä tai violetti.

Viljely: Voidaan viljellä Lappia myöten. Savimaan kasvi, joka kasvaa hyvin lannoitetussa hiekkamaassakin. Lannoitetaan luonnonlannalla, kompostilla tai tuoreella ruohosilpulla. Boorin puute ilmenee mallon lasittumisenä, ruskeina laikkuina ja jopa onkaloina. Kylvö heti yöhallojen mentyä sentin syvyyteen tai taimikasvatus (esikasvatus n. 3 vk 15–20 °C:ssa). Taimiväli 15–20 cm, riviväli 40–50 cm. Möhöjuurta torjutaan ainakin 4 vuoden viljelykierrolla ja kalkituksella (pH n. 7).

Korjuu: Korjataan myöhään syksyllä. Naatit listitään ja juuret ty pistetään.

Säilytys: Kellari tai kylmiö.

Käyttö: Raasteena, keitoissa ja laatikoissa. Myös nuoria lehtiä on käytetty vihanneksena pinaatin tapaan.

'Marian'

Perinnelajike

annos n. 5 g / 2,20 €**til.no 1134**

Nopekasvuinen walesilainen lajike. Muodoltaan pyöreä. Juurenniska violetti, alaosa vaaleankeltainen ja sileä. Runsassatoinen. Kestää kylmää ja möhöjuurta. Säilyy hyvin kellarissa.

'Wilhelmsburger'

Biodynaaminen siemen

annos n. 5 g / 3,20 €**til.no 1004**

Pyöreä ja kiinteämaltoinen lajike. Juurenniska vihreä, alaosa keltainen. Satoisa. Erinomainen varastointikestävyys.

Latva-artisokka

(Kronärtskocka)

Cynara cardunculus Scolymus-Ryhmä

1 g = 25-35 siementä.

Mv. Meillä yleensä yksivuotinen. Kotoisin Välimeren alueelta. Kehtosuomujen suojaamat kukkamykeröt korjataan nuorina ja keskenkasvuisina. Maku on pähkinäinen. Lehdet ovat koristeellisia ja harmaanvihreitä.

Viljely: Vaatii voimakkaasti lannoitetun, aurinkoisen ja tuulilta suojatun kasvupaikan. Maan tulee olla multavaa ja vettä läpäisevää (pH yli 6,5). Merilevä on erinomaista lannoitetta. Esikasvatus aloitetaan jo helmikuussa. Kylösvyvyys 1-2 cm, itämisaika 3-6 vrk. Taimiväli 75 x 75 cm. Karaisu ja harsolla peittely on tärkeää istutusvaiheessa. Kukkamykeröitä harvennetaan niin, että jäljelle jää 4-6 nuppua. Talvettamista voi yrittää Etelä-Suomessa. Taimet leikataan syksyllä 25-30 cm:n korkeudelta maan pinnasta. Ympärille kasataan multaa kummuksi suojaamaan tainta märkydeltä ja pakkaselta. Kun maa on jäänyt, taimet voidaan suojata paksulla olki- tai lehtikatteella. Jos talvehtiminen onnistuu, toukokuussa voidaan ottaa juuriversoista pistokkaita tai jakaa kasvi.

Korjuu: Korjataan, kun kukkamykerön alimmat suomet alkavat erottua toisistaan. Jos sinipunertavat kukat näkyvät, mykerö ei kelpaa syötäväksi.

Käyttö: Mehevä tyvi ja kukkapohjus syödään keitettynä.

'Green Globe'

Perinnelajike

annos n. 3 g / 2,70 €**til.no 1129**

Tunnettu lajike 1800-luvun alkupuolelta. Pidetään viljelyvarmana. Korkeus 100-150 cm. Vihreiden mykeröiden pituus n. 10 cm. Kasvu aika n. 155 vrk kylvöstä korjuuseen ja n. 90 vrk ulos istutuksesta korjuuseen. Istutusetäisyys 60 cm.

Lehmänpapu, pitkäpapu (parsapapu)

(Vignaböna, ögonböna (långböna))

*Vigna unguiculata***'Canetti'**

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,50 €**til.no 1216**

Voimakaskasvuinen ja rehevä lajike tarvitsee paljon lämpöä, joten kateharso tai kasvihuone on eduksi. Erittäin kapeat palot ovat 50-60 cm pitkiä, n. 20 g painavia. Ne ovat koristeellisia, hieman rypyisiä ja heleän vaaleanvihreitä ja erottuvat selkeästi kasvustosta. Hieman hapan maku muistuttaa perunan makua.

Viljely: Kylvö lämpimään maahan suoraan avomaalle n. 3 cm:n syvyteen.

Korjuu ja käyttö: Sato kannattaa poimia joka toinen päivä. Soveltuu hyvin wokruokiin.

Liuseratamo

(Strandkämpar)

Plantago coronopus

Katso myös Purppuraratamo, yrtit s.62.

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 2,50 €**til.nro 1154**

Ruusukemaisesti kasvava, vitamiinipitoinen salaattikasvi. Korkeus 20-30 cm. Maku miellyttävän hapan, mausteinen ja hivenen suolainen. Satoisa, kylmänkestävä. Sopii myös ruukkukasvatukseen.

Viljely: Esikasvatus maalisi- huhtikuussa tai kylvö suoraan ulos touko-kesäkuussa. Itämisaika 10-30 vrk. Kasvupaikka aurinkoinen. Taimiväli 10 cm, riviväli 30 cm.

Korjuu ja käyttö: Satoa voi korjata alkukesästä myöhäiseen syksyyn. Lehtiä käytetään salaateissa.

LYHTYKOISOT

(Lyktört)

Physalis

Hedelmä kypsyy paperimaisten verholehtien suojassa. Kasvatetaan tomaatin tapaan. Ks. myös isolyhtykoiso, joka on perennojen ryhmässä.

Karviaiskoiso, "ananaskirsikka"

(Kapkrusbär)

*Physalis peruviana***annos n. 0,02 g / 2,20 €****til.no 1275**

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Kasvatetaan tavallisesti yksivuotisena. Kookas ja komea kasvi on todennäköisesti kotoisin Andeilta. Korkeus 3-4 m. Kellertävän oranssi, hyvin säilyvä

hedelmä, Ø 1,4–4 cm. Sisältää A-, B- ja C-vitamiinia, fosforia ja rautaa.

Viljely: Esikasvatus maalishuhtikuussa. Kylvöstä istutukseen kuluu 2–2,5 kk. Itää valossa 20–24 °C:ssa n. 2–3 viikossa. Itävyyys n. 60 %. Ihanteellinen taimikasvatustilapöytä on 16–20 °C. Taimet kannattaa latvoa jo aikaisessa vaiheessa. Erittäin kylmänarka, joten viljellään kasvihuoneessa (huolehdittava pölytyksestä) tai ulkona lämpimällä paikalla. Istutetaan ulos yöpakkasten mentyä. Taimiväli 50–100 cm. Vaatii runsaasti ravinteita, tuennan ja leikkaamista.

Käyttö: Oranssit hedelmät ovat kypsiä, kun verholehdet ovat kuivuneet vaaleanruskeiksi. Ananasmaisen makuiset, hapanimelät hedelmät ovat hyviä sellaisenaan, mutta niistä voi keittää myös herkullista hilloa.

Tomatillo (Tomatillo)

Physalis philadelphica

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,50 € til. no 1005

1 g = n. 1 000 siementä.

Kotoisin Meksikosta. Kasvaa n. 60 cm korkeaksi pensaaksi ja kukkii runsaasti keltaisin kukin. Hedelmä on pingispallon kokoinen ja vihertävän kellertävä tai violetti. Hedelmän pintaa peittää paksu vahakerros. Englanniksi myös nimellä *Tomate Verde* (vihreä tomaatti) ja *Mexican husk tomato*.

Viljely: Vaatii suojaisan, lämpöisen ja runsasravinteisen kasvupaikan. Kylvö maalishuhtikuussa. Itää valossa. Taimiväli 50 x 50 cm. Pitää viherkatteesta. Kasvihuoneessa on huolehdittava kukkien pölytyksestä. Kylmänarka!

Korjuu ja käyttö: Hedelmät ovat korjuukypsiä, kun verholehdet alkavat aueta. Omalaatuinen maku sopii chilippurin, sipulin, valkosipulin ja avokadon kera. Käytetään ainoastaan keitettynä. Hedelmästä valmistetaan kastikkeita, säilykkeitä ja piirakoita. Salsakastikkeen oleellinen raaka-aine.

Säilytys: Hedelmät säilyvät kuivassa, viileässä ja ilmassa paikassa.

‘Purple’

Uutuus, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 3,20 € til. no 1003

Hapanimelät hedelmät muuttuvat kypsessään vihreästä purppuran väriseen ja ovat halkaisijaltaan noin 3–5 cm. Sopivat tuorekäyttöön, kypsennykseen sekä hilloihin ja säilykkeisiin. Istutettava kaksi taimea viertysten pölytyksen varmistamiseksi.

MAISSIT (Majs)

Zea

Sokerimaissi (Sockermaiss)

Zea mays var. saccharata

1 g = 5–8 siementä/m (n. 200 g/a).

Yv. Kotoisin Väli-Amerikasta. Viljelty n. 7 000 vuotta. Jo Kolumbuksen aikoihin lajikkeita oli 200–300. Kasvattaa tukevan pääverson ja sivuversoja.

Viljely: Vaatii runsasravinteisen, multavan, hiekkapitoisen maan sekä lämpimän ja suojaisan kasvupaikan (pH yli 6). Esikasvatus 3 viikkoa toukokuun puolivälissä. Itämislämpötila yli 20 °C, jonka jälkeen lämpötila saa hiukan laskea. Taimet koulitaan 5–10 cm:n korkuisina. Karaistut taimet istutetaan ulos entistä kasvusyvyvyyttä syvempään ilmojen lämmettyä. Maan on oltava vähintään 10 °C. Etelärannikolla voidaan kylvää suoraan avomaalle 4–6 cm:n syvyyteen. Hallanarka. Taimiväli 20–30 cm (neliölle 6–8 tainta) ja riviväli 60–70 cm. Tuulipölytyksen takia istutetaan useampaan riviin rinnakkain. Pölytystä voi myös edistää huiskutteleamalla hedekukinnolla emikukkien lankamaisia luotteja. Siitä on suurin hyöty, jos taimia on vain muutamia tai ne kasvavat kasvihuoneessa. Sivuverson poisto jouduttaa pääverson tähkän kasvua ja lisää jyvien makeutta.

Korjuu: Tähkät korjataan, kun se paksunee ja jyvät alkavat kellertää. Tällöin jyivistä tiheä maitomaista nestettä, kun niitä painaa kynnellä.

Säilytys: Tähkät säilyvät kylmässä parista päivästä viikkoon. Voidaan pakastaa tai umpioida.

Käyttö: Voidaan syödä tuoreena tai keitettynä. Keitetään joko kokonaisina tähkinä tai irrotettuina jyvinä.

‘Damaun’

Biodynaaminen siemen

annos n. 20 siementä / 2,50 € til. no 1155

Melko aikainen, kasvu aika n. 80 vrk. Keltaiset, sokeripitoiset tähkät hiukan lyhyempiä kuin myöhäisemmillä lajikkeilla.

MANGOLDI (Mangold)

Beta

1 g = 50–70 siementä (100–150 g/a).

Kv. Viljellään yksivuotisena. Punajuurikkaan ja sokerijuurikkaan sukulainen, joka on todennäköisesti sukunsa vanhin viljelykasvi. Kotoisin itäiseltä Välimeren alueelta. Siirtolaiset veivät sen Yhdysvaltoihin 1800-luvun alussa. Viljelyssä on kaksi tyyppiä: ruoti- ja lehtimangoldi.

Viljely: Kasvaa runsasravinteisessa mullassa, pH n. 7,0. Kylvä 2–3 cm:n syvyyteen, kun maa on lämmennyt 9-asteiseksi. Itää 15–25 vrk:ssa 17–20 °C:ssa. Taimiväli 15–20 cm, riviväli 40 cm. Kasvaa korjuukelpoiseksi n. 60 vrk:ssa. Toinen kylvä kesäkuun lopulla, jotta satoa riittää pakkasiin asti. Kastellaan runsaasti kuivina jaksoina. Vältetään liian runsasta typpilannoitusta, ettei lehtien nitraattipitoisuus kohoa.

Korjuu: Korjuu aloitetaan uloimmista lehdistä, sisimmät lehdet jatkavat kehitystään. Lehdet vedetään irti, sillä leikkauspinta vuotaa nestettä.

Käyttö: Suuret pehmeät lehdet käytetään pinaatin tavoin. Paksut lehtiruodit voi valmistaa erikseen parsan tapaan. Pienet harvennustaimet ja nuoret lehdet selaisenaan tuoreena baby leaf -salaattiin.

Säilytys: Lehtimangoldi säilyy muovikääreessä muutaman päivän ja ruotimangoldi viikon, kun lämpötila on 0 °C. Kannattaa pakastaa ryöpätyinä.

Lehtimangoldi (Mangold)

Beta vulgaris subsp. *vulgaris* var. *cicla*

'Bright Lights'

Luomusiemen

annos n. 2 g / 2,50 €

til.no 1029

Samasta pussista monenvärisiä ruoteja. Upeat ruodit hunajanvaaleita, keltaisia, oransseja, ruusunpunaisia ja purppuranpunaisia. Sopii kukkapenkkiin ja ruukkuun. Suosikki!

'Lucullus'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 5 g / 2,50 €

til.no 1175

Vanha hollantilainen lehtimangoldi vuodelta 1904. Yleisin Suomessa viljelty lajike. Kasvu aika n. 50 vrk. Voimakaskasvuinen, lehdet kellanvihreät ja hieman rypyiset. Ruoti valkoinen. Kylmänkestävä ja satoisa.

'Rubinoa'

annos n. 3 g / 2,50 €

til.no 1085

Kirkkaan punertavaruotinen, koristeellinen lehtimangoldi tuo väriä keittiötarhaan. Näyttävä myös kukkapenkissä ja ruukussa.

'Verde da Taglio'

Luomusiemen

annos n. 5 g / 2,70 €

til.no 1121

Puolikorkea, murearuotinen mangoldi, jolla hienot hohtavan vihreät lehdet. Satoisa ja hienon makuinen!

Ruotimangoldi

(Stjárnangold)

Beta vulgaris var. *flavescens*

'Glatter Silber 3'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 5 g / 2,50 €

til.no 1113

Tunnettu ruotimangoldin alkuperäislajike vuodelta 1885. Kasvu aika n. 52 vrk. Runsassatoinen. Paksut, leveät ruodit ja isot, tummanvihreät lehdet. Kestää jonkin verran pakkasta. Loistava maku!

MELONIT

(*Cucumis* ja *Citrullus*)

Meloni

(Melon, sockermelon)

Cucumis melo

1 g = 25–50 siementä.

Viljeltiin keskiajalla Saksan luostaripuutarhoissa, joista levisi muualle Eurooppaan. Suomessa sitä voi viljellä kasvihuoneessa ja lämpölavassa.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa, itämislämpötila n. 30 °C. Siemen itää viikossa. Istutus multavaan, vahvaan maahan, jossa runsaasti eloperäistä ainesta (pH yli 6,5). Pitää ruohokatteesta. Kasvun aikana lämpötila ei saisi nousta yli 30 °C:een. Taimet latvotaan nuorina 3. lehden yläpuolelta, jolloin taimeen kasvaa kolme versoa. Niistä poistetaan heikoin ja kaksi muuta versoa latvotaan 3. lehden yläpuolelta. Näihin kehitetty tavallisesti hedelmiä muodostavia emikukkia. Kun hedelmänalkujen Ø on 5 cm, versot latvotaan niin, että hedelmän yläpuolelle jää kaksi lehteä. Pölytys varmistetaan aamupäivisin pensselillä. Onnistunut pölytyminen vaatii vähintään 21 °C. Vedenotto heikentyy, jos maan lämpötila alittaa 16 °C. Kehittyvän hedelmän alle on hyvä laittaa suojaksi esimerkiksi olkia.

Korjuu: Kylvöstä korjuuseen kestää n. 115 vrk. Kypsän melonin harmaanvihreä väri vivahtaa oranssiin tai keltävään. Tällöin hedelmä myös irtaoo helposti varresta ja tuoksuu miellyttävältä.

Hunajameloni

(Honungsmelon)

Cucumis melo Hunajameloni-Ryhmä

'Petit Gris de Rennes Melone'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 2,70 €

til.no 1176

Satoisa. Yksi kaikkein aikaisimmista hunajamelonin lajikkeista. Pyöreän hedelmän paino 500–800 g. Malto

oranssi ja aromaattinen. Kypsy huonommissakin sääolosuhteissa. Hedelmän kypsymisen tunnistaa siitä, kun sitä lähinnä oleva lehti alkaa kuihtua.

Vesimeloni, arbuusi (Vattenmelon)

Citrullus lanatus

1 g = 30–40 siementä.

Kotoisin tropiikista ja vaatii runsaasti lämpöä. Etelä-Afrikassa bushmannit ovat keränneet luonnosta vesimeloneja kautta aikojen. Niilin laaksosta on tehty arkeologisia siemenlöytöjä vuodelta 2000 eaa.

Viljely: Kasvihuoneessa tai katetulla parvekkeella vähintään ämpärin kokoisessa ruukussa. Kylvä helmi-maaliskuussa yksitellen 10 cm:n ruukkuihin. Taimettu nopeasti, 4–8 vrk:ssa 21–30 °C:ssa. Lisävalo tarpeen. Kasvualustan ja ilman lämpötilan tulee olla ainakin 20 °C. Karaisu on tärkeä ennen varsinaiselle kasvupaikalle istutusta. Kukkii 2–3 kk:n kuluttua kylvästä. Taimia ei leikata. Vaatii voimakkaan maan (pH yli 6) ja runsaan kastelun.

Käyttö: Hedelmäiä syödään sellaisenaan. Jauhetuista siemenistä tehdään Nigeriassa keittoa.

'Crimson Sweet'

annos n. 8 siementä / 2,70 € til.no 1073

Israelilainen lajike, kasvu aika n. 90 vrk. Paino 5–6 kg. Vihreä vahapeitteinen hedelmä, jonka kuorella on tummia juovia. Malto punainen ja mehukas. Hyönteispölytteinen.

'Sugar Baby'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 8 siementä / 2,70 € til.no 1051

Eniten viljelty lajike vuodesta 1959, jolloin tuli markkinoille. Aikainen, kasvu aika n. 76 vrk. Kiipeilevä, mutta pienikasvuinen. Tummanvihreät hedelmät n. 2,5 kg. Malto makea ja punainen. Siemenet tummanruskeita.

Munakoiso (munahedelmä, aubergiini)

(Äggört, aubergin)

Solanum melongena

1 g = n. 200 siementä.

Mv. Viljellään yksivuotisena. On läheistä sukua tomaatille ja perunalle. Kotoisin Kaakkois-Aasiasta ja Etelä-Intiasta. Levisi maurien mukana Espanjaan 1000-luvulla, jolloin hedelmät olivat valkeita ja munanmuotoisia. Vain italialaiset uskalsivat syödä satoa, muut eurooppalaiset suhtautuivat epäilevästi. Hedelmän muoto voi olla pallomainen, munamainen, päärynämäinen tai pitkänomainen. Kukat vaaleanvioletit, joskus valkoiset. Itsepölytteinen.

Viljely: Munakoisolla on samanlaiset kasvuvaatimukset kuin tomaatilla: runsaasti ravinteita, lämpöä ja vettä. Kasvualustan tulisi olla ainakin 20 °C, ilman vähintään 18 °C. Jos valoa on liian vähän, kasvu on heikkoa ja nuput varisevat. Esikasvatus tammikuusta maaliskuuhun. Lisävalo on tarpeen. Ihanteellinen itämislämpötila 24–30 °C. Kasvatustemperatuurina 20 °C. Kasvatetaan kasvihuoneessa (2–3 tainta / neliö) tai lämpimällä seinustalla ruukussa, jolloin kasvin voi viedä suojaan kylmältä. Yölläkään lämpötila ei saisi laskea alle 20 °C:een. Ulkoilmaan totuttaminen on tärkeää. Kun taimi on noin 25 cm, sen voi latvoa, jotta se haaroittuu. Ainoastaan kolmen verson annetaan kehittyä. Pölyttymistä voi varmistaa kukkavarsia tärätämällä. Kasvusto pidetään ilmavana poistamalla alimpia lehtiä. Altis samoille kasvintuhojille kuin tomaatti ja peruna.

Käyttö: Esim. leivitetynä tai korutettuna, paahdetuna, paistettuna sekä pataruoissa.

'Black Beauty'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 0,2 g / 2,70 € til.no 1674

Yksi maailman eniten viljeltyjä lajikkeita. Kasvaa pensasmaisesti, korkeus n. 70 cm. Kasvu aika n. 77 vrk. Muodostaa 4–6 tummanviolettiä, hienomakuista munanmuotoista hedelmää, koko 0,5–1,5 kg. Varmaa ja helppohoitoinen lajike kasvihuoneeseen etelästä pohjoiseen. Säilyvyys keskivertoa parempi.

'De Barbentane'

Luomusiemen

Annos n. 0,2 g / 2,50 € til.no 1682

Terve ja vahvakasvuinen. Pysty kasvutapa, vaatii tuen. Hedelmät 20–25 cm pitkät, kiiltävät, lähes mustat. Kasvihuoneeseen tai lämpimälle paikalle avomaalle.

'Jewel Jade' F1

Annos n. 10 siementä / 4,60 € til.no 1675

Pienikokoinen ja kompakti kasvutapa, sopii hyvin ruukkuun. Erikoisen ja kaunis vaaleanvihreä hedelmä, jossa tummemman vihreitä raitoja. Tekee runsaasti pieniä hedelmiä, jotka ovat kooltaan n. 10 cm pitkiä ja 80–150 grammaa painavia.

Mustajuuri

(Svartrot)

Scorzonera hispanica

1 g = n. 100 siementä (n. 40 siementä / m, 150–200 g/aari).

Mv. Kotoisin Etelä-Euroopasta ja Kaukasiasta. Suomessa viljelty jo 1800-luvulla. Kasvattaa pitkän mustan,

sisältä valkoisen ja runsaasti maitiaisnestettä sisältävän juuren. Juuri sisältää inuliinia ja useita vitamiineja.

Viljely: Voidaan viljellä Lapissa asti. Lannoitettu maa (pH 6,5) muokataan syvään. Siemenet kylvetään 2 cm:n syvyyteen varhain keväällä tai syksyllä. Taimiväli 10–15 cm. Itämislämpötila 8–25 °C, itämisaika 14 vrk. Kukkavarret katkaistaan heti niiden ilmestyttyä.

Korjuu: Pitkä kasvuaika, n. 20 vk. Sato korjataan myöhään syksyllä tai aikaisin seuraavana keväänä. Juuret nostetaan varovasti talikolla. Kasvattaa toisena vuonna keltaisia kukkia ja siemeniä.

Säilytys: Ohut kuori ja voitukset lyhentävät säilytysaikaa. Juuri voi säilyä kellarissa hiekassa useita kuukausia, jos lämpötila on 0–+1 °C ilman suhteellisen kosteuden ollessa yli 95 %. Voidaan pakastaa ryöpättynä.

Käyttö: Juuri syödään keitettynä, voissa paistettuna tai keitossa. Maku on herkullisen makeahko, pähkinämäinen. Sitruunamehu estää juurien tummumisen.

'Hoffmanns Schwarze Pfahl'

Biodynaaminen siemen

annos n. 2 g / 2,50 €

til.no 1691

Saksalainen lajike. Mustanruskea paksu juuri, joka on pitkä tai keskipitkä maalajista riippuen. Malto kiinteä ja hienon makuinen.

Nauris, turnipsi

(Rova, foderrova)

Brassica rapa

1 g = 400–600 siementä (25–40 g/a 20–25 siementä / m).

Kv. Viljellään yksivuotisena Lappia myöten. Nauris on luultavasti Suomen vanhin viljelykasvi ohran ohella. Nauriit jaetaan kahteen ryhmään: varhais- eli kesänauriit ja kaski- eli talvinauriit. Kaskinauris on tunnettu Euroopassa jo 4 000 vuotta. Siitä tunnetaan Kainuussa, Pohjanmaalla ja Pohjois-Karjalassa paikkakunnan tai viljelijän mukaan nimettyjä kantoja. Pohjoismainen geenipankki sai 1980-luvun alussa Suomesta parikymmentä kantaa.

Viljely: Kosteuden säilyttävä, hiekkainen savi- tai multamaa (pH yli 6). Parin vuoden takainen maan lannoitus hevosenlannalla antaa maukkaimman sadon. Hiljattain lannoitetusta maasta voi seurata tuholaisia ja karvas maku. Satoa saadaan n. 2 kk:n kuluttua kylvöstä. Ensimmäinen kylvö n. 2 vk ennen juhannusta, toinen viikon kuluttua. Kylvösyvyys 1–2 cm, riviväli 20–30 cm. Itää nopeasti 4–7 vrk:ssa. Ennen vanhaan siemenet töpöksittiin eli syljettiin multa. Samalla siemenet kostuivat, jolloin itäminen parani. Ennen kaski kaadettiin juhannuksen jälkeen ja poltettiin seuraavana kesänä. Nykyajan kaskeksi poltetaan risukasa, jonka tuhka levitetään

maahan. Kun tuhka on jäähtynyt, siemenet kylvetään. Harvennus 10 cm:n välein. Päivittäinen kastelu suojelee pieniä taimia kirpoilta. Myös tuhkan ripottelu lehtiin päälle ja ruohokate taimen ympärillä voivat olla avuksi. Kasvuharso tai hyönteisverkko ehkäisevät parhaiten kaalikärpäsiä ja muita lentäviä tuholaisia. Möhöjuurta voi välttää kalkituksella ja vaihtamalla kasvupaikkaa vuosittain.

Korjuu: Korjataan tennispallon kokoisena. Lajikkeiden säilyvyys vaihtelee.

Käyttö: Hyvänmakuinen, makea juures tuoreena nautittavaksi sekä kypsennettynä muhennoksiin, patoihin, keittoihin tai vaikkapa leivän päälle pula-ajan tapaan.

'Kultapallo'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 3 g / 3,20 €

til.no 1092

Vuodelta 1859. Kasvuaika n. 60 vrk. Juuret pyöreitä, sileitä ja kauniin kullankeltaisia. Malto vaaleankeltainen, mehukas ja makea. Varastointikestävyys parempi kuin muilla lajikkeilla.

'Lumipallo'

Perinnelajike

annos n. 3 g / 2,20 €

til.no 1094

Vuodelta 1856. Voimakas- ja nopeakasvuinen, kasvuaika n. 60 vrk. Juuret sileitä, valkoisia ja pyöreitä, joskus hieman litteähköjä. Maku mieto ja makea.

'Petrowski'

Biodynaaminen siemen

annos n. 3 g / 3,20 €

til.nro 1075

Kullankeltainen, nopeakasvuinen nauris. Tasainen päältä, syvä kruunuosa. Hyvä varastokestävyys.

'Purple Top Milan'

Perinnelajike

annos n. 1 700 siementä / 2,50 €

til.no 1206

Tunnettu lajike vuodelta 1880. Edelleen yksi viljellyimmistä nauriista. Litteänpyöreän, sileäkuorisen juuriosan yläosa purppuranpunainen, alaosa valkoinen. Voimakas- kasvuinen ja terve. Säilyy kellarissa muutamia kuukausia.

Kaskinauris 'Enon kanta'

Perinnelajike

annos n. 5 g / 2,70 €

til.no 1091

Tunnettu maataislajike Pohjois-Karjalasta. Juurikkaat violetti-, kelta- ja kirjavakuorisia. Perinteisiä käyttötapoja ovat haudukkaat, naurispuuro ja tuorekäyttö. Uusi käyttötapana kuivatut naurislastut.

Okra (Okra)*Abelmoschus esculentus*

1g = n. 14 siementä

Yv. Kuuluu malvakasveihin. Oletetaan olevan sekä intialaista että afrikkalaista alkuperää. Kuuluu Afrikassa ja Aasiassa laajoilla alueilla jokapäiväiseen ruokavaliioon. Hedelmä on 10–25 cm pitkä, kulmikas ja kaventuu kärjestään teräväksi. Se sisältää runsaasti siemeniä.

Viljely: Kasvihuoneessa paprikan tapaan. Vaatii runsasravinteisen, multavan kasvualustan. Esikasvatus maaliskuussa. Yli 30 °C:n lämpötila voi karisuttaa kukkia. Säännöllinen suihkutus torjuu kirvoja.

Käyttö: Puoliksi kypsynyt vihreä hedelmä on mehukas. Rakente on limainen, mutta oikealla tavalla valmistettuna ruoat ovat herkullisia. Hedelmiä voidaan kuivata, umpioida tai säilöä etikallimeen.

'Clemsons Spineless'

Perinnelajike

annos n. 5 g / 2,50 € **til.no 1156**

Suosituin lajike. Valkoiset suuret kukat, kaunis myös koristekasvina. Hedelmät tummanvihreät. Satoisa, säikeetön ja hyvänmakuinen. Kodat kannattaa kerätä ja käyttää nuorina.

Palsternakka (Palsternacka)*Pastinaca sativa*

1g = 150–250 siementä (15–20 g/a, n. 25 siementä / m).

Kv. Keltakukkainen porkkanan sukulainen oli Euroopassa tärkeä viljelykasvi, kunnes peruna syrjäytti sen. Kasvaa luonnonvaraisena miltei kaikkialla Euroopassa. Siemeniä (vuodelta 1300–1500) on löydetty Kaarinasta Kuusiston linnan kaivauksista. Kasvaa viljelykarkulaisena varsinkin Etelä-Suomessa, mutta tavattu myös Torniossa. Sisältää runsaasti valkuaisaineita, B- ja C-vitamiineja sekä kivennäisaineita.

Viljely: Kasvaa melkein missä vain, mutta parhaiten syvään muokatussa ravinteikkaassa ja savensekaisessa maassa. Kylvöstä korjuuseen kestää n. 115 vrk. Siemenet kylvetään aikaisin keväällä tai syksyllä. Pohjoisessa taimikasvatus tai syyskylvö. Siemeniä voi liottaa pari tuntia vedessä ennen kylvöä. Kylvösyvyys 2–3 cm. Siemeniä ripotellaan runsaasti, itämisaika 15–25 vrk. Alin itämislämpötila 5 °C. Taimivaiheessa kehitys on hyvin hidasta. Harvennus 10–15 cm:n välein. Lisälannoitusta on hyvä antaa heinä–elokuun vaihteessa. Melko taudinkestävä. Harso tai hyönteisverkko paras tapa torjua porkkana- ja sellerikärpystä. Kukkii ja tuottaa siemeniä toisena vuonna. Siemen vanhene nopeasti.

Korjuu: Sato korjataan myöhään syksyllä ennen maan jäätymistä. Sato voidaan korjata myös varhain keväällä, jolloin sen sokeripitoisuus on kolminkertainen syksyyn verrattuna.

Käyttö: Paksu, jopa puolikiloinen juuri on ravitseva. Sisältää voimakkaasti tuoksuva aromiöljyä. Juurta voi syödä raasteena, paahdettuna, käyttää kasvispihveissä, keitoissa ja muhennoksissa. Lehtiä voi käyttää esim. kastikkeissa.

'Halblange Weisse'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 3 g / 2,50 € **til.no 1897**

Vanha, tunnettu lajike. Nopeakasvuinen palsternakaksi. Kermanvalkoiset juuret kauniita, kartiomaisia, Ø n. 6 cm. Terve ja kylmänkestävä.

'White Gem'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 3 g / 2,50 € **til.no 1272**

Runsassatoinen ja hienon makuinen lajike vuodelta 1860. Pohjolan eniten viljelty palsternakka. Kasvu aika n. 120 vrk. Keskipitkät juuret poikkeuksellisen valkoiset. Hyvä varastokestävyys.

PAPRIKAT (Paprika)*Capsicum***Vihannespaprika, ruokapaprika** (Sötöpaprika)*Capsicum annum Grossum*–Ryhmä

1g = 120–160 siementä.

Paprikat ovat perunan ja tomaatin sukulaisia, jotka kulkeutuivat Eurooppaan Kolumbusen matkassa. Vihannespaprika sisältää runsaasti C-vitamiinia. Punaiset lajikkeet sisältävät beetakaroteenia.

Viljely: Kasvupaikka lämmin seinusta, kasvihuone tai ruukku valoisalla ikkunalla, runsasravinteinen kasvualusta. Esikasvatus aloitetaan helmi–maaliskuussa. Kylvöstä korjuuseen kestää 130–160 vrk. Itämislämpötila 22–24 °C, itämisaika 10–18 vrk. Minimilämpötila itämiselle on 11 °C, kasvulle 14 °C. Pikkutaimet koulitaan ja karaistetaan. Itsepölytteinen. Yli 30 °C:een lämpötila kasvukaudella voi karistaa kukkia. Pitkään jatkuva viiely vahingoittaa juuristoa ja johtaa kasvun pysähtymiseen. Ei vaadi niin voimakasta lannoitusta kuin tomaatti. Kasvun aikana tarvitsee runsaasti valoa ja kosteutta. Samoja tauteja ja tuholaisia kuin tomaatilla. Säännöllinen suihkutus torjuu kirvoja. Hyvissä olosuhteissa monivuotinen.

'Ariane' F1**annos n. 10 siementä / 4,20 € til.no 1002**

Nykyaikainen, hyväksi koettu ja varma hollantilainen lajike. Kasvu aika n. 57 vrk. Kypsyessään muuttuu vihreästä loistavan oranssiksi. Malto paksu, mehukas ja makea.

'Bellania' F1**Uutuus annos n. 10 siementä / 4,20 € til.no 1001**

Voimakaskasvuinen ja runsassatoinen. Hedelmät aluksi tumman violetit ja muuttuvat punaisiksi kypsyessään. Hedelmät voi syödä niiden ollessa vielä tummat, ja ovat tuolloin näyttävä lisä vaikka salaattiin.

'Corno Giallo'**Biodynaaminen siemen annos n. 10 siementä / 2,50 € til.no 1228**

Maukas, paksumaltonen ja satoisa suippopaprika, jonka mehevät ja napakat hedelmät kasvavat noin 17-20 cm pitkiksi ja ovat kypsyttyään kirkkaan keltaisia.

'Ferenc Tender'**Luomusiemen annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1229**

Hienon makuinen, kompakti suippopaprika, joka muuttuu kypsyessään haalean keltaisesta upean kirkkaan punaiseksi.

'New Ace' F1**annos n. 15 siementä / 2,50 € til.no 1924**

Yksi aikaisimmista ja kestävimmistä lajikkeista. Kasvu aika taimivaiheesta n. 50 vrk. Pienikokoinen hedelmä (60-70 g) muuttuu tummanvihreästä syvänpunaiseksi. Viljelyvarma.

'Pusztagold'**Biodynaaminen siemen annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1044**

Keskiaikainen ja satoisa. Hedelmät suuria, kirkkaan-keltaisia, paksuseinäisiä ja tylppäpäisiä. Mieto aromaattinen maku. Sopii täytettäväksi.

'Sweet Dreams'**Luomusiemen annos n. 10 siementä / 2,50 € til.no 1227**

Suippopaprika, jonka suippeneva hedelmä on noin 15 cm pitkä ja 3 cm leveä harteilta. Hedelmä muuttuu kypsyessään keltaisesta kirkkaan punaiseksi. Miedon makuinen.

Chilipaprika

(Chilipaprika)

Capsicum annuum Chili-Ryhmä Chilipaprika*Capsicum annuum* Longum-Ryhmä Maustepaprika**'Early Jalapeno'**

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 15 siementä / 2,50 € til.no 1915

1 g = 120-160 siementä.

Hedelmän pituus 5-7 cm ja Ø 2-3 cm. Muuttuu kypsyessään vihreästä punaiseksi. Erittäin tulinen chilipaprika. Meksikolaisen keittiön välttämättömyys. Savussa kuivattu chili tunnetaan nimellä *chipotle*.

Viljely: Vaatii lämpimän kasvupaikan, kuten kasvihuoneen, aurinkoisen seinustan tai valoisan ikkunan. Mullan tulee olla runsasravinteista. Kasvu aika n. 65 vrk. Hyönteispölytteinen.

'Etna'

Uutuus

annos n. 8 siementä / 4,20 € til.no 1923

Tulinen hybridichililajike, Scovillen asteikolla 65 000. Pitkähköt, suipot ja suurikokoiset hedelmät muuttuvat kypsyessään vihreästä punaiseksi. Sopii koristeellisenä myös ruokkuistutuksiin.

'Habanero'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1999

Tulinen havannapaprika. Kotoisin Länsi-Intiasta. Keskkokoinen ja haaroittunut kasvusto. Kasvu aika n. 75 vrk. Kypsä hedelmä on oranssi ja n. 4 cm pitkä, Ø 3 cm. Mitä enemmän saa aurinkoa ja lämpöä, sitä tulisempi maku.

'Habanero Chocolate' F1**annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1212**

Koristeelliset hedelmät ovat kypsinä herkullisen suklaanruskeita. Maku erittäin vahva, Scovillen asteikolla 450 000. Kasvusto kannattaa tukea, jotta taimi kestää sadon painon. Sopii erittäin hyvin esim. chilikastikkeisiin.

'Hot Lemon'**annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1174**

Elinvoimainen ja satoisa marjapaprika. Hedelmän pituus n. 4 cm. Vihreät hedelmät muuttuvat kypsyessään kauniin keltaisiksi. Maku selvästi sitruunainen, todella tulinen.

'Hungarian Hot Wax'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1499

Rotevakasvuinen ja aikainen lajike, jonka kasvuaika on n. 58 vrk. Hedelmät pitkänomaiset, n. 13 cm. Väri muuttuu vihreästä keltaiseksi ja täysin kypsänä punaiseksi. Maku voimakas, muttei tyrmäävä. Varma sato viileämmissäkin olosuhteissa.

'Lemon Drop'

Uutuus, perinnelajike, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 4,20 € til.no 1778

Kapeat, miedon tuliset kauniit hedelmät muuttuvat kypsyessään vihreästä sitruksen keltaisiksi. Miedohkon makunsa ansiosta tämä chili soveltuu hyvin sellaiseen salaatteihin ja wokkeihin.

Pensaspaprika (Flerårig spanskpeppar)*Capsicum frutescens***'Lila Luzi'**

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 2,50 € til.no 1157

Koristeellinen, pienihedelmäinen chili, jolla tummat, miltei purppuraiset lehdet. Hedelmät muuttuvat kypsyessään violetista keltaisen ja oranssin kautta punaiseen. Kompakti ja tuuheakasvustoinen, sopii ruukkuistutuksiin. Tulinen.

PAVUT

(Böna)

Phaseolus

Ks. myös muut suvut: härkäpapu, pitkäpapu, soijapapu ja hyasinttipapu

Yv. Etelä-Amerikasta kotoisin olevia tarhapapuja on viljelty ainakin 8 000 vuotta. Suomessa viljely alkoi 1700-luvulla. Pavut ovat lämpimän ilmaston kasveja. Kasvu häiriintyy jo alle 4 °C:een lämpötilassa. Palkokasvina papu pystyy sitomaan ilmakehän typpeä. Ihanteellinen maa on runsashumuksinen, kevyt ja nopeasti lämpenevä (pH yli 6,5). Haitallisin kasvitauti on pavun laikuttauti, jota sateiset säät lisäävät. Myös pahka- ja harmaahome saattavat kiusata kasvustoa. Sato on korjattava ennen kuin siemenet kasvavat liian isoiksi. Sisältää runsaasti valkuaisaineita. Sato syödään aina keitettynä, sillä raa'at pavut sisältävät myrkyllisiä glykosideja.

Tarha- ja pensaspavut

(Trädgårdsböna och buskböna)

Phaseolus vulgaris ja Phaseolus vulgaris var. nanus

1 g = 2-4 siementä (15-20 siementä / m).

Pensasmainen kasvutapa. Korkeus 30-60 cm, palot 10-15 cm. Tarhapavun lajikkeet jaetaan keitto-, leikko- ja taitepapuihin sekä keltaisiin vahapapuihin.

Viljely: Lämmin kasvupaikka. Ilmava maa, jonka ravinne-tila on hyvä ja pH yli 6. Kylvö maan lämmettyä (yli 10°C) 3 cm:n syvyyteen. Taimiväli 8-10 cm, riviväli 30 cm. Kylmässä maassa siemenet mädäntyvät. Siemeniä on hyvä liottaa vedessä ennen kylvöä, ei kuitenkaan yli 6 tuntia. Itäminen kestää viidestä päivästä jopa kolmeen viikkoon. Harson käyttö suositeltavaa. Taimet voi myös esikasvattaa ruukuissa. Taimet mullataan niiden ollessa 10 cm:n korkuisia. Kylvöstä korjuuseen kuluu 60-80 vrk lajikkeesta riippuen. Hallanarka.

Korjuu: Palot korjataan, kun ne ovat kookkaita, mutta siemenet vielä pieniä.

Käyttö: Palot sopivat patoihin, muhennoksiin ja salaatteihin. Ei saa nauttia raakana, vaan on aina keitettävä! Keittoaika vaihtelee koon ja lajikkeen mukaan, n. 5-10 minuuttia. Satoa voi hapattaa tai pakastaa ryöpättynä.

'Bobis Bianco'

Uutuus

annos 30 g / 3,20 € til.no 1194

Vihreä, säikeetön, pyöreäpalkoinen, pitkän satoajan tarjoava herkullinen lajike. Valkoiset siemenet.

'Mascotte' F1**annos n. 110 siementä / 3,20 € til.no 1195**

Erityisesti ruukuviljelyyn kehitetty taitepapu. Tiivis kasvutapa, ei vaadi runsaasti tilaa. Pyöreät palot n. 14 cm pitkiä, hyvänmakuisia ja säikeettämiä. Helppo poimia, palot sijaitsevat lehdistön ulkoreunalla.

'Maxi'

Luomusiemen

annos n. 30 g / 3,20 € til.no 1042

Pysty kasvutapa. Pyöreiden palkojen pituus n. 18-20 cm. Tuleentunut siemen vaaleanruskea. Erittäin aikainen, runsassatoinen ja hyvänmakuinen taitepapu. Helppo poimia, palot sijaitsevat lehdistön ulkoreunalla.

'Nassau'**annos n. 30 g / 2,70 € til.no 1144**

Keskiaikainen leikkopapu, kasvuaika n. 55 vrk. Palko litteä, säikeetön, 15-17 cm pitkä, murea ja pehmeä. Tuleentunut siemen valkoinen. Arvostettu lajike, jota pidetään yhtenä herkullisimmista pavuista.

'Papu-trio'

Uutuus, luomusiemen

annos n. 30 g / 3,20 €**til.no 1046**

Hieno värisekoitus kolmesta erivärisestä lajikkeesta. Sisältää vihreä-, kelta- ja violettipalkoisia lajikkeita.

'Primel'**annos n. 30 g / 2,50 €****til.no 1024**

Aikainen ja kestävä lajike. Tummanvihreät, säikeettömät, suorat ja pyöreät palot 18–20 cm pituisia. Siemen tummanruskea. Terve ja helposti kerättävä. Suosittu.

'Purple Teepee'**annos n. 30 g / 2,20 €****til.no 1273**

Voimakasvuinen taitepapu. Korkeus n. 50 cm. Tummanvioletit ja pyöreät palot n. 13 cm pitkiä. Palot muuttuvat keitettyinä tummanvihreiksi. Maukas ja murea. Tuleentunut siemen beige. Runsassatoinen.

'Roma II'**Annos 30 g / 2,50 €****til.no 1145**

Vihreät, litteät, säikeettömät palot, valkoiset pavut. Satoisa ja helppo kasvattaa.

'Sanguigno'

Luomusiemen

annos n. 30 g / 2,50 €**til.no 1090**

Reheväkasvuinen, leveä ja litteäpalkoinen pensaspapu. Vaaleanvihreissä paloissa marmorimainen punainen kuvio. Punaiset siemenet muuttuvat keitettyinä vihreiksi.

Vahapapu

(Vaxböna)

*Phaseolus vulgaris***'Golden Tee Pee'****annos n. 30 g / 2,20 €****til.no 1115**

Keskiaikainen ja runsassatoinen. Palot keltaisia, pyöreitä, n. 18 cm pitkiä ja herkullisen mureita. Tuleentunut siemen valkoinen. Helposti sulavana voi sopia myös niille, jotka saavat pavuista ruoansulatusvaivoja.

Ruusupapu

(Rosenböna)

Phaseolus coccineus

10 g = n. 10 siementä.

Yv. Nopeakasvuinen 2–4 m korkea köynnös, josta on kehitetty myös matalia lajikkeita. Kukkii heinä-syyskuussa. Sopii esim. säleikköön, aidanteeseen, seinustalle tai parvekkeelle.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa ja syvämultaisessa maassa. Esikasvatus toukokuussa tai kylvä avomaalle, kun maan lämpötila on yli 12 °C. Siemeniä voi liottaa pari tuntia haaleassa vedessä ennen kylvää. Kylvösyvyys 5 cm, taimiväli 30–50 cm. Ei yhtä kylmänarka kuin pensaspapu.

Käyttö: Palot syödään nuorina ja mureina ja aina kypsennettyinä. Isoksi päässeitä siemeniä voi myös syödä keitettyinä. Koristeellisia ja miedolta maistuvia kukkia voi lisätä salaattiin. Köynnöstävästä lajikkeesta voi kasvattaa majan. Kaunis koristekasvi!

'Celebration'**annos n. 15 siementä / 2,70 €****til.no 3292**

Nopeakasvuinen. Viehättävät kukat lohenpunaisia. Palot jopa 30 cm pitkät. Herkullinen sato ja ihastuttava kukinta!

'Hestia'**annos n. 10 siementä / 2,20 €****til. no 3278**

Matalakasvuinen alle puolimetriseksi jäävä ruusupapu, joka sopii erityisen hyvin ruukkuun. Kukat punavalkoisia. Säikeettömät palot herkullisia. Taudinkestävä ja koristeellinen.

'Lady Di'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,20 €**til.no 3285**

Kasvaa hyvissä olosuhteissa jopa 4,5-metriseksi. Lämpimämpunaiset kukat. Herkulliset palot suorina, säikeettömiä, meheviä ja 25–30 cm pitkiä. Silmänilo!

Salkopapu

(Stångböna, störböna)

Phaseolus vulgaris var. *vulgaris*

10 g = 15–30 siementä.

Yv. Köynnöstävä, korkeus 2–3 m. Kasvu aika on pidempi ja lämmöntarve suurempi kuin pensas- ja ruusupavulla. Esikasvatus nopeuttaa satoa, samoin kasvuharson käyttö.

Viljely: Lämmin kasvupaikka tai kasvihuone. Kylvetään, kun maa on lämmennyt. Ihanteellinen itämislämpötila on 20 °C. Siemeniä liotetaan ennen kylvää parisen tuntia. 4–6 siementä kylvetään esim. seinustalle tai 2–3 metriä korkean salon viereen. Kylvösyvyys vähintään 3 cm. 3 viikon esikasvatus jouduttaa satoa. Vaatii tuennan, ohjataan kasvamaan ylöspäin.

Käyttö: Nuoret palot ovat herkullisimpia, kun taas ylikypsät palot ovat puisevia. Palot käytetään ja pakastetaan ryöpättyinä.

'Blauhilde'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 g / 2,20 €**til.no 1116**

Palot pyöreitä, pituus n. 30 cm. Violetit säikeettömät palot muuttuvat keitetessä tummanvihreiksi. Tuleentunut siemen beige. Erittäin satoisa ja terve kasvusto. Todella suosittu ja herkullinen lajike.

'Borlotto Linqua di Fuoco 2'**annos n. 10 g / 2,20 €****til.no 1177**

Puolikorkea, tarvitsee tuennan. Kasvu aika noin 90 vrk. Värikkäät palot, kermanvalkoisella pohjalla viininpuunaisia täpliä, 13–14 cm pitkiä, kussakin 6–7 kpl saman värityksen omaavaa siementä.

'Cobra'

Luomusiemen

annos n. 10 g / 2,20 €**til.no 1023**

Keskiaikainen ranskalainen salkopapu. Kylvöstä satoon n. 80 päivää. Tuottaa runsaasti n. 20 cm:n pituisia palkoja. Sopii kasvihuoneisiin tai lämpimälle paikalle avomaalle.

'Neckargold'

Luomusiemen

annos n. 10 g / 2,20 €**til.no 1178**

Suuria satoja tuottava korkeiden salkopapujen kuningatar. Palot ovat syväkeltaisia, herkullisia ja n. 25 cm pitkiä. Erinomainen maku. Mosaiikkiviruksen kestävä.

Pesusienikurkku

(Luffa, svampgurka)

*Luffa aegyptiaca***annos n. 10 siementä / 2,70 €****til.no 1010**

Yv. Trooppinen, köynnöstävä kasvi, jota kasvatetaan sekä syötäväksi että pesusieneksi. Korkeus 2–3 m.

Viljely: Voidaan viljellä ainoastaan kasvihuoneessa tai lasitetulla parvekkeella, sillä tarvitsee vähintään +20 asteen lämpötilan kehittyäkseen. Esikasvatus huhtikuun lopulla, kasvuaika 120–140 vrk. Siirretään kasvihuoneeseen, kun yölämpötila on kohonnut yli 10 °C. Vaatii runsaasti ravinteita ja vettä. Varret tuetaan kasvamaan ylöspäin.

Korjuu: Hedelmät korjataan syötäväksi n. 10 cm:n mitaisina. Jos halutaan pesusieniä, hedelmät jätetään kasviin kypsymään. Kypsät hedelmät liotetaan vedessä, jolloin kuori ja hedelmäliha erottuvat. Jäljelle jää kuitu-pitoinen ranko, joka kuivataan auringossa.

Pinaatti

(Spenat)

Spinacia oleracea

1 g = 80–120 siementä / m (n. 300–400 g/aari).

Yv. Suosittu lehtivihannes. Lähtöisin Persiasta. Kiinassa viljelty jo 640 eaa., Eurooppaan tuli 1300-luvulla. Pinaatti oli yksi niistä ruoka-aineista, joita munkit saivat syödä paaston aikana. Suomessa pinaattia on kasvatettu 1600-luvun lopulta lähtien. Sisältää rautaa, vitamiineja ja kivennäisaineita.

Viljely: Voidaan viljellä koko maassa. Multava, hyvin kalkittu maa. Vältetään voimakasta lannoitusta, sillä pinaatti kuuluu nitraattia kerääviin kasveihin. Ensimmäinen kylvö 1–2 cm:n syvyyteen heti, kun maa on sulanut. Taimiväli 10 cm, riviväli 40 cm. Itää 8–15 vrk:ssa. Tarvitsee runsaasti valoa ja kosteutta. Kylvöstä korjuuseen 35–45 päivää. Lisäkylvöjä voi tehdä keväällä sekä alku- ja loppukesällä. Keskikesän kylvöt kukkivat herkästi. Myös kuivuus nopeuttaa kukintaa.

Korjuu: Lehtien kerääminen aloitetaan yksitellen alhaalta päin.

Käyttö: Sopii esim. muhennoksiin, keittoihin ja wokeihin. Lehtien tuorekäyttö on lisääntynyt. Talveksi satoa voidaan pakastaa ryöpätyinä tai kuivata. Keittäessä liiat nitraatit ja oksaalihapot liukenevat keitinveteen. Riski saada näitä haitallisia aineita ei ole suuri, jos pinaattia ei syö päivittäin.

'Puma' F1**annos n. 2 g / 2,70 €****til.no 1179**

Suurilehtinen pinaatti. Lehdet napakoita ja paksukhoja lyhyiden varsien päässä. Maku hieno. Soveltuu hyvin baby leaf -kasvatukseen.

'Matador'

Biodynaaminen siemen

annos n. 5 g / 2,50 €**til.no 1694**

Tuttu, vanha lajike. Nopeakasvuinen ja satoisa.

Pullokurpitsa

(flaskkurbits)

*Lagenaria siceraria***'Cobra'**

Uutuus

annos n. 6 siementä / 3,80 €**til.no 3005**

Pullokurpitsa eli kalebassi on koristeellinen ja erikoisen mallinen kurkkukasveihin kuuluva köynnöskasvi, tunnetaan myös nimellä 'Col du Cygne'. Vihreä, valko-laikkuinen hedelmä, jonka kapea "kaula" taipuu kuin joutsenen kaula. Hedelmän voi kuivata sellaisenaan koristeeksi tai kovertaa ja kuivata, jolloin sen kuoresta

saa valmistettua soittimen tai vaikka astian. Koristeellinen erikoisuus! Siemen käsitelty sienitautien torjunta-aineella.

Viljely: Kasvatus kuten muilla kurpitsailla, vaatii esikasvatuksen. Esikasvatus toukokuussa, 1-2 siementä/ruukku, istutus avomaalle/ruukkuun/kasvihuoneeseen ilmojen lämmettyä. Kylmänarka. Kasvattaa noin 2-3 metrin pituiset köynnehtivät versot joita voi tukea ylöspäin. Viljelypaikka aurinkoinen ja lämmin. Soveltuu myös suuressa ruukussa kasvatettavaksi.

Punaparsamaite (punaparsaherne)

(Sparrisärt)

Lotus tetragonolobus

Perinnelajike

annos n. 2 g / 2,70 €

til.no 1927

1 g = n. 15 siementä

Yv. Kotoisin Välimeren alueen eteläosista. 1700-luvulla punaparsahernettä kasvatettiin Suomessa jonkin verran herraskartanoissa, mutta se yleistyi vasta 1800-luvulla säätyläisten keskuudessa. Hernekasvi on edelleen melko tuntematon, mutta tutustumisen arvoinen vihannes. Korkeus 40–50 cm, ei tarvitse tukea. Kukat dramaattisen verenpunaisia. Nelisärmäisessä palossa on neljä pitkittäistä siivekettä. Maku muistuttaa parsaa.

Viljely: Lämpimänä kesänä kasvatus onnistuu avomaalla, viileänä kesänä varmemmin kasvihuoneessa. Viihtyy aurinkoisessa, kalkitussa, kosteutta pitävässä, ravinteikkaassa ja multavassa maassa. Esikasvatus huhtikuussa tai etelässä kylvö avomaalle toukokuussa, kun maa on lämmennyt. Siemenet kylvetään n. 5 cm:n välein 2–3 cm:n syvyyteen. Taimiväliksi jätetään 15–20 cm. Ihanteellinen kasvulämpötila on yli 20°C, joten alkukesällä on hyvä käyttää kasvuharsoa. Nopeakasvuinen, kasvu aika n. 55 vrk. Kärsii herkästi kuivuudesta.

Korjuu: Palot korjataan 2–3 cm:n pituisina, jolloin ne ovat mureita ja herkullisia. Vanhetessaan palot puuttuvat. Tuleentuneina niistä voi käyttää siemenet silpoidinherneiden tapaan.

Käyttö: Nuoret palot syödään kokonaisina. Keitto aika suolavedessä 10–15 min. Myös kukat, varret, lehdet ja mukulamaiset varastojuuret ovat syötäviä. Jänisten herkkua!

RETIKAT

(Rättika)

Raphanus

Japaninretikka, daikon

(Daikon)

Raphanus sativus Daikon-Ryhmä

'April Cross' F1

annos n. 2 g / 2,70 €

til.no 1118

1 g = 50–80 siementä.

Erittäin tunnettu ja arvostettu lajike. Kasvu aika n. 60 vrk. Valkoinen, osittain maan pinnalla kasvava juuri on isonakin mehukas ja rapea. Juuren pituus 25–30 (jopa 50) cm, paino 1–2 kiloa. Juuri kasvaa ensin leveyttä ja sitten pituutta.

Viljely: Sopii hyvin harjuviljelyyn. Syvämultainen, ravinteikas, kalkittu maa. Kylvö touko–heinäkuussa ulos. Voidaan kylvää, kun maan lämpötila yli 10 °C. Itää 5–10 vrk:ssa. Harvennus 20 cm:n välein. Heinäkuussa kylvetty valmistuu lokakuussa.

Korjuu ja säilytys: Korjataan parin kuukauden kuluttua kylvöstä. Voidaan säilöä hiekkaan kellariin.

Käyttö: Kuorittuna raikkaan ja miedon makuinen. Syödään voileivän päällä, ruoan lisukkeena sekä kypsennettynä wokissa ja keitossa. Myös pippuriset lehdet sopivat ruoanlaittoon.

Retiisi

(Rädisa)

Raphanus sativus Radicula-Ryhmä

1 g = 80–130 siementä

(200–300 g/aari, n. 30 siementä / m).

Yv. Tullut viljelyyn 1500-luvulla pitkänomaisena, valkoisena muotona, jollaista viljeltiin 1600-luvulla Turun Akatemian kasvitieteellisessä puutarhassakin. Makean kirpeä maku johtuu sinappiöljystä.

Viljely: Kuohkea, lannoitettu puutarhamaa. Kylvö avomaalle aikaisin keväällä 0,5–1 cm:n syvyyteen. Taimiväli 1–2 cm, riviväli 10–30 cm. Itämisaika 8–15 vrk. Kastellaan runsaasti, sillä kuivassa retiisi kitkeröityy ja alkaa helposti kukkia. Kasvaa nopeasti, mutta myös vanhenee nopeasti. Kasvaa parhaiten 12–15 asteessa. Mukulat venyvät pitkänomaisiksi korkeassa lämpötilassa ja syvään kylvettynä. Ensimmäinen sato n. 4 vk:n kuluttua. Lisäkylvöjä voi tehdä parin viikon välein. Muiden ristikkukaisten tavoin altis möhöjuurelle ja taimipoltteelle. Tuhka- tai kalkkipölytys ehkäisee kirppoja samoin kuin ruohokate.

Korjuu ja käyttö: Korjataan nuorena ja käytetään meiluiten tuoreena, mutta säilyy muutaman viikon viileässä.

'Cherry Belle'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 4 g / 2,50 €**til.no 1182**

Arvostettu makea ja mieto kesälajike. Sopii lavaviljelyyn. Kasvu aika n. 22 vrk. Pyöreä mukula. Kuori kirsikanpunainen, sileä ja ohuehko. Kestää varastointia tulematta kitkeräksi.

'Eiszapfen'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 4 g / 2,50 €**til.no 1762**

Sopii lavaviljelyyn. Nopeakasvuinen valkoinen lajike. Kauniit, sylinterinmuotoiset ja suippokärkiset juuret. Pituus n. 10-12 cm. Malto mehukas ja rapea. Nuoret lehdet sopivat salaattiin.

'Malaga Violet'**annos n. 4 g / 2,50 €****til.no 1223**

Nopeakasvuinen. Kuori hehkuvan violetti ja malto valkoinen. Raikas ja makea.

'Saxa 2'

Luomusiemen

annos n. 4 g / 2,50 €**til.no 1016**

Hyvin aikainen, kehitetty avomaalla kasvatettavaksi. Pyöreä ja kirkkaanpunainen. Mieto, raikas maku. Ei vanhene nopeasti, joten satoaika pitkä.

Retikka

(Rättika)

Raphanus sativus Niger-Ryhmä

1 g = 90-130 siementä (30-60 g/aari, 5-10 siementä / m).

Kv. Viljellään yksivuotisena. Hyvin suosittu juures Keski-Euroopassa. Maistuu retiisin tapaan kirpeältä, mikä johtuu haihtuvista sinappiöljyistä.

Viljely: Vaatii hyvin muokatun ja hiekkapitoisen maan. Kylvä avomaalle 1-2 cm:n syvyyteen. Kesällä syötävät retikat kylvetään mahdollisimman aikaisin keväällä, varastoitavat vasta heinäkuussa. Taimiväli 10-15 cm, riviväli 35-50 cm. Kasteltava runsaasti kuivina jaksoina. Vältettävä liiallista typpilannoitusta nitraatin kertymisen takia. Boorin puutos ilmenee mallon lasitumisena ja kuoren halkeamina. Ristikukkaisten taudit ja tuholaisten voivat vaivata myös retikkaa.

Korjuu: Pyöreähköt juuret korjataan tennispallon kokoisina. Pitkät korjataan, kun kaulan Ø n. 5 cm. Retikka kestää muutaman pakkasasteen. Varastoidaan porkkanan tapaan.

'Black Spanish Round'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 4 g / 2,20 €**til.no 1935**

Vanha, pyöreä lajike vuodelta 1783. Kuori musta. Valkea malto maistuu mukavan kirpeältä. Hyvä varastointikestävyys. Kylvä myöhään kukinnan välttämiseksi.

Ruokaretikka (kiinanretikka)

(Trädgårdsrättika)

*Raphanus sativus***'Red Meat'****annos n. 2 g / 2,70 €****til.no 1388**

Voimakkaan ruusunpunainen malto ja kaksivärinen kuori, jossa kirkkaanvihreää ja valkoista. Suurikokoinen mukula on kauniin pyöreä. Aromattinen katseenvangitsija kesäisiin salaatteihin. Käytetään myös nimeä *watermelon radish*.

REVONHÄNNÄT

(Amarant)

*Amaranthus***Kirjorevonhäntä**

(Papegojamarant)

Amaranthus tricolor

1 g = n. 1 300 siementä.

Yv. Kotoisin Aasian etelä- ja kaakkoisosista. Käytetään myös "kiinanpinaatti"-nimeä. Kiinaksi kasvi on *hinn choy*, japaniksi *callaloo* tai *hiyu*. Miedonmakuinen lehtivihannes. Maku muistuttaa hieman hennettä. Sisältää runsaasti vitamiineja, erityisesti A-vitamiinia ja mineraaleja ja enemmän kalkkia ja rautaa kuin tavallinen pinaatti.

Viljely: Tavallinen, tuore multamaa. Esikasvatus huhtitoukokuussa. Taimiväli 30 cm. Itää n. 20 °C:ssa 5-10 vrk:ssa. Etelässä voi kylvää avomaalle, kun yölämpötila on yli 13 °C. Hallanarka.

Korjuu: Lehtiä voi kerätä pitkin kesää.

Käyttö: Lehdet keitettyinä pinaatin tavoin ja raakana salaateissa. Harvennettavat versot voi käyttää parsan tavoin.

'Early Splendor'**annos n. 0,5 g / 2,70 €****til.no 1705**

Korkeus n. 50 cm. Tunnetaan myös nimellä Joseph's Coat. Koristeellinen ja dramaattinen kasvi, jonka ylimmäiset lehdet ovat voimakkaan karmiininpunaiset ja alemmat suklaanruskeat.

Punarevonhäntä

(Räsvans)

Amaranthus caudatus

'Viridis'

annos n. 1 g / 2,20 €**til.no 1191**

1 g = n. 1 500 siementä.

Yv. Kasvaa Suomessa 1–1,5 m korkeaksi ja 0,5 m leveäksi. Vaaleanvihreät lehdet ja kellertävä kukinto. Lehdissä on paljon vitamiineja ja mineraaleja. Tuuli- ja itsepölytteinen. Tekee runsaasti siemeniä.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka ja kevyehkö maa, vaatimaton maan ja lannoituksen suhteen. Liikalannoitusta on vältettävä, jottei lehtiin kerry liikaa nitraatteja. Riviväli ainakin 60 cm ja taimiväli n. 25 cm. Taimettu hyvin lämpimään maahan kylvettyinä.

Korjuu: Lehtiä voi alkaa kerätä jo aikaisessa vaiheessa, ja kasvia on hyvä latvoa haaroittumisen edistämiseksi. Kasvaa myöhäiseen syksyyn. Loppusato kerätään ennen yöpakkasia ja pakastetaan kevyesti ryöpättyinä.

Käyttö: Kreikassa amarantti (punarevonhäntä) on yleinen kasvimuhennoksissa. Suomessa kasvia on käytetty lähinnä koristeeksi, mutta lehdet ovat herkullisia pinaatin tapaan käytettyinä. Lehtiä keitetään pienessä vesimäärässä korkeintaan viisi minuuttia. Keitinveteen ei laiteta suolaa, vaan lehdet maustetaan muutaman minuutin ryöppäyksen jälkeen. Lehtien mausteeksi sopii sitruunamehu, oliiviöljy ja valkosipuli. Suosittelemme! Kokeile wokiin, piirasiin, munakkasiin ja muhennoksiin.

Riippaviidakkokurkku

(Hängmelotgurka)

Melothria pendula

Perinnelajike

annos n. 20 siementä / 3,20 €**til.no 1215**

Yv. Köynnöstävä luonnonlaji Etelä-Amerikasta. Kasvaa n. 3 m:n korkuiseksi. Pienet kukat kirkaankeltaiset. Tuottaa n. 3 cm pitkiä, pitkulaisia, vihreäraitaisia, makeanhappamia hedelmiä. Malto valkoinen.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa mullassa ja auringossa, ei kuitenkaan paahteessa. Esikasvatus toukokuun alussa. Karaistut taimet kasvatetaan kasvihuoneessa tai ruukussa lämpimällä seinustalla tai lasitetulla parvekkeella. Vaatii tuennan, esim. verkon. Hyönteispölytteinen.

Korjuu: Hedelmät korjataan 2–3 cm:n kokoisina.

Käyttö: Pikkupurtavaksi, salaattiin ja pikkelssiin.

Ruokaparsa

(Sparris)

Asparagus officinalis

1 g = n. 40 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Etelä- ja Länsi-Euroopan merenrannoilla. Viljelty jo ainakin 5 000 vuotta, tuli Skandinaviaan 1600-luvulla. Voi saavuttaa jopa 150 vuoden iän, keskimääräinen viljelyaika on 10 vuotta. Korkeus n. 100 cm. Vihreä parsa sisältää runsaasti A- ja C-vitamiinia.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka. Kasvaa savimaasakin, mutta valkoinen parsa on helpompi korjata hiekkapitoisesta mullasta. Maahan lisätään kalkkia ja runsaasti kompostia, pH n. 7,5. Liotetut (1 vrk) siemenet kylvetään keväällä penkkiin 4–5 cm:n syvyyteen. Itämislämpötila 18–20 °C, itämisaika 2–4 vk. Taimet voi myös esikasvattaa sisällä. Taimivaiheessa riviväli 20 cm, taimiväli 10 cm. Syksyllä lopullinen istutus vähintään 5 cm:n syvyyteen taimivälin ollessa 30–40 cm. Riviväli 100 cm. Parsalla on vaakasuora juurakko, joka kasvaa sivuille ja ylöspäin. Käytetään mielellään katetta, rakkolevä on parasta, mutta esim. olkikatekin sopii. Penkki lannoitetaan vuosittain sadonkorjuun jälkeen esim. ruohosilpulla. Kasvuston pitää antaa vahvistua 2–3 vuotta ennen sadonkorjuun aloittamista. Valkoista parsaa saadaan, kun taimien päälle luodaan hiekasta tai hiekkamullasta 40–50 sentin harju.

Korjuu: Valkoiset versot korjataan ennen niiden tuloa maan pinnalle. Vihreän parsan versot leikataan n. 20 cm:n pituisina katkaisemalla varret hieman maanpinnan alapuolelta. Nuoria ja mureita versoja leikataan lähes päivittäin. Korjuuaika voi kestää juhannukseen. Kaikkia versoja ei kuitenkaan kannata leikata, jotta satoa saadaan seuraavanakin kesänä.

Käyttö ja säilytys: Herkullinen keväällä ja alkukesällä raakana, höyrytettyinä tai uunissa kuorutettuna. Voidaan säilöä pakastamalla tai umpioimalla. Lisäksi kasvista saadaan kestävää leikkovihreää. Punaisia, myrkyllisiä marjoja voidaan käyttää siemenlisäykseen..

'Mary Washington'

Perinnelajike

annos n. 5 g / 2,50 €**til.no 1279**

Tunnettu lajike 1900-luvun alkupuolelta. Tuottaa aikaisin keväällä pitkiä, suoria varsia. Sopii sekä valkoisen että vihreän parsan kasvatukseen. Hyvä talven- ja taudinkestävyys. On kestävä mm. parsaruosteelle.

Ruokaporkkana

(Morot)

Daucus carota subsp. *sativus*

1 g = 600–1 000 siementä (n. 10 000 siementä / a, 60–100 siementä / m).

Kv. Viljellään yksivuotisena. Kehittynyt afganistanilai-

sesta villistä alalajista. Vanhimmat viljellyt porkkanat olivat ilmeisesti violetteja, joiden ohella alettiin viljellä keltaista muotoa. Vähässä-Aasiassa tiedetään porkkanaa viljellyn 1000-luvulla. Viljellyn porkkanan geneettinen pohja on hyvin kapea; nykyisten oranssien porkkanoiden kantaäiti kehitettiin Hollannissa 1600-luvulla.

Viljely: Viihtyy parhaiten multavassa, kalkkipitoisessa hiekkamaassa. Kaikki maalajit voidaan kuitenkin parantaa porkkanalle sopivaksi. Lannoitetaan hyvin maatuneella luonnonlannalla tai viherlannoitteella. Porkkana on kaliumin suurkuluttaja. Kylvö aikaisin keväällä 1 cm:n syvyyteen. Ihanteellinen itämislämpötila 8–20 °C, itämisaika 15–20 vrk. Taimiväli 3–6 cm, riviväli 35–40 cm. Mullataan juurenniskan vihertymisen estämiseksi. Harso tai suojaverkko pitää loitolla tuholaiset, joista pahimmat ovat porkkanakemppi ja porkkanakärpänen. Myös hiekan ja tuhkan sirottelu voi auttaa. Hiekkamaalla porkkanan voi kylvää syksyllä.

Säilytys: Kellarissa sellaisenaan tai hiekkaan tai lannoittamattomaan turpeeseen peitettynä. Voidaan pakastaa esikeitettynä tai raakana raasteena.

'Amsterdam 2'

Perinnelajike

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 1057

Suosittu vanha lajike. Nopeakasvuisin porkkanalajike. Voimakkaan oranssit, mureat, sylinterimäiset juuret 12 cm pitkiä. Soveltuu varhaisviljelyyn lämpöpenkkiin, kasvihuoneeseen ja avomaalle.

'Autumn King'

Luomusiemen

annos n. 3 g / 2,50 €

til.no 1205

Jykevä, kiinteämaltoinen, pitkäjuurinen syysporkkana. Helppo kasvattaa. Lehdistö kasvaa vain n. 15 cm korkeaksi. Erinomainen maku ja hyvä varastointikestävyys. Hyvä vastustuskyky porkkanakärpäselä.

'Berlicum 2'

Uutuus

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 1053

Makea, aikainen lajike, jolla voimakkaan oranssit, sileät ja kartiomaiset juuret. Soveltuu hyvin talvivarastointiin.

'Early Nantes'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 2,20 €

til.no 1922

Aikainen, ranskalainen lajike 1880-luvulta. Kasvaa hyvin savimaassakin. Kasvu aika n. 62 vrk. Mureat ja makeat juuret ovat kauniin sylinterimäisiä.

'Gold Nugget' F1

annos n. 200 siementä / 2,20 €

til.no 1187

Uusi, voimakkaan keltainen Nantes-tyyppin lajike. Helppo kasvattaa. Koristeellinen, murea ja maukas juuri.

'Jaune du Doubs'

Uutuus, perinnelajike

annos 1 g / 2,70 €

til.no 1186

Kauniin keltainen, hieman kartiomainen ja voimakas-kasvuinen. Tämä roteva ranskalainen porkkanalajike omaa hyvän varastointikestävyuden. Hyötyy aikaisesta kylvöstä. Satoisa.

'Lontoon Tori' / 'Chantenay Red Cored 2'

Perinnelajike

annos n. 1 800 siementä / 2,20 €

til.no 1696

Alkuperäislajike 1800-luvulta. Helppo viljellä. Kasvu aika n. 70 vrk. Kartiomainen, puolipitkä ja tukeva punaisenoranssi juuri. Satoisa, maukas ja mehukas. Sopii varastoitavaksi. Ollut myynnissä myös pienenä baby-porkkanana. Suosituttu.

'Purple Sun' F1

annos n. 0,3 g / 2,50 €

til.no 1218

Voimakkaan violetti porkkana, intensiivinen väri jatkuu läpi porkkanan kuoresta sisäosaan. Maku herkullinen ja makea. Tämä porkkana sisältää paljon antosyanideja, joten erityisen suositeltava mehustamiseen.

'Rodelika'

Uutuus

annos n. 3 g / 2,50 €

til.no 1932

Viljely onnistuu raskaammillakin mailla. Tasapaksut, pitkät juuret. Voimakas-kasvuinen lajike soveltuu hyvin varastoitavaksi. Maku aromaattinen, voimakas ja makea.

'Rondo'

annos n. 950 siementä / 2,50 €

til.no 1710

Sopii erityisesti ruokkuviljelyyn parvekkeelle tai patiolla. Pallomaisen pyöreä ja hyvänmakuinen juuri. Syödään pienenä. Naposteluun!

'Saint Valery'

Perinnelajike

annos n. 1100 siementä / 2,20 €

til.no 1038

Vanha ranskalainen talvilajike vuodelta 1885. Kasvu aika n. 80 vrk. On yhä yksi tärkeimmistä talvilajikeista. Kasvatetaan myös kesäporkkanaksi. Kaunis ulkonäkö: pitkäjuurinen, mutta leveähköt 'hartiat'. Viher-tyy helposti, joten pitää muistaa mullata. Kuiva-aine-

pitoisuus melko korkea, mutta on kuitenkin makea ja murea. Erittäin varmasatoinen ja satoisa.

Sekoitus

Uutuus, luomusiemen, perinnelajike

annos n. 1 g / 3,20 €

til.no 1061

Upea keltaisen, oranssin, valkoisen ja violetin värisekoitus sisältää neljää eri porkkanalajiketta; 'Riesen von Colmar 2', 'Gniff', 'Kuttiger' ja 'Jaune du Doubs'. Soveltuu sekä tuorekäyttöön, että varastointiin. Hyötyy aikaisesta kylvöstä, koska lajikkeet melko myöhäisiä. Ehdoton ruokapöydän hitti!

'Sugarsnax 54' F1

annos n. 1 g / 2,70 €

til.nro 1476

Aikainen lajike. Voimakkaan oranssin värinen pitkä ja kapeahko juuri. Erittäin makea. Sisältää runsaasti beetakaroteenia. Runsassatoinen.

SALAATIT

(Sallat)

Lactuca

Ks. myös kaalikasvien suvun salaattikasvit ja sikurit. Brassica ja Cichorium sivut

1 g = n. 700–1 100 siementä.

Yv. Viljelty jo varhain Välimeren maissa. Egyptiläisistä haudoista löytynyt salaatin siemeniä. Suomessa salaattia alettiin kasvattaa 1600-luvun loppupuolella.

Viljely: Menestyy parhaiten kosteutta pidättävillä multavilla hiekkamailla (pH yli 6). Kasvi on fosforin ja kaliumin suurkuluttaja, ei ininkään typen. Kylvä keväällä avomaalle, itämisaika 4–9 vrk, lämpötila 16–22 °C. Yli 25 °C:ssa monet lajikkeet eivät enää idä. Taimiväli 5–30 cm, riviväli 20–30 cm. Voidaan kasvattaa myös astiassa valoisalla ikkunalla tai parvekkeella. Ihanteellinen kasvatuslämpötila on 15–25 °C. Sadon aikaistamiseksi voidaan aloittaa esikasvatus huhtikuussa. Muista kasveista poiketen salaattit voi huoletta kastella päiväs-aikaan. Kylvös on muistettava harventaa, jotta laatu paranee. Kasvin kukkiminen pilaa sadon.

Keräsalaatti

(Huvudsallat)

Lactuca sativa Capitata-Ryhmä

1 g = n. 1 000 siementä (5–10 g/aari)

Yleisin salaattityyppi. Pehmeälehtinen muoto tekee melko löyhän, ohutlehtisen kerän. Rapealehtisen muodon kerä on tiiviimpi ja painavampi, koska lehdet ovat paksumia ja kovia. Se kestää kuljetusta ja varastointia paljon pehmeälehtistä paremmin. Sisältää vähän tärkkelystä ja sokeria, mutta paljon vitamiineja sekä suolen mikrobeille

suotuisia pektiinejä ja hemiselluloosa-aineita.

Viljely: Taimiväli 25 cm. Muistettava harvennus, jotta kasvattaa kerän. Kastelu tärkeää!

Korjuu ja säilytys: Korjataan, kun kerä on riittävän tiivis. Säilyy jääkaapissa muovipussissa muutaman päivän.

Käyttö: Tuoresalaattina.

'Gloire de Nantes'

Uutuus, luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 1901

Kaunis kirkkaan vihreä ja melko kiinteäkeräinen lajike. Hyvä ja terve sato.

'Marveille of Four Seasons'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 3,20 €

til.no 1938

Kestävä lajike v. 1880. Kasvu aika n. 48 vrk. Aaltoilevat uloimmat lehdet punertavia. Kerä yhtä kiinteä kuin vihreillä lajikkeilla. Voidaan korjata pitkin kesää. Aromaattinen.

Rapea keräsalaatti

(jäävuorisalaatti, amerikansalaatti)

(Isbergssallat)

Lactuca sativa Capitata-Ryhmä

1 g = n. 1 000 siementä

Tunnetaan myös amerikansalaattina, sillä käytetään hampurilaisissa. Kestää hyvin säilytystä

Viljely: Taimiväli 30 x 30 cm. Kasvu aika 6–8 vk. Hitaampi kasvu ja suurempi vaatavuus maalajin suhteen kuin muilla salaateilla, muttei kuki yhtä herkästi.

'Maravilla de Verano-Canasta'

Uutuus, perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 1628

Upeasti värittyvä punavihreälehtinen kookas lajike. Mieto ja maukas, ei kitkeröidy herkästi.

'Saladin'

Biodynaaminen siemen

annos n. 1 g / 3,20 €

til.no 1940

Tunnettu ja arvostettu lajike. Kehitetty erityisesti avomaalle. Suurikasvuinen. Kerä melko kiinteä, kaunis ja rapea. Raikas maku. Terve, helppo viljellä. Ei tarvitse niin paljon ravinteita kuin muut salaattit. Satoaika erityisen pitkä.

Lehtisalaatti (Plocksallat)*Lactuca sativa* Crispa-Ryhmä

1 g = n. 1 000 siementä.

Kasvattaa kerän asemasta ruusukkeen. Nopeakasvuisempi kuin keräsalaatti. Kasvu aika 4–5 vk. Lehdet pehmeitä ja maultaan mietoja.

Viljely: Kylvö avomaalle toukokuusta lähtien muutama viikon välein. Taimiväli 5–10 cm, riviväli 20–30 cm.

Korjuu: Lehtiä kerätään pitkän kesää ja syödään tuoreena. Sato nahistuu helposti.

'Bijella'

Biodynaaminen siemen

Annos 0,5 g / 3,20 € til.no 1033

Keskikokoinen, erittäin kompakti tammenlehväsalaatti, jolla vihreät lehdet ja punertavanruskeaan sävyttävät lehtien kärjet. Aromattinen, hivenen makea maku.

'Black Seeded Simpson'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 2,70 € til.no 1287

Amerikkalainen lajike, viljelty jo vuodesta 1875. Aikaisin lehtisalaatti, kasvu aika n. 42 vrk. Kellertävän vihreät kiharaiset lehdet hyvin mehukkaat. Voidaan viljellä aikaisesta keväästä myöhäiseen syksyyn. Kestää kuivaa ja kuumaa säätä. Ei kuki helposti.

'Lollo Rossa'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 1 g / 3,80 € til.no 1032

Kuuluu italialainen lajike. Tiivis kasvutapa. Kasvu aika n. 48 vrk. Koristeelliset, viininpunaiset lehdet voimakkaasti kähäräiset. Maku herkullinen. Pitkä sadonkorjuu aika. Koristeellinen, kukkapenkin reunuskasviksi.

'Salad Bowl'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 2,70 € til.no 1701

Tunnettu ja arvostettu lajike. Voimakaskasvuinen. Kasvu aika n. 48 vrk. Ohuet ja maukkaat lehdet vaaleanvihreät, aaltoilevat ja hieman vahapintaiset. Kestää hyvin kesähelteitä. Pitkä korjuu aika. Ei kuki helposti.

Salaattisekoitus**'Mixture Mesclun'**

Uutuus, luomusiemen

annos n. 1 g / 2,70 € til.no 1048

Hieno sekoitus erivärisiä ja -muotoisia salaatteja. Mm. tammenlehväsalaattia punaisena ja vihreänä, endiviä, rucolaa ja bataviansalaattia.

Sidesalaatti (Bindsallat)*Lactuca sativa* Longifolia-Ryhmä

1 g = n. 1 000 siementä.

Tunnetaan myös rooman- ja cos-salaattina. Erittäin suosittu Välimeren maissa ja Englannissa. Suomessakin yleistynyt. Lehdet kapeita ja pitkiä. Aikaisemmin lehdet sidottiin langalla yhteen, jolloin sisälehdet jäivät vaaleiksi ja rapeiksi. Nykyiset lajikkeet muodostavat luonnostaan löyhän, pystylehtisen kerän.

Viljely: Pitää multavasta, hyvin kalkitusta maasta. Esikasvatus huhtikuussa tai suorakylvö toukokuussa ilmojen lämmettyä. Tasainen vedensaanti takaa laadukkaan sadon. Liikalannoitusta varottava. Uusintakylvöjä kannattaa tehdä 2–3 viikon välein.

Korjuu: Korjataan, kun kerä on kiinteytynyt. Kasvista voi kerätä myös yksittäisiä lehtiä.

Käyttö: Lehdet voidaan käyttää sekä tuoreena että kypsennettynä. Säilyvät pitkään nahistumatta.

'Little Gem'

Perinnelajike

annos n. 900 siementä / 2,20 € til.no 1289

Kuuluu ranskalainen lajike 1870-luvulta. Yksi maailman arvostetuimmista salaattilajikkeista. Kasvu aika n. 55 vrk. Melko pienikokoinen, korkeus n. 15 cm. Uloimmat lehdet voimakkaan vihreät ja hiukan laineikkaat. Sisus kellertävä ja rapea. Caesarsalaatin aines!

'Red Romaine Cos'

Uutuus

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 1070

Korkea, napakkalehtinen lajike, jolla näyttävän tummanpurppura lehdistö, lehtien tyvet vihreät. Sietää hyvin käsittelyä ja pitää rakenteensa salaateissa. Lehdet miedot ja mehukkaat, hivenen kiharaiset. Ehdoton suosikki salaatteihin!

'Valmaine'**annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 1183**

Pystykasvuinen, tummanvihreä lajike, jolla on repeat lehdet. Aikaisen kylvön lisäksi kannattaa tehdä keskikesällä uusintakylvö, joka tuottaa satoa syksyllä. Taimiväli 30 cm. Helpohoitoinen.

Salaattifenkoli (Fänkål, sötfänkål, "finocchio")*Foeniculum vulgare* var. *azoricum*

1 g = n. 200 siementä (n. 15 g/a).

Kv. Kasvuoloista riippuen kasvi on joko kaksi- tai yksivuotinen. Kasvatettu yli 4 000 vuotta. Lehtiruodit ovat alhaalta turvonneet, mehukkaat lehtikannat muodosta-

vat kimpun, jota kutsutaan usein mukulaksi. Koko kasvi tuoksuu ja maistuu anikselta.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka. Vaatii kuohkean, syvään muokatun ravinteikkaan mullan, pH 5,0–6,8. Esikasvatus (3–5 vk) huhtikuussa sisällä tai lavassa tai suorakylvö ulos kesäkuussa. Itää +10–30 asteessa. Ihanteellinen itämislämpötila on yli 20 °C. Karaistut taimet, joissa on 3–4 kasvulehteä, istutetaan ulos 20 x 35 cm:n välein. Ei saa istuttaa liian syvään. Kasvaa nopeasti, kun lämpötila on 15–18 °C. Lehtiruodit eivät paisu, kun lämpötila on yli 25 °C tai alle 7 °C. Kärsii herkästi vedenpuutteesta. Alkukesällä kateharso on hyväksi. Hallanarka.

Korjuu: Sato kannattaa korjata heti, kun kukkavana alkaa kasvaa, sillä muuttuu pian puumaiseksi.

Käyttö: Tyvi sopii keitettynä tai raakana salaatteihin ja paistoksiin. Koristeelliset siemenet ovat hyvää leivän maustetta. Tillimäiset lehdet sopivat mausteeksi erityisesti kalaruokiin, kastikkeisiin ja salaatteihin. Kukki- maan päässeen kasvin keltaiset kukat ovat maukkaita ja koristeellisia.

'Bianco Perfezione'

Uutuus, luomusiemen

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 1777

Luotettava, hyvän mukulan muodostuksen omaava lajike, jolla keskikokoinen, herkullinen ja aromikas mukula. Lehtiruoti valkoinen ja pyöreä.

'Zefa Fino'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 1776

Sveitsiläinen lajike 1800-luvun alkupuoliskolta. Melko aikainen. Yksi harvoja lajikkeita, jotka soveltuvat valoi- siin ja pitkiin kesäpäiviimme. Lehtiruoti on valkoinen ja pyöreä. Herkullinen.

Salaattikleitonia (talviportulakka)

(Vinterportlak)

Claytonia perfoliata

annos n. 0,5 g / 2,20 €

til.no 1315

1 g = 1 600–2 200 siementä.

Yv. Matala ja valkokukkainen. Pehmeälehtinen yrtti- ja salaattikasvi. Maku mieto ja raikas, muistuttaa hieman suolaheinää. Kestävä.

Viljely: Aurinkoinen ja karuhko kasvupaikka. Kylvö avo- maalle lähelle pintaa joko varhain keväällä tai elokuun alkupuolella. Itää alle 12 °C:ssa 7–10 vrk:ssa.

Korjuu: Myöhäiseen syksyyn ja talveen, jolloin muiden salaattikasvien sato on jo loppunut. Leikkaamisen jäl- keen versoo uudestaan.

Käyttö: Tuoreita lehtiä käytetään keitoissa ja pinaa- tin tapaan. Sopii mausteeksi salaatteihin ja voileivän päälle.

Salaattivuonankaali

(Vintersallat)

Valerianella locusta var. *oleracea*

1 g = 700–1 000 siementä (n. 150 g/aari).

Yv. Luonnonvaraista vuonankaalia lienee käytetty ravintona jo 3 000 vuotta sitten. Sitä alettiin viljellä vasta 1900-luvulla ensin Ranskassa ja sitten muissa Keski-Euroopan maissa, missä kasvista onkin tullut erittäin suosittu. Sisältää runsaasti A- ja C-vitamiinia sekä rautaa. Hieno maku!

Viljely: Viihtyy multavassa ja kalkkipitoisessa maassa. Ei vaadi runsasta lannoitusta. Kylvetään aikaisin keväällä tai vasta heinä-elokuun vaihteessa. Siemenet peitetään kevyesti. Itämisaika 10–14 vrk. Tuoreen siemenen itävyysprosentti n. 30, vuoden vanhan 80–90. Riviväli 15–20 cm, taimiväli 3–5 cm. Menestyy viileässä, kasvaa hyvin jo 4–8 asteessa. Vedenpuute nopeuttaa kukintaa. Siemenen itävyys säilyy 3–5 vuotta.

Korjuu: Ruusukkeet leikataan maanrajasta. Kylmän- kestävän lajin satoa voidaan kerätä lumen altakin. Voi kestää pakkasta jopa -15 °C.

Käyttö: Salaatteihin.

'Verte De Cambrai'

annos n. 1 g / 2,50 €

til.no 1370

Hyvin nopeakasvuinen ja kylmänkestävä. Lusikka- maiset lehdet ovat herkullisen tummanvihreät. Maku mieto, muistuttaa hieman minttua. Runsassatoinen. Vastustuskykyinen härmää vastaan.

SAVIKAT

(Mälla)

Chenopodium

Hyvänheikinsavikka

(Lungmälla, lungrot)

Chenopodium bonus-henricus

Perinnelajike

annos n. 0,2 g / 2,20 €

til.no 1276

1 g = n. 500 siementä.

Mv. Käytetään myös Lincolnshiren pinaatti -nimeä. Englannissa suosittu. Voi tavata vanhojen pihojen ja puutarhojen typpipitoisilla mailla sekä talojen rauniolla ja kirkkomailla. Ennen viljelty lääke- ja pinaatti-kasvina. Suomessa harvinainen. Kasvaa jopa 70 cm korkeaksi. Lehdet kolmiomaisia ja tahmeita. Tähkämäisten kukin- tojen kukat avautuvat kesä-elokuussa.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa ja kalkitussa maassa aurinkoisessa paikassa. Keväällä, maan lämmentyessä, siemenet kylvetään suoraan kasvupaikalleen 1 cm:n syvyyteen. Taimia on hyvä latvoa, jotta ne haarautuvat ja kukinta myöhästyy.

Korjuu: Lehtiä kerätään heti niiden tultua täysikokoisiksi.

Käyttö: Mehukkaita lehtiä käytetään salaateissa, keitoissa ja muhennoksissa.

Säilytys: Voidaan pakastaa ryöpättynä.

Kvinoa (Mjölmlä)

Chenopodium quinoa

Luomusiemen

annos 1 g / 2,20 €

til.no 1190

Yv. Savikoiden sukuun kuuluva kasvi on kotoisin Etelä-Amerikasta ja Andeilta. Inkojen tärkein viljelykasvi. Kaksineuvoinen, itsepölytteinen. Siemenet sopivat keliaakikoille, ja niissä on paljon aminohappoja.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka ja läpäisevä maa (pH yli 6). Kestää hyvin kuivuutta ja kovia tuulia. Suomessa ei vielä paljoa viljelykokemuksia. Kylvö toukokuussa avomaalle. Riviväli 25 cm, taimiväli 10 cm. Varottava, ettei kitke taimia rikkaruhoina.

Korjuu: Lehtiä korjataan pinaatin tapaan. Siemenet ehtivät tuleentua vain harvoin, sato korjataan juuri ennen siementen karisemista. Tällöin varret leikataan ja kuivatetaan siemenineen.

Käyttö: Lehdet käytetään pinaatin tapaan, siemenet riisin tapaan. Siemenissä on saponiinia, minkä vuoksi ne on pestävä ja liotettava ennen käyttöä. Siemeniä käytetään salaateissa ja ruoissa, mihin riisikin sopisi. Lehtiä voi käyttää kohtuudella raakana ja kevyesti kiehautettuina pinaatin tapaan. Lehdissä on oksaalihappoa.

Marjasavikka, "mansikkapinaatti" (Bärmålla)

Chenopodium foliosum

Perinnelajike

annos n. 1 g / 2,20 €

til.no 1065

1 g = n. 1 250 siementä.

Yv., joskus kaksivuotinen. Vanha viljelykasvi, joka kuuluu savikoiden sukuun. Korkeus 35–80 cm. Lehtihangoissa kasvavat hedelmäsykeröt mansikanpunaisia.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, kalkitussa ja aurinkoisessa kasvupaikassa. Avomaakylvö varhain keväällä sentin syvyyteen. Taimi- ja riviväliksi jätetään 25–30 cm. Helppo kasvattaa. Satoa voidaan korjata 10–12 vk:n kuluttua kylvöstä.

Käyttö: Lehtiä käytetään mieluiten ennen kukintaa pinaatin tavoin. Hedelmäsykeröt ovat koristeellisia, mutta lähes mauttomia. Kasvia käytetään myös koristekasvina ja leikkokukkana.

SELLERIT (Selleri)

Apium

Ks. myös yrttiselleri (yrttiryhmässä), s. 69.

Mukulaselleri (Rotselleri)

Apium graveolens Rapaceum-Ryhmä

1 g = n. 2 000 siementä (1–2 g/aari).

Kv. Viljellään yksivuotisena. Vanha hyötykasvi, jota käytettiin lääke- ja maustekasvina jo antiikin aikana. Suomessa viljelty 1800-luvulla herraskartanoissa. Villiä kantamuotoa tavataan Euraasian kosteikoissa ja ranta-alueilla Kaukasukselta Etelä-Ruotsin rannikolle. Sarjakukkainen.

Viljely: Vaatii lämpimän kasvupaikan ja hyvin lannoitetun maan (pH yli 6). Pitkä kasvuaika, kylvöstä korjuuseen 5–7 kk. Esikasvatus aloitetaan helmi-maaliskuussa; kestää 8–10 vk. Itää valossa 18–25 vrk:ssa. Kasvatettava vähintään 18 asteessa, jotta vältytään aikaiselta kukinnalta. Karaistut taimet istutetaan ulos, kun maan lämpötila yli 13 °C. Taimen kasvupisteen on jäätävä näkyviin. Liian matalaan istutettaessa sivujuurien kasvu voimistuu, syvään istutus saa mukulat venymään pitkiksi. Taimiväli 25–40 cm, riviväli 50–60 cm. Lisälannoitusta annetaan heinä-elokuussa. Boorin puutoksessa mukulaan ilmaantuu ruskeita laikkuja, nuoret lehdet kellastuvat ja lehdykän laitaan ilmestyy ruskeita laikkuja.

Korjuu ja säilytys: Korjataan myöhään syksyllä, kestää muutamia pakkasasteita. Kovalta pakkaselta suojataan harsolla. Varastoidaan viileässä paikassa kosteassa hiekassa tai turpeessa. Voidaan pakastaa ryöpättynä tai kuivata.

Käyttö: Sopii mm. keittoihin, patoihiin ja tuoreraasteisiin. Sisimmäisiä lehtiä voi käyttää mausteena.

'Giant Prague'

Uutuus, perinnelajike

annos n. 0,1 g / 2,70 €

til.no 1307

Vanha lajike vuodelta 1871. Muodostaa kookkaan ja maukkaan valkeamaltoisen mukulan.

Ruotiselleri (lehtiselleri, varsiselleri)

(Blekselleri)

Apium graveolens Dulce-Ryhmä

1 g = n. 2 000 siementä.

Kv. Viljellään yksivuotisena. Nimitettiin aikaisemmin lehti- tai varsiselleriksi. Leveäruotista vihreää selleriä on viljelty 1400-luvulta lähtien ja valkoruotista, nykyisin tunnettua ruotiselleriä, 1800-luvulta lähtien. Korkeus 40–60 cm.

Viljely: Kasvualustan oltava ilmava, kostea ja runsasravinteinen. Herkkä kalsiumin, magnesiumin ja boorin puutteelle. Pitkä kasvuaika kuten juurisellerillä, esikasvatus helmi-maaliskuussa. Siementä ei peitetä, koska itää valossa! Siemenissä on itämistä estäviä aineita, jotka aktivoituvat, jos siemenet pääsevät kostumaan ennen kylvöä. Itää parhaiten 20 asteessa. Yli 25 °C:ssa taimettuminen voi epäonnistua. Hyviä kasvutuloksia on saatu vaihtelevissa lämpötiloissa (päivälämpötila 22–25 °C, yölämpötila 12–15 °C). Karaistut, 4-lehtiset taimet istutetaan ulos toukokuun loppupuolella tai kesäkuun alussa. Taimiväli 25–35 cm, riviväli 50–60 cm. Kuivuus ja kuumuus lisäävät lehtien reunapoltetta.

Korjuu ja säilytys: Voidaan korjata elokuun alusta pakasiin. Uloimmat sitkeäruotiset lehdet poistetaan. Säily jääkaapissa pari viikkoa. Lehtiruoteja voi pakastaa ryöpättyinä. Lehtiä voi kuivata tai pakastaa yrttimausteeksi.

Käyttö: Voidaan syödä raakana salaateissa tai tuorejuuston kera, kypsennettynä keitoissa ja padoissa. Lehdet sopivat hyvin yrttimausteeksi. Laihduuttajan toiveruokaa.

'Tall Utah'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,2 g / 2,70 €

til.no 1188

Voimakaskasvuinen ja taudinkestävä lajike. Tuottaa tummanvihreitä, paksuja, rapeita, meheviä ja aromaattisia varsia ilman kitkeryyttä tai tikkuisuutta. Hyvä yrttisuloan.

SIKURIT

(Cicoria)

Cichorium

Endiivi

(Endivia, sydcicoria)

Cichorium endivia Escarole-Ryhmä

Siloendiivi (escariol)

(Escarolesallat)

1 g = 800–900 siementä.

Egyptiläiset tunsivat endiivin jo yli 2 000 vuotta sitten. Endiivien lehdet ovat joko kähäriä (kähäräendiivi, frisée) tai sileitä (siloendiivi, escarolsalaatti). Maultaan hieman kitkerinä ne sopivat salaattisekoituksiin.

Viljely: Viihtyy tavallisessa, ravinnetilaltaan hyvässä maassa (pH yli 6). On herkkä liialliselle kuivuudelle, märkyydelle ja magnesiumin puutteelle, joka ilmenee vanhojen lehtien laitojen kellastumisena. 4 viikon esikasvatus aikaisen sadon saamiseksi tai kylvö kasvu paikalleen maan lämmentyvä. Itää 20–22 °C:ssa 8–10 vrk:ssa. Yölämpötila ei saisi olla alle 16 °C. Kannattaa käyttää kasvuharsoa ja huolehtia kastelusta. Karvaan maun vähentämiseksi lehtiä voi valkaista pari viikkoa ennen sadonkorjuuta pitämällä niitä pimennossa esim. ruukun alla.

'Diva'

Biodynaaminen siemen

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 1274

Aikainen, satoisa ja pystykasvuinen siloendiivi. Muodostaa suuria, erittäin tiheitä ja tiiviitä päitä, ja valkaisee näin itse itsensä. Hyvänmakuiset, rapeat lehdet.

Juurisikuri

(Rotcicoria)

Cichorium intybus Radicosus-Ryhmä

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 1294

1 g = n. 500 siementä.

Mv. Vanha viljelykasvi, jota on käytetty kahvin korvikkeena. Kasvaa Etelä-Suomessa viljelykarkulaisena. Korkeus 1–2,5 m. Kukat taivaansiniset, Ø 5 cm. Kukkii heinäkuusta myöhäiseen syksyyn. Sopii kukkapenkkiin. Lehdet sisältävät C- ja K-vitamiinia sekä inuliinia.

Viljely: Runsaasravinteisessa ja multavassa maassa kasvaa korkeaksi. Kylvö avomaalle varhain toukokuussa tai syyskylvö. Kylmäkäsiteltävä ennen kylvöä. Harvennetaan 20 cm:n välein. Jos halutaan juurisatoa, taimiväli 10 cm.

Korjuu: Juuret korjataan syksyllä ennen pakkasia. Ne raaputetaan, pestään huolellisesti, leikataan pieniksi paloiksi ja kuivataan. Säilytys kuivassa paikassa kangas- tai paperipussissa.

Käyttö: Kuivattu ja paahdettu juuria käytetään kahvin korvikkeena. Kukkia ja lehtiä voidaan lisätä raakana/tuoreena salaattiin.

Salaattisikuri

(Sallatscicoria)

Cichorium intybus Foliosum-Ryhmä

1 g = n. 500 siementä (10–20 g/aari).

Suosittu varsinkin Italiassa ja Ranskassa. Lehtiä käytetään salaatin tapaan. Sisältää runsaasti kalsiumia ja rautaa sekä antioksidantteja.

demeter

demeter

'Brüssels Witloof'

Perinnelajike

annos n. 1 g / 2,20 €**til.no 1296**

Erittäin tunnettu ja arvostettu belgialainen salaattisikuri talvihyötöön. Viljelty jo vuodesta 1879-lähtien.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, kalkitussa ja kuohkeassa maassa (pH yli 6,5). Kylvetään maan lämmettyä. Harvennetaan 15 cm:n välein.

Käyttö: Lehtiä voi käyttää salaattissa tai vaikka cocktailpalojen pohjana. Maku muistuttaa voikukkaa. Juuret nostetaan syyskuussa kellariin ja hyödetään talvella salaattiksi. Paahdettuja juuria voi käyttää myös kahvin korvikkeena.

'Red Verona Early'

Uutuus, perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,70 €**til.no 1185**

Voimakkaan punalehtinen, ovaalikeräinen lajike, jolla valkeat ja mehukkaan rapsakat ruodit.

Sinappikaali (rukola)

(Senapskål)

*Eruca sativa***annos n. 0,5 g / 2,20 €****til.no 2291**

1 g = n. 500 siementä.

Yv. Helppo ja nopeaksvuinen salaatti- ja maustekasvi, jonka jo muinaiset roomalaiset tunsivat. Ruotsissa kasvista käytetään nimeä *italiensk krasse*. Korkeus n. 50 cm. Valkoiset kukat.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa ja kosteassa maassa. Kylvö useita kertoja kesässä. Yölämpötilan tulee olla yli 7 °C. Itää 2–3 viikossa. Riviväli 20 cm, taimiväli 5–10 cm. Voidaan myös kasvattaa versoiksi sisällä ruukussa ympäri vuoden vihanneskrassin tapaan. Itää 20 °C:ssa 5–10 vrk:ssa.

Korjuu: Lehtiä voi korjata 8 viikon kuluttua kylvöstä. Parhaimmillaan ennen kukintaa. Lehdet ovat sitä miedompia, mitä nuorempia ne ovat.

Käyttö: Lehdet sopivat salaatteihin, joihin halutaan kirpeyttä, esim. perunasalaattiin. Kukat sopivat salaattiin ja koristeeksi. Siemeniä voi käyttää sinapin tavoin.

SIPULIT, LAUKAT

(Lök)

Allium

1 g = n. 200–300 siementä.

Kv/mv. Osaa viljellään yksivuotisena. Sipuleita on käytetty jo tuhansia vuosia. Kaikki sipulit sisältävät antiseptisiä aineita ja runsaasti B- ja C-vitamiinia.

Hillosipuli

(Syltlök)

Allium cepa Hillosipuli-Ryhmä

1 g = n. 290 siementä.

Viljely: Viihtyy auringossa ja kevyessä, vähäravinteisessä maassa. Jos maa on voimakkaasti lannoitettua, sipuleista kasvaa liian suuria säilöntään. Liotetut siemenet kylvetään varhain keväällä hajakylvönä mataliin vakoihin.

Korjuu: Kun sipuleiden Ø n. 2 cm. Säilötään mahdollisimman pian korjuun jälkeen, sillä sato kestää huonosti säilytystä. Valo viherryttää sipulin pinnan.

Käyttö: Valkoisista ja pienistä sipuleista valmistetaan etikkasäilykkeitä. Suuret sipulit voi käyttää muuhun ruoanlaittoon. Voidaan käyttää tuoreena tai pakastaa.

'Paris Silverskin'

Perinnelajike

annos n. 2 g / 2,20 €**til.no 1348****Jättisipuli**

(Jättelök)

Allium cepa Jättisipuli-Ryhmä

Kasvattaminen saanut alkunsa Isossa-Britanniassa. Kookas, mieto ja mehukas sipuli.

Viljely: Kasvuaika pitkä, vähintään 7–8 kk. Kasvatukseen sopii lämmin, multava, kalkittu ja ravinteikas kasvupaikka (pH yli 6,5). Esikasvatus helmi-maaliskuussa. Voidaan kylvää myöhemminkin, mutta se pienentää sipulien kokoa. Itämislämpötila 20–25 °C. Kun sipulit ovat taimettuneet, alle 20 asteen lämpötila on ihan-teellinen. Ulkoilmaan totutetut taimet istutetaan ulos ilmojen lämmettyä. Taimiväli 20–25 cm. Jos taimet ovat kasvaneet liian pitkiksi, lehtiä voi typistää. Syvään istutus saa sipulin venymään pitkänomaiseksi.

Korjuu: Korjataan kesän lopussa vihreänä ja kuorettona. Sato säilyy 0–+1 °C:ssa n. 3 kuukautta.

Käyttö: Sekä lämpimien ruokien valmistuksessa että tuoreena salaateissa. Herkullinen!

'Ailsa Craig'

Perinnelajike

annos n. 250 siementä / 2,50 €**til.no 1942**

Englantilainen lajike. Viljelty vuodesta 1899. Kuori keltainen, maku mieto ja makea. Kasvuaika n. 115 vrk. Ei vaadi niin lämmintä kasvukautta kuin muut jättisipulit. Sipuli voi painaa 800–1 500 g.

Karhunlaukka

(Ramslök)

Allium ursinum

Perinnelajike

annos n. 1 g / 3,20 €**til.no 2218**

1 g = n. 150 siementä.

Mv. Korkeus 15–40 cm. Lehdet muistuttavat kielon lehtiä. Kukkii touko–kesäkuussa valkoisin, miedosti tuoksuvin kukin. Kaikki osat maistuvat ja tuoksuvat miedolta valkosipulilta. Liitetään ns. luostarikasveihin. Melko hyvä mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy puolivarjossa tai varjossa, kosteahkossa ja kalkkipitoisessa maassa. Siemenet vaativat kylmäkäsitelyä. Kylvetään joko syksyllä tai varhain keväällä. Voidaan myös esikasvattaa. Kylvös peitetään ohuelti mullalla. Viihtyessään leviää nopeasti. Pensaiden alustat ovat mainioita kasvupaikkoja. Voidaan lisätä myös sipuleista.

Käyttö: Käytetään lehdet, kukat ja sipulit sekä vihreät siemenet. Nuoria lehtiä käytetään tuoreena tai pakastettuna.

Kiinansipuli, kiinanruohosipuli

(Höstlök, kinesisk gräslök)

*Allium tuberosum***annos n. 0,5 g / 2,20 €****til.no 2298**

1 g = n. 300 siementä.

Mv. Kotoisin Aasian koillisosista. Viljelty Kiinassa jo yli 2 000 vuotta. Euroopassa tunnettiin aikaisemmin koristekasvina. Kasvaa mätästään ruohosipulin tapaan. Hidaskasvuinen. Lehdet pitkät, kapeat ja litteät. Valkoiset kukkavanat kasvavat 40–50 cm:n mittaisiksi. Kaikki osat maistuvat valkosipulille.

Viljely: Aurinkoinen tai puolivarjoinen paikka. Esikasvatus maalishuhtikuussa ruukussa. Itää 20 °C:ssa 5–10 vrk:ssa. Avomaakylvö touko–kesäkuussa. Itää 2–3 viikossa, kun yölämpötila on yli 13 °C. Myös syyskylvö mahdollinen.

Korjuu: Keväästä syksyyn.

Käyttö: Ruohosipulin tapaan. Lehtiä ja nuppuisia kukkia käytetään esim. salaatteihin, keittoihin ja kastikkeisiin. Avautuneet kukat koristeellisia. Voidaan pakastaa.

Pillisipuli, talvisipuli

(Piplök)

Allium fistulosum

1 g = n. 600 siementä.

Mv. Kotoisin Altain tienoilta, josta tuotiin keskiajalla Eurooppaan. Pohjolassa ollut yleinen 1700- ja 1800-luvun säätilyäisten keittiöpuutarhoissa. Ruotsissa kas-

vatettu turvekatoilla. Kasvaa tupasmaisesti. Aikainen ja talvenkestävä. Melko hyvä mesikasvi päiväperhosille!

Viljely: Kevyesti lannoitettu maa. Kylvö maalishuhtikuussa ruukkuun tai avomaalle, kun maan lämpötila 18–20 °C. Kylvösyvyys 1 cm. Itää parissa viikossa. Lopullinen taimiväli 25 cm. Kastelu vain pitkinä poutakausina. Uudelleenistutus ja jako keväällä joka 3. tai 4. vuosi.

Korjuu: Lehtiä voi kerätä miltei ympäri vuoden, kunhan ei korjata koko kasvustoa. Kasviin jätetään 4 cm:n tyngät.

Käyttö: Varsia, sipuleita ja kukkia käytetään muiden sipulien tapaan. Herkullista salaateissa! Voi pakastaa.

'Freddy'**annos n. 0,5 g / 2,20 €****til.no 2108**

Kutsutaan Saksassa "ikuisuussipuliksi". Kylmänkestävä.

Purjo

(Purjolök)

Allium porrum

1 g = 300–400 siementä.

Kv. tai mv. Suomessa viljellään yksivuotisena. Kotoisin Lähi-idästä ja Välimeren maista. Viljeltiin jo muinaisessa Egyptissä, Kreikassa ja Roomassa. 1600-luvun loppupuolella purjoa alettiin viljellä myös Suomessa. Jalostettu villipurjosta, jota kasvaa Välimeren alueelta aina Gotlantiin saakka. Sisältää paljon C-vitamiinia.

Viljely: Kylvetään maaliskuussa ruukkuun. Itää 20 °C:ssa 5–10 vrk:ssa. Kasvatuslämpötila 10–15 °C. Karaistut taimet istutetaan kesäkuun alussa ulos hieman entistä syvempään. Hyvin lannoitettu, kalkittu ja muokattu maa. Lannoitus annetaan useassa erässä. Riviväli n. 50 cm, taimiväli 15–20 cm. Jos haluaa kasvattaa minikokoisia purjoja, taimet istutetaan tiheään. Taimet mullataan myöhemmin, jotta saadaan pitkä valkea varsi. Taimen ympärille voi laittaa myös paperihylsyn.

Korjuu: Voimakas juuristo. Korjataan lapion avulla.

Säilytys: Talveksi pakastetaan tai viedään hyvään kellarin. Kestää jäätyä; voidaan istuttaa laatikoihin, jättää ulos talveksi ja ottaa sulamaan erä kerrallaan.

Käyttö: Mieto ja monikäyttöinen. Murskattuja lehtiä voi käyttää lievittämään hyönteisten pistoja.

'Hannibal'

Luomusiemen

annos n. 1 g / 3,20 €**til.no 1219**

Saksalainen syyspurjo. Kasvu aika n. 90 vrk. Voimakas kasvuinen, valkoinen osa 20–22 cm, ei paksuunnu tyvestä. Korkea kuiva-ainepitoisuus parantaa kylmänkestävyyttä ja säilyvyyttä. Helppo puhdistaa mullasta.

Sato on sekä tasa- että korkealaatuista. Terve ja sato-varma lajike!

Ruoholaukka, ruohosipuli (Gräslök)

Allium schoenoprasum

1 g = n. 800 siementä.

Mv. Kotoisin Keski-Aasiasta. Kiinassa tunnettu ainakin 4 000 vuotta. Euroopassa viljelty 1500-luvulta lähtien. Kukat aromikkaita, lehdet sisältävät rautaa sekä A- ja C-vitamiinia. Melko hyvä mesikasvi monille päiväperhosille. Laukkayökkösen ainoa tunnettu ravintokasvi!
Viljely: Kylvö keväällä maahan. Puolivarjoinen paikka. Itää 10–14 vrk:ssa. Alin itämislämpötila 4 °C. Kylvöstä sadonkorjuuseen kuluu 80–100 vrk. Jaetaan 3–4 vuoden välein.

Korjuu: Mätäs leikataan pari kertaa kesässä, jätetään 4 cm:n tyngät. Kukkia kerätään salaatteihin.

Käyttö: Lehdet mausteeksi tuoreena tai pakastettuna. Pienet kukat sopivat ruokien mausteeksi ja koristeeksi, kukinnot kuivakukaksi.

'Schmitt'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 2,50 €

til.no 2297

Tanakka ja tiivis kasvutapa. Sopii hyvin ruukku- ja parvekeviljelyyn.

Vihersipuli (Salladslök)

Allium cepa Vihersipuli-Ryhmä

1 g = 300–500 siementä.

Nimitystä käytetään sipuleista, jotka korjataan nuorina. Pillisipulit sopivat myös erinomaisesti 'vihersipuleiksi'.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasmultaisessa maassa. Avomaakylvö varhain keväällä. Itää parissa viikossa. Koska tavoitteena on runsas naattisato, tyypeä voi antaa enemmän kuin tavalliselle sipulille. Multaaminen pidentää valkoista vartta.

Korjuu: Satoa voi alkaa korjata n. 6–8 viikkoa kylvöstä.

Käyttö: Salaatteihin, wokiin yms. Herkullinen!

'White Utah Jumbo'

Uutuus

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 1017

Keskimyöhäinen lajike, jolla pyöreä, mehukas ja makea valkoinen sipuli. Soveltuu parhaiten tuorekäyttöön, Varastointikestävyys keskitasoa. Mieto ja aromikas, sopii hyvin salaatteihin raakana!

Soijapapu (soija) (Sojaböna)

Glycine max

Yv. Yksi vanhimmista viljelykasveista. Kauniin vaaleanvihreä papu sisältää erittäin runsaasti proteiineja. Vaatii aurinkoisen ja lämpimän paikan. Ehtii tuottaa satoa lämpimänä kesänä. Kokeilijoille.

'Green Shell'

Uutuus, luomusiemen

annos n. 10 g / 3,80 €

til.no 1879

Aikainen lajike on iso parannus vanhoihin lajikkeisiin.

Viljely: Maa vettä läpäisevä, multava ja kompostilla parannettu. Esikasvatus poteissa varmistaa sadon viileänä kesänä. Suorakylvö maan lämmentyä toukokuun lopulla tai kesäkuussa. Maan lämpötilan tulee olla 12–14 astetta. Kylvösyvyys 2–4 cm, taimiväli 15 cm, riviväli 50 cm. Penkki kannattaa peittää harsolla.

Korjuu ja säilytys: Korjataan vähitellen elo-syyskuussa, kun siemenet ovat pullistuneet. Paras säilöntätapa on pakastaminen ryöpättynä. Siemeniä voi myös kuivata.

Käyttö: Nuoret palot voi käyttää kokonaisina. Palot tai siemenet keitetään tuoreeltaan suolavedessä n. 10 min.

Soodajääpäivikki, jääruoho (Isört)

Mesembryanthemum crystallinum

annos n. 0,1 g / 2,50 €

til.no 1214

1 g = n. 1 300 siementä.

Yv. Kotoisin Afrikan eteläosista. Kasvaa matalana ja haaroittuu runsaasti. Vaaleanvihreät, mehevät lehdet suotuisissa olosuhteissa 8–12 cm:n pituisia. Lehdissä ja varsissa on kimmeltäviä suolakiteitä. Melko harvinainen salaattikasvi.

Viljely: Kasvualustan tulee olla ravinteikasta. Taimikasvatus huhtikuun loppupuolella. Vaatii paljon lämpöä ja valoa. Soveltuu myös kasvihuoneeseen, ruukkuviljelyyn lasitetulle parvekkeelle tai lämpimälle seinustalle. Taimiväli rivissä 15–25 cm. Jos kasvin saa säilymään talven yli viileässä, se kukkii toisena vuonna valkoisin, kaunokaista muistuttavin kukin.

Korjuu: Sadoksi korjataan lehtiä tai 6–10 cm:n mittaisia verson latvoja. Ensimmäinen sato saadaan n. 2 kk:n kuluttua istutuksesta. Kasvattaa jatkuvasti uusia lehtiä.

Käyttö: Tuoreena salaattiin ja koristeeksi. Maku on aika mieto, hitusen sitruunaan vivahtava ja jonkin verran suolainen. Lehden rakenne on rapean mehukas.

Tarhamaltsa (Trädgårdsmålla)*Atriplex hortensis*

1 g = n. 150 siementä.

Yv. Kutsutaan myös tarhasavikaksi. Euroopan vanhimpia keittiökasveja. Kreikkalaiset viljelivät sitä parisataa vuotta ennen ajanlaskumme alkua. Pohjoismaihin sen tiedetään tulleen 1100-luvulla. Tiedetään villiytyneen vanhoissa puutarhoissa. Suomessa viljelty koristekasvinakin. Haaroittuu runsaasti, korkeus 0,5–2 m. Nopeakasvuinen, vaatimaton ja pakkasenkestävä. Kasvista on sekä verenpunainen että kellertävä muunnos.

Viljely: Vaatii ravinnepitoisen maan. Kylvetään aikaisin keväällä, syyskylvökin onnistuu. Kukka-aiheet on syytä katkaista, koska kukkimisen jälkeen lehdet muuttuvat karvaisiksi. Runsas kukinta tuottaa roppakaupalla siemeniä ja pikkutaimia. Kylvön voi myös uusia.

Korjuu: Sadonkorjuun voi aloittaa, kun lehtiä on 7. Parhaimmillaan lehdet ovat kesän alussa. Jatkuva lehtien kerääminen tuottaa satoa pitkälle kesään.

Käyttö: Sisältää hieman oksaalihappoa, joten ryöpääminen tarpeen. Käytetään pinaatin tavoin.

'Red Flash'

Perinnelajike

annos n. 1 g / 2,20 €**til.no 1902**

Punalehtinen, hyvänmakuinen ja koristeellinen.

Tarharaparperi (Rabarber)*Rheum × hybridum*

1 g = 60–100 siementä.

Mv. Kuuluu tatarikasveihin. Ruotsalaisen lääkärin, Peter Jonas Bergiuksen, tiedetään kasvattaneen sitä ruoaksi ensimmäisenä Pohjoismaissa 1700-luvulla. Sisältää oksaalihappoa.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa. Maan tulee olla runsasmultaista, mielellään hieman savipitoista, vettä läpäisevää ja runsasravinteista. Kylmäkäsittelyt siemenet kylvetään maaliskuuhuhtikuussa. Itää 18 °C:ssa 4–14 vrk:ssa. Taimet istutetaan 90 cm:n välein. Vuosihoitona aikainen lannoittaminen on tärkeää, koska kasvu alkaa jo +4 asteen tienoilla. Ensimmäisen sadonkorjuun jälkeen voi antaa lisälannoitteena esim. nokkoskäytettä. Kehittyvät kukkavarret on hyvä poistaa, sillä valkoiset kukinnot vähentävät seuraavan vuoden satoa. Lehtiruodeissa voi näkyä varsiyökkösen toukkien aiheuttamia hyytelömäisiä pisaroita. Toukat syövät varret ontoiksi. Voittuneet ruodit on hävitettävä.

Korjuu: Yleensä juhannukseen asti. Ruodit nykyistään maasta hieman kiertäen. Lehtien keskellä olevaa silmua

ei saa vahingoittaa eikä ruoteja pidä katkaista veitsellä, koska haavapintaan voi iskeä taudinaiheuttajia. Kaikkia lehtiä ei myöskään saa kerralla korjata. Ainakin kymmenen lehteä on jätettävä keräämään voimia seuraavaa satokautta varten.

Käyttö: Piirakoihin, keittoihin, kiisseleihin, mehuihin ja chutneyhin.

'Glaskins Perpetual'

Uutuus, perinnelajike

annos n. 1 g / 2,70 €**til.no 1285**

Kirkkaan punaruotinen nopeakasvuinen ja näyttävä perinnelajike. Runsassatoinen ja viljelyvarma

TOMAATTI

(Tomat)

Solanum lycopersicum

1 g = 300–350 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä-Amerikasta. Tuotu Eurooppaan 1500-luvulla. Aluksi kasvatettiin koristekasvina, hedelmiä uskallettiin syödä vasta 1800-luvulla. Suomessa kasvatus aloitettiin 1900-luvun alussa. Ennen vanhaan kasvia kutsuttiin "lemmenomenaksi". Vihreissä osissa on lyhyitä rauhaskarvoja, joista johtuu kasville ominainen tuoksu. Hedelmät sisältävät karoteenia ja lykopenia.

Viljely: Tomaatti rakastaa lämpöä ja aurinkoa. Vaatii hyvin lannoitetun, fosforipitoisen ja multavan kasvupaikan. Liika typpi huonontaa makua ja lisää alltiutta kasvitaudeille. Esikasvatus 7–8 vk ennen istutusta eli kylvö maaliskuun puolivälistä huhtikuun puoliväliin. Itää parhaiten 22–26 asteessa. Itämisaika 5–10 vrk. Paras taimikasvatuslämpötila 18 °C. Uudelleenistutus entistä syvempään. Ennen ulos istutusta taimia on karaistava 8–10 päivää. Tasainen kastelu ja ruohokate hyväksi. Sivuvorsot eli varkaat poistetaan runkotomaateista. Myös tiheistä pensastomaateista kannattaa harventaa sivuvorsoja. Latvotaan loppukesällä, jotta voima jää hedelmien kehittymiseen.

Käyttö: Tuoreena. Voidaan pakastaa tai valmistaa esim. ketsuppia. Raa'at, väriltään jo vaalenneet tomaatit voi kypsyttyä sisällä tai säilöä etikallimeen. Tomaatin vihreät osat, kuten tummanvihreät hedelmät, lehdet ja varret, ovat myrkyllisiä.

Kirsikkatomaatit (Körsbärtomat, cocktailtomat)**'Black Cherry'**

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 0,1 g / 3,20 €**til.no 1083**

Harrasteviljelijöiden suosima runkotomaatti.

Tumman kirsikanpunaiset hedelmät muuttuvat kypsyyssään upean suklaanruskeiksi. Hedelmät ovat aromikkaita ja makeita, Ø n. 2,5 cm. Eivät halkeile helposti.

'Container Tomato Raspberry Coloured'

★ Uutuus, luomusiemen
 annos n. 0,1 g / 3,20 € **til.no 1911**
 Ampelikasvatukseen ja ruukkuihin hyvin soveltuva pensastomaattilajike, jolla pienet noin 15 g painavat hedelmät. Kasvaa noin puolen metrin korkuiseksi.

'Goldiana'

★ Uutuus, luomusiemen
 annos n. 0,1 g / 3,20 € **til.no 1043**
 Tämä kauniin oranssihedelmäinen kirsikkatomaatti muodostaa pyöreät noin 20 g painavat hedelmät. Runkotomaatti kasvihuoneeseen tai lämpimälle paikalle avomaalle. Satoisa ja viljelyvarma.

'Green Grape'

★ Uutuus, perinnelajike, luomusiemen
 annos n. 10 siementä / 3,20 € **til.no 1035**
 Kasvihuoneviljelyyn soveltuva kirsikkatomaattilajike, voi kokeilla myös avomaalla. Vihreänkeltaiset pyöreänpitkulaiset, noin 20 g painavat hedelmät ja limenvihreä malto. Ei kovin korkeaksi kasvava runkotomaatti, joka kasvattaa runsaan ja rehevän kasvuston, jota kannattaa tarvittaessa tukea.

'Trixi'

 Biodynaaminen siemen
annos n. 0,1 g / 3,20 € **til.no 1720**
 Runkotomaatti, vaatii vähän kasvitilaa. Soveltuu myös avomaalle. Terve ja hillittykasvuinen. Makeat, kirkkaanpunaiset ja soikeahkot hedelmät painavat n. 20 g.

'Yellow Submarine'

 Biodynaaminen siemen
annos n. 0,1 g / 3,20 € **til.no 1311**
 Runkotomaatti. Keltainen, erittäin makea kirsikkatomaatti, jolla on päärynämuotoiset hedelmät. Suosittelemme!

'Zuckertraube'

 Biodynaaminen siemen
annos n. 0,1 g / 3,20 € **til.no 1310**
 Runkotomaatti kasvihuoneeseen tai suojaiselle, aurinkoiselle seinustalle tai parvekkeelle. Roteva ja isoja terttuja tekevä. Punaiset hedelmät maistuvat aromikkailta.

PENSASTOMAATIT

'The Amateur'

Perinnelajike
annos n. 0,1 g / 3,20 € **til.no 1917**
 Tunnettu, aikainen, englantilainen pensastomaatti vuodelta 1950. Soveltuu myös avomaalle. Aromikkaat, punaiset hedelmät ovat keskikokoiset, paino n. 85 g.

'Principe Borghese'

Uutuus, perinnelajike
annos n. 0,1 g / 3,20 € **til.no 1071** ★
 Italialainen perinnelajike ja pensastomaatti, jota käytetään usein aurinkokuivattuna. Lihaiset, vähäsiemeniset, pienehköt luumun malliset hedelmät ovat ohutkuorisia, makeita ja aromikkaita.

RUNKOTOMAATIT

'Ananas'

Uutuus, perinnelajike
annos n. 0,1 g / 3,20 € **til.no 1006** ★
 Runkotomaatti. Erittäin näyttävät ja kookkaat noin 400–500 g painavat, litteän pyöreät hedelmät, joissa keltaoranssi kuori. Keltainen hedelmäliha, jossa oransseja vivahteita. Hedelmä tiivis, mehukas ja lihaisa.

'Black Plum'

Uutuus, perinnelajike, luomusiemen
annos n. 0,1 g / 3,20 € **til.no 1386** ★
 Runkotomaatti kasvihuoneviljelyyn. Mahonginruskeat, päältä hiukan vihertävät luumunmalliset hedelmät

'Black Russian'

Perinnelajike
annos n. 10 siementä / 4,00 € **til.no 1031**
 Reheväkasvuinen runkotomaatti kasvihuoneviljelyyn. Mahonginvärinen hedelmä sopii esim. salaatteihin ja kastikkeisiin.

'Ildi'

Uutuus, perinnelajike
annos n. 0,1 g / 3,20 € **til.no 1011** ★
 Runkotomaatti, jonka hedelmät ovat oranssinkeltaiset, hedelmän paino noin 10 g. Tämä kirsikkatomaatti muodostaa runsaasti luumunmuotoisia hedelmiä yksittäiseen terttuun, jopa 80–100 tomaattia/terttu! Maukas ja erittäin makea!

'Matina'

Uutuus, perinnelajike, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1304

Runkotomaatti, joka soveltuu sekä avomaalle, että kasvihuoneviljelyyn. Lehdistö muistuttaa perunan lehtiä. Kirkkaanpunaiset, pyöreät hedelmät, joiden paino noin 50-80 g

'Moneymaker'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 0,1 g / 2,70 € til.no 1919

Vanha englantilainen runkotomaatti kasvihuoneeseen. Terve ja keskiaikainen, kasvuaika n. 75 vrk. Hedelmät pyöreitä ja punaisia. Paino 70-80 g. Runsassatoinen huonoissakin oloissa.

'Primabella'

Uutuus, luomusiemen

annos n. 0,1 g / 3,20 € til.no 1921

Avomaalle soveltuva runkotomaatti. Tämä kirsikkatomaattilajike on maultaan makean kirpeä ja aromikas. Hedelmät painavat noin 30 g.

'Red Zebra'

annos n. 0,1 g / 2,70 €**til.no 1282**

Runkotomaatti, jolla kirkkaanpunainen oranssiraidallinen hedelmä.

'Ruthje'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1722

Kasvihuoneeseen sopiva runkotomaatti. Tiivis kasvutapa. Kirkkaanpunaiset, hieman sydämenmuotoiset ja ohutkuorisaiset hedelmät painavat 40-55 g. Maku poikkeuksellisen hyvä!

'San Marzano 2'

Uutuus, perinnelajike, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1036

Vanha, italialainen, erittäin suosittu ja tunnettu runkotomaattilajike, jolla pitkänomaiset, kirkkaanpunaiset hedelmät. Hedelmän paino noin 70-100 g, lihaisa, vähäsiemeninen malto. Satoisa ja viljelyvarma.

'Sibirjak'

annos n. 10 siementä / 2,70 €**til.no 1773**

Nopeakasvuinen, kestävä runkotomaatti. Menestyy epävakaisissa oloissamme. Suojaisessa paikassa ulkona kasvaa n. metrin korkuiseksi, kasvihuoneessa hieman korkeammaksi. Suuret hedelmät painavat n. 80 g.

'Sonnenherz'

Biodynaaminen siemen

Annos n. 0,1 g / 2,70 €**til.no 1944**

Pihvitomaatti, jolla on isot sydämen muotoiset oranssin-keltaiset hedelmät, jossa häivähdyks punaa. Hedelmät painavat 250 - 350 grammaa. Herkullinen, aromaattinen ja makea maku.

'Tigerella'

Perinnelajike

annos n. 0,1 g / 2,20 €**til.no 1719**

Aikainen englantilainen runkotomaatti kasvihuoneeseen tai lämpimälle ja suojaisalle seinustalle. Kasvuaika n. 70 vrk. Tunnetaan myös nimellä 'Mr. Stripey'. Erityisen kaunis hedelmä: punaisella pohjalla oranssit raidat. Hedelmät ovat tasakokoisia, paino 80-90 g. Maku erinomainen. Terve ja suurisatoinen.

'Voyage'

Uutuus, perinnelajike

annos n. 0,1 g / 3,20 € til.no 1012

Vanha intiaanien perinnelajike Guatemalasta. Tämän runkotomaatin hedelmät ovat näyttävät, erikoisen muotoiset, kuin rypäs toisiinsa kiinnittyneitä pikkutomaatteja. Hedelmän paino noin 100-150 g. Todellista silmänruokaa!

'Wladiwostok'

Uutuus, luomusiemen, perinnelajike

annos n. 0,1 g / 2,70 € til.no 1718

Läpimitaltaan noin 5-6 cm avomaan pihvitomaatti. Vanha lajike, jolla pyöreän litteät kirkkaan punaiset hedelmät.

'Zlatava'

annos n. 10 siementä / 2,70 €**til.no 1249**

Pyöreähköt, sydämen muotoiset hedelmät painavat n. 80 g. Hedelmän kuori on oranssi, sisus punainen. Herkullinen ja näyttävä siivutettuna.

YRTIT

Yksivuotiset ja monivuotiset

Aitokissanminttu (Kattmynta)*Nepeta cataria*

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 2,70 € **til.no 2330**

1 g = n. 1 500 siementä.

Mv. Korkeus 50–100 cm. Kukinnot valkoiset tai hieman punertavat. Kissat kierivät mielellään kasvin päällä. Hyvä mesikasvi. Houkuttelee päivä- ja yöperhosia.**Viljely:** Hyvä talvenkestävyys kuohkeassa ja vettä läpäisevässä maassa. Esikasvatus huhtikuussa tai kylvö suoraan avomaalle touko–kesäkuussa. Itää 18 °C:ssa 1–2 viikossa. Kylväytyy.**Käyttö:** Hyvä teekasvi. Koko kasvi voidaan kuivata. Rohdoskäytössä rauhoittava yrtti, joka lievittää katarri-oireita. Kissanleluihin.**'Lemony', sitruunakissanminttu***Nepeta cataria* ssp. *citriodora***annos n. 0,5 g / 2,50 €** **til.no 2452**

Tunnetaan Euroopassa nimellä valkamelissa. Lehdissä miellyttävä sitruunantuoksu, joka säilyy kuivattunakin. Erinomainen teeyrtti.

AJURUOHOT (Timjan)*Thymus***Kangasajuruoho** (Backtimjan)*Thymus serpyllum*

Hyönteiskasvi

annos n. 0,1 g / 2,50 € **til.no 2390**

1 g = n. 5 000 siementä.

Mv. Matala puolivarpu, korkeus n. 5 cm. Kukat ruusunpunaiset. Sopii kivikkopuutarhaan. Erinomainen mesikasvi ja tärkeä perhostoukkien ravintokasvi.**Viljely:** Aurinkoinen kasvupaikka, hiekkainen, läpäisevä maa. Ei vaadi kylmäkäsitteilyä. Esikasvatus huhti–toukokuussa tai kylvö maahan touko–kesäkuussa. Siemeniä ei peitetä. Itää 20 °C:ssa 5–10 vrk:ssa.**Korjuu:** Lehtiä ja latvaversoja leikataan kukinnan alkaessa. Maku säilyy hyvin kuivattuna.**Käyttö:** Mausteena mm. vihannesten, kanan ja kalan kera. Sisältää desinfiivia eteerisiä öljyjä, joten käytetään mm. yskänlääkkeissä ja limaa irrottavana teenä.**Tarha-ajuruoho, timjami** (Kryddtimjan)*Thymus vulgaris*

Luomusiemen, Hyönteiskasvi

annos n. 0,2 g / 2,50 € **til.no 2391**

Kotoisin Välimeren länsiosista. Korkeus 10–30 cm. Kukat vaaleanpunaiset, violetit tai valkoiset. Vanha, perinteinen rohtokasvi. Kasvatus läpäisevässä maassa kivikossa tai ruukussa. Taimiväli 20 cm. Talvehtii huonosti, sillä on arka märkyydelle ja kevättalven aurinolle. Voidaan talvettaa sisällä ruukussa valoisassa ja viileässä.

BASILIKAT (Basilika)*Ocimum*

1 g = n. 700 siementä.

Mv. Suomessa kasvatetaan yksivuotisena. Kotoisin Intiasta. Pensasmainen, korkeus 30–50 cm. Kymmeniä eri lajeja ja lajikkeita. Toisaalta pidetty pahuuden, toisaalta ilon, rakkauden ja onnen yrttinä.**Viljely:** Viihtyy hyvin lannoitetussa, hikevässä ja ilmavassa mullassa, lämpimässä ja tuulettomassa paikassa, kuten kasvihuoneessa, parvekkeella tai lavassa. Kylvetään 2–4 siementä ruukkuunsa. Kylvös peitetään ohuelti. Itää 20 °C:ssa 1–2 viikossa. Taimet latvotaan, kun niissä on muutama pari kasvulehtiä. Taimien karaisu on tärkeää ennen lopullista ulosvientiä. Viileänarka kasvi, joka kärsii jo alle 10 asteen lämpötilasta. Ulkokasvatus onnistuu vain lämpimänä kesinä Etelä-Suomessa ja mieluiten kasvuharson alla. **Korjuu:** Nuoria lehtiä ja latvoja kerätään pitkän kesää. Pääsato korjataan, kun kukintojen alimmat kukat ovat auki. Lehtien kuivaus alle 35 °C:ssa. Parhaiten aromi säilyy pakastettaessa.**Käyttö:** Parasta tuoreena. Sopii lähes kaikkiin ruokiin ja vähentää suolan tarvetta. Siemeniä käytetään Chartreuse-likööriin. Lääkeyrttinä on käytetty mm. ruoansulatushäiriöihin.**Isolehtinen basilika, mämmuttibasilika****annos n. 0,2 g / 2,50 €** **til.no 2669**

Tunnetaan myös nimellä napolilainen basilika. Isot hieman ryppyiset ja lehmüksenvihreät lehdet. Aromiltaan yksi hienoimmista lajikkeista. Vaatii runsaasti lämpöä.

'Lettuce Leaf'

Uutuus

Annos n. 0,2 g / 2,50 €**til.no 2013**

Suosittu italialainen, suurikokoinen ja voimakaskasvuinen basilika. Suuret lehdet voivat suotuisissa oloissa kasvaa jopa kämmenen kokoiseksi. Lehdet vaaleahkon vihreät, poimuiset ja erittäin aromaattiset.

Kanelibasilika*Ocimum basilicum***'Cinnamon'**

Luomusiemen

annos n. 0,2 g / 2,50 €**til.no 2453**

Korkeus n. 55 cm. Kukat punaiset. Makeahko kanelin tuoksu, joka säilyy hyvin kuivattuna. Sopii hienosti omenaruokiin. Kaunis koristekasvinakin.

Maustebasilika

(Basilika)

Ocimum basilicum**'Genoveser'**

Luomusiemen

annos n. 0,2 g / 2,50 €**til.no 2310**

Italialainen, suosittu ja nopeakasvuinen maustebasilika. Maailman eniten viljelty basilika. Tummanvihreät lehdet ja voimakas aromi.

Pikkubasilika

(Småbladig basilika)

Ocimum basilicum subsp. *minimum***'Greek'**

Luomusiemen

annos n. 0,2 g / 2,70 €**til.no 2668**

Korkeus n. 20 cm. Pienilehtinen ja valkokukkainen pikkubasilika, joka sopii ruukkuun. Maukas, voimakas aromi.

'Minette'**annos n. 0,2 g / 2,50 €****til.no 2756**

Kaunis, tiiviin pallomainen pikkubasilika, korkeus n. 30 cm. Sopii hyvin ruukkuviljelyyn. Aromi erittäin voimakas, hedelmäinen.

Punalehtinen basilika*Ocimum basilicum*

Luomusiemen

annos n. 0,2 g / 2,50 €**til.no 2002**

Kauniin purppuranpunaiset lehdet. Maku erinomaisen aromikas. Silmänruokaa.

Pyhäbasilika

(Helig basilika)

*Ocimum tenuiflorum***annos n. 0,2 g / 2,50 €****til.no 2011**

Thaimaassa lajia kutsutaan pippuribasilikaksi, Intiassa tulsiksi. Viljellään buddhalaisten temppelien ympärillä. Pensasmainen ja tanakka kasvusto. Varret tummanpunaiset, kukat punertavat. Lehtien maku muistuttaa pippuria. Syödään kuumennettuna.

Sitruunabasilika

(Citronbasilika)

Ocimum basilicum 'Citriodorum', 'Lemon'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,2 g / 2,50 €**til.no 2711**

Korkeus n. 35 cm. Sopii hyvin ruukkuviljelyyn. Sitruunantuoksuiset pienehköt lehdet, kukat valkoiset. Raikkaat lehdet sopivat salaatteihin ja jälkiruokiin erityisesti jäätelön kera.

Thaibasilika*Ocimum basilicum* var. *thyriflora*

Luomusiemen

annos n. 0,2 g / 2,50 €**til.no 2012**

On tavallista basilikaa hieman tanakampi ja pensasmaisempi. Korkeus n. 40 cm. Paksulehtisyys parantaa viileyden sietoa. Varret punertavat, kukinnot purppuranpunaiset. Voimakkaan mausteinen maku muistuttaa sekä kanelia että anista.

Huiskuvuoriminttu

(Kranspräriemynta)

Pycnanthemum pilosum

Hyönteiskasvi

annos n. 0,1 g / 2,70 €**til.no 2748**

1 g = n. 800 siementä.

Mv. Korkeus 50–90 cm. Kapeat lehdet tuoksuvat voimakkaasti mintulle. Kukat valkoiset. Erinomainen mesikasvi.

Viljely: Viihtyy auringossa, tavallisessa puutarhamaassa. Esikasvatus maaliskuuhun. Itää 20 °C:ssa 1–2 viikossa.

Käyttö: Hieno ja arvostettu teeyrtti. Käytetään piparmintun tavoin.

IISOT

(Agastache)

Agastache

Hyönteiskasvi

Mv. Mauste-, lääke-, tee-, mesi-, perhos- ja koriste- kasveja. Hyvin miellyttävä lakritsin tai aniksen aromi.

Viljely: Viihtyy lämpimällä ja aurinkoisella paikalla hiekkapitoisessa maassa. Esikasvatus maalishuhtikuussa. Itää 18–24 °C:ssa parissa viikossa. Kestää kuivuutta. Kukkii jo ensimmäisenä vuonna. Talvella voi peittää havuilla.

Korjuu: Latvaversot täyskukinnan aikaan heinäkuun lopulla. Kuivataan.

Käyttö: Teesekoituksiin esim. mintun ja sitruuname- lissan kanssa. Kukat ja lehdet sopivat jälkiruokiin, leivonnaisiin ja koristeeksi. Iisoilla voidaan maustaa omena- ja karviaishillot sekä keitot ja kiisselit. Käytetty rohtona mm. ruuansulatusvaikeuksiin. Kaunis leikko- ja kuivakukka.

Kesäiiso

(Sommaranisisop)

Agastache cana

'Heather Queen'

annos n. 0,1 g / 3,20 €**til.no 2115**

Korkeus n. 85 cm. Lilat kukat.

Koreaniiso

(Koreansk anisisop)

*Agastache rugosa***annos n. 0,5 g / 2,70 €****til.no 2114**

1 g = n. 1 500 siementä.

Korkeus n. 90 cm. Sinikukkainen. Lakritsinen aromi. Mausteeksi liha- ja jälkiruokiin.

'Alba'

annos n. 0,5 g / 2,70 €**til.no 2616**

Korkeus n. 90 cm. Valkokukkainen. Lakritsinen aromi.

Yrtti-iiso, anisiiso

(Anisisop, (indianmynta)

*Agastache foeniculum***annos n. 0,2 g / 2,50 €****til.no 2125**

1 g = n. 2 700 siementä.

Mv. Talvehtiminen usein heikkoa, joten viljellään usein yksivuotisena. Reheväkasvuinen ja jäykkävirtainen, korkeus 80–100 cm. Violetit kukinnot. Yrtti-iiso on syntynyt kasvinjalostuksen tuloksena.

Viljely: Aurinkoinen, kuohkeamultainen paikka. 4 viikon esikasvatus huhti–toukokuussa tai kylvä avomaalle kesäkuussa maan lämmentyä. Taimiväli 40 x 40 cm.

(Rohto)iisoppi

(Isop)

Hyssopus officinalis

Hyönteiskasvi

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Munkit toivat kasvin keskiajalla Etelä-Euroopasta Pohjolaan. Puolipensas. Korkeus n. 45 cm. Lehdet kapeat. Pitkät kukinnot siniset, valkoiset tai vaaleanpunaiset. Hyvä mesikasvi.

Viljely: Aurinkoinen, kalkittu kasvupaikka. Kylvä maaliskuussa ruukkuun, ulos toukokuun puolivälin jälkeen tai syyskylvä. Itää 20 °C:ssa 5–10 vrk:ssa. Taimiväli 20 cm ja riviväli 30 cm. Laaja juuristo. Kasvusto hyvä leikata keväällä. Kasvusto uusitaan 4–5 vuoden välein, sillä vanhetessa kasvuvoima heikkenee.

Korjuu: Satoa voi korjata pitkin kesää. Tuoreena mie- dompi kuin kuivattuna.

Käyttö: Lehtiä voi käyttää tuoreena salaatteihin sekä liha-, kala- ja munaruokiin. Sopii myös boolin ja likööri- mausteeksi sekä teehe. Kuivatut lehdet ja kukat tuoksu- sekoituksiin. Kaunis reunuskasvi ja kuiva- ja leikko- kukka. Käytetään myös hajuvesi-, lääke- ja likööri- teollisuudessa. Käytetty ennen mm. vilustumisoi- rei- den lievittämiseen ja vatsavaivoihin. Ei saa käyttää raskauden aikana.

Sinikukkainen iisoppi**annos n. 0,5 g / 2,20 €****til.no 2128**

Öljypitoisuus suurempi kuin valkoisessa ja punaisessa muodossa. Tavallisin.

Vaaleanpunakukkainen iisoppi**annos n. 0,5 g / 2,50 €****til.no 2708****Valkokukkainen iisoppi****annos n. 0,5 g / 2,50 €****til.no 2709****Iltahelokki**

(Nattljus)

Oenothera biennis

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,50 €**til.no 2728**

1 g = n. 2 100 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Tuotiin Eurooppaan jo vuonna 1619. Korkeus 50–100 cm. Kukinta alkaa keski- kesällä. Hohtavankeltaiset tuoksuvat kukat avautuvat illansuussa.

Viljely: Viihtyy auringossa, lämpimässä ja vettä läpäise- vässä maassa. Kylvetään suoraan avomaalle. Siementä ei peitetä. Itää valossa 3–4 viikossa. Myös syyskylvä mahdollinen. Kukkii toisena vuotena.

Käyttö: Lääkekasvi. Rohtona on käytetty versoja, juurta ja siemeniä mm. yskään ja hormonaalisten vai-vojen hoitoon sekä ulkoisesti haavoihin ja ihottumiin. Käytöstä ei tunneta haittavaikutuksia. Kypsät, kellanruskeat siemenet sisältävät tyydyttymättömiä rasvahappoja. Pohjois-Amerikan alkuperäiskansat käyttivät lehtiä, varsia ja juuria vihanneksena. Punertavat juuret voidaan keittää palsternakan tavoin. Hyvä mesikasvi yöperhosille.

Isohirvenjuuri (Ålandsrot (alant))

Inula helenium

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,3 g / 3,80 €

til.no 2315

1 g = n. 550 siementä.

Mv. Kotoisin Keski-Aasiasta. Tunnettiin jo 500 vuotta ennen ajanlaskumme alkua. Meilläkin viljelty vuosisatoja rohto- ja koristekasvina. Roteva, kukkiessaan parimetrinen kasvi. Kukat keltaiset (Ø n. 6 cm).

Viljely: Viihtyy kuohkeassa, ravinteikkaassa, kalkitus- ja kosteutta pidättävässä maassa. Kylvö avomaalle kesäkuussa. Siemeniä ei peitetä, sillä itää valossa 1-3 viikossa. Myös syyskylvö mahdollinen. Kukkii kylvöä seuraavana kesänä.

Korjuu ja käyttö: Nyrkinmuotoiset, 2-3-vuotiaat juuret nostetaan syksyllä, viipaloidaan ja kuivataan. Juurakkoa on käytetty keitteenä vilustumisoireisiin. Käytetään myös liköörimausteena. Erinomainen mesikasvi perhosille!

Japaninyrttiputki (mitsuba) (Mitsuba)

Cryptotaenia japonica

annos n. 0,5 g / 2,50 €

til.no 2667

1 g = n. 430 siementä.

Mv. Viljellään yleensä yksivuotisena. Korkeus n. 35 cm. Lehdet isot, kolmisormiset, muistuttaa sileälehtistä persiljaa. Kukat ovat pienet ja valkoiset. Käytetään Kaukoidän keittiöissä. Maku hieman havumainen. On talvehtinut ainakin III-vyöhykkeellä.

Viljely: Puolivarjainen, kostea, runsasravinteinen maa. Taimikasvatus maaliskuuhun nopeuttaa satoa. Itää +15 °C:ssa 8-14 vrk:ssa. Avomaalle voi kylvää, kun yölämpötila on yli 7 °C. Itää avomaalla 2-3 viikossa. Taimiväli 10-15 cm.

Käyttö: Lehtiä, juuria ja siemeniä voidaan käyttää. Tuoreena sopii salaatteihin kiinanakaalin, porkkanan, kesäkurpitsan ja palsternakan kanssa. Antaa pirteän maun villivihannessalaattiin. Voi kiehauttaa öljyssä tai ryöpätä. Sopii erityisen hyvin kala- ja kanaruokiin.

Jättitulikukka

(Jättekungsljus)

Verbascum olympicum

Hyönteiskasvi

Ks. myös muut tulikukat s. 88

annos n. 0,5 g / 2,20 €

til.no 2734

1 g = n. 6 000 siementä.

Kv. Hyvin viihtyessään monivuotinen. Kotoisin Luoteis-Anatoliasta. Korkeus 1,5-2 m. Koko kasvi on harmaavalkokarvainen. Kasvattaa ensimmäisenä vuonna ison lehtiruusukkeen, toisena vuonna monihaaraisen kukinnon. Yksittäiset kukat ovat lyhytikäisiä, mutta kukinta kestää kauan. Medetön siitepölykasvi, mehiläiskasvi. Harvinaisen kaapuyökkösen ravintokasvi.

Viljely: Viihtyy kuivassa, hiekkapitoisessa ja laiassa maassa. Savimaassa talvehtiminen kärsii. Kylvö keväällä tai loppukesällä pintakylvönä maahan. Saattaa kukkia vasta 2-4-vuotiaana. Kukinta-aika kesä-heinäkuussa. Kylväytyy.

Korjuu: Aurinkoisina päivinä kukat kerätään päivittäin ja kuivataan nopeasti n. 55°C:ssa. Ei kestä pitkää varastointia.

Käyttö: Voiteissa kukkien on uskottu rauhoittavan tulehtunutta ihoa ja keitteenä kirkastavan vaaleita hiuksia. Kukista valmistetun teen on uskottu helpottavan yskää. Kukista on valmistettu oliiviöljyssä uuttamalla ns. kuningasöljyä, jonka on uskottu helpottavan korvasärkyjä ja nivelkipuja. Muut kasvinosat kuin kukat ovat lievästi myrkyllisiä.

Kamomillasaunio

(Kamomill)

Matricaria chamomilla

Hyönteiskasvi

'Bodegold'

Luomusiemen

annos n. 0,2 g / 2,50 €

til.no 2129

1 g = n. 10 000-16 000 siementä.

Yv. Viljelty jo 4 500 vuotta. Hennempi kuin peltosaunio ja mykeröt ovat korkeampia, onttopohjaisia ja niitä on enemmän. Kukinta alkaa kesäkuussa. Miellyttävän ryydintuoksuinen. Houkuttaa pölyttäjiä puutarhaan.

Viljely: Viihtyy auringossa tavallisessa puutarhamaassa. Kylvö loppukesällä tai aikaisin keväällä suoraan maahan. Kylvöstä ei peitetä, itää valossa. Ei aina taimetu heti ensimmäisenä vuonna.

Korjuu: Kukat korjataan juuri avautuneina. Kuivauslämpötila alle 40 °C.

Käyttö: Tässä lajikkeessa on runsaasti vaikuttavia aineita. Yksi tunnetuimpia rohtokasveja. Kukat sopivat teehen, ei kuitenkaan jokapäiväiseen käyttöön rohdosvaikutusten takia. Käytetty rauhoittavana yrttinä lievittämään suolistovaivoja ja kuukautiskipuja sekä ihotulehdusten hoitoon ja vaaleiden hiusten huuhteluun. Antiseptinen. Voi aiheuttaa allergiaa. Hyvä kumppanuuskasvi basilikalle, sipulille, kaalille ja kurkulle. Lisää eteristen öljyjen pitoisuutta lähellä kasvavissa yrteissä.

Karhunjuuri, "karhunkumina" (Björnrot) *Meum athamanticum*

annos n. 0,1 g / 2,20 € **til.no 2219**

Mv. Sukunsa ainoa laji. Kotoisin Länsi- ja Keski-Euroopan vuoristoista. Korkeus n. 35 cm. Koristeelliset hienoliuskaiset lehdet ja valkeat tai kellanvalkeat sarjakukinnot. Kukinta alkaa kesäkuussa. Koko kasvi on aromaattinen. Maku on voimakas, miltei polttava. Lehdet maistuvat persiljalta ja selleriltä.

Viljely: Viihtyy auringossa, kalkkipitoisessa, syvämulmaisessa ja vettä läpäisevässä maassa. Kylvö mieluiten syksyllä, jolloin siemen saa kylmäsäätelyyn. Hyvä talvenkestävyys.

Käyttö: Lehdet sopivat kalan mausteeksi. Juurta ja siemeniä on käytetty myös yrttiliköörin valmistuksessa. Skotlannissa juurakoita on syöty vihanneksena. Kasvia on käytetty mm. naistentautien ja vatsavaivojen hoidossa. Koko kasvi on erittäin koristeellinen, joten se sopii perennaryhmään.

Kivikkokäenminttu (Stenkyndel) *Calamintha nepeta*

Hyönteiskasvi
annos n. 0,1 g / 2,50 € **til.no 2159**
1 g = n. 3 500 siementä.

Mv. Pensasmaisesti kasvava. Korkeus 30–50 cm. Mintulle tuoksuvat lehdet. Kukkii pitkään ruusunpunaisin kukin. Sopii hyvin kukkamaan reunakasviksi. Melko hyvä perhosten mesikasvi.

Viljely: Aurinkoinen tai puolivarjainen paikka. Esikasvatus huhtikuussa tai kylvö avomaalle keväällä maan lämmentyä. Siemeniä ei peitetä. Itää hyvin.

Käyttö: Mausteena sieni- ja vihannesruokiin. Vinkki: freesaa pannulla kesäkurpitsaa ja tomaattia ja mausta kivikkokäenmintulla ja valkosipulilla.

Korianteri (Koriander) *Coriandrum sativum*

Hyönteiskasvi

Yv. Viljelty lääke- ja mausteyrttinä ainakin 3 000 vuotta. Korkeus 25–60 cm. Lehdet hienoliuskaiset, kukinto valkoinen tai punertava. Viljellään lehtien ja siementen takia. Hyvä mesikasvi.

Viljely: Lämmin kasvupaikka ja kevyt kalkittu maa. Voi kylvää useampia kertoja suoraan kasvupaikalleen kesän aikana, yölämpötilan tulee olla yli 7 °C. Itää 2–3 viikossa.

Korjuu: Lehtiä voi kerätä pitkin kesää. Ruskehtavat siemenet korjataan vähän ennen kypsymistä ja kuivataan 25–40 °C:ssa. Maku kehittyy muutamassa viikossa.

Käyttö: Tuoreet lehdet ja kukinnot mm. salaatteihin ja keittoihin, juuret keittoon ja pataruokaan. Lehtiä voi myös pakastaa. Kuivatut siemenet tuoksuvat miedosti appelsiiniilta. Niillä voi maustaa leivonnaisia, liharuokia, keittoja, kurkkusäilykkeitä ja viinaa. Siementen pureskelun sanotaan parantavan ruuansulatusta ja raikastavan hengitystä.

Lehtisadon kasvatukseen Luomusiemen

annos n. 1 g / 2,70 € **til.no 2138**

1 g = n. 90 siementä.

Suosittelimme lehtisadon kasvatukseen. Myös kukintoja ja siemeniä voi käyttää.

'Calypso'

Uutuus

Annos n. 1 g / 2,50 € **til.no 2149**

Kompakti ja nopeakasvuinen. Kasvatetaan erityisesti lehtisadon vuoksi, koska se ei kuki herkästi. Kasvuston voi leikata alas useamman kerran kesässä ja saada monta satoa.

'Confetti'

annos n. 1 g / 2,70 € **til.no 2148**

Liuskoittunut ja voimakkaan aromaattinen lehdistö eroaa täysin perinteisestä korianterista. Sopii monenlaisiin ruokiin.

Siementen kasvatukseen

'Moroccan Style'

Uutuus

Annos 1 g / 2,50 € **til.no 2133**

1g–65 siem. Suosittelemme siemensadon kasvatukseen, tuottaa runsaasti isokokoisia siemeniä.

Kumina (Kummin)*Carum carvi*

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 g / 2,70 €**til.no 2136**

1 g = n. 350 siementä.

Kv. Ikivanha yrtti, jota on löytynyt kivikautisten aterioiden jäännöksistä. Kasvaa luonnonvaraisena lähes kaikkialla Euroopassa, meilläkin Lappia myöten. Korkeus kukintavaiheessa 80–100 cm. Ensimmäisenä vuonna kasvattaa n. 20 cm korkean lehtiruusukkeen. Toisena vuonna valkoinen tai vaalean punertava kukinto. Siemenissä on korkea öljypitoisuus.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa kasvupaikassa, multavassa, kalkkipitoisessa ja ravinteikkaassa maassa. Siementen kylmäkäsitely suositeltavaa. Ilman sitä osa siemenistä itää vasta seuraavana vuonna. Kylvä avomaalle kesäkuussa, kun maan lämpötila on 10 °C. Itää 2–3 viikossa. Riviväli 30–40 cm, taimiväli 20 cm. Jos juuret jäävät heikoiksi, kasvi ei kuki.

Korjuu: Kun siemenet alkavat ruskettua, varret leikataan ja ripustetaan kuivumaan paperipussiin. Maukas juuri kaivetaan maasta toisen vuoden syksyllä.

Käyttö: Siemeniä käytetään erilaisten ruokien, leivän, juuston ja viinan mausteena. Nuoria lehtiä voi tuoreena silputa salaattiin ja keittoihin. Käytetty rohtona ilmaivoihin ja hengityksen raikastamiseen.

KYNTELIT (Kyndel)*Satureja*

Hyönteiskasvi

Kyntelit eli käenmintut ovat kotoisin Välimeren ja Mustanmeren alueelta. Tunnetaan myös pippuriyrtti-nimellä. Viljelty Pohjolassa jo 1200-luvulla. Hyviä mehiläiskasveja.

Käyttö: Lehdet tuoreena pitkin kesää tai kuivattuna. Lehdet ovat parhaimmillaan juuri ennen kukintaa. Sopii papu-, herne-, muna- ja liharuokiin. Rohtona kukkalatvoista valmistettu tee kiihottaa ruokahalua ja ehkäisee ilmavaivoja. Sopii kurlausvedeksi. Murskatut lehdet antavat helpotusta hyönteisten pistoksiin.

Kesäkynteli (Sommarkyndel)*Satureja hortensis*

Luomusiemen

annos n. 2 g / 3,20 €**til.no 2338**

1 g = n. 1500 siementä.

Yv. Korkeus n. 25 cm. Varsi punertava, lehdet kapeat. Vaalean liljanpunaiset kukat lehtihangoissa.

Viljely: Valoisa, lämmin ja niukkaravinteinen kasvu-

paikka. Etelässä voidaan kylvää avomaalle touko-kesäkuussa, pohjoisessa taimikasvatus. Itää 20 °C:ssa 1–2 viikossa. Ei idä kylmässä maassa. Hyvissä olosuhteissa nopeakasvuinen. Hallanarka.

Talvikynteli (Vinterkyndel)*Satureja montana*

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,70 €**til.no 2323**

1 g = n. 2 000 siementä.

Mv. Korkeus n. 35 cm. Kukat valkoiset tai liljat. Lehdet ovat aromikkaita, käytettävä säästeliäästi.

Viljely: Viihtyy kuivilla, kivikkoisilla ja kalkkipitoisilla hiekkamailla. Esikasvatus maaliskuu-toukokuussa. Siemenet peitetään hyvin ohuelti. Istutusetäisyys 20 x 25 cm. Itäminen 20 °C:ssa kestää 2–4 viikkoa. Paleltuu herkästi, joten talvetus ruukussa viileässä paikassa suositeltava.

Lakritsikasvi (Lakritsrot)*Glycyrrhiza glabra***annos n. 20 siementä / 2,70 €****til.no 3424**

1 g = n. 80 siementä.

Mv. Hernekasvien heimoon kuuluva kasvi Lähi-Idän ja Kaakkois-Euroopan alueilta. Englantilaiset munkit keksivät valmistaa juuresta makeisia 1500-luvulla. Korkeus n. 100 cm. Syvälle kasvava juuri on makea ja keltainen.

Viljely: Viihtyy avoimilla paikoilla ja hiekkaisessa maassa. Esikasvatus maaliskuu-huhtikuussa. 1–2 tunnin liotus parantaa siementen itävyyttä. Siemenet painetaan kevyesti mullan pintaan. Itää valossa. Kylvökset pidetään valoisassa ja viileässä (+5–10 °C) paikassa, kuten lavassa. Varottava märkyyttä. Itää epätasaisesti noin 14–20 päivässä. Kukkien poistaminen kasvattaa juuren kokoa. Talvenarka, kestää pakkasta enintään -15 °C. Kannattaa talvettaa esim. kellarissa.

Korjuu ja käyttö: Juuri sopii esim. teen makeuttamiseen.

LAUKAT (Lök)*Allium*

Ks. Vihannesryhmä alkaen karhunlaukka, s. 44.

Liperi (lipstikka) (Libbsticka)*Levisticum officinale*

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,20 €**til.no 2344**

1 g = n. 300 siementä.

Mv. Kotoisin Persiasta. Levisi roomalaisten mukana Eurooppaan. Aikaisemmin kasvatettiin ovensuussa, missä sen uskottiin häätävän noidat ja käärmeet. Ruohovartinen, kasvutapa pensasmainen, korkeus 1–2 m. Keltainen sarjakukinto. Kohtalainen mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Valoisa tai puolivarjoisa paikka, ravinteikas maa, viihtyy myös savimaassa. Kylvä syksyllä tai keväällä avomaalle. Itää 18 °C:ssa 6–10 vrk:ssa. Taimiväli 100 cm. Yksi kasvi riittää suureenkin talouteen.

Korjuu: Lehtiä poimitaan tarpeen mukaan ja kuivataan tai pakastetaan. 2–3 vuotta vanhat juuret voidaan nostaa ennen kukintaa ja kuivata. Siemenet kuivataan.

Käyttö: Nuoret lehdet salaatteihin. Liemiruokien ja muhennosten mauste. Maussa yhdistyvät sellerin, palsternakan ja persiljan maut. Etelä-Euroopassa lehtiä ja kukkia käytetään säilykkeisiin tillin asemesta. Sekä juuria että lehtiä käytetään rohtona. Ei sovi raskaana olevalle.

LUPPIOT (Pimpinell)

Sanguisorba

Pikkuluppio (Pimpinell)

Sanguisorba minor

annos n. 1 g / 2,50 € til.no 2345

1 g = n. 180 siementä

Mv. Hyvin vanha salaattikasvi, joka on vieläkin käytössä Euroopassa. Siro, n. 55 cm korkea kasvusto. Punertavat kukat lyhyessä tähkässä. Sisältää runsaasti C-vitamiinia.

Viljely: Tavallinen puutarhamaa. Kylvä 4 viikon kylmäkäsittelyn jälkeen tai syyskylvä. Voidaan ottaa talveksi ikkunalle, mutta talvehtii ulkonakin.

Käyttö: Nuoria lehtiä kerätään tarpeen mukaan. Lehdistä valmistettu tee on virkistävä.

Punaluppio (rohtoluppio, rohtopunaluppio) (Blodtopp)

Sanquisorba officinalis

Luomusiemen

annos n. 0,2 g / 2,70 € til.no 2346

1 g = n. 600 siementä.

Mv. Korkeus 40–80 cm. Ruusukasvien heimoon kuuluva laji on hauskan näköinen tumman viininpunaisine kukintoineen ja sahalaitaisine lehtineen. Hieman pipurinen tuoksu muistuttaa timjamia ja salviaa. Kukki heinä-elokuussa. Viihtyy kosteilla niityillä ja pientareilla, myös perennapenkissä.

Käyttö: Lehdet maistuvat hieman kurkulta, ja niitä voi käyttää salaattissa. Sopii papuruokiin, liharuokiin, keittoihin ja kastikkeisiin. Lisätään valmiiseen ruokaan. Käytetty meillä ennen vanhaan makkaroiden ja keittojen mausteena. Hyvä leikko- ja kuivakukka. Kasvia on käytetty myös rohdoksena veren tyrehdyttämiseen.

Maarianohdake (Mariatistel)

Silybum marianum

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,20 € til.no 2033

1 g = n. 30 siementä.

Kv. Mainitaan jo Tillandzin kasviluettelossa 1600-luvun Turussa tärkeänä lääkekasvina. Korkeus 75–150 cm. Lehdet koristeellisia. Pensselimäiset kukat vaalean liianpunaiset. Kukinta-aika heinä–syyskuu. Melko hyvä mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kalkkipitoisessa, ravinteikkaassa ja kosteutta pidättävässä maassa. Esikasvatus huhtikuussa tai toukokuussa kylvä maahan. Viihtyesään kylvättyy itse.

Makeastevia (Sötflockel)

Stevia rebaudiana

annos n. 30 siementä / 3,20 € til.no 2112

1 g = n. 2 500 siementä.

Mv. Meillä yksivuotinen. Botanisti tri Moisés Bertoni löysi sen Paraguayn itäosista v. 1887. Käytetään makeutusaineena. On 150 kertaa makeampaa kuin tavallinen sokeri.

Viljely: Kasvatetaan ruukussa ravinteikkaassa mullassa aurinkoisella, lämpimällä seinustalla tai kasvihuoneessa. Esikasvatus maaliskuussa. Itää valossa. Hallanarka.

Käyttö: Lehtiä käytetään makeuttamiseen. Yksi lehti riittää makeuttamaan kannullisen teetä. Sopii diabeetikoille.

MARUNAT (Malört)

Artemisia

Koiruoho, mali (Malört)

Artemisia absinthum

annos n. 0,5 g / 2,20 € til.no 2771

1 g = n. 10 000 siementä.

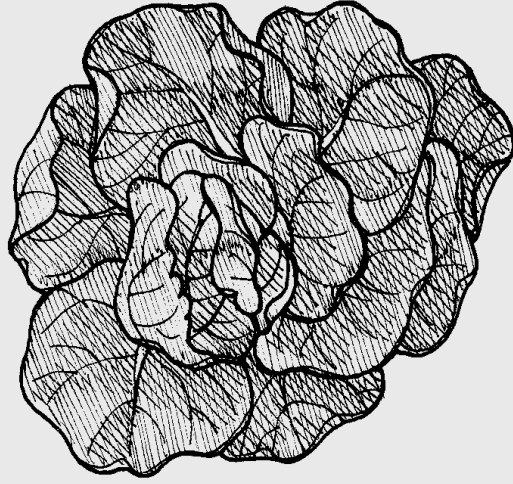
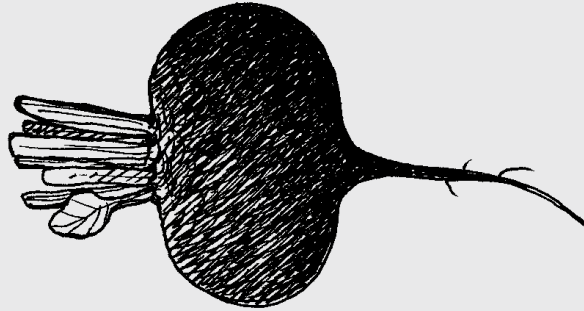
Mv. Kotoisin Etelä- ja Keski-Euroopasta sekä Itä-Aasiasta. Vanhimpia lääkekasveja, joka mainitaan jo egyptiläisissä papyruskirjoituksissa. Keskiajalla käytetty yleisrohtona. Esiintyy paikoin Etelä- ja Keski-Suomessa

Ehjänä perille

Sujauta tuoteluettelossa
oleva tilauslomake kirjekuoreen.
Kuori suojaa tilausta
postimatkan aikana.

Liimaa
tähän
kirjeen
postimerkki

HYÖTYKASVIYHDISTYS RY

Meche lininkatu 51
00250 HELSINKI

villiintyneenä. Puolipensas, korkeus n. 100 cm. Liuskoittuneet lehdet hopeanväriset ja nukkaiset. Pallomaisissa mykeröissä keltaiset kukat. Voimakas, ryytimäinen aromi, maku karvas. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuohkeassa ja kalkkipitoisessa maassa. Esikasvatus huhti-toukokuussa tai kylvö suoraan avomaalle. Hyvin pieniä siemeniä ei peitetä, itää valossa. Itää 20 °C:ssa 10–20 vrk:ssa. Taimiväliksi harvennetaan 30–50 cm. Pohjoisessa talvisuojaus, etelässä lumeton kevättalvi voi aiheuttaa tuhoja.

Käyttö: Kointorjuntaan ja kukkasidontaan. Koiruoho tunnetaan absintin mausteena. Varoitus! Koiruoho sisältää myrkyllistä tujonia, joten käytössä on oltava varovainen.

Venäjänrakuuna (Rysk dragon)

Artemisia dracunculus

'Tarragon'

annos n. 0,1 g / 2,50 € til.no 2349

1 g = n. 5 500 siementä.

Mv. Viihtyy Pohjois-Suomessakin. Kotoisin Siperiasta. Pystykasvuinen, korkeus 70–150 cm. Maku mausteinen. Lehdet sisältävät runsaasti mm. jodia.

Ranskanrakuuna on vaativampi ja lisääntyy ainoastaan kasvullisesti, ei siemenistä. Mauste- ja lääkekasvi.

Viljely: Ravinteikas, syvämultainen, kosteutta pidättävä, kalkkipitoinen maa. Kylvö ruukkuun huhti-toukokuussa. Siemen itää hyvin 20 °C:ssa 10–20 vrk:ssa. Kasvatusaika 5–6 vk. Taimiväli 30 x 70 cm. Kasvusto pitää jakaa vasta kesäkuun puolivälin jälkeen.

Korjuu: Lehtiä tarpeen mukaan, pääsato korjataan loppukesällä. Voidaan pakastaa, kuivata tai säilöä etikkaan.

Käyttö: Hienoarominen yrtti sopii salaatteihin sekä liha- ja kalaruokiin. Ruokahalua kiihottava ja ruuan-sulatusta edistävä vaikutus.

Maurinkiltomalva (Stor rödmalva)

Malva sylvestris subsp. *mauritiana*

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,50 € til.no 2347

1 g = n. 145 siementä.

Yv. Kookas yli 100 cm korkea yrtti- ja koristekasvi. Upean violetit kukat heinä-syyskuussa ja pitempäänkin. Kylmänkestävä. Melko hyvä mesi- ja ravintokasvi päiväperhosille!

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa,

keski- tai runsasravinteisessa, kalkkipitoisessa, vettä läpäisevässä maassa. Kylvö varhain keväällä avomaalle (4 viikon siementen kylmäkäsitely edistää itämistä) tai syyskylvö. Itää 20 °C:ssa 6–10 vrk:ssa.

Käyttö: Nuoret lehdet ja kukat salaattiin. Kukista tulee violehtavaa teetä. Rohdoksi kerätään lehtiä kukinnan aikana. Nuorista lehdistä saadaan herkän ihon kasvovettä.

'Zebrina'

annos n. 0,5 g / 2,50 € til.no 2615

Korkeus n. 120 cm. Näyttävät valkoiset kukat, joissa violetteja raitoja.

Maustefenkoli (Kryddfänkål)

Foeniculum vulgare var. *dulce*

Luomusiemen

annos n. 1 g / 2,70 € til.no 2707

1 g = 200–300 siementä.

Mv. Suomessa yksivuotinen. Vanha viljelykasvi, käytetty yli 2 000 vuotta. Hienoliuskaiset lehdet maistuvat miedosti anikselle. Kukat keltaisia ja tuoksuvia.

Viljely: Vaatii vahvan maan ja aurinkoisen, lämpimän kasvupaikan. Kylvö avomaalle maan lämmitettyä tai taimikasvatus huhtikuussa. Ehtii vain harvoin tehdä siemeniä. Aikainen, suurisatoinen lajike.

Käyttö: Lehdet sopivat mm. kalaruokiin, salaatteihin, keittoihin ja omenapiirakkaan. Sopii myös viinan mausteeksi. Lehtiä voidaan pakastaa tai kuivata sekä säilöä öljyyn tai etikkaan.

Maustekirveli (Dansk körvel)

Anthriscus cerefolium

'Fijne Krul'

Luomusiemen

annos n. 1 g / 2,50 € til.no 2329

1 g = 330–600 siementä.

Yv. Kotoisin Länsi-Aasiasta ja Itä-Euroopan eteläosista. Tunnettiin jo 1200-luvulla. Korkeus 30–70 cm. Pitsimäiset lehdet, valkea kukinto ja lakritsainen maku.

Viljely: Kuohkea, kevyt ja kalkittu maa. Viihtyy myös savimaalla. Kylvö useita kertoja kesässä. Menestyy sisällä ruukussakin. Säännöllinen kastelu välttämätöntä. Vanhat siemenet itävät heikosti. Kylväytyy itseksensä.

Korjuu: Ennen kukintaa, lehtiä voi kerätä jo n. 15 cm:n korkuisesta kasvustosta. Varhaisesta kylvöstä 2–3 satoa.

Käyttö: Persiljan tavoin. Tanskalainen kirvelikeitto on kuuluisa. Sopii myös perunan ja sieniruokien mausteeksi. Voidaan pakastaa. Kuivattuna maistuu heinältä. Kirvelimehu kasvovetenä kirkastaa ihoa.

MEIRAMIT (Mejram)

Origanum

Hyönteiskasvi

Erinomainen mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille ja mehiläisille!

Viljely: Viihtyy kevyessä, kalkkipitoisessa kuivahkossa maassa, mielellään kivikossa.

Kylvö ruukkuun huhti-toukokuussa alle puolen sentin syvyyteen. Itää 20 °C:ssa 10–20 vrk:ssa. Kasvatetaan kasvihuoneessa tai ulkona valoisalla ja lämpimällä paikalla.

Korjuu: Nuoria lehtiä tarpeen mukaan pitkin kesää. Kukivat latvaversot ovat voimakasaromisia ja ne voi kuivata kimppuina. Kuivuneet kukat, lehdet ja versot erinomaisia pitsan mausteena. Lehdet voidaan myös pakastaa.

Käyttö: Eryityisesti italialaiseen ja meksikolaiseen ruokaan, pitsan tai liha-, sieni- ja tomaattiruokien mausteeksi yhdessä basilikan kanssa. Grillihiilien päällä olevat varret antavat ruoalle hyvän aromin. Kukkavarsista haudutetun hyvänmakuisen teen uskotaan lieventävän vilustumisoireita ja päänsärkyä. Kerrotaan myös, että meiramilla täytetty tyyny auttaisi unettomuuteen. Antiseptinen.

Kreikanmäkimeirami (Grekisk oregano)

Origanum vulgare subsp. *hirtum*

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 2638

1 g = n. 7 500 siementä.

Mv. Noin 50 cm korkea varpu. Lehdet pienet, makean mausteiset. Valko- tai vaaleanpunertavakukkainen. Talvisuojaus tai talvetus viileässä paikassa.

Maustemeirami (Mejram)

Origanum majorana

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 2351

1 g = n. 5 000 siementä.

Mv. Suomessa yksivuotinen. Välimeren alueelta kotoisin oleva puolipensas. On viljelty jo 1600-luvulla Oulua myöten. Korkeus 20–50 cm. Varret pystyt, lehdet pienet ja harmaanvihreät. Kukinnot valkoiset. Koko kasvi tuoksuu voimakkaasti. Voi talvettaa sisällä viileässä paikassa. Perinteinen mauste mm. silakkarulliin sekä kala- ja hernekeittoon.

Mäkimeirami (Kungsmyntha, vildmejram)

Origanum vulgare

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,2 g / 2,20 €

til.no 2130

1 g = n. 7 500 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Euroopassa. Korkeus 25–60 cm. Kukat vaaleanliiloja, joskus valkoisia. Kukkien suojuslehdet punaisia. Siemenet voi myös suorakylvää maahan touko-kesäkuussa, jolloin siemeniä ei peitetä. Taimiväli 30 cm ja riviväli 40–50 cm. Talvehtii hyvin vielä Keski-Suomessa. Kylväytyy.

Parakrassi (Parakrasse)

Acmella oleracea

annos n. 0,2 g / 2,50 €

til.no 2471

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Kasvatetaan meillä yksivuotisena. Kotoisin Etelä-Amerikasta. Tunnetaan myös valekrassi-nimellä. Korkeus n. 20 cm. Lehdet oliivinvihreät. Palleroiset, kullankeltaiset kukat, joiden ruskeat yläosat näyttävät silmiltä. Koristeellinen ja mielenkiintoinen kasvi.

Viljely: Viihtyy auringossa, mutta selviytyy myös puoli-varjossa. Vaatii ravinteikkaan mullan. Kylvö maalishuhtikuussa. Siemenet painetaan kevyesti mullan pintaan. Itämisaika 1–2 vk. Kasteltava säännöllisesti.

Käyttö: Kukat, lehdet ja juuri joko tuoreena tai kuivattuna. Tuoreena mm. salaattiin, wokkiin tai smoothieen. Luonnonlääkinnässä käytetty mm. vahvistamaan immuunipuolustusta. Sopii koristekasviksi sisälle ja ulos.

PERSILJAT (Persilja)

Petroselinum

Juuripersilja (Rotpersilja)

Petroselinum crispum var. *radicosum*

'Halblange'

annos n. 1 g / 2,50 €

til.no 2280

1 g = n. 650 siementä.

Kv. Persiljamaiset lehdet. Juuri on kuin palsternakka.

Viljely: Syvä, kalkittu, ravinteikas maa. Kylvö mahdollisimman aikaisin keväällä (yölämpötilan oltava 7 °C). Siemenet kannattaa liottaa ennen kylvöä. Liotusvesi kaadetaan pois. Kylvösyvyys 2 cm, riviväli 40 cm. Itää 2–4 viikossa. Taimet harvennetaan 8–10 cm:n välein.

Korjuu ja varastointi: Sato korjataan myöhään, koska juuret kasvavat parhaiten loppusyksystä ja ovat sitä

maukkaampia, mitä suurempia ne ovat. Juuret varastoidaan kellariin turpeeseen tai hiekkaan. Voidaan jättää myös talveksi maahan. Voidaan hyötää talvella ikkunalla.

Käyttö: Koko kasvi voidaan käyttää. Erinomainen ja hieno liemijuures, jota käytetään sellerin ja palsternakan tavoin. Lehdet ovat maukkaampia kuin lehtipersiljalla.

Persilja (Persilja)

Petroselinum crispum

1 g = n. 600 siementä.

Kv. Viljellään useimmiten yksivuotisena. Ensimmäisenä vuonna kasvattaa lehtiruusukkeeseen, toisena vuonna korkean kukkavarren. Persilja sisältää mm. A- ja C-vitamiinia sekä rautaa. Antiikin runoilijoiden mukaan persiljaseppele sai luovuuden liikkeelle ja esti liialta humaltumiselta.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, kosteutta pidättävässä ja multavassa maassa. Kylvä aikaisin keväällä (yölämpötilan on oltava vähintään +7 °C). Etelässä voi kylvää myös syksyllä. Siemeniä kannattaa liottaa itämisen nopeuttamiseksi. Liotusvesi heitetään pois. Riviväli 40 cm. Itää 2-4 viikossa. Kasvuharso 5-6 viikon ajan auttaa hyvään kasvuun. Taimiväliksi harvennetaan 15-20 cm. Nokkoskäytteellä kastelu heinä-elokuun vaihteessa lisää satoa. Talvehtiminen epävarmaa.

Korjuu ja säilytys: Korjuun voi aloittaa, kun taimet ovat 10-15 cm:n korkuisia. Lehdet pakastetaan tai kuivataan.

Käyttö: Mieto maku sopii ruokiin. Niitä lisätään valmiisiin kastikkeisiin ja keittoihin. Lehdet sopivat mausteeksi tai koristeeksi salaatteihin ja varret liemiin. Persilja edistää ruuansulatusta. Persiljamurskan hieromisen iholle sanotaan karkottavan sääskiä, pureskelun taas vähentävän valkosipulin hajua. Persiljahuuhdeltu tekee hiukset kiiltäviksi ja vähentää hilseen muodostumista.

Kähäräpersilja (Bladpersilja)

Petroselinum crispum var. crispum

'Mosscurled'

Luomusiemen

annos n. 2 g / 2,50 € til.no 2156

Koristeelliset lehdet sammalpoimuiset. Talvehtii hyvin.

Silopersilja (Slätpersilja)

Petroselinum crispum var. neapolitanum

'Gigante d'Italia'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 2 g / 2,50 € til.no 2281

Korkeus n. 25-50 cm. Iso- ja sileälehtinen. Satoisa ja aromikas. Pidetään maailman parhaana lajikkeena.

Ranskalainen lehtipersilja

(Fransk slätpersilja)

Luomusiemen

annos n. 2 g / 2,50 € til.no 2111

Sileät, pienehköt ja hieman poimureunaiset lehdet. Hieno, vahva aromi. Joidenkin mielestä parempi kuin 'Gigante d'Italia'.

PUNAHATUT (Läkerudbeckia)

Echinacea

Hyönteiskasvi

1 g = 200-300 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikan preerioilta. Kukkii elokuun alusta myöhään syksyyn. Erinomainen mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa ja puolivarjossa. Paras maan runsasravinteista, savensekaista ja vettä läpäisevää. Kalkinsuosija. Esikasvatus huhti-toukokuussa. Itää 20°C:ssa 15-24 vrk:ssa. Taimiväli 30 cm, riviväli 40-60 cm. Ensimmäisenä vuonna kasvattaa isoja ja leveitä lehtiä. Toisesta vuodesta lähtien kasvattaa 4-10 kukkavartta.

Korjuu: Versot leikataan kukkineen elokuussa, kolmasosa jätetään kasvamaan. Kukat halkaistaan ennen kuivaamista. Juuret korjataan 3-4-vuotiaina myöhään syksyllä tai varhain keväällä.

Käyttö: Kasvilääkinnässä kukkia, versoja ja juuria käytetään tuoreina tai kuivattuina mm. haavoihin, ihotumiin, vastustuskyvyn kohottamiseen, vilustumisen ennaltaehkäisyyn ja estämään hiivasienen kasvua. Punahatut ovat Suomessa lääkeluettelossa. Frantsilan yrttitila aloitti viljelyn v. 1981. Tuoretta kasvia käytetään alkoholiuutteeseen (95 %) 1:2, kuivattua (70 %) 1:5. Kaunis perennapenkissä sekä kuiva- ja leikkokukkana.

Kaunopunahattu (Röd rudbeckia)

Echinacea purpurea

Punainen

Luomusiemen

Annos 0,5 g / 2,50 € til.no 2178

Korkeus 90-120 cm. Kehälehdet ruusunpunaiset, keskusta oranssinruskea.

'White Swan'

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 2179

Korkeus 90–120 cm. Kehälehdet vaaleat, keskusta tumma. Näyttävin valkoinen lajike.

Keltapunahattu (Gul läkerrudbeckia)

Echinacea paradoxa

Luomusiemen

Annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 2251

Korkeus 80 cm. Keltaiset terälehdet, tumma keskusta.

Rohtopunahattu (rohtopäivänhattu, auringonhattu)

(Läkerudbeckia)

Echinacea pallida

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,50 € til.no 2036

Vaaleanpunaiset laitakukat roikkuvat, juuret ovat paksut ja lehdet leveät. Kaunis myös koristekasvina.

Purppuraratamo (Groblad)

Plantago major

‘Rubrifolia’

Luomusiemen

Annos n. 0,2 g / 2,70€ til.no 2393

1 g = n. 3600 siementä.

Mv. Korkeus 30 cm. Koristeellinen, suuret viininpunaiset lehdet kasvavat ruusukemaisesti, tähkämäinen pysty kukinto on valkoinen. Soveltuu hyvin kivikkuutaan.

Viljely: Itämistä voi tehostaa 2-4 viikon kylmäkäsitteilyllä. Kylväytyy jonkin verran itseksensä. Aurinkoinen tai puolivarjainen kasvupaikka, talvehtii parhaiten hiekkapitoisessa maassa. Arka talvimärkydelle.

Käyttö: Näyttävä koristekasvina. Lehtisatoa voi käyttää samaan tapaan kuin piharatamo, mausteyrttinä ja nuoria lehtiä lehtivihanneksena.

Reunuspietaryrtti (reunuspäivänkakkara)

(Mattram)

Tanacetum parthenium

Hyönteiskasvi

annos n. 0,3 g / 2,70 € til.no 2372

1 g = n. 9 000 siementä.

Mv. Viljellään meillä yksivuotisena. Korkeus 10–50 cm. Tiheässä olevat kukat pieniä ja päivänkakkaramaisia. Kukki myöhäiseen syksyyn. Hyvä mesikasvi perhosille.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka. Lämpöä ja kuiva maa. Esikasvatus maaliskuun puolivälissä. Siementä

ei peitetä. Itää 18 °C:ssa 20–30 vrk:ssa. Voi kylväytyä itsestään.

Käyttö: Maustekäyttöön, mutta ei sovi kuitenkaan kaikille, sillä saattaa aiheuttaa haavaumia suun limakalvoille. Käytetään myös tuholaiistorjunnassa (sisältää pyretriiniä) ja koikarkotteena. Sopii leikko- ja kuiva-kukaksi.

Rohtonukula (Hjärtstilla)

Leonurus cardiaca

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 2363

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Eurooppalainen ruohokasvi, joka menestyy Etelä-Lapissa asti. Korkeus 50–130 cm. Vaaleanpunaiset, pienehköt kukat kesä-syyskuussa. Houkuttelee mehiläisiä ja kohtalaisesti yöperhosia. Siementää runsaasti.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kevyessä, kohtalaisesti lannoitetussa, kosteahkossa ja kalkittussa maassa. Kylvö maahan varhain keväällä.

Käyttö: Juomiin, kastikkeisiin ja hyttelöihin. Kukki-vaa latvaversoa on käytetty rauhoittavana rohtona ja verenpaineen alentamiseen. Voi kuivata tai pakastaa.

Rohtopurasruoho (kurkkuyrtti) (Gurkört)

Borago officinalis

Hyönteiskasvi

1 g = n. 50 siementä.

Yv. Tunnettu aiemmin purasruohon nimellä. Korkeus n. 65 cm. Kasvusto karvainen. Kukki pitkään ja kausi- niisti. Parhaita mesikasveja. Siemenet sisältävät runsaasti gammalinoleenihappoja ja muita terveellisiä rasvoja.

Viljely: Kylvö aikaisin keväällä kalkittuun maahan. Kylvösyvyys 2 cm. Kun yölämpötila on yli 7 °C, itää 2–3 viikossa. Kylväytyy helposti. Siemenen itävyys säilyy jopa 8 vuotta.

Käyttö: Siementen käyttö on yleistä intialaisessa keittiössä. Kukilla voi koristella salaatteja ja juomia. Vihreitä osia ei suositella sisäiseen käyttöön, koska niistä on löydetty maksalle haitallisia alkaloideja. Koko kasvia on käytetty aikaisemmin myös lääkekasvina mm. virtsan ja hienerityksen lisäämiseen.

Sinikukkainen

annos n. 1 g / 2,50 €

til.no 2135

Taivaansiniset kukat.

Valkokukkainen Mix**annos n. 1 g / 2,50 €****til.no 2217**

Pääosin puhtaanvalkoisia kukkia, mutta joukossa on myös sinisiä kurkkuyrttejä.

Rohtopähkämö

(Läkebetonika)

Stachys officinalis

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,2 g / 3,20 €**til.no 2371**

1 g = 200-400 siementä.

Mv. Kasvatettiin aikoinaan lähes kaikissa yrttitarhoissa Euroopan luostareissa. Viljelty meillä jo 1700-luvulla. Korkeus n. 50 cm. Varret kulmikkaat, lehdet karheat. Purppuranpunaiset, tähkämäiset kukat heinä-elokuussa. Mehiläiskasvi ja melko hyvä mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa, kuivahkossa, kalkkipitoisessa humusmaassa. Siementen kylmäkäsitellyä 4 vk ennen kylvöä tai syyskylvö. Voi myös esikasvattaa.

Käyttö: Vanha rohtokasvi, josta on käytetty kaikkia osia. Juurakon liiallinen käyttö voi aiheuttaa oksentelua.

Rohtosalkoruusu

(Läkemalva)

*Althaea officinalis***annos n. 1 g / 2,20 €****til.no 2248**

1 g = 150-300 siementä.

Mv. Kasvatetaan usein kaksivuotisena. Vanhanajan lääke- ja koristekasvi. Korkeus 60-150 cm. Lehdet samettiset. Vaaleanpunaiset tai valkoiset kukat heinä-syyskuussa.

Viljely: Aurinkoinen, kostea ja ravinteikas kasvupaikka. Kylvö avomaalle touko-kesäkuussa. Itää epätasaisesti, voi joskus kestää useita kuukausia.

Korjuu: Lehdet ja kukat heinä-elokuussa. Kaksivuotias juuri korjataan syksyllä ja kuivataan nopeasti.

Käyttö: Kukat, lehdet ja siemenet salaatteihin. Lehdet keittoihin ja teehen. Juuri on herkullinen tuoreena ja kypsennettynä. Juuri on vaahtokarkkien alkuperäinen aines: jauhetta juurta turvotetaan vedessä, lisätään sokeria ja kuumennetaan, jolloin saadaan makeaa tahnaa. Arvokas lääkekasvi lima-aineensa vuoksi.

Rohtovirmajuuri (Läkevänderot, vendelört)*Valeriana officinalis*

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,70 €**til.no 2378**

1 g = n. 1 500 siementä.

Mv. Menestyy hyvin koko maassa. Korkeus 100-250

cm. Hyväntuoksuiset kukat vaaleanpunaiset. Melko hyvä mesikasvi perhosille. Vanha, rauhoittava lääkeyrtti.

Viljely: Menestyy kalkitussa ja kuohkeassa multa-maassa. Kylvö avomaalle keväällä. Siemeniä ei peitetä.

Korjuu: Juurakko nostetaan maasta toisen vuoden syksyllä.

Käyttö: Lisää kasvimaan lierokantaa ja on hyvä lisä kompostissa. Naaraskissat pitävät juurien tuoksusta. Käytetty vuosisatoja rohtona mm. unettomuuteen. Varoitus: tutustu käyttöä koskeviin ohjeisiin.

Rohtorosmariini

(Rosmarin)

*Rosmarinus officinalis***annos n. 0,2 g / 2,70 €****til.no 2379**

1 g = n. 750 siementä.

Mv. Välimeren maissa kasvaa 2-3-metriseksi pensaaksi. Neulasmaiset nahkeat lehdet, kukat vaaleansiniset tai punertavat. Ei talvehdi meillä; talvetus mieluiten 12-15 °C:ssa.

Viljely: Menestyy suojaisassa ja lämpimässä paikassa, kalkkipitoisessa ja vettä läpäisevässä mullassa. Esi-kasvatus tammi-maaliskuussa. Siementen pitäminen muutaman päivän ajan jääkaappilämpötilassa edistää itämistä. Itää 21 °C:ssa yleensä 1-2 viikossa.

Korjuu: Lehtiä kerätään tarpeen mukaan. Latvonta saa kasvin haarautumaan.

Käyttö: Täydentää muiden yrttien makua. Pidetään elimistöä vahvistavana ja ruuansulatusta edistävänä kasvina.

Ryytineito

(Svartkummin)

*Nigella sativa***annos n. 2 g / 2,20 €****til.no 2352**

1 g = n. 430 siementä.

Yv. Viljelty yli 2 000 vuotta. Korkeus n. 30 cm Lehdet tillimäiset. Sinertävät kukat heinä-syyskuussa. Tuottaa syötäviä siemeniä, joista käytetään myös mustakumi-na-nimeä. Kaunis kylvö- ja kuivakukka.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa, lämpimässä paikassa, tavallisessa puutarhamaassa. Kylvö 1-2 cm:n syvyyteen toukokuussa maan lämmenty. Itää 18 °C:ssa 1-2 viikossa.

Käyttö: Siemeniä käytetään kuminan tapaan. Siemenkotiä voi kuivata koristeeksi. Kaunis kylvö- ja kuivakukka.

Saksankirveli (Spansk körvel)*Myrrhis odorata***annos n. 20 siementä / 2,50 €** **til.no 2177**

1 g = n. 20 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Alpeilla, Apenniineilla, Balkanilla ja Pyreneillä. Korkeus 70–100 cm. Aniksenmakuiset lehdet ja valkoinen kukinto. Tuottaa satoa jo aikaisin keväällä.

Viljely: Viihtyy puolivarjossa, kosteutta pidättävässä, runsasravinteisessa, kalkitus ja vettä läpäisevässä kasvupaikassa. Kylvä mieluiten syksyllä, jolloin siemen saa kylmäkäsittelyn. Itäminen voi viedä kuukausia. Kylväätyy.

Käyttö: Lehdet tuoreina parhaita, voidaan myös pakastaa tai kuivata. Varsia voi käyttää hyvänmakuisina mehupilleinä. Juuri keitetään juurikkaiden tapaan. Vihreitä, keskenkasvuisia siemeniä voi syödä karkkeina. Koko kasvi antiseptinen ja hyvä ruuansulatukselle.

SALVIAT (Salvia)*Salvia***Chiasalvia** (Chia)*Salvia hispanica*

Luomusiemen

Annos 0,5 g / 2,70 € **tilno 2380**

Yv. Korkeus 1–1,5 m. Kotoisin Meksikosta ja Keski-Amerikasta. Chiaa viljellään ravintorikkaiden siementen vuoksi ja on ollut tärkeä ravintokasvi jo Amerikan alkuperäiskansoille. Tähtämäiset siniset kukat houkuttelevat perhosia ja pölyttäjiä. Tarvitsee kukkiakseen lyhyen päivän ja pitkän kasvukauden tuottaakseen siemeniä.

Viljely: Esikasvatus. Siemen peitetään kevyesti. Itää 20 asteessa noin viikossa. Istutus lopulliselle kasvupaikalle kesäkuussa. Viihtyy aurinkoisella ja lämpimällä kasvupaikalla, hyvin vettä läpäisevällä kasvualustalla, kestää kuivuutta.

Käyttö: Lehtiä voi käyttää teenä. Siemenet liotetaan nesteessä jolloin muodostuu pehmeä, ruoansulatusta edistävä limakalvo. Sopii myös versokasvatukseen.

Myskialvia (Muskatellsalvia)*Salvia sclarea*

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 3,80 € **til.no 2385**

1 g = n. 250 siementä.

Kv. Korkeus 90–120 cm. Isokokoiset lehdet koristeel-

liset. Kukkii toisena vuonna herkin vaaleanpunaisin kukin. Voimakas tuoksu. Viihtyessään kylväätyy itse.

Viljely: Aurinkoinen, kalkittu ja lannoitettu maa. Esikasvatus maaliskuussa. Itää 18 °C:ssa 1–2 viikossa.

Käyttö: Lehdet voi paistaa öljyssä ja syödä. Niistä voi valmistaa kurlausvettä ja haavojen hoitoainetta. Kukut ja lehdet tuoksusekoituksiin. Kukut kuivakukiksi. Eteeristä öljyä käytetään mm. hajuvesissä, saippuissa ja suuvesissä. Käytetty myös muskatelliviinin mausteeksi.

Ryytisalvia (Kryddsalvia)*Salvia officinalis*

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,70 € **til.no 2384**

1 g = n. 130 siementä.

Mv. Puolipensas Välimeren alueelta. Viljelty jo 6 000 vuotta. 50–70 cm korkea. Varret alhaalta puutuneita, lehdet harmaanvihreitä. Tähtämäiset kukat sinivioletteja. Antiikin aikana sanottiin, että se, jonka pihassa kasvaa salvia, ei kuole.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka, kalkittu, hiekkapitoinen maa. Esikasvatus maaliskuussa. Itää 18 °C:ssa 1–3 viikossa. Taimettuminen hidasta. Talvehtii monesti Etelä-Suomessa; suojaus eduksi. Voi kasvattaa myös ruukussa.

Korjuu: Lehdet kerätään ennen kukintaa, kuivataan hitaasti tai pakastetaan.

Käyttö: Käytetään usein rosmariinin ja persiljan kanssa. Vahva maku sopii mm. sipuli-, papu- ja riistaruoikiin. Lääkeyrttinä antiseptinen. Ei suositella jokapäiväiseen käyttöön. Lankoja värjätessä saadaan kaunista keltaista väriä.

SAMETTIKUKAT (yrttikäyttö) (Tagetes)*Tagetes***Haisusamettikukka** (Stinktagetes)*Tagetes minuta***annos n. 0,2 g / 2,50 €** **til.no 2040**

1 g = n. 1 300 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä-Amerikasta. Perussa on yksi tärkeimmistä yrteistä. Komea, pystykasvuinen yli kaksimetrisiksi kasvava samettikukka, jonka liuskaiset lehdet ja korkeus luovat eksoottisen vaikutelman. Kukut pienet ja kellertävät. Lehdistö tuoksuu vahvasti mausteisen sitruunaiselta. Torjuntakasvi: ehkäisee juurillaan rikkaruohojen kasvua, juurikirvoja ja ankerosia.

Viljely: Menestyy tavallisessa puutarhamaassa aurinkoisella tai melko aurinkoisella paikalla. Esikasvatus maalishuhtikuussa. Suuri koko kannattaa huomioida.

Käyttö: Kuivattuja lehtiä voidaan käyttää mausteena. Sitruunainen maku sopii esimerkiksi perunaruokiin ja keittoihin sekä juustojen kera. Teetä on käytetty myös flunssan torjuntaan ja vatsavaivoihin.

Kääpiösammattikukka (Liten tagetes)

Tagetes tenuifolia

Hyönteiskasvi

1 g = n. 1 200 siementä.

Yv. Kasvutapa kauniin pensasmainen, korkeus n. 35 cm. Kukat pienet, sitruunankeltaiset ja sitruunantuoksuiset. Kukkii koko kesän. Hyvä mesikasvi perhosille!

Viljely: Viihtyy auringossa ja puolivarjossa, kuivassa ja tuoreessa, runsasravinteisessa, syvämultaisessa ja vettä läpäisevässä maassa. Esikasvatus maaliskuun lopulla. Etelärannikolla myös kylvä toukokuussa avomaalle. Itää 20 °C:ssa 3–10 vrk:ssa. Taimikasvatusaika on 9–11 viikkoa. Hallanarka!

Käyttö: Yrttimaan soma kaunistus. Ryhmäkasvi kukatarhaan ja ruukkuun. Terälehtiä voidaan käyttää salaatteihin ja kuivattuna tuoksusekoituksiin. Värjää villalangan keltaiseksi.

'Lemon Gem'

annos n. 0,2 g / 2,20 € til.no 2733

Kukat keltaiset.

'Red Gem'

annos n. 0,2 g / 2,20 € til.no 2732

Tuoksuvat kukat pienet ja lämpimänpunaiset.

Maustesammattikukka

Tagetes filifolia

'KP Ligu'

annos noin 15 siementä / 4,20 € til.no 2482

1 g = n. 1500 siementä

Yv. Korkeus 30–50 cm. Kompakti, pensasmainen kasvutapa. Liuskoittuneet ja hennot lehdet maistuvat voimakkaasti lakritsille. Kukat ovat pienet ja vaatimattomat. Tunnetaan myös nimillä salmiakkiyrtti ja lakritsiyrtti.

Viljely: Kasvatetaan samoin kuin muut sammattikukat.

Käyttö: Lehtisatoa korjataan heinäkuusta alkaen pakkasiin saakka. Käytetään ruokien ja jälkiruokien maustamiseen, teeyrtiksi tai herkulliseksi syötäväksi sellaisenaan.

Rohtosammattikukka (Glanstagetes)

Tagetes lucida

annos n. 0,2 g / 2,20 € til.no 2220

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Suomessa yksivuotinen. Kotoisin Sierra Madren vuoristosta Meksikosta. Korkeus n. 60 cm. Tummanvihreissä lehdissä aniksen aromi. Kauniit keltaiset kukat. Vanha atsteekien käyttämä yrtti.

Viljely: Viihtyy auringossa, suojaisassa, ravinteikkaassa, kosteutta pidättävässä, hyvässä maassa. Esikasvatus huhtikuussa. Latvominen tuuheuttaa taimen. Talvetus viileässä ja valoisassa paikassa.

Käyttö: Ranskanruukuun tapaan tuoreena tai kuivattuna mm. kalan, kanan, munaruokien, salaattien, viinietikan ja öljyjen mausteeksi. Käytetään myös teeaineksena, bouguet garni -yrttisekoituksessa ja potpourreissa. Kansanlääkinnässä käytetty mm. rauhoittamaan vatsaa ja lievittämään vilustumisoireita.

Sitruunamelissa (Citronmeliss)

Melissa officinalis

Biodynaaminen siemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,50 € til.no 2388

1 g = n. 2 000 siementä.

Mv. Kreikkalaiset käyttivät rohdoksena jo 7 000 vuotta sitten. Korkeus. 20–50 cm. Lehdet ja nuoret versot miellyttävästi sitruunantuoksuiset ja -makuiset. Melko talvenarka. Hyvä mehiläiskasvi!

Viljely: Viihtyy kompostilla parannetussa maassa. Kylvä maaliskuussa ruukkuun tai kesäkuussa avomaalle. Itäminen kestää ulkona 2–3 viikkoa. Nuoret taimet talvehtivat parhaiten. Menestyy sisälläkin.

Korjuu ja säilytys: Sato korjataan ennen kukintaa. Voidaan kuivata tai pakastaa.

Käyttö: Salaatti- ja teeyrtti, sopii myös mm. marmeladiin, omenasoseeseen ja hyytelöihin. Lehdet koristeeksi. Lääkeyrttinä käytetty mm. lievittämään päänsärkyä. Karmeliittamunkit valmistivat v. 1630 mm. sitruunamelissasta, muskottipähkinästä, sinapista ja neilikasta karmeliittavettä, jota käytettiin moniin vaivoihin.

Tarhaportulakka (Trädgårdsportlak)

Portulaca oleracea subsp. *sativa*

1 g = n. 2 400 siementä.

Yv. Vihannesportulakan viljelylaji. Kasvatettu Suomessa 1600-luvulta asti. Säätyläisillä se kuului 1800-luvulla suosituimpiin keittiökasveihin. Korkeus

10–30 cm. Lamoava kasvutapa, lehdet pienet ja mehevät. Runsaasti C-vitamiinia sisältävänä se on ollut tärkeä yrtti keripukin ehkäisyssä. Lehdet sisältävät myös paljon omega-3-rasvahappoja.

Viljely: Multava maa, lämmin ja valoisa kasvupaikka. Kylvö keväällä tai kesä–heinäkuussa avomaalle. Itää 20°C:ssa 1–2 viikossa. Sopii myös sisällä ruukussa viljeltäväksi.

Käyttö: Lehtiä ja latvaversoja käytetään tuoreena salaatteihin, maustevoihin, dippikastikkeisiin sekä keittoihin. Lisätään ruokaan valmistuksen loppuvaiheessa. Versot sopivat säilykkeiden mausteeksi ja ruokien koristeeksi. Lehdet maistuvat hieman suolaisilta.

'Grüner'

annos n. 0,5 g / 2,20 €

til.no 2134

(Mauste)tilli

(Dill)

Anethum graveolens

Hyönteiskasvi

1 g = n. 900 siementä.

Yv. Vanha maustekasvi, kotoisin Aasiasta. Mitä etelämäksi mennään, sitä vähemmän tillin lehtiin muodostuu eeterisiä öljyjä. Hyvä perhoskasvi.

Viljely: Kasvaa parhaiten runsasravinteisella kivennäismaalla. Siemen kylvetään ensimmäistä satoa varten mahdollisimman aikaisin keväällä. Itää 14–20 vrk:ssa. Alin itämislämpötila 5 °C. Lisäkylvöjä voi tehdä 2–3 kertaa kesässä. Lehtitilliä ei tarvitse harventaa, kruunutilli harvennetaan 15–20 cm:n välein. Kylvöstä korjuuseen kuluu lehtitillillä n. 40 vrk ja kruunutillillä n. 75 vrk. Neljän vuoden viljelykiertoa suositellaan sienitautien torjumiseksi.

Korjuu ja säilytys: Satoa aletaan korjata harventaen heti, kun taimet ovat viisientisiä. Satoa voi kuivata tai pakastaa.

Kruunutilli

Luomusiemen

annos n. 5 g / 2,20 €

til.no 2470

Paras tilli säilöntään ja rapuliemeen.

'Tetra'

Luomusiemen

annos n. 5 g / 2,20 €

til.no 2451

Voimakaskasvuinen, myöhäinen, tummanvihreä ja suurisatonen lehtitilli. Ei kovin herkkä kuivuudelle.

Tuoksuampiaisyrtti (Turkisk drakblomma)

Dracocephalum moldavica

Hyönteiskasvi

1 g = n. 300 siementä.

Yv. Siperiasta kotoisin oleva tuoksuva yrtti. Tunnetaan myös Moldavian melissa -nimellä. Korkeus n. 60 cm. Violettiin vivahtavat siniset kukat. Tiheäkukkaiset latvakukinnot. Maistuu miedosti sitruunalle. Hyvä mesikasvi perhosille!

Viljely: Aurinkoinen paikka, kuohkea kompostilla parannettu ja kalkittu maa. Esikasvatus toukokuussa tai kylvö avomaalle, jolloin saadaan suurempi lehtisato. Maan lämpötilan oltava yli 7 °C, kylvösyvyys 2 cm, taimiväli 10–15 cm, riviväli 20–30 cm. Voidaan viljellä myös ruukussa. Vaatimaton!

Korjuu: Lehtisato korjataan, kun kukkavarret ovat puoleksi kukassa.

Käyttö: Sopii mausteeksi kalaruokiin ja salaatteihin, kuivattuna teeheen. Antiseptinen. Kouristuksia ja ilma-vaivoja poistava, rauhoittava. Kaunis leikkokukka.

'Blue Dragon'

Luomusiemen

annos n. 1 g / 2,20 €

til.no 2126

Tuoksuruuta, viiniruuta

(Vinruta)

Ruta graveolens

annos n. 0,5 g / 2,50 €

til.no 2395

1 g = n. 600 siementä.

Mv. Välimeren maista kotoisin oleva kookas puolipensas, joka jää Suomessa alle puolimetriseksi. Kauniit sinertävät lehdet. Vihertävänkeltaiset kukat tuoksahtavat mantelille ja balsamille. Tuoksu jakaa mielipiteitä. Myrkyllinen.

Viljely: Aurinkoinen, lämmin ja hiekkapitoinen kasvupaikka. Kylvö maaliskuussa ruukkuun tai suoraan avomaalle kesäkuussa. Taimiväli 30 cm. Leikataan keväällä. Lyhytikäinen ja talvehtiminen epävarmaa! Voi lisätä pistokkaista.

Käyttö ja säilytys: Juuri ennen kukintaa kerätyt lehdet kuivataan. Lehtiä käytetään tuoksusekoitukseen ja värjäyksessä antamaan kauniin vihreää väriä. Vanha lääkekasvi.

Tähkälaventeli

(Lavendel)

Lavandula angustifolia

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,3 g / 2,70 €

til.no 2324

1 g = n. 1 500 siementä.

Mv. Varpumainen koriste-, mauste- ja rohdoskasvi. Hyödynnettiin jo antiikin aikana kylpyrohtona. Korkeus n. 35 cm. Kapeat lehdet harmaanvihreitä. Kukinto sininen. Ihastuttava tuoksu on ainutlaatuinen. Melko hyvä mesikasvi päiväperhosille!

Viljely: Menestyy aurinkoisessa paikassa, vettä läpäisevässä ja kalkkipitoisessa mullassa. Kylvö helmi-maaliskuussa ruukkuun. Kylvös peitetään hyvin ohuella mulalla ja suojataan rei'itetyillä muovilla. Annetaan olla n. 2 vk huoneenlämmössä ja sitten n. 4 vk jääkaapissa. Tarvittaessa sama toistetaan. Itäminen on epätasaista. **Korjuu:** Lehtiä tarpeen mukaan. Kukinnot korjataan varsineen heti kukkien auettua ja kuivataan kimppeihin. **Käyttö:** Mausteena teehen ja leivonnaisiin. Tuoksu-sekoituksiin ja vaatekaappiin. Rohtona mm. päänsärkyyn, unettomuuteen ja stressin helpottamiseen.

Valkohurtanminttu, hurtanminttu

(Kransborre)

Marrubium vulgare

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 3,20 €

til.no 2312

1 g = n. 1 100 siementä.

Mv. Vanhimpia tunnettuja lääkekasveja, jota arvostettiin jo muinaisessa Egyptissä ja Roomassa. Suomessa satunnaistulokas. Korkeus n. 50 cm. Harmahtavat lehdet karvaiset. Heinä-elokuussa valkoiset kukat. Erittäin hyvä mehiläiskasvi!

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka. Kuivahko, vähäravintainen ja kalkkipitoinen maa. Esikasvatus maalishuhtikuussa tai kylvö avomaalle kesäkuussa. Siemeniä ei peitetä. Itää 18 °C:ssa 1-2 viikossa. Ei talvehti aina. Voidaan kasvattaa myös sisällä.

Korjuu ja säilytys: Lehtiä ja kukkivia latvuksia. Voidaan kuivata.

Käyttö: Likööreissä, makeisissa ja teessä. Kitkerän makuinen. Sopii kuivakukkakimppeihin.

Veripeippi

(Bladmynta)

Perilla frutescens

1 g = n. 500 siementä.

Yv. Kotoisin Kaakkois-Aasiasta. Idässä suosittu lääkekasvi ja yrtti jo 500-luvulla. Eurooppaan tuli vuonna 1750. Korkeus n. 50 cm. Kukat valkoiset, vaaleanpunaiset tai laventelinsiniset. Lehdet tuoksuvat hierottaessa mausteisilta, kanelin ja kuminan sekoitukselta.

Viljely: Vaatii aurinkoisen, lämpimän ja syvämultaisen kasvupaikan. Kylvö avomaalle hallojen mentyä tai esi-

kasvatus maalishuhtikuussa. Itää valossa eli kylvöstä ei peitetä. Itää hitaasti ja epätasaisesti, itämisaika 14-21 vrk. Taimiväli 20 cm. Avomaalle kylvettäessä on syytä käyttää harsoa. Hallanarka. Voidaan lisätä helposti vesilasissa juurutetuista pistokkaista.

Korjuu: Alkaa noin kuukauden kuluttua kylvöstä ja jatkuu ensimmäiseen hallaan.

Käyttö: Veripeippi on japanilaisten persilja. Antaa hienon aromin esim. kalaruokiin. Lehtien uskotaan estävän parasiittitartuntoja, joita voi saada raakaa kalaa syötäessä. Syödään usein sushin kanssa.

'Green'

annos n. 0,5 g / 2,20 €

til.no 2292

Vihreälehtinen muoto. Antaa hienon aromin esim. kalaruokiin. Käytetään yleisesti Japanissa sashimin kanssa.

'Kaori'

Uutuus

Annos n. 0,5 g / 2,20 €

til.no 2294

Korkeus 60 cm. Vihreät, tasaiset lehdet.

'Purple'

annos n. 0,5 g / 2,20 €

til.no 2187

Koristeellinen punalehtinen muoto. Värjää keitetyn riisin punertavaksi. Kaunis ruukussa ja kukkaistutuksissa.

Viherminttu

(Grönmynta)

Mentha spicata

Hyönteiskasvi

annos n. 0,2 g / 2,20 €

til.no 2353

1 g = n. 12 000 siementä.

Mv. Korkeus 60-100 cm. Kasvattaa runsaasti maanpäällisiä ja maanalaisia juurakoita. Varsien ja lehtien väri voimakkaan vihreä. Hyvä mesikasvi päiväperhosille!

Viljely: Tarvitsee lämpimän, aurinkoisen tai puolivarjoisen, tasaisen kostean ja ravinteikkaan kasvupaikan. Paras maalaji on multava kalkittu kivennäismaa. Esikasvatus huhtikuussa tai kylvö kesäkuussa suoraan avomaalle. Itää 20 °C:ssa 10-20 vrk:ssa. Leviää helposti.

Korjuu: Lehtiä voi kerätä pitkin kesää.

Väinönputki

(Fjällkvanne, angelika)

Angelica archangelica

Hyönteiskasvi, luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,20 €

til.no 2398

1 g = n. 200 siementä.

Kv. Pohjolan ensimmäisiä viljelykasveja. Kasvaa Pohjois-Suomessa kosteilla jokivarsilla ja niityillä. Putki-kasvi, jonka korkeus 100-250 cm. Varret jäykät ja

pystyt, kukinto vihertävän valkoinen. Tuoksu aromaattinen ja miellyttävä. Jos varret leikataan ennen kukintaa, kasvista saadaan monivuotinen. Melko hyvä ravinto- ja mesikasvi perhosille!

Viljely: Kosteaa, runsasravinteinen savi- tai multamaa. Kylvö mieluiten syys-lokakuussa. Keväällä kylvettäessä kylmäsäilytely (vähintään 4 vk, 0–+5°C:ssa) kosteaan hiekkaan kylvettyinä. Siemeniä ei peitetä. Kylvetyt. Korjuu: Lehdet kerätään nuorina ja pehmeinä. Kukkarvasi leikataan heti kukinnan alussa.

Käyttö: Lehdet ja siemenet sopivat tuoreena tai kuivattuna keittojen mausteeksi ja kuivattuna tuoksusekoituksiin. Lehdet sopivat salaatteihin ja kasvispaistoksiin. Lehdistä tehty keite muistuttaa kiinalaista teetä. Nuoria varsia ja lehtiruoteja käytetään kuorittuna, tuoreeltaan ja hillottuna leivonnaisiin. Juuret voi kuivata ja jauhaa jauhoksi. Kukinnan voi keittää ja valmistaa ruoaksi kukkakaalin tapaan. Kuivattu juuri käy kiinnikkeeksi eli fiksatiiviksi tuoksusekoituksiin. Viljellään mm. alkoholi-, makeis- ja lääketieteellisuuden tarpeisiin. Edistää ruuansulatusta.

VÄRIMINTUT (Temynta)

Monarda

Hyönteiskasvi

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta, jossa alkuperäiskansat käyttäneet mausteena ja lääkekasvina. Hyviä mesi- ja perhoskasveja.

Viljely: Viihtyvät ravinteikkaassa, kuohkeassa ja kosteutta pidättävässä mullassa. Kylvetään keväällä maahan. Siemenet peitetään hyvin ohuelti. Itää 18°C:ssa 1–2 viikossa. Kuivina jaksoina kasteltava.

Preeriaväriminttu (Lila temynta)

Monarda fistulosa

annos n. 0,2 g / 2,50 € til.no 2403

1 g = n. 2 000 siementä.

Korkeus 60–90 cm. Viehättävät, vaaleanliilat kukinnot.

Käyttö: Nuoret lehdet teehen ja lihan mausteeksi. Siemenkodat kerätään kuivakukiksi. Pohjois-Amerikan alkuperäiskansat uuttivat kasvista hiusöljyä. Myös perennapenkkiin.

Punaväriminttu (Röd temynta)

Monarda didyma

1 g = n. 2 000 siementä.

annos n. 0,1 g / 4,20 € til.no 2037

Mv. Korkeus n. 100 cm. Kukki pitkään kirkkaanpunaisin kukin.

Käyttö: Tuoreet kukat salaatteihin, lehdet esim. liharuokien mausteeksi. Kuivatut kukat ja lehdet tee- ja tuoksusekoituksiin. Kaunis ja kestävä leikkokukka. Arvostettu tee- ja koristekasvi, joka tunnetaan kulta-melissa-/Goldmelisse-nimellä. Kasvin sanotaan lievitävän pahoinvointia, ilmavaivoja ja kuukautiskipuja.

Sitruunaväriminttu (Citrontemynta)

Monarda citriodora

annos n. 0,5 g / 3,20 € til.no 2400

1 g = n. 2 000 siementä.

Yv. Korkeus n. 80 cm. Ihastuttavat kukinnot vaalean purppuranpunaiset ja miellyttävästi sitruunantuoksuiset.

Viljely: Kalkittu, kuohkea, vettä läpäisevä maa. Esikasvatus maaliskuussa. Siemenet kylvetään lähes pintaan Itää 18°C:ssa 1–2 viikossa.

Käyttö: Ihana tee- ja tuoksuikasvi.

Yrttiselleri, leikkoselleri (Snittselleri)

Apium graveolens Secalinum-Ryhmä

1 g = n. 2 500 siementä.

Mv. Viljellään yksivuotisena. Korkeus n. 30 cm. Raikas sellerin maku, suosittu Kaukoidän keittiössä.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, multavassa, ravinnetilaltaan hyvässä ja kosteutta pidättävässä maassa. Helpompi kasvattaa kuin tavallista selleriä. Esikasvatus maaliskuussa. Siemenet peitetään hyvin ohuelti. Itää hitaasti ja epätasaisesti, 15°C:ssa 5–10 vrk. Etelässä voi kokeilla avomaakylvöä harson alle. Yölämpötilan pitää olla yli +7°C. Itää 2–3 viikossa. Taimiväli n. 10 cm. Kuivuus ja niukka lannoitus huonontavat makua. Sopii myös ruukku- ja ikkunaviljelyyn.

Korjuu: Satoa voi alkaa korjata, kun korkeus on n. 20 cm. Leikataan maan tasalta, uusia lehtiä alkaa kehittyä tuota pikaa.

Käyttö ja säilytys: Tuoreena keittoihin ja salaatteihin. Aasiassa käytetään kaikenlaisissa riisi- ja nuudeli-roissa. Piste iin päälle Bloody Mary-cocktailissa. Käytömäärässä oltava varovainen, maku hyvin voimakas. Säilötään pakastamalla tai kuivaamalla.

'Westland'

annos n. 0,5 g / 2,50 € til.no 2282

KUKAT, KAKSI JA MONIVUOTISET

AKILEIJAT

(Akleja)

*Aquilegia***Alppiakileija**

(Alpakleja)

*Aquilegia alpina***annos n. 0,5 g / 2,50 €****til.no 3284**

1 g = n. 800 siementä.

Mv. Kotoisin Länsi-Alpeilta. Korkeus n. 40 cm. Isot, syväsiniset kukat, joissa valkoinen keskusta. Kukkii kesä-heinäkuussa. Viehättävä!

Viljely: Viihtyy puolivarjossa tai auringossa, kevyessä ja kalkkipitoisessa maassa. Syyskylvö tai 4-6 viikon kylmäkäsitteily ja kylvö maaliskuussa. Siemen peitetään ohuelti. Itämisaika huoneenlämmössä 3-4 vk.

Kääpiöjapaniakileija

(Japansk akleja)

Aquilegia flabellata var. *pumila*

1 g = 200-500 siementä.

Mv. Kotoisin Japanista. Tiivis kasvutapa, korkeus 20-30 cm. Kauniit lehdet pyöreähköt ja harmaanvihreät. Puhtaanvalkoiset kukat touko-kesäkuussa. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa ja puolivarjossa, ravinteikkaassa, hiekansekaisessa maassa. Taimikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö varhain keväällä. Kylmäkäsitellyn siemenen itämisaika 3-4 vk.

'White Angel'**annos n. 0,1 g / 3,20 €****til.no 3971****Lehtoakileija**

(Akleja)

Aquilegia vulgaris

Hyönteiskasvi

1 g = 630-800 siementä.

Mv. Tunnettu jo 1500-luvulla. Korkeus 50-80 cm. Kukat siniset, vaaleanpunaiset tai valkoiset. Kukkii alkukesästä heinäkuulle. Kohtalainen mesi- ja ravintokasvi perhosille. Erinomainen talvenkestävyys. Myrkyllinen!

Viljely ja käyttö: Kasvaa lähes millaisessa paikassa tahansa: auringossa, puolivarjossa tai varjossa sekä vähämultaisessa hiekka- ja savimaassa (pH 5,8-6,8). Syyskylvö tai kylmäkäsitteily ja kylvö keväällä. Siemeniä ei peitetä, itää valossa. Itää hitaasti ja epätasaisesti. Kylväytyy viihtyessään. Perennapenkkiin ja leikkokukaksi. Siemenkoti sopii kuivakukaksi.

'Grandmothers Garden'**annos n. 0,1 g / 2,50 €****til.no 3308**

Korkeus n. 60 cm. Yksinkertaiset, kannukselliset kukat mm. vaaleanpunaisia, violetteja ja viininpunaisia.

'Ruby Port'**annos n. 0,1 g / 2,70 €****til.no 3974**

Korkeus n. 70 cm. Hurmaavat, tumman viininpunaiset kerrannaiset kukat.

Etelänmunkki

(Franska blåmunkar)

Jasione laevis

1 g = n. 18 000 siementä.

Mv. Kotoisin Keski- ja Etelä-Euroopasta. Tiivis mätästävä kasvutapa. Kauniin pyöreät, sinisävyiset mykerökukinnot heinä-elokuussa. Kukat ulottuvat n. 30 cm:n korkeuteen. Sopii perennapenkkiin reunuskasviksi, kivikkoon ja leikkokukaksi.

Viljely: Viihtyy auringossa kuohkeilla, läpäisevillä ja hiekkapitoisilla mailla. Kylvö astioihin tai suoraan kasvupaikalle. Myös syyskylvö mahdollinen. Siemenet peitetään hyvin ohuelti. Itämisaika 20 °C:ssa 2-3 vk.

'Blue Light'**annos n. 0,1 g / 4,60 €****til.no 3078****Etelänruusuho**

(Grekvädd)

Knaulia macedonica

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 3,80 €**til.no 3062**

1 g = 50-100 siementä.

Mv. Kotoisin Keski-Euroopasta. Korkeus 70-80 cm, ei tarvitse tukea. Kauniit viininpunaiset kukat suojuslehdellisissä mykeröissä. Kukkii heinä-elokuussa.

Viljely: Viihtyy auringossa, läpäisevässä ja ravinteikkaassa maassa. Kylvö varhain keväällä heti maan sulletua tai syyskylvö, sillä kylmäkäsitteily edistää itämistä. Itää epätasaisesti, joskus useita kuukausia. Ei ole kovin pitkäikäinen, mutta viihtyessään kylväytyy. Kaunis ryhmäperenna ja leikkokukka sekä hyvä perhoskasvi.

Euroopanallpitähti (edelweiss)

(Edelweiss)

*Leontopodium alpinum***annos n. 0,5 g / 3,20 €****til.no 3443**

1 g = n. 7 500 siementä.

Mv. Sveitsin kansalliskukka. On luonnollisilla kasvu-

paikoillaan rauhoitettu. Korkeus 15–20 cm. Koko kasvi on valkoisten karvojen peittämä. Kukat pieniä, mutta koristeellisia. Kukkii heinäkuussa. Sopii kivikkoon. Käytetään myös leikko- ja kuivakukkana.

Viljely: Viihtyy auringossa vettä läpäisevässä, kuivassa tai tuoreessa, keskiravinteisessa ja kalkitussa maassa. Kylmäkäsitellyt siemenet kylvetään aikaisin keväällä ulos. Niitä ei peitetä, itävät valossa. Itäminen epätasaista (10–42 vrk).

Harmaamalvikki (Gråmalva)

Lavatera thuringiaca

annos n. 0,5 g / 2,50 € til.no 3544

1 g = 125–150 siementä.

Mv. Kotoisin Keski-Euroopasta. Vanhan ajan perenna. Korkeus 100–200 cm. Tanakka varsi ja harmahtavat lehdet. Silkinhoitoiset, vaaleanpunaiset kukat, kukkii heinä–syyskuussa Kaunis leikkokukka ja perennaryhmän taustakasvi.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, ravinteikkaassa multamaassa, mutta kasvaa vaatimattomissakin olosuhteissa. Taimikasvatus maaliskuusta alkaen tai kylvö suoraan kasvupaikalle toukokuussa. Syyskylvö tai kylmäkäsitely (4 vk) parantaa itämistä. Erinomainen talvenkestävyys.

Helminukkajäkkärä (Pärleternell)

Anaphalis margaritacea

Hyönteiskasvi

annos n. 0,1 g / 2,70 € til.no 3721

1 g = 2 000–3 000 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Meillä vanha koristekasvi. Korkeus 50–80 cm. Lehdet villamaisen karvan peittämiä. Huiskilomaisesti ryhmittyneissä mykeröissä on vain valkoisia kehräkukkia. Kukkii kylvöä seuraavana vuonna heinä–syyskuussa. Kestävä, leviää runsaasti. Kaunis kuivakukka ja hyvä perhoskasvi.

Viljely: Kylvö helmi–kesäkuussa laatikkoon. Itämisaika 18–20 °C:ssa 2–3 vk. Viihtyy auringossa vettä läpäisevässä mullassa. Sietää paahdetta.

Himalajanjalkalehti (Indiskt fotblad)

Podophyllum hexandrum

annos n. 5 siementä / 3,20 € til.nro 3515

Mv. Korkeus noin 40 cm, lehdet suurehkot ja sormijakoiset. Herkät vaaleanpunaiset kukat avautuvat touko–kesäkuussa. Jännittävä ja pitkäikäinen lehti-perenna varjoon tai puolivarjoon, vaikkapa metsäpuu-

tarhaan. Lehdet, juuret ja raa'at hedelmät ovat myrkyllisiä. Kypsinä kirkkäänpunaisia ja makeita hedelmiä syödään esimerkiksi Virossa. Kylväytyy.

Viljely: Kylvetään ulos loppukesällä. Jos kylvetään kevättalvella, vaatii kylmäkäsitely. Kostutettua kylvöstä pidetään lämpimässä 2–4 viikkoa ja viedään sen jälkeen 4–6 viikoksi ulos, mutta ei suoraan pakaseen. Ihanteellisin itämislämpötila sahaa -4/+4 asteen välillä. Lumella peittäminen on eduksi. Itää epätasaisesti ja hitaasti 1–3 vuoden aikana.

Hopeahärkki (Silverarv)

Cerastium tomentosum

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,20 € til.no 3740

1 g = n. 2 800 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Apenniinien vuoristossa ja Sisiliassa. Mattomainen kasvutapa, korkeus n. 20 cm. Hopeanväriset lehdet. Valkoiset kukinnot touko–kesäkuussa. Mesi- ja ravintokasvi päivä- ja yöperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai erittäin kuivassa, niukka- tai keskiravinteisessa, kalkitussa ja vettä läpäisevässä maassa. Kylvetään maan lämmentyä. Itämisaika 1–3 vk.

Hopeamaruna (Vitmalört)

Artemisia ludoviciana

annos n. 0,2 g / 2,50 € til.no 3236

1 g = n. 2 000 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Vanha perenna. Korkeus n. 60 cm. Liuskainen, hopeanharmaa lehdistö koristeellinen. Valkoiset vaatimattomat mykerökukinnot heinä–elokuussa.

Viljely: Esikasvatus huhti–toukokuussa. Kylvöstä ei peitetä, itää valossa +20 °C:ssa 10–20 vrk:ssa. Viihtyy auringossa, laihemmassakin, mutta kalkitussa maassa. Lumetomana kevättalvena kannattaa suojata havunoksilla.

Käyttö: Kivikkokasvi, kuivakukka. Muita kasveja korostava tausta- tai välikasvi.

Humala (Humle)

Humulus lupulus

annos n. 0,5 g / 2,50 € til.no 3065

1 g = 50–100 siementä.

Mv. Hamppukasveihin kuuluva ruohovartinen köynnös, korkeus n. 7 m. Kotoisin Euroasiasta. Suomessa kasvaa luonnonvaraisena harvinaisena Etelä- ja Keski-Suomen ranta- ja puronvarsilehdoissa. Oli Pohjolassa yksi tär-

keimmistä vanhoista viljelykasveista; 1700-luvulla määrättiin lailla, että kaikissa taloissa tuli olla humalisto. On ollut myös tärkeä lääkekasvi. Kukkii heinä-elokuussa. Kun halutaan humalankäpyjä tuottava emiysilö, kasvia lisätään emikasvin juuripistokkaista.

Viljely: Viihtyy aurinkoisella tai puolivarjoisella paikalla. Menestyy parhaiten multavassa ja läpäisevässä maassa. Keväällä ennen kylvöä siemenet kylmähäksittelyä 6–8 vk. Kylvetään noin 0,5 cm:n syvyyteen ruukuun tai suoraan kasvupaikalle. Itää 25–30 vrk:ssa. Tarvitsee hyvän tuen. Maanpäälliset osat kuihtuvat syksyllä. Myös syyskylvö mahdollinen.

Käyttö: Humala on vehreä koristeellinen köynnös. Emi-tähkistä voi hauduttaa rauhoittavaa teetä ja niillä voi maustaa olutta.

Isohelokki (Storblommigt nattljus)

Oenothera missouriensis

Hyönteiskasvi

annos n. 2 g / 2,70 €

til.no 3728

1 g = n. 250 siementä.

Mv. Lamoava kasvutapa. Korkeus 15–30 cm. Keltaiset, tuoksuvat, suppilomaiset kukat puhkeavat lehtihankoihin. Kukkii heinä-syyskuussa. Kukat aukeavat ainoastaan runsaassa valossa. Hyvä mesikasvi lähinnä yöperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa, keskiravinteisessä ja kalkitussa maassa. Kylvö maahan keväällä. Siemenet peitetään ohuelti. Voi kylväytyä.

Isokaunosilmä (Flicköga)

Coreopsis grandiflora

Hyönteiskasvi

1 g = n. 400 siementä

Mv. Helppohoitoinen, matala perenna. Kukkii heinäkuusta syksyyn keltaisin kukin. Aurinkoon tai puolivarjoon, kuivalle tai tuoreelle, ravinteikkaalle ja hyvin vettä läpäisevälle kasvupaikalle. Sopii leikkokukaksi ja perhoskasviksi. Lyhytikäinen perenna, mutta voi lisätä helposti siemenistä. Kukkii jo ensimmäisenä vuonna.

Viljely: Esikasvatus maalishuhtikuussa hiekansekaiseen multaun tai suorakylvö maan lämmentyä.

'Golden Globe'

annos 0,5 g / 2,20 €

til.no 3369

Korkeus 30–40 cm. Kauniit ja suuret, kirkkaan keltaiset ja kerrotut kukat.

Isokonnantatar (Stor ormrot)

Bistorta officinalis

annos n. 0,2 g / 2,50 €

til.no 3333

1 g = n. 100 siementä.

Mv. Kasvaa usein vanhoissa kartanopuistoissa. Korkeus 50–80 cm. Muodostaa tiheitä kasvustoja. Jäykkien varsien latvoissa pieniä vaaleanpunaisia tähkämäisiä kukintoja. Kukkii kesä-heinäkuussa. Soma kukkakimpussa.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa tai kosteassa, runsasravinteisessa, runsasmultaisessa savi- tai turvemaassa. Kylmähäksittely (4 vk) ja kylvö keväällä maahan tai syyskylvö.

Isolyhtykoiso, "juutalaiskirsikka"

(Stort judekors, japansk lykta)

Physalis alkekengi

annos n. 0,1 g / 2,50 €

til.no 3263

1 g = n. 600 siementä.

Mv. Kotoisin Itä-Aasiasta. Korkeus 60 cm. Vaatimatomat kukat heinä-elokuussa. Kasvia arvostetaan oranssien lyhtymäisten siemenkotien vuoksi, jotka on helppo kuivata talviseksi koristeeksi. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa ja runsasravinteisessä maassa. Esikasvatus huhti-toukokuussa. Etelässä avomaakylvö varhain keväällä tai syyskylvö. Itämisaika 20 °C:ssa 20–30 vrk. Vaatii itäkkeeseen tasaisen kosteuden. Kasvupaikka on hyvä rajata, sillä leviää runsaasti.

Käyttö: Lyhtyjen sisällä olevia kypsiä, C-vitamiinipitoisia marjoja voi syödä, mutta muuten kasvi on myrkyllinen. Kerätään kuivakukaksi elo-syyskuussa.

Isopäivänkakkara (Jätteprästkraze)

Leucanthemum × superbum

1 g = 200–500 siementä.

Mv. Suomalaisen kotipuutarhan perusperenna. Korkeus n. 80 cm. Valkeat laitakukat, keltainen mykerö. Kukinta-aika heinä-elokuu.

Viljely: Vaatii aurinkoisen, multavan, ravinteikkaan ja vettä läpäisevän kasvupaikan. Avomaakylvö touko-kesäkuussa. Itämisaika 15–18 °C:ssa 14–20 vrk. Kun ensimmäinen kukinta leikataan, kukkii toistamiseen. Ei siedä talvimärkyttä. Jaetaan 3 vuoden välein.

'Alaska'

annos n. 2 g / 2,20 €

til.no 3203

Isotähtiputki

(Stjärnflocka)

Astrantia major

Hyönteiskasvi

1 g = n. 200 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Keski-Euroopan vuoristoseuduilla. Korkeus 80–100 cm. Kukkii runsaasti heinä-syyskuussa. Kimalaisten suosiossa.

Viljely: Viihtyy puolivarjossa tai auringossa tuoreessa runsasravinteisessa maassa. Kylvetään mieluiten syksyllä. Keväällä kylmäkäsitellyt 6–8 vk. Itää epätasaisesti ja pitkän ajan kuluessa. Itävyys häviää nopeasti.

Käyttö: Perennaistutuksiin, leikko- ja kuivakukaksi.

Perinnelajike

annos n. 0,3 g / 3,20 €**til.no 3403**

Kukan suojuslehdet valkoiset tai hennon punertavat. Kukki jo Carl von Linnén puutarhassa.

'Primadonna'

annos n. 0,3 g / 3,80 €**til.no 3396**

Korkeus n. 75 cm. Kukan suojuslehdet ruusunpunaiset.

Jalokallioinen

(Praktbinka)

Erigeron Speciosus-Ryhmä

Hyönteiskasvi

1 g = n. 3 500 siementä.

Mv. Vanha ja suosittu perenna. Korkeus 50–80 cm. Sini-violetti kukka muistuttaa hienoliuksiaista päivänkakkaraa. Kaunis ryhmä- ja leikkokukka sekä hyvä perhoskasvi.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa. Siemenet peitetään ohuelti. Itää 1–3 viikossa. Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, kalkitussa kivennäismaassa. Kukkii pitkään keskikesällä ja leikkaamisen jälkeen uudestaan syyskesällä. Istutus uudelleen joka 4. vuosi.

'Pink Jewel'

annos n. 1 g / 2,20 €**til.no 3410**

Tällä lajikkeella kauniin ruusunpunaiset kukat.

Jalokiurunkannus

(Sibirisk nunneört)

*Corydalis nobilis***annos n. 0,2 g / 3,20 €****til.no 3235**

1 g = n. 100 siementä.

Kv. Kasvaa luonnonvaraisena Siperiassa. Etelä-Suomessa melko yleinen vanhoissa pihossa. Korkeus n. 50 cm. Kellanvalkoiset ja ruskeatpläiset kukat pyöreässä tertussa. Kukinta toukokuussa ja kesäkuun alussa. Muodostaa paksun juurakkonsa avulla laajoja kasvustoja, jotka kuihtuvat siementämisen jälkeen. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy kosteahkossa kasvupaikassa, mutta selviytyy kuivistakin jaksosta. Luonnossa kiurunkannukset ovat metsäkasveja, joten ne sopivat pensaiden alustoille. Kylmäkäsitellyt (4–6 vk) siemenet kylvetään varhain keväällä. Syyskylvö on mahdollinen.

Jaloritarinkannus

(Trädgårdridarsporre)

Delphinium risteymät

1 g = n. 400 siementä.

Mv. Korkeus n. 150 cm. Näyttävät pitkät kukinnot heinä-elokuussa. Myrkyllinen.

Viljely: Kylmäkäsitellyt (3–4 vk) siemenet esikasvetaan maaliskuussa. Siemenet taimettuvat 10–14 vrk:ssa. Itäminen hidasta ja epätasaista. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kosteutta pitävässä, ravinteikkaassa, syvämltaisessa, kalkitussa ja vettä läpäisevässä maassa.

'Astolat'

Pacific Giant -Ryhmä

annos n. 0,2 g / 2,50 €**til.no 3014**

Jopa yli 1,5 m:n korkuiset kukinnot. Suuret, puolikerannaiset kukat ovat tiiviissä, runsaskukkaisessa tertussa. Kukissa suloinen vaaleanpunainen väri, jossa terrakotan ja valkoisen leikkiä.

'Black Knight'

Pacific Giant -Ryhmä

annos n. 0,2 g / 2,50 €**til.no 3445**

Syvänsiniset komeat kukinnot kohoavat jopa 1,8 m:n korkeuteen. Hieno leikkokukka.

'Emerald Pacific Mixture'

Pacific Giant -Ryhmä

annos n. 0,2 g / 2,50 €**til.no 3510**

Korkeus noin 130 cm. Ihastuttava sekoitus sinisen, pinkin ja purppuran sävyjä. Hyöty tukemisesta.

Jaloängelmä

(Violruta)

Thalictrum delavayi

Hyönteiskasvi

annos n. 0,2 g / 3,80 €**til.no 3091**

1 g = n. 100 siementä.

Mv. Kiinasta kotoisin oleva leinikkikasvi. Ilmavat, liilat kukkatertut yltävät yli metrin korkeuteen. Kukkii pitkään heinä-elokuussa. Mehiläiset pitävät kukista. Myrkyllinen, ihokosketus saattaa ärsyttää.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa mullassa auringossa tai puolivarjossa. Kylvetään maahan keväällä tai ruuk-

kuihin aikaisin keväällä. Jos itämistä ei tapahdu 3–4 viikossa, siirretään 2–4 viikoksi kylmään (-4/+4 °C). Tarvitsee tukea ja sopii pensaiden väleihin ja perennaryhmiin.

Jättikarhunputki (Rödqvanne, purpurqvanne)

Angelica gigas

Hyönteiskasvi

annos n. 0,1 g / 3,80 €

til.no 3173

1 g = n. 200 siementä.

Mv. Kotoisin Itä-Aasiasta. Menestyy hieman kosteilla puolivarjoisilla tai varjoisilla paikoilla. Komea kasvi, kasvaa lähes parimetrisiksi suotuisilla paikoilla. Liilaan vivahtava lehdistö ja suuret liilat kukinnot. Perhosten ja pölyttäjien suosiossa. Komea yksittäiskasvi ja hieno tausta matalille perennoille. Nuoria lehtiä voi syödä keitettyinä.

Jättiapietaryrtti

(Röllikekrage)

Tanacetum macrophyllum

Annos n. 0,1 g / 2,20 €

til.no 3002

1 g = n. 3000 siementä

Mv. Korkeus 120 cm. Monivuotinen jäykkävartinen ruoho. Valkoiset, siänkärsämöä muistuttavat kukat sopivat leikkokukiksi. Näyttävä syvään liuskoittunut lehdistö. Viihtyy kuivahkolla tai tuoreella kasvupaikalla, auringossa tai puolivarjossa. Esikasvatus tai suorakylvö.

Kaukasianpitkäpalko

(Fagertrav)

Arabis caucasica

Hyönteiskasvi

1 g = n. 4 800 siementä.

Mv. Kotoisin Balkanilta. Korkeus n. 20 cm, mattomainen kasvutapa. Ainavihanta lehdistö, puhtaanvalkoiset kukinnot. Pitkä kukinta-aika, kukinta voi alkaa jo lumen keskeltä aikaisin keväällä. Hyvä mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa kuivassa tai tuoreessa, keskiravinteisessa, kalkitussa maassa. Esikasvatus helmi-maaliskuussa tai kylvö suoraan avomaalle. Siementä ei peitetä, itää valossa. Itämisaika 15 °C:ssa 20–30 vrk. Myös syyskylvö mahdollinen. Leviää rön-syistä.

'Schneeball'

annos n. 0,3 g / 2,20 €

til.no 3328

(Nurmi)kaunokainen (Bellis, tusensköna)

Bellis perennis

Hyönteiskasvi

1 g = 5 500–6 000 siementä.

Mv. Englanninkielinen nimi on day's eye, daisy. Suloinen nappimainen kukka. Kukkii touko-elokuussa. Melko hyvä mesikasvi mehiläisille ja perhosille.

Viljely: Aurinkoinen tai lievästi varjainen kasvupaikka, vähäravinteinen maa. Kylvetään avomaalle. Siemeniä ei peitetä, itää valossa. Itämisaika +18 °C:ssa 7–14 vrk. Kukkia ja lehtiä voi lisätä salaattiin.

'Meadow Daisy'

annos n. 0,3 g / 2,50 €

til.no 3334

Matalakasvuinen, villi muoto. Korkeus 10–15 cm. Suloinen yksinkertainen valkoinen kukka. Hyvä maanpeite- ja reunuskasvi. Viihtyy nurmikossa, sillä sietää leikkausta.

'Pompenette Mix'

annos n. 0,2 g / 2,70 €

til.no 3449

Korkeus 12–15 cm. Pallomaiset, kerrannaiset kukat ovat valkoisia ja erilaisia punaisen sävyjä. Sopii lemmin seuralaiseksi.

KAUNOKIT

(Klint)

Centaurea

Keltakaunokki

(Gulklint)

Centaurea macrocephala

Hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 3,20 €

til.no 3071

1 g = n. 25 siementä

Mv. Kotoisin Välimeren alueelta. Korkeus reilu metri. Suuret, keltatupsuiset mykerökukinnot ovat tukevien varsien päissä. Houkuttelee perhosia ja mehiläisiä. Kuivakukka.

Viljely: Aurinkoinen paikka ja läpäisevä multamaa. Itämisaika 20 °C:ssa 10–30 vrk. Pitää kasvurauhasta.

Vuorikaunokki

(Bergklint)

Centaurea montana

Hyönteiskasvi

1 g = n. 60–70 siementä.

Mv. Ruiskaunokin sukulainen. Kotoisin Keski- ja Etelä-Euroopasta. Meillä viljelty pitkään, kasvaa usein vanhoissa puutarhoissa. Korkeus 50–100 cm. Rehevä, sini- tai valkokukkainen vanhanajan perenna. Kukkien

Ø n. 6 cm. Kukkii kesä-heinäkuussa. Kohtalainen mesikasvi päivä- ja yöperhosille. Kaunis leikkokukka.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessa moreeni-maassa (pH 6,5-7,5). Keväällä avomaakylvö. Kukkii jo ensimmäisenä vuonna. Jos kukkavarret leikataan kukinnan jälkeen, kukkii uudelleen. Erinomainen talvenkestävyys. Kylvytyy.

'Blue'

annos n. 0,5 g / 4,20 €

til.no 3320

Sinikukkainen muoto.

Kehtolehti

(Mor och barn)

Tolmiea menziesii

annos n. 0,1 g / 3,20 €

til.no 3092

1 g = 600-1 000 siementä.

Mv. Kotoisin Yhdysvaltojen luoteisrannikolta. Korkeus n. 30 cm. Oiva ainavihanta maanpeittokasvi. Kukkii keväällä pienin vihertävin ja torvimaisin kukin. Erikoisuutena lehtilavan ja lehtiruodin väliin ilmestyvät poikaset, jotka juurtuvat helposti. Kaunis myös huonekasvina.

Viljely: Pärjää melko varjoisassa. Liika aurinko voi aiheuttaa vioitusta lehtiin. Viihtyy humuspitoisessa maassa. Itämisaika 20 °C:ssa 2-4 vk. Jos ei idä kuu-kaudessa, 2-4 viikon kylmäkäsittely. Tarvitsee tasaista kosteutta. Yllättävän talvenkestävä. Talvehtimistä auttaa suojaaminen havuilla tai lehtikatteella.

KELLOT

(Blåkllocka)

Campanula

Maariankello

(Mariekllocka)

Campanula medium

1 g = n. 4 000 siementä.

Kv. Kotoisin Keski- ja Pohjois-Italian vuoristosta sekä Kaakkois-Ranskasta. Tukeva, haaroittunut varsi. Latvassa suuria, ruukkumaisia kukkia. Kukkii kesä-elokuussa.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa tuoreessa, runsasravinteisessa ja runsasmultaisessa moreeni-maassa. Kylvö touko-kesäkuussa. Hyvin pienet siemenet, joita ei peitetä. Itää valossa 15 °C:ssa 14-20 vrk:ssa. Kukkii kylvöä seuraavana vuonna. Viihtyyesään kylväytyy.

'Cup and Saucer Mix'

annos n. 0,2 g / 2,20 €

til.no 3404

Korkeus n. 75 cm. Vaaleanpunaiset, siniviolett ja valkoiset kukat suuria ja puolikerrannaisia. Näyttävä. Englanninkielinen lajikenimi "kuppi ja teevati" kuvaa kukkaa osuvasti.

'Rose-Pink'

annos n. 0,5 g / 2,50 €

til.no 3256

Korkeus 80 cm. Suuret vaalean ruusunpunaiset kellokukat.

'White'

annos n. 0,5 g / 2,50 €

til.no 3487

Korkeus 80 cm. Suuret puhtaanvalkoiset kellokukat.

Maitokello

(Mjölkklocka)

Campanula lactiflora

1 g = n. 2 300 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Kaukasian vuoristonniityillä. Kasvatettiin meillä jo 1920-luvulla. Korkeus n. 150 cm. Kukat valkeita, kalpeansinisiä tai ruusunpunaisia. Kukkii heinä-elokuussa jo ensimmäisenä vuonna.

Viljely: Esikasvatus huhti-toukokuussa. Hyvin pienet siemenet: ei peitetä, itää valossa 20 °C:ssa 2-3 viikossa. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasmultaisessa maassa, myös savimaassa.

'New Hybrids'

annos n. 0,05 g / 3,80 €

til.no 3245

Isoukonkello

(Stor hässlekllocka)

Campanula latifolia var. *macrantha*

1 g = n. 500 siementä

Mv. Korkeus 50-150 cm. Pystyssä latvatertussa on runsaasti kellokukkia. Kukkii kesä-heinäkuussa. Kasvaa usein vanhoissa puutarhoissa villiintyneenä.

Viljely: Viihtyy melkein millaisessa paikassa tahansa, mutta parhaiten puolivarjossa, runsasmultaisessa ja kalkitussa maassa. Syyskylvö tai keväällä n. 4 viikon kylmäkäsittely ja kylvö maahan. Pieniä siemeniä ei peitetä, itävät valossa. Siirto lopulliselle paikalle elokuussa tai seuraavana keväänä. Myöhemmin iso juurakko kestää huonosti siirtoa. Erinomainen talvenkestävyys. Viihtyessään kylväytyy ja leviiä.

Sinikukkainen

annos n. 0,1 g / 2,20 €

til.no 3397

Siemen on käsitelty niin että kylmäkäsittelyä ei tarvita ja se itää 14-21 vrk:ssa.

Valkokukkainen**annos n. 0,1 g / 2,50 € til.no 3722**

Siemen on käsitelty niin että kylmäkäsitelyä ei tarvita ja se itää 14-21 vrk:ssa.

Tähkäkello

(Svavelklocka)

*Campanula thyrsoides***annos n. 0,1 g / 3,80 € til.no 3119**

1 g = n. 500 siementä.

Kv-(Mv). Korkeus 50 cm. Erikoinen, sylinterimäinen, kermankeltainen tuoksuva kukinto. Kukkii heinä-elokuussa.**Viljely:** Esikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö toukokuussa. Siemeniä ei peitetä, itää valossa.**Kellokärhkö**

(Helbladig klematis)

*Clematis integrifolia***annos n. 0,5 g / 3,80 € til.no 3056**

1 g = n. 100 siementä.

Mv. Kotoisin Euraasiasta. Tunnetuin perennoiva kärhölaji. Korkeus n. 45 cm. Nuokkuvat kukat kauniin siniset. Kukinta-aika kesäkuusta syyskuuhun.**Viljely:** Esikasvatus maalishuhtikuussa. Siemeniä ei peitetä. Itämisaika 15-20 °C:ssa 3-4 vrk. Jos itämistä ei tapahdu tänä aikana, siirrä kylvös -4/+4 asteeseen 2-4 viikoksi. Myös syyskylvö mahdollinen. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa ilmastossa, runsasravinteisessä ja kalkkipitoisessa maassa.**Kellopeippi**

(Drakmynta)

Physostegia virginiana

Hyönteiskasvi

1 g = n. 390 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Korkeus 60-80 cm. Kukat vaaleanpunaiset. Komea kukinta jatkuu pitkään heinä-syyskuussa, sillä pitkien kukintojen kukat avautuvat alhaalta ylöspäin. Perhos- ja mehiläiskasvi sekä hyvä leikkokukka.**Viljely:** Itää epäsäännöllisesti ja kauan. Kylvöstä ei saa päästää kuivumaan. Siementen kylmäkäsitely alle 5 asteessa (2-4 vk) kannattaa, jos itämistä ei tapahdu kuukaudessa. Pikkutaimet siirretään viileämpään. Lopullinen Istutus aurinkoiselle tai puolaurinkoiselle paikalle hyvään puutarhamultaan.**'Rosea'****annos n. 0,6 g / 3,80 € til.no 3098****Kevättruusuleinikki**

(Våradonis)

*Adonis vernalis***annos n. 0,5 g / 3,80 €****til.no 3382**

1 g = n. 100 siementä.

Mv. Kotoisin Keski- ja Etelä-Euroopasta, levinnyt Siperiaan asti. Korkeus n. 20 cm. Kukkii keltaisin kukin (Ø 5 cm) aikaisin keväällä huhti-toukokuussa. Lehdistö lakastuu elokuussa. Myrkyllinen.**Viljely:** Viihtyy auringossa, kuivassa, runsasravinteisessä ja kalkitussa hiekka- ja moreenimaassa. Kylvetään mieluiten syksyllä. Keväällä siemen kylmäkäsiteltävä. Itämisaika 1-3 kk. Siementaimien kasvu on aluksi hidasta, kukkii aikaisintaan 5-6 vuoden päästä kylvöstä. Ei pidä siirrosta, sillä juuristo voittuu helposti. Haastava erikoisuus.**Kevätvuohenjuuri**

(Gemsrot)

Doronicum orientale

Hyönteiskasvi

1 g = n. 1 200 siementä

Mv. Korkeus n. 40 cm. Kevään ensimmäisiä iloja, kukkii jo toukokuussa pirtein kukin. Kukissa on heleänkeltaiset laitakukat. Sopii kivikkoon ja perennaryhmiin. Soma leikkokukka kevätkimppuun. Aikainen kukinto houkuttelee monia hyönteisiä. Myrkyllinen.**Viljely:** Esikasvatus. Siemenet painetaan kevyesti kylvömultaan, itävät valossa. Kylvös pidetään tasakosteana. Itämisaika +20 °C:ssa n. 15-20 vrk. Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään. Istutetaan avomaalle puolivarjoisaan paikkaan hyvään kalkittuun multaan. Kukkii toisena vuonna kylvöstä.**'Magnificum'****annos n. 0,1 g / 2,70 €****til.no 3215****KILKAT**

(Murreva)

Cymbalaria

Somia mattomaisesti kasvavia lajeja kivikkoon, kivi-muureihin ja laattojen saumoihin. Korkeus 10-15 cm. Lehdet ovat pienet ja kiiltävät. Kukat muistuttavat perhosorkidean kukkaa.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, niukkasravinteisessä ja hiekkaisessa mullassa. Kasvualustan tulee olla läpäisevä, sillä laji ei siedä talvimärkyttää. Kylvetään suoraan kasvupaikalle.

Kivikkokilkka (Storblommig murreva)*Cymbalaria pallida*

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Siniliilat kukat ovat suuremmat kuin rauniokilkalla. Kukinta kesä-syyskuu.**'Albiflora'****annos n. 0,1 g / 2,70 € til.no 3391**

Valkokukkainen lajike.

Rauniokilkka (Murreva)*Cymbalaria muralis***annos n. 0,1 g / 2,50 € til.no 3357**

1 g = n. 4 600 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Italian vuoristosta ja Luoteis-Balkanilta. Viljelty kauan Keski- ja Etelä-Euroopassa. Meilläkin se on kovin suosittu. Kukat ovat vaalean sinipunaiset, kukan keskusta on keltainen. Kukinta kesä-syyskuu. Helppo kasvi. Suvun lajeista kestävin. Leviää myös siemenistä.**Kirjolupiini** (Regnbågslupin)*Lupinus × regalis*

Hyönteiskasvi

1 g = noin 45 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikan länsiosista. Tuotiin Eurooppaan 1600-luvun keskivaiheilla, Pohjoismaihin 1800-luvun puolivälissä. Kirjolupiinit ovat eri lupiinilajien värikkäitä risteymiä. Kukkii kesä-elokuussa. Kukkatarhaan, metsäpuutarhaan ja leikkokukaksi. Mehiläiskasvi. Yöperhosista metalliyökköset suosivat lupiinia.**Viljely:** Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, niukka- tai runsasravinteisessä ja syvämultaisessa maassa. Voi jäädä savimaassa lyhytikäiseksi. Kylvö varhain keväällä tai syksyllä. Kovakuorista siementä on hyvä liottaa pari tuntia ennen kylvöä. Itämisaika 15 °C:ssa 10–20 vrk. Kukintojen leikkaaminen heti kukinnan jälkeen rajoittaa leviämistä ja kasvattaa uusia kukintoja. Hernekasvina lupiini elää symbioosissa tyypeä sitovien bakteerien kanssa. Kun kasvista ottaa siemeniä, kannattaa juuriston lähellä olevaa multaa siirtää kylvöpaikkaan.**'Formula Mix'****annos n. 2 g / 2,50 € til.no 3259**

Korkeus n. 90 cm. Hieno sekoitus sinisiä, punaisia, keltaisia, valkoisia ja kaksivärisiä kukkia.

'The Pages'**annos n. 1,5 g / 2,70 €****til.no 3261**

Korkeus n. 100 cm. Upeita, hehkuvan karminpunaisia kukkia.

KÄENKUKAT (Gökblomster)*Lychnis***Harmaakäenkukka** (Purpurklätt)*Lychnis coronaria*

Kylvö varhain keväällä tai syksyllä

1 g = n. 1 500 siementä.

Mv. Lehdet hopeanharmaat. Kukkien Ø 2–3 cm. Ahkera kukkija. Erittäin hyvä mesikasvi sekä päivättä yöperhosille.**Viljely:** Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessä hiekka- tai moreenimaassa. Kylvö lämpimään maahan. Itää 1–3 viikossa. Ei tarvitse kylmäkäsitellyä. Myös syyskylvö mahdollinen. Ei siedä talvimärkyttää. Viihtyessään kylvättyy.**'Alba'****annos n. 0,2 g / 2,20 €****til.no 3522**

Korkeus n. 70 cm. Lehdet hopeanharmaat. Kukat puhtaanvalkoiset. Kuutamopuutarhaan.

Purppuranpunainen**annos n. 0,2 g / 2,20 €****til.no 3159**

Korkeus n. 75 cm. Lehdet hopeanharmaat, kukat purppuranpunaiset.

Hehkuvarakkaus (Eldklätt)*Lychnis × haageana*

1 g = n. 300 siementä.

Mv. Kv. Kiinasta kotoisin oleva risteymä, jolla on suu-remmat kukat ja matalampi kasvutapa kuin palavarakkaus-lajilla. Korkeus 20–40 cm. Suuret, sävyltään punaoranssit kukat. Kukkii kesäkuun lopulta elokuulle.**Viljely:** Jos kylvetään aikaisin saattaa kukkia jo samana kesänä. Siemenet peitetään ohuelti. Itää n. 2–3 viikossa +18 °C:ssa. Taimikasvatus viileässä ja istutus kasvupaikalle kesäkuussa. Viihtyy auringossa ravinteikkaassa, hiekansekaisessa ja läpäisevässä maassa.**'Mixed'****annos n. 0,3 g / 2,70 €****til.no 3090**

Palavarakkau (Brinnande kärlek, studentnejlika)*Lychnis chalcedonica*

Hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 2,20 €**til.no 3157**

1 g = n. 2 000 siementä.

Mv. Kotoisin Etelä-Venäjäältä. Viljely alkoi Saksassa jo v. 1561. Korkeus 70–120 cm, tukeva varsi. Kirkkaanpunaiset kukinnot. Myös vaaleanpuna- ja valkokukkaisia muotoja. Kukkii heinä-elokuussa. Tunnetaan myös nimellä "ylioppilasnejlika" (*studentnejlika*). Hyvä leikkokukka. Erittäin hyvä mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille!

Viljely: Viihtyy auringossa, humuspitoisessa, hiekansekaisessa savimultamaassa. Kylvä avomaalle touko-kesäkuussa. Itää alle kahdessa viikossa. Hyvä talvenkesto.

KÄRSÄMÖT

(Rölllika)

*Achillea***Kivikärsämö, nukkakärsämö** (Stenrölllika)*Achillea tomentosa*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 2 000 siementä.

Mv. Kotoisin Etelä-Euroopasta ja Länsi-Aasiasta. Korkeus n. 20 cm. Peittävä kasvutapa. Pehmeät, nukkaiset lehdet hienojakoiset. Tiiviit, kullankeltaiset kukat. Ihanteellinen kivikkopuutarhaan. Kestävä leikkokukka. Mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa, laihassa hieta- ja moreenimaassa. Kylvetään kasvupaikalleen maan lämmentyä. Itää 1–3 viikossa. Myös syyskylvö mahdollinen.

'Aurea'

annos n. 0,5 g / 4,20 €**til.no 3376****Koreakärsämö**

(Vitpytta)

Achillea ptarmica f. *multiplex*, kertomykeröiset

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,70 €**til.no 3089**

Mv. Korkeus n. 60 cm. Pearl-Ryhmän lajike, valkoiset, nappimaisen kerrannaiset tai puolikerrannaiset kukat. Kukkii runsaasti kesä-heinäkuussa. Kukkii jo ensimmäisenä vuonna. Sopii perennaryhmiin sekä niittykasviksi. Hyvä mehiläiskasvi.

Viljely: Siemenet painetaan multa ja peitetään kevyesti. Itää nopeasti. Kylvös pidetään tasaisen kos-

teana n. 20 asteen lämpötilassa. Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään. Lämpöä, runsasravinteinen maa ja aurinkoinen tai melko aurinkoinen paikka.

Kultakärsämö

(Praktrölllika)

Achillea filipendulina

1 g = n. 6 000 siementä.

Mv. Kotoisin Vähästä-Aasiasta ja Kaukasukselta. Viljely Englannissa jo vuonna 1803. Korkeus n. 70–120 cm. Tukeva varsi, harmahdavan vihreät lehdet. Keltaiset, ryydille tuoksuvat kukat. Kukkii heinä-elokuussa. Hyvä leikko- ja kuivakukka, sekä melko hyvä mesikasvi päivä- ja yöperhosille!

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa, keskirasviteisessa, kalkitusmaassa. Kylvä maahan syksyllä tai keväällä. Itämislämpötila +18–21 °C:ssa. Voidaan myös esikasvattaa. Voi kukkia jo ensimmäisenä vuonna.

Korjuu: Kukinto korjataan kuivattavaksi täysin auenneena.

'Parker's Variety'

annos n. 0,5 g / 2,50 €**til.no 3340****Punakärsämö**

(Röd rölllika)

Achillea millefolium, punakukkaiset

Hyönteiskasvi

1 g = n. 6 200 siementä.

Mv. Korkeus n. 60 cm. Kukat karminpunaiset. Kukkii kauan. Hyvä ryhmäkasvi sekä kuiva- ja leikkokukka. Voidaan käyttää lääkeyrttinä kuten villiä siiankärsämöä. Käytetään myös värjäyskasvina, saadaan keltaista väriä. Melko hyvä mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa, keskirasviteisessa, kalkkipitoisessa moreenimaassa. Kylvä maahan syksyllä tai keväällä. Itämislämpötila 18–21 °C. Voidaan esikasvattaa. Voi kukkia jo ensimmäisenä vuonna.

Korjuu: Kukinto korjataan kuivattavaksi täysin auenneena.

'Cassis'

annos n. 0,04 g / 2,50 €**til.no 3300****Siperiankärsämö**

(Kryprölllika)

Achillea sibirica

Hyönteiskasvi

1 g = n. 2 900 siementä

Mv. Korkeus n. 60 cm. Lehdistö koristeellinen. Ihanat, suuret, vaalean ruusunpunaiset kukat. Kukinta-aika

heinä-syyskuu. Sopii erityisen hyvin villiin puutarhaan. Kuiva- ja leikkokukaksi.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa, keskiravinteisessa, kalkkipitoisessa moreenimaassa. Kylvö avomaalle syksyllä tai keväällä. Itämislämpötila +18–21 °C. Voidaan esikasvattaa. Voi kukkia jo ensimmäisenä vuonna.

Korjuu: Kukinto korjataan kuivattavaksi täysin auneena.

'Love Parade'

annos n. 0,3 g / 3,80 €

til.no 3122

Lehtosalvia

(Stäppsalvia)

Salvia nemorosa

Hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 2,50 €

til.no 3006

1 g = n. 800 siementä.

Mv. Kasvaa niittykasvina Keski-Euroopassa ja Vähäsa-Aasiassa. Korkeus 40–60 cm. Tukevavartinen. Lehdet harmahtavat. Tähkämäinen kukinto voimakkaan sinivioletti. Kukki kesä-heinäkuussa. Kosketeltaessa voimakas tuoksu. Hyvä mesikasvi päivä- ja yöperhosille sekä mehiläisille.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa. Ei tarvitse kylmäkäsitelyä. Itää 1–3 viikossa +20 °C:ssa. Vaatimaton kasvupaikan suhteen. Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessa, runsasmultaisessa savi- tai moreenimaassa. Ei siedä talvimärkyttä. Syyskylvö mahdollinen.

Lehtosinilatva

(Blågull)

Polemonium caeruleum

Hyönteiskasvi

1 g = n. 600 siementä.

Mv. Helppohoitoinen, pitkään kukkiva vanha perenna. Pystykasvuinen, korkeus 50–100 cm. Sininen tai valkoinen kukinto tuoksuu ihanalta. Kukinta-aika kesä-heinäkuu. Mehiläiskasvi, kohtalainen perhoskasvi!

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, kosteutta pidättävässä maassa aurinkoisessa tai puolivarjoisessa paikassa. Kylvö keväällä tai syksyllä avomaalle. Itää hyvin 2–3 viikossa. Hyvä talvenkestävyys. Siementää myös itse.

Sinikukkainen

annos n. 1 g / 2,50 €

til.no 3343

Valkokukkainen

annos n. 1 g / 2,50 €

til.no 3183

MAKSARUOHOT

(Fetknopp)

Sedum

Isomaksaruoho

(Röd kärleksört, röd käringkål)

Sedum telephium

Hyönteiskasvi

1 g = n. 12 000 siementä

Mv. Korkeus n. 40 cm. Kestävä ja komea perenna, lehdet paksut ja sinivihreät. Kukki syksyn korvilla tummanpunaisin kukin. Sopii kivikkoryhmiin ja aurinkoiseen perennaryhmään. Kukat kestäviä kimpuissa.

Viljely: Esikasvatetaan. Siemenet painetaan kevyesti kylvömultaan, niitä ei peitetä. Itämislämpötila n. +20 °C. Itää hieman epätasaisesti. Siirretään tai metuttamisen jälkeen viileämpään ja koulitaan tarvittaessa ruukkuhien. Istutetaan hiekansekaiseen multaan hieman kuivaan ja kalkittuun kasvupaikkaan.

'Emperor's Waves'

annos n. 0,03 g / 4,60 €

til.no 3766

Kaukasianmaksaruoho

(Kaukasiskt fetblad)

Sedum spurium

Hyönteiskasvi

1 g = n. 8 000 siementä.

Mv. Kotoisin Kaukasukselta. Korkeus 5–15 cm. Tummanpunaiset kukat sarjamaisissa viuhkoissa. Kukki heinä-elokuussa. Hyvä maanpeittokasvi ja erinomainen mesikasvi perhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessa, runsasmultaisessa ja kalkitussa moreenimaassa. Esikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö toukokuussa. Itää 1–3 viikossa.

'Summer Glory'

annos n. 0,05 g / 2,50 €

til.no 3240

Neidonmaksaruoho

(Skuggfetknopp)

Sedum pulchellum

Hyönteiskasvi

annos n. 0,1 g / 2,70 €

til.no 3764

1 g = n. 8 000 siementä.

Mv. Maanmyötäinen kasvutapa, korkeus n. 10 cm. Kukinnot vaalean ruusunpunaisia. Erinomainen mesikasvi perhosille. Käytetty lääkekasvina.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa. Sietää kosteuttaakin. Esikasvatus huhtikuussa tai avomaa-

kylvö toukokuussa. Itää helposti +20 °C:ssa. Kylvöstä ei saa päästää kuivumaan.

MALVAT

(Malva)

Malva

Myiskimalva

(Myiskimalva)

Malva moschata

Hyönteiskasvi

1 g = n. 450 siementä.

Mv. Kotoisin Euroopasta ja Pohjois-Afrikasta. Suloinen perinnekasvi. Kukkii kesäkuusta syyskuuhun.

Viljely: Vaatimaton kasvupaikan suhteen. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessä maassa. Siementen kylmäkäsitely 2-4 viikkoa. Kylvö suoraan avomaalle varhain keväällä tai loppukesällä. Syyskylvö mahdollinen. Itää epätasaisesti usein useamman kuukauden aikana. Hyvä talvenkestävyys. Kylväytyy helposti viihtyessään.

Käyttö: Kukat salaattiin ja teehe. Lehtiä voi syödä höyrytettyinä. Mesi- ja ravintokasvi perhosille.

'Alba'

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 3163

Korkeus n. 60 cm. Kukat puhtaanvalkoiset.

'Rosea'

annos n. 1 g / 2,50 €

til.no 3160

Korkeus n. 60 cm. Kukat ruusunpunaiset.

Ruusumalva

(Rosenmalva)

Malva alcea

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,50 €

til.no 3161

1 g = 100-150 siementä.

Mv. Keski-Euroopasta kotoisin oleva vanhanajan perenna. Korkeus 80-100 cm. Pensasmäinen, lehdet harmahtavan vihreät. Kukkinnossa useita ruusunpunaisia kukkia, joita aukeaa heinäkuusta elokuun loppupuolelle. Muistuttaa yleisempää myskimalvaa, mutta on korkeampi.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessä, kalkkipitoisessa moreenimaassa. Esikasvatus huhtikuussa (kylmäkäsitely 2-4 viikkoa). Syyskylvö mahdollinen. Kylväytyy helposti! Viehättävä esim. seinustalla.

Käyttö: Kukkia käytetään teehe. Lääkekasvina tunnettu jo 5 000 vuotta. Mesi- ja ravintokasvi perhosille.

Mirrinminttu

(Katnepeta)

Nepeta × faassenii

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,50 €

til.no 3131

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Korkeus 30-60 cm. Soma siniharmaa lehdistö. Sininen mintuntuoksuinen kukinto. Pitkä kukinta kesä-elokuussa. Hyvä perhos- ja mehiläiskasvi! Sopii kukkamaan reunakasviksi.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, keskisravinteisessä, kalkitusmaassa. Kylvö touko-kesäkuussa suoraan avomaalle. Itää +20 °C:ssa 14-20 vrk:ssa. Syyskylvö mahdollinen. Kukkinnot leikataan pois vasta talven jälkeen keväällä.

Mooseksenpalavapensas

(Diptam, Moses brinnande buske)

Dictamnus albus

1 g = n. 70 siementä.

Mv. Kotoisin Etelä-Euroopasta. Kukkii kesä-heinäkuussa. Erittäin tuoksuva, eteeristä öljyä, jonka voi saada tulitikulla palamaan kuumana päivänä. Kasvuston koskettelu auringossa voi aiheuttaa iholle rakkuloita! Myrkyllinen!

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessä kalkitusmaassa. Kylvö joko syksyllä maahan tai maaliskuussa sisälle vähintään 6 viikon kylmäkäsitelyn jälkeen. Itää hitaasti ja epätasaisesti. Kukkii muutaman vuoden ikäisenä. Pitkäikäinen, ei pidä siirrosta. Hyvä talvenkesto. Koristeelliset siemenkodat sopivat kuivakukaksi.

'Albiflorus'

annos n. 0,5 g / 2,50 €

til.no 3374

Korkeus n. 80 cm. Kukinto puhtaanvalkoinen.

'Fraxinella'

annos n. 0,5 g / 2,50 €

til.no 3358

Korkeus n. 80 cm. Kukinto vaalean ruusunpunainen.

Morsiusharso

(Brudslöja)

Gypsophila paniculata

1 g = n. 1 200 siementä.

Mv. Keski-Aasian, Keski- ja Itä-Euroopan arojen kasvi. Korkeus n. 100 cm. Runsaakukkainen kukinto valkoinen ja harsomainen. Kukka puolikerrannainen tai kerrannainen. Kukkii heinä-elokuussa. Gypsophila tarkoittaa kreikkaksi kalkkia ja ystävää.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa,

keski- tai runsasravinteisessa, kalkkipitoisessa moreenimaassa. Avomaakylvö touko-kesäkuussa. Itää +15 °C:ssa 14–20 vrk:ssa. Ei siedä seisovaa märkyttä. Ei pidä siirrosta, syvä paalujuuri.

Käyttö: Kaunis leikkokukka, kimppujen keventäjä ja kuivakukka. Kuivaus ripustettuna tai maljakossa.

'Snow Flake'

annos n. 0,5 g / 2,20 €

til.no 3359

NEILIKAT

(Nejljika)

Dianthus

Harjaneilikka

(Borstnejljika)

Dianthus barbatus

Hyönteiskasvi

1 g = n. 900 siementä.

Kv. Kylväytymisensä vuoksi usein monivuotinen. Kotoisin Etelä- ja Keski-Euroopasta. Yleinen jo keskiajan puutarhoissa. Pohjolaan se tuli 1700-luvun alussa. Kukat usein kaksi- tai moniväriset, väri vaihtelee valkoisesta tummanpunaiseen. Tuoksuvat kukinnot avautuvat heinä-elokuussa.

Viljely ja käyttö: Kylvö alkukesällä laatikkoon. Peitetään ohuelti. Itämisaika +15 °C:ssa 7–14 vrk. Istutus koulumisen jälkeen elokuussa kasvupaikalle. Viihtyy auringossa, kevyessä ja kalkitussa multamaassa. Kukinta seuraavana kesänä. Myös syyskylvö mahdollinen. Talvisuojaus suotavaa. Jänisten suosikki. Perinnepuutarhaan ja leikkokukaksi. Arvokas mesikasvi päivä- ja yöperhosille. Neilikkayökkösen ravintokasvi.

'Auricula-eyed Mix'

annos n. 600 siementä / 2,20 €

til.no 3405

Korkeus n. 45 cm. Vastustamattoman heleät, punaisen eri sävyiset ja valkoiset kukat, joiden keskusta värikäs.

'Super Duplex'

Uutuus

annos n. 0,5 g / 2,50 €

til.no 3407

Korkeus n. 60 cm. Upea sekoitus verenpunaisista ja punaisen kirjavista kerroituista kukista.

Munkkineilikka

(Chartreusenejljika, brödranejljika)

Dianthus carthusianorum

Hyönteiskasvi

annos n. 0,3 g / 2,70 €

til.no 3411

1 g = 700–800 siementä.

Mv. Kotoisin Etelä- ja Keski-Euroopasta. Gotlannissa ja Öölannissa paikoin villiintynyt. Korkeus n. 40 cm. Mätästävä kasvutapa, kapeat lehdet. Kukinnoissa on useimmiten 5–10 purppuranpunaista kukkaa, joista vain pari on kerrallaan auki. Kukinta-aika heinä-elokuu. Kukat ja lehdet tuoksuvat. Arvokas mesikasvi päivä- ja yöperhosille. Kaunis perenna.

Viljely: Viihtyy auringossa, kevyessä ja kalkitussa moreenimaassa (pH 6,2–7,2). Taimikasvatus alkukesällä tai avomaakylvö maan lämmitettyä. Siemen peitetään ohuelti. Itää helposti alle kahdessa viikossa +20 °C:ssa. Viihtyessään kylväytyy.

Sulkaneilikka

(Fjädernejljika)

Dianthus plumarius

Hyönteiskasvi

'Roseus'

annos n. 0,2 g / 3,20 €

til.no 3470

1 g = 800–1 000 siementä.

Mv. Oli ennen sotia suosittu. Peittokasvi, muodostaa tiheän ja tuuhean maton. Korkeus 20–40 cm. Kukkii heinä-elokuussa runsain ripsureunaisin vaaleanpunaisin yksinkertaisin/puolikerrannaisin kukin. Houkuttelee päivä- ja yöperhosia!

Viljely: Kylvö alkukesällä laatikkoon. Itää +15 °C:ssa 7–14 vrk:ssa. Siemenet peitetään ohuelti. Koulumisen jälkeen istutus elokuussa kasvupaikalle. Kukinta seuraavana kesänä. Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, keskiravinteisessa ja kalkkipitoisessa maassa. Myös syyskylvö mahdollinen.

Niittykullero

(Bullerblomster, smörbollar)

Trollius europaeus

Annos n. 0,2 g / 2,70 €

til.no 3074

Mv. Kosteilla niityillä ja lehdossa viihtyvä leinikkikasvi. Kauniin keltaiset kukat touko-heinäkuussa. Hyvä leikkokukka.

Viljely: Ei pidä paahteesta. Siemen tarvitsee kylmäsäilytystä. Itää epätasaisesti noin 30 päivän kuluttua kylvöstä, osa siemenistä saattaa itää vasta vuodenkin päästä.

ORVOKIT

(Viol)

*Viola***Keto-orvokki**

(Styvmorsviol)

Viola tricolor

Luomusiemen

annos n. 0,3 g / 2,50 €**til.no 3427**

1 g = n. 800 siementä.

Yv. tai kv. Yleinen Etelä-Suomessa kuivilla rinteillä ja kallioilla. Pohjoisessa tavataan satunnaisesti. Hyvin monimuotoinen, 10–20 cm:n koruinen kasvi. Yleensä kolmiväriset kukat. Runsain kukinta-aika ajoittuu loppukevääseen ja alkukesään, mutta jatkuu aina pakasiin asti.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa paikassa. Kevät- tai syyskylvö suoraan avomaalle. Keväällä siemeniä voi pitää pari päivää pakastimessa itävyyden parantamiseksi. Itää hitaasti. Viihtyessään kylväytyy itse.

Käyttö: On käytetty rohtokasvina. Kukissa vaniljainen maku ja niillä voi koristella ruokia.

Perhosorvokki

(Fjärilsviol)

Viola sororia

1 g = n. 650 siementä

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikan itäosista. Muodostaa nopeasti mattomaisia, 15 cm:n korkuisia kasvustoja. Kukkii alkukesästä. Viehättävä laji puolivarjoisille ja varjoisille paikoille puiden ja pensaiden alle.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa. Siemenet on kylmäsäilytettävä. Voi kylvää myös syksyllä. Viihtyy aurinkoisessa tai puolivarjossa, vettä läpäisevässä, kalkkipitoisessa ja multavassa maassa. Ei siedä talvimärkyyttä, paahdetta eikä tiivistä maata.

'Rubra'

Uutuus

annos n. 0,2 g / 3,80 €**til.no 3401**

Perhosmaisiet kukat purppuranpunaiset.

Tarhasarviorvokki

(Bukettviol)

Viola Cornuta-Ryhmä

1 g = n. 1 500 siementä.

Mv. Alkumuoto kotoisin Pyreneiltä. Englannissa viljely aloitettiin jo v. 1776, ja siellä on aikojen kuluessa tehty paljon jalostustyötä. Pienikukkainen koristekasvi on puutarhan ahkerimpia kukkijoita.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa tai puolivarjossa, ravinteikkaassa, multavassa puutarhamaassa. Esikasva-

tus maaliskuuhuhtikuussa tai kylvö kesä-heinäkuussa ulos. Itää 14–20 vrk:ssa +18–20 °C:ssa. Kukkii koko kesän, kunhan kuihtuneet kukat muistaa nyppiä pois. Talvehtii parhaiten hiekkansekkaisessa maassa. Versot kannattaa lyhentää syyspuolella.

Käyttö: Sopii kukkaryhmiin, kivikkopuutarhaan, ampeliin ja ruokkuun. Kukkia voi syödä.

'Bowles Black'

Uutuus

Annos n. 0,1g / 2,70 €**til.no 3454**

Korkeus n. 15 cm. Samettiset kukat tummanvioletit, lähes mustat. Kirkkaan keltainen silmä korostaa kukan tummaa väriä. Soveltuu hyvin ryhmä- ja ruokkuistutuksiin.

'King Henry'

Uutuus

annos n. 0,2 g / 2,70 €**til.no 3264**

Korkeus n. 10 cm. Kukkii runsaasti violetin- sinisin kukin, joilla on keltainen keskusta

'Peach Duet'

Uutuus

Annos n. 35 siem / 3,20 €**til.no 3015**

Korkeus n.12 cm. Varhain ja runsaasti kukkiva, kompak-tikasvuinen lajike. Suloisten kukkien alimmat terälehdet väriiltään vaalean oranssit ja valkoiset ja ylimmät terälehdet violetit.

'Sorbet Orange Jump' F1**annos n. 35 siementä / 4,20 €****til.no 3036**

Korkeus 15–20 cm. Pienikukkainen puutarhan ahkera kukkija. Kaunis väriyhdistelmä violeteista ja oransseista kukista. Kestää hellettä.

Tuoksuorvokki

(Luktviol)

Viola odorata

1 g = n. 250 siementä.

Mv. Kotoisin Länsi-Euroopasta. Korkeus n. 20 cm. Muodostaa mattomaisia kasvustoja. Lehdet sydämenmuotoiset. Tumman liljansiniset, tuoksuvat kukat. Kukkii touko-kesäkuussa. Lämpimänä syksynä toinen kukinta pakkasiin asti!

Viljely: Viihtyy puolivarjossa vettä läpäisevässä puutarhamaassa. Ei siedä talvimärkyyttä. Taimikasvatus maaliskuuhuhtikuussa (vaatii kylmäkäsitellyn) tai kylvö avomaalle syksyllä. Siemenet peitetään ohuelti. Taimiväli 10–15 cm. Itää hyvin hitaasti, ulos kylvettynä voi kestää 1–2 v. Voidaan jakaa keväällä.

Käyttö: Kukut sopivat kakkujen ja salaattien koris-

teluun, tuokusekoituksiin, kukkakimppuihin, napinläpikukaksi yms. Ennen käytetty rohtona ihottumiin ja sisäisesti teenä hinkuuskään ja kurkkuvaivoihin. Sisältää salisyylihappoa ja saponiinia.

'Königin Charlotte'

annos n. 0,3 g / 2,50 €

til.no 3394

PIIKKIPUTKET

(Martorn)

Eryngium

Kukkaryhmiin sekä kuiva- ja leikkokukaksi.

Alppiikkiputki

(Alpmartorn)

Eryngium alpinum

annos n. 0,5 g / 2,20 €

til.no 3075

Mv. Korkeus 60–80 cm. Koristearvo on sinertävissä, liuskaisissa suojuslehdissä, jotka reunustavat käymäistä sarjakukintoa. Sopii kukkaryhmiin ja kuivakukiksi. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy kalkitussa, läpäisevässä hiekkamullassa. Syvä juuristo vaatii syvän kasvualustan. Taimiväli 30–40 cm. Tarvitsee paljon valoa runsaaseen kukintaan, mutta sinnittelee varjoisammassakin. Syyskylvö tai kylvö varhain keväällä.

Sinipiikkiputki

(Rysk martorn)

Eryngium planum

Hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 3083

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Luonnonvaraisena Etelä- ja Keski-Euroopassa. Korkeus n. 100 cm. Siniharmaa lehdistö sähkönsinisellä vivahteella. Kukkii elo-syyskuussa sinisin, veikeän piikkimäisin kukin, joita on paljon haaroittuvassa varressa. Hyvä perhos- ja hyönteiskasvi. Myrkyllinen.

Viljely: Tarvitsee aurinkoisen kasvupaikan, muttei ole kovin tarkka maalajin suhteen. Kasvualustan tulee olla vähintään 30 cm syvä, sillä kasvulla on pitkä juuristo. Syyskylvö. Kevätkylvöt itävät n. 20 °C:ssa epätasaisesti (5–90 vrk).

Pohjanrantakukka

(Fackelblomster)

Lythrum salicaria

Hyönteiskasvi

1 g = n. 19000 siementä

Mv. Korkeus 80–100 cm. Rantakukat kasvavat luonnossa jokien, järvien ja merien rannoilla Varsi on pystukasvuinen, lehdet pienet ja keihäsmäiset. Kukinto on tähkämäinen ja kasvaa pitkän varren päähän. Kukkii heinäkuusta syyskuulle ja houkuttelee pölyttäjiä.

Viljely: Kylvö loppukevästä tai alkukesästä. Jos itämistä ei tapahdu, 2–4 viikon kylmäkäsittely edesauttaa itämistä. Viihtyy kostealla ja tuoreella, ravinteikkaalla, aurinkoisella tai puolivarjoisella kasvupaikalla. Sietää sekä märkyttä, että kuivuutta.

'Happy Lights'

Annos n. 0,1 g / 4,60 €

til.no 3020

Väriekoitus sinivioletista punaiseen, karmiininpunaiseen, vaaleanpunaiseen ja valkoiseen.

Pikarikarstaohdake

(Vävarkarda)

Dipsacus sativus

Hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 2,50 €

til.no 3784

1 g = n. 750 siementä.

Kv. Kotoisin Välimeren alueelta. Korkeus 1,5–2 m. Vankka, piikkinen varsi. Piikkisiä mykeröitä on käytetty villan karstaamiseen. Nukka tarttuu helposti joustaviin ja koukkupäisiin piikkeihin. Mykeröjen vaaleansiniset kukat avautuvat vähitellen.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, runsasmultaisessa maassa. Siemen vaatii itääkseen kylmäkäsittelyn. Mielellään syyskylvö. Siemen peitetään ohuelti. Ensimmäisenä vuonna kasvattaa lehtiruusukkeen, toisena vuonna kukkii.

Käyttö: Kuivattuja mykeröitä käytetään karstaamiseen ja kuivakukka-asetelmiin. Hyvä mesikasvi. Houkuttelee päiväperhosia, mehiläisiä ja muita hyönteisiä.

Polkuhaarikko

(Sylnarv)

Sagina subulata

1 g = n. 55 000 siementä.

Mv. Matala (n. 5 cm), sammalmainen maanpeittokasvi, joka on ollut suosittu 1940-luvulla. Valkoiset kukat pienen pieniä. Sopii pengerryksille, saumakasviksi laattakäytävälle sekä haudalle.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka, hiekansekainen multa. Kylvetään aikaisin keväällä. Itää 10–21 vrk:ssa. Kestää kuivuutta.

'Puzta'

annos n. 0,1 g / 2,70 €

til.no 3344

Preeria-aurionkukka (Präriesolros)*Helianthus × laetiflorus*

Hyönteiskasvi

annos n. 15 siementä / 2,70 € til.no 3044

Mv. Kotoisin Yhdysvalloista. Syntynyt sattumalta luonnossa. Vanhemmat *H. pauciflorus* ja *H. tuberosus*. Korkeus 150–180 cm. Tummanvihreät lehdet ja keltaiset, maa-artistokan kukkaa muistuttavat kukat, joiden Ø 10–12 cm ja keskusta ruskea. Terve.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa. Itää 1–2 viikossa. Viihtyy auringossa, vettä läpäisevässä, kalkitussa ja runsasravinteisessa mullassa, pH 6,5–7,5. Kestää kuumuutta ja sadetta. Hyvä talvenkestävyys.

Käyttö: Hyvä perenna isoille aloille. Kestävä ja kaunis leikkokukka. Hyvä mesikasvi perhosille ja kimalaisille.

Puistolemmikki (Skogsförgätmigej)*Myosotis sylvatica*

1 g = n. 1 600 siementä.

Kv-(Mv). Korkeus n. 20 cm. Lehdet suikeat ja hienokarvaiset. Suloinen, sininen kukinto touko-kesäkuussa. Sai nimensä jo 1500-luvulla: *Myosotis* tarkoittaa hiiren korvaa. Lemmikistä on tullut muistojen ja toisen ihmisen muistamisen vertauskuva, josta nimet *förgätmigej*, *forget-me-not*, *Vergissmeinnicht* ja ”älä unohda minua”! 1800-luvulla lemmikki oli suosituin kukka-aihe kiiltokuvissa, pöytäliinoissa, astioissa ja runoissa.

Viljely: Viihtyy parhaiten puolivarjossa, runsasruokuisessa, kalkitussa, tuoreena pysyvässä maassa. Esikasvatus huhti-toukokuussa tai kylvö avomaalle touko-kesäkuussa. Siemenet peitetään vain ohuelti, tarvitsevat valoa itääkseen. Itää +18 °C:ssa 14–20 vrk:ssa. Kukki toisena vuonna. Kylväytyy myöhemmin itse.

Käyttö: Antaa kauniin taustan kevään sipulikasveille. Kukilla voi koristella kakkuja ja salaatteja. Ihastuttava kukkakimpuissa.

‘Victoria Indigo-blue’

Uutuus

Annos n. 0,2 g / 2,70 € til.no 3191**Punakellukka** (Praktnejlikrot)*Geum chiloense*

1 g = n. 400 siementä.

Mv. Korkeus n. 60 cm. Lehdet tummanvihreät. Suuret, kerrannaiset ja kirkkaanpunaiset kukat, jotka muistuttavat unikkaa. Kukinta heinäkuusta syyskuuhun.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa. Siemen peitetään ohuelti. Itää +20 °C:ssa 3 viikossa. Viihtyy auringossa tai lievässä varjossa tavallisessa, hiekkapitoisessa maassa, savimaassakin. Kukki jo ensimmäisenä vuonna. Sopii perennaryhmiin, reunuskasviksi ja leikkokukaksi.

‘Blazing Sunset’**annos n. 0,2 g / 3,80 €****til.no 3676****Punakonnaryrtti** (Röd sköldpaddsort)*Chelone lyonii*

1 g = 330 siementä

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Korkeus n. 40 cm. Kompaktikasvuinen, tummanvihreä laaja lehdistö ja vaaleanpunaiset kukat tiiviissä tähkämaisissä kukinnoissa. Kukki heinäkuusta syyskuulle.

Viljely: Viihtyy puolivarjoissa tai aurinkoisessa kasvupaikassa, tuoreessa, runsasruokuisessa ja ravinteikkaassa kasvualustassa. Kylvö syksyllä tai keväällä, keväällä 2–4 viikon kylmäkäsitelly voi parantaa itävyyttä.

‘Pink Temptation’

Uutuus

annos n. 0,1 g / 3,80 €**til.no 3232****Purppurapunalatva** (Rosenflockel)*Eupatorium purpureum*

Hyönteiskasvi

annos n. 0,1 g / 3,20 €**til.no 3345**

1 g = 500–1 500 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Afrikasta. Roteva kasvutapa, korkeus 150–240 cm. Kukinnot tumman purppuranpunaiset ja miedosti vaniljantuokuiset. Kukinta-aika elo-syyskuu. Erityisesti päiväperhosten suosiossa, viiden tähden perhoskasvi!

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, ravinteikkaassa ja kosteutta pidättävässä maassa. Kevät- tai syyskylvö. Keväällä kylvettäessä siemenet kylmäkäsiteltävä. Itää 2–4 viikossa.

Pohjanruusujuuri (Rosenrot)*Rhodiola rosea***annos n. 0,1 g / 3,80 €****til.no 3081**

1 g = 10 000 siementä.

Mv. Mehikasveihin kuuluvaa kasvia tavataan meillä myös luonnossa harvinaisena. Korkeus n. 30 cm. Sini-

harmaat, nahkeat lehdet ja keltaiset mykerökukinnot. Hede- ja emikasvit ovat eri yksilöissä. Juurakko tuoksuu ruusuiselta.

Viljely: Esikasvatetaan. Kylvölämpötila n. 22 °C, käytetään kevyttä kylvömultaa. Siemeniä ei peitetä. Itäminen voi kestää 1–3 kk ja on epätasaista. Taimetumisen jälkeen siirretään viileämpään. Istutetaan hiekansekaiseen multaun valoisaan kasvupaikkaan. Taimiväli n. 30 cm.

Käyttö: Kivikkoryhmiin ja aurinkoiseen perennaryhmään. Lääkekasvi, piristävä ja yleiskuntoa kohottava. Piristävä uute saadaan uuttamalla juurta etanoliin (1:5). Maanpäällisiä kasvinsosia voi käyttää kohtuudella teehen ja tuoreena salaattiin.

Ruusunätkelmä

(Rosenvial)

Lathyrus latifolius

Hyönteiskasvi

1 g = n. 18 siementä.

Mv. Laji on kotoisin Etelä- ja Kaakkois-Euroopasta kuumilta ja usein kivikkosilta rinteiltä. Vanhanajan koristeköynnös, korkeus 2–3 m. Voi kasvaa myös maata pitkin aurinkoisessa paikassa. Kukat muistuttavat tuoksuhernettä. Annos on sekoitus ruusunpunaisista, valkoisista ja lilanpunertavista kukista. Kukinta-aika heinä–syyskuu. Melko hyvä mesikasvi ja tärkeä ravintokasvi perhosille. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessä, runsasmultaisessa maassa. Esikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö, kun maa on vähintään +13 °C. Hyötyy kylmäkäsitelystä. Siemeniä on hyvä liottaa pari tuntia ennen kylvöä. Itämissaika 3–4 vk. Ei pidä siirrosta. Voidaan lisätä vain siemenistä.

'Mixed'

annos n. 1 g / 2,50 €

til.no 3004

Annos sekoitus ruusunpunaisista, valkoisista ja lilanpunertavista kukista.

Sinipallo-ohdake

(Blå bolltistel)

Echinops bannaticus

Hyönteiskasvi

1 g = n. 60 siementä.

Mv. Kotoisin Balkanin niemimaalta. Viljelty meillä 1940-luvulta lähtien. Korkeus 100–150 cm. Sileät lehdet päältä harmahtavan vihreät, alapuolelta harmaat ja nukkaiset. Lehden reunojen piikit 2–4 mm:n

pituiset. Pallomainen, metallinsininen kukinto suuri, Ø n. 3–5 cm. Kukinta-aika heinä–elokuussa.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessä, kalkitus ja läpäisevässä moreeniimaassa. Avomaakylvö keväällä tai syyskylvö.

Käyttö: Komea perennanpenkin kaunistus. Käytetään leikko- ja kuivakukkana. Hyvä mesikasvi sekä päivättä yöperhosille. Erityisesti ison hopeatäplän suosiossa. Myös kimalaisten mieleen.

'Blue Glow'

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 3297

Sinipellava

(Berglin)

Linum perenne

annos n. 5 g / 2,50 €

til.no 3577

1 g = n. 700 siementä.

Mv. mutta lyhytikäinen. Muutaman vuoden kuluttua kasvusto taantuu. Korkeus 40–50 cm. Taivaansiniset kukat kesä–heinäkuussa.

Viljely: Viihtyy vain kuivahkossa, lämpimässä ja aurinkoisessa kasvupaikassa ravinteikkaassa, mutta kevyessä mullassa. Esikasvatus maaliskuussa tai kylvö suoraan kasvupaikalle toukokuussa. Syksyllä kasvusto leikataan lyhyeksi. Siemenkodat voi kuivata kuivakukiksi.

SORMUSTINKUKAT

(Digitalis)

Digitalis

Hyönteiskasvi

Näyttävät kukinnot. Kimalaisten suosimia. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasravinteisessä, syvämultaisessa maassa. Kylvö alkukesällä, jotta lehtiruusukkeet ehtivät isoiksi ja talvehtivat. Siementä ei peitetä. Itää valossa, 18 °C:ssa 14–20 vrk:ssa. Myös syyskylvö mahdollinen. Kasvia käsiteltäessä on syytä käyttää käsineitä.

Kellosormustinkukka

Digitalis purpurea 'Gloxiniiflora'

'Mixed'

Uutuus

annos n. 0,5g / 2,50€

til.no 3205

Korkeus n. 120 cm. Sekoitus valkoisen ja punaisen pastellisista sävyistä. Kukkavarressa tiiviisti ja runsaasti kellomaisia kukkia.

Rohtosormustinkukka (Fingerborgsblomma)*Digitalis purpurea*

1 g = n. 10 000 siementä.

Kv. Vanha Englannista ja Etelä-Euroopasta kotoisin oleva koristekasvi. Kuuluu englantilaisen *cottage garden* -mökkipuutarhan kasveihin. Kukat toispuoleisessa, pitkässä tertussa. Kukinta-aika kesä-elokuu. Kylväytyy. Myrkyllinen.

'Excelsior Hybrids'**annos n. 0,1 g / 2,50 €****til.no 3158**

Korkeus 120–200 cm. Kellomaiset kukat vaalean ja tumman ruusunpunaisia sekä valkoisia.

Villasormustinkukka

(Grekisk fingerborgsblomma)

Digitalis lanata

1 g = 1 000–2 000 siementä

Mv. Korkeus 50–80 cm. Jännittävä kukinto, kukat ruskehtavat. Myrkyllinen.

'Cafe Creme'**annos n. 0,2 g / 2,70 €****til.no 3725****SUOPAYRTIT**

(Såpnejlika)

*Saponaria***Kivikkosuopayrtti**

(Liten såpnejlika)

Saponaria ocymoides

Hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 2,50 €**til.no 3227**

1 g = noin 500 siementä.

Mv. Mainio peittokasvi. Korkeus 15–20 cm. Vaalean purppuranpunaiset kukat kesä-heinäkuussa. Hyvä mesikasvi perhosille.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa, kuivassa tai tuoreessa, keskiravinteisessa ja vettä läpäisevässä kalkitussa maassa. Syyskylvö tai kylvö keväällä ruokkuun tai maahan tai 4 viikon kylmäkäsittelyn jälkeen. Itää hyvin.

Rohtosuopayrtti

(Såpnejlika)

Saponaria officinalis

Hyönteiskasvi

1 g = 500–600 siementä.

Mv. Vanha ja kestävä koriste-, lääke- ja hyötykasvi. Korkeus 50–70 cm. Lehdet suikeat, kolmuisuoniset, vastakkaiset ja kaljut. Kerrannaiset tai yksinkertaiset

kukat ovat valkoiset tai vaaleanpunaiset. Ihastuttava tuoksukasvi.

Viljely: Kasvaa melkein missä tahansa, mutta viihtyy parhaiten auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa syvämultaisessa maassa. Kylvö keväällä (kylmäkäsittely 2–4 vk), loppukesällä tai syksyllä. Leviää suiker-televan juurakkonsa avulla. Helppo lisätä jakamalla.

Käyttö: Juuresta tehdyllä vaahdolla voi pestä vanhoja arvokkaita tekstiilejä. Suopayrtistä valmistettiin kaupallisesti shampooa vielä 1930-luvulla. Kasvia ei pidä käyttää lääkinnällisiin tarkoituksiin omin päin. Juuri on myrkyllinen. Erittäin hyvä mesikasvi päivä- ja yöperhosille. Etenkin kiitäjät ja yökköset suosivat lajia.

Yksinkertainen**annos n. 0,5 g / 2,50 €****til.no 3389**

Yksinkertaiset kukat valkoiset tai hennon vaaleanpunaiset.

Syyshohdekukka

(Trädgårdssolbrud)

Helenium Autumnale-Ryhmä

Hyönteiskasvi

1 g = n. 5 000 siementä.

Mv. Keski-Euroopassa suosittu. Korkeus n. 120 cm. Kukintojen laitakukkien värisävyt ihastuttavan lämpimiä keltaisen, punaisen ja oranssinruskean vivahteita. Kukkii elo-syyskuussa. Kestävä leikkokukka. Hyvä mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, multavassa ja ravinteikkaassa maassa. Kylvö huhtikuussa 4 viikon kylmäkäsittelyn jälkeen tai syksyllä. Itämisaika 3–4 vk. Säily kauniina ja kukkivana, kun kasvuston jakaa n. joka 3. vuosi.

'Autumnale Mix'**annos n. 0,2 g / 2,20 €****til.no 3007****Syyssädekukka**

(Kokardblomster)

Gaillardia aristata

Hyönteiskasvi

1 g = n. 250 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikan länsiosista. Korkeus n. 40 cm. Suurissa kukissa oranssia ja tiilenpunaista sekä keltaiset reunat. Kukkii heinäkuusta pakkasiin. Hyvä mesikasvi perhosille ja mehiläisille.

Viljely: Esikasvatus helmi-maaliskuussa, jotta kukkii heinä-syyskuussa. Siementen 3–4 viikon kylmäkäsittely nopeuttaa itämistä. Taimettu 2–3 viikossa. Viihtyy lämpimässä ja aurinkoisessa kasvupaikassa,

ojitetussa, hiekansekaisessa mullassa. Kestää koh-
talaisesti kuivuutta.

'Arizona Sun'

annos n. 0,1 / 2,50 €

til.no 3426

Tarhaillakko

(Trädgårdsnattviol)

Hesperis matronalis

Hyönteiskasvi

annos n. 2 g / 2,50 €

til.no 3314

1 g = n. 500 siementä.

Kv. Kotoisin Etelä-Euroopasta sekä Pohjois- ja Län-
si-Aasiasta. Kasvatettu puutarhoissa 1600-luvulta
lähtien. Korkeus 50–100 cm. Suloiselle tuoksuvat kukat
vaaleanpunertavat, liilat tai valkoiset. Kukinta kesä-
heinäkuussa. Hyvä mesikasvi yöperhosille, erityisesti
kiitäjille ja yökkösille.

Viljely: Aurinkoinen tai puolivarjoinen kasvupaikka,
kalkittu maa. Kylvö suoraan avomaalle keväällä, kun
yölämpötila on yli 5 °C. Itämisaika 20 °C:ssa 7–10 vrk.
Siemenet peitetään ohuelti, tarvitsevat valoa itääk-
seen. Myös syyskylvö mahdollinen. Helppohoitoinen.
Erinomainen talvenkestävyys. Kylväytyy. Sopii villiin
ja luonnonmukaiseen puutarhaan.

Tarhalaukkaneilikka

(Trädgårdstriff)

Armeria Maritima-Ryhmä

Hyönteiskasvi

1 g = n. 1 100 siementä.

Mv. Korkeus n. 15 cm. Muodostaa tiheitä mattoja.
Lehdet tummanvihreät. Muistuttaa hieman ruohosi-
pulia. Ruusunpunaiset kukat loppukevästä syksyyn.
Hyvä mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille. Rau-
hoitetun laukkaneilikkain ravintokasvi.

Viljely: Kuivien paikkojen kasvi. Viihtyy auringossa.
Kylvetään keväällä lämpimään ja kosteaan maahan.
Kasvualustan tulee olla vettä läpäisevää. Itää 1–3 vii-
kossa. Myös syyskylvö mahdollinen.

'Splendens'

annos n. 0,5 g / 4,20 €

til.no 3380

Tarharistikki

(Aubrieta)

Aubrieta × cultorum

Hyönteiskasvi

1g = n. 1 000 siementä.

Mv. Kasvutapa mätästävä. Korkeus n. 10 cm. Suu-
rikukkainen, voimakkaan karminpunainen ristikki.
Kukkii alkukesällä. Hyvä mehiläiskasvi. Sopii kivik-

koon, muureihin ja reunuskasviksi. *Royal Horticultural
Societyn* palkitsema lajike.

Viljely: Esikasvatetaan. Siemenet kylvetään kevyesti
pinaen kylvömultaan, jätetään melko pintaan. Idä-
tyslämpötila n. 20 °C. Itää hieman epätasaisesti. Siir-
retään taimettumisen jälkeen viileämpään. Taimien
istutusväli 20–30 cm. Mieluiten aurinkoinen kasvu-
paikka. Läpäisevä (hiekkapitoinen), kalkkipitoinen ja
multava maa.

'Cascade Red'

annos n. 0,1 g / 2,70 €

til.no 3162

Tarhasalkoruusu

(Stockros)

Alcea rosea

Hyönteiskasvi

1 g = n. 100 siementä.

Kv. Vanha koriste- ja hyötykasvi. Kukinta kesä-elo-
kuussa.

Viljely: Viihtyy lämpimässä, aurinkoisessa paikassa,
ravinteikkaassa mullassa. Kylvö touko-kesäkuussa.
Itämisaika n. 2 vk 20 °C:ssa. Istutus lopulliselle paikalle
elokuussa. Taimiväli 60 cm. Jos kukkavarsi katkais-
taan heti kukinnan jälkeen, voi kukkia seuraavanakin
vuonna.

Käyttö: Nuppuja ja nuoria lehtiä voi lisätä salaattiin.
Kukista haudutettua teetä on käytetty erilaisiin vai-
voihin. Mesikasvi! Käytetään myös värjäyskasvina.

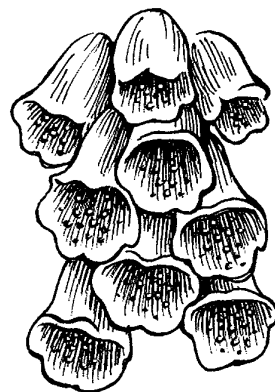
'Nigra' (*Alcea rosea*. var. *nigra*)

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,20 €

til.no 3724

Korkeus n. 150 cm. Komea, huomiota herättävä!
Yksinkertaiset, joskus puolikerrannaiset kukat mus-
tanruskeat. Kukkien lääkinällinen arvo suurempi kuin
vaaleilla lajikkeilla.

'Chater's Double Mix'

Perinnelaji

annos n. 0,5 g / 2,50 €**til.no 3717**

Korkeus n. 180 cm. Sekoitus kerrannaisista tummanpunaista, ruusunpunaista ja valkoista kukista. Kuuluu englantilaiseen *cottage garden* -mökkipuutarhaan.

'Ficifolia Mixed'**annos n. 0,5 g / 2,20 €****til.no 3706**

1 g = n. 100 siementä.

Korkeus n. 150 cm. Lehdet muistuttavat viikunanlehteä. Ihana väri-sekoitus punaisen ja kellertävän sävyisiä kukkia. Kukat suuria ja yksinkertaisia. Annalan puutarhassa talvehtinut erinomaisesti.

TULIKUKAT

(Kungsljus)

Verbascum

Hyönteiskasvi

Mehiläis- ja kimalaiskasveja. Ravintokasvi harvinaiselle kaapuyökköselle.

Viljely: Taimikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö joko varhain keväällä tai syksyllä. Siemenet itävät 1-3 vk lämpimässä ja kosteassa maassa.

Purppuratulikukka

(Violkungsljus)

Verbascum phoeniceum

1 g = n. 6 000 siementä.

Kv. tai mv. Korkeus n. 100 cm. Isot vaaleanpunaiset kukat ovat pystyssä kukinnossa. Kukkii kesä-elo-kuussa.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa, kuivassa tai tuoreessa, keskivinteisessä, kalkitussa maassa. Taimikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö alkukesällä. Siemenet peitetään ohuelti. Myös syyskylvö mahdollinen. Viihtyessään kylväytyy.

'Rosetta'**annos n. 0,1 g / 3,20 €****til.no 3346****Ranskantulikukka**

(Franskt kungsljus)

Verbascum chaixii f. album

1g - n. 8000 siementä

Kv tai mv. Korkeus 100 cm. Puhtaan valkoiset kukat, joissa violetit heteet. Aurinkoinen tai puolivarjoinen kasvupaikka, vaatimaton kasvualustan suhteen. Kukinta-aika heinä-elokuussa.

'Wedding Candles'**annos n. 0,1 g / 3,80 €****til.no 3576****Tummatulikukka**

(Mörkt kungsljus)

Verbascum nigrum

1 g = n. 1 000 siementä.

Kv. tai mv. Näyttävä perenna. Kukkii heinä-syyskuussa. Kukinto harvempi kuin ukontulikukalla. Sopii leikkokukaksi.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaammilla paikoilla kuin ukontulikukka. Viihtyy auringossa erittäin kuivassa tai kuivassa keskivinteisessä moreenimaassa. Hoppohoitoinen, viihtyessään kylväytyy.

Luonnonlaji**annos n. 0,1 g / 2,50 €****til.no 3425**

Korkeus 50-100 cm. Keltainen kukinto, oranssit heteet, palhot koristeellisen sinipunaiset. Voidaan löytää asutuksen liepeiltä Etelä-Suomesta

'Album'**annos n. 0,1 g / 2,70 €****til.no 3438**

Korkeus 50-100 cm. Valkoinen kukinto. Heteet punertavat. Isona ryhmänä näyttävä.

Tuoksukurjenpolvi

(Flocknäva)

Geranium macrorrhizum

1 g = 400 siementä.

Mv. Korkeus n. 30 cm. Hyvä maanpeittokasvi. Hyvä kasvi taistelussa rikkaruohoja vastaan: raikkaanvihreä lehdistö muodostaa tiiviin ja yhtenäisen kasvuston. Syksyllä lehdistö värittyy kauniin punaiseksi. Anilii-nipunaiset kukat aukeavat kesä-heinäkuussa. Sitruunantuoksuisia lehtiä on käytetty tuoksuteollisuudessa ja potpourri-seoksissa.

Viljely: Hoppohoitoinen kasvi, joka menestyy valossa tai varjossa. Syyskylvö tai kylmäkäsitely (alle 5 °C). Kylvös pidetään tasakosteana ja poissa auringosta. Itää epätasaisesti pitkän ajan kuluessa. Taimiväli n. 45 cm.

'Wild Form'**annos n. 0,2 g / 3,80 €****til.no 3168****Tupastiarella**

(Skär spetsmossa)

*Tiarella wherryi***annos n. 0,1 g / 4,60 €****til.no 3121**

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Itä-Aasiassa ja Pohjois-Amerikassa. Korkeus 25-30 cm. Hyvä maanpeittokasvi. Tiheet valkoiset kukinnot vivahtavat vaaleanpunaiseen. Kukkii touko-kesäkuussa. Tunnetaan myös "pitsimysy"-nimellä.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa. Sopii metsäpuutarhaan. Viihtyy varjossa puiden ja pensaiden alla kosteassa, ravinteikkaassa ja multavassa maassa.

TÄDYKKEET

(Veronika)

Veronica

Tähkätädyke

(Axveronika)

*Veronica spicata***annos n. 0,5 g / 2,20 €****til.no 3440**

Mv. Kuusiston piispanlinnan tärkeimpiä kulttuurijäänteitä: kirjallinen tieto jo vuodelta 1750. Oletetaan saapuneen keskiajalla hevosten rehun joukossa. Korkeus n. 50 cm. Siniset kukat tähkämäisessä kukinnossa heinä-elokuussa.

Viljely: Esikasvatus maaliskuuhuhtikuussa. Itämisaika 2–3 vk. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kalkkipitoisessa, keskiravinteisessa ja vettä läpäisevässä maassa.

Unelmatädyke

(Porslinsveronika)

*Veronica gentianoides***annos n. 0,1 g / 3,80 €****til.no 3452**

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Korkeus n. 50 cm. Kukkii Etelä-Suomessa aikaisin kesällä viehättävin 'unelmansinisin' kukin. Kukat ovat pitkissä, tiheissä terttukukinnoissa.

UKONHATUT

(Stormhatt)

Aconitum

Viljely: Kylvö mieluiten syksyllä tai varhain keväällä, jolloin kylmäkestävyys (8–12 vk, 2–4 °C). Kylvettäessä ja jaettaessa on hyvä käyttää käsineitä. Myrkyllinen.

Aitoukonhattu

(Äkta stormhatt)

Aconitum napellus subsp. *lusitanicum***annos n. 0,5 g / 2,50 €****til.no 3307**

1 g = 300–400 siementä.

Mv. Kotoisin Euroopasta, Aasiasta ja Pohjois-Amerikasta. Korkeus 90–100 cm. Siniset, kypärämäiset kukat heinä–syyskuussa. Kaunis ryhmäkasvi ja leikkokukka. Eräiden yökkösten ravintokasvi. Menneen ajan tunnettu myrkykasvi, joka oli Pohjolassa pyhitetty ukkosenjumala Torille. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy puolivarjossa, kosteuden säilyttävässä ravinteikkaassa multamaassa. Härmä vioittaa lehtiä,

jos kasvi kärsii kuivuudesta. Annetaan kasvurauha. Hyvä talvenkestävyys.

Keltaukonhattu

(Alpstormhatt)

Aconitum lycoctonum subsp. *lycoctonum***annos n. 0,5 g / 3,20 €****til.no 3018**

1 g = 300–400 siementä.

Mv. Kasvaa Keski-Euroopassa luonnonvaraisena. Korkeus n. 100 cm, pystykasvuinen. Keltakukkainen harvinaisuus. Kukinta-aika heinä–elokuu. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, ainakin 40 cm paksussa, kosteutta pidättävässä multamaassa.

UNIKOT

(Vallmo)

Papaver

Tarhaidänunikko

(Jättevallmo)

Papaver Orientale–Ryhmä

1 g = n. 4 000 siementä.

Mv. Kotoisin Kaukasukselta. Viljely aloitettu Ranskassa v. 1700. Kesä–heinäkuussa isot, upeat kukat, joissa on musta keskusta. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa maassa. Kylvö avomaalle aikaisin keväällä (12 °C). Siemenet peitetään ohuelti, itävät pimeässä. Saat-
taa kukkia ensimmäisen kerran vasta 2–4-vuotiaana. Kasvusto kiihtyy kukinnan jälkeen.

'Brilliant'

annos n. 0,5 g / 2,50 €**til.no 3730**

Korkeus 80–120 cm. Isot, loistavanpunaiset kukat, joissa on musta keskusta.

'Pizzicato'

annos n. 0,5 g / 3,80 €**til.no 3003**

Korkeus n. 50 cm. Varsi tanakka. Kukat valkoisia tai kirkkaan-, oranssin-, lohen-, malvan- ja pinkinpunaisia. Kukan keskusta mustanpuhuva.

'Royal Wedding'

annos n. 0,3 g / 4,20 €**til.no 3033**

Korkeus n. 80 cm. Upeat suuret valkoiset kukat, joissa musta keskusta. Erikoisuus.

VALEUNIKOT (Bergvallmo)*Meconopsis***Keltavaleunikko** (Engelsk bergvallmo)*Meconopsis cambrica***annos n. 0,1 g / 3,20 €** **til.no 3525**

1 g = n. 3 000 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Länsi-Euroopassa. Korkeus n. 45 cm. Pitkäperäiset, 4-5-senttiset kukat. Kukkii alkukesästä syksyyn.**Viljely:** Vaatimaton kasvupaikan suhteen; menestyy auringossa tai varjossa, kuivassa tai tuoreessa, ravinteikkaassa ja multavassa moreenimaassa. Esikasvatus huhtikuussa. Siementä kylmäkäsiteltävä vähintään 3 vk. Voidaan myös kylvää suoraan ulos syksyllä tai keväällä maan sulettua.**Sinivaleunikko** (Blå bergvallmo)*Meconopsis betonicifolia*

1 g = n. 2 000 siementä.

Mv., mutta lyhytikäinen. Kotoisin Himalajalta. Korkeus n. 60 cm. Yksinkertaiset kauniin vaaleansiniset, hieman nuokkuvat kukat (Ø n. 10 cm). Kukkii kesä-heinäkuussa.**Viljely:** Esikasvatus huhtikuussa. Siemeniä on kylmäkäsiteltävä vähintään 3 vk. Itämisaika +16-24 °C:ssa 21-35 vrk. Kasvatus viileässä, alle +12 °C:ssa. Istutetaan rinteeseen tai kohopenkkiin. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, ravinteikkaassa ja syvämultaisessa maassa, pH 5,2-6,2. Ei siedä talvimärkyttä. Kuivina jaksoina kasteltava. Pakkasella on hyvä suojata havuilla ja lumipeitteellä.**'Hensol Violet'****Annos 0,1 g / 4,60 €** **til. no 3723**

Yksinkertaiset, kauniin lilan punertavat kukat.

Verihanhikki (Blodfingerört)*Potentilla atrosanguinea*

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Kuuluu ruusukasveihin, kotoisin Afganistanista ja Himalajalta. Mansikanlehteä muistuttavat lehdet. Syvän verenpunaiset kukat yksittäin 30-60 cm pitkien varsien päissä. Kukinta-aika loppukesällä, heinä-elo-kuussa. Vanha lääkekasvi.**Viljely:** Esikasvatetaan. Siemenet kylvetään maaliskuuhun huhtikuussa kevyesti painaen kylvömultaan. Itää hieman epätasaisesti. Itämisaika n. 20°C:ssa 2-3 vk.

Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään. Aurinkoinen kasvupaikka ja läpäisevä maa. Talvenkestävä, muttei siedä talvimärkyttä.

'Red'**annos n. 0,1 g / 2,70 €****til.no 3172****UOKOT**

(Sippa)

*Anemone***Amerikanvuokko**

(Flickanemon)

Anemone multifida

1 g = n.1000 siementä

Mv. Korkeus n. 30 cm. Kukkii karmiininpunaisena hehkuvin kukin kesä- heinäkuussa. Matalakasvuisena sopii hyvin reunuskasviksi tai kivikkoistutuksiin.**Viljely:** Viihtyy puolivarjoisella tai aurinkoisella kasvupaikalla, runsasmultaisessa, ravinteikkaassa, hiekkapitoisessa, kuivassa ja hyvin vettä läpäisevässä kasvualustassa. Kylvö syksyllä tai keväällä, 2-4 viikon kylmäkäsitely voi edesauttaa itämistä.**Viljely:** Viihtyy auringossa, kestää kuivuuttakin. Paras kasvualusta on kalkkipitoinen, hiekansekainen multa. Kylvö alkukesästä suoraan kasvupaikalleen. Siementä ei peitetä, itää valossa +20°C:ssa 1-2 viikossa.**'Rubra'**

Uutuus

annos n. 0,1 g / 3,20 €**til.no 3080** ★**Arovuokko**

(Tovsippa, vildanemon)

Anemone sylvestris

1 g = 1 500-2 000 siementä.

Mv. Kotoisin Euroopan keski- ja itäosista. Korkeus n. 35 cm. Suloinen perenna, jonka yksinkertaiset valkoiset kukat 3-5 cm:n levyiset. Kukkii touko-kesäkuussa. Myrkyllinen.**Viljely:** Viihtyy auringossa tai puolivarjossa vaatimatommassakin oloissa ja kivikossa. Taimikasvatus tai kylvö suoraan kasvupaikalle. Myös syyskylvö mahdollinen. Kylvöstä ei peitetä, itää valossa. Taimiväli 40 cm. Levittää rönsyistä ja siemenistä.**'Madonna'****annos n. 0,1 g / 3,20 €****til.no 3077**

KUKAT, YKSIVUOTISET

AURINGONKUKAT

(Solros)

Helianthus

Hyönteiskasvi

Isoauringonkukka

(Solros)

Helianthus annuus

1 g = 20–50 siementä.

Kotoisin Yhdysvaltojen etelä- ja länsiosista. Pohjois-Amerikan alkuperäisasukkaat viljelivät siemeniä ravinnoksi jo n. 3 000 v. sitten. Tuli Eurooppaan aluksi koristekasviksi 1500-luvulla. Kukkii heinä-syyskuussa. Komea mykerö kääntyy aina auringon suuntaan. Kukka kestää maljakossa 6–10 vrk. Kohtalainen perhoskasvi. Osa lajikkeista tuottaa hyönteisille tärkeää siitepölyä.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessä ja kalkkipitoisessa moreenimaassa. Esikasvatus huhti-toukokuussa tai kylvö maan lämmentyä. Kylmäkäsitelly (4 vk) edistää itämistä. Myös syyskylvöä voi kokeilla. Kylvösyvyys 1–2 cm. Itämisaika 10–20 °C:ssa 2–3 vk. Taimen tilantarve 30 × 30 cm.

‘Double Sunking’ F1

Uutuus

annos n. 15 siementä / 2,20 €**til.no 3224**

Korkeus n. 1,6 m. Keltaiset, kerrannaiset ja suurikoiset kukat, varret eivät haaraudu. Koristeellinen kukkaistutukseen ja leikkokukaksi.

‘Velvet Queen’

Uutuus, luomusiemen

annos n. 20 siementä / 2,50 €**til.no 3421**

Korkeus n. 1,8 m. Runsaasti haarautuva lajike. Näyttävissä kukissa tummanruskea keskus ja voimakkaan mahongin punaiset terälehdet.

Kääpiöauringonkukka

(Liten solros)

Helianthus annuus Nanus-Ryhmä**‘Distino Mixture’**

Uutuus

annos n. 1 g / 2,50 €**til.no 3069**

Korkeus n. 60 cm. Iloinen sekoitus punaisia, keltaisia ja oransseja kukkia joissa ruskea tai vihertävä keskus. Tanakat varret eivät haaraudu. Sopii hyvin ryhmäkasvi-istutuksiin ja ruukkuun.

‘Sunspot’

Uutuus, luomusiemen

annos 25 siemen / 2,70 €**til.no 3213**

Korkeus n. 50 cm. Kirkkaan keltaiset kukat, joissa vihertävä keskus. Tanakat kukkavarret kannattelevat suurikokoisia, 20cm, kukkia. Sopii hyvin kasvatettavaksi myös ruukussa tai parvekkeella.

‘Twilight Zone’

Uutuus

annos n. 1g / 2,50 €**til.no 3041**

Korkeus n. 80 cm. Terälehdissä keltaisen, punaisen ja ruskean sävyjä, keskus tumman ruskea. Kasvutapa haarautuva, kukkien halkaisija n. 5 cm. Sopii hyvin leikkokukaksi.

ELÄMÄNLANGAT

(Batat)

*Ipomoea***Aitoelämänlanka**

(Purpurvinda)

Ipomoea purpurea

Uutuus

annos n. 0,5 g / 2,50 €**til.no 3201**

Korkeus n. 3 m. Sinivioletit trumpettimaiset kukat ja sydämenmuotoiset lehdet.

Kirjopäivänsini

(Blomman för dagen)

Ipomoea tricolor

1 g = n. 30 siementä.

Yv. Kasvaa monivuotisena trooppisessa Amerikassa. Kuuluu runsaslajiseen bataatin sukuun. Korkeus 2,5–3 m. Suuret kukat avoinna aamupäivisin. Kukat kestävät vain yhden päivän, mutta uusia tulee jatkuvasti. Kukkii kesäkuusta syyskuuhun riippuen kylvöajankohdasta.

Viljely: Esikasvatus tammi-huhtikuussa. Siemeniä on hyvä liottaa pari tuntia ennen kylvöä itämisen jouduttamiseksi. 3–5 siementä 10–12 cm:n ruukkuun. Itämisaika 20 °C:ssa 1–2 vk. Viihtyy auringossa lämpimällä paikalla tuoreessa, runsasravinteisessä, kalkkipitoisessa, runsasmultaisessa mullassa. Viihtyy myös suojaisalla parvekkeella. Vaatii tukemista.

‘Heavenly Blue’**annos n. 1 g / 2,50 €****til.no 3199**

Suuret, taivaansiniset kukat. Leveä, suppilomainen teriö, jonka nielu ja torvi valkeat.

Etelänrasti (Afrikansk oxtunga)*Anchusa capensis*

Hyönteiskasvi
1 g = noin 500 siementä.

Yv. tai kv. Suomessa kasvatetaan yksivuotisena. Kotoisin Etelä-Afrikasta. Korkeus n. 30 cm, monihaarainen. Pysty kasvutapa. Koko kasvi karvainen muiden lemmikkikasvien tapaan. Suloisen taivaansiniset kukat, Ø n. 1 cm. Mainio astiakasvi. Kohtalaisen hyvä mesi- ja ravintokasvi perhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kosteutta pidättävässä, ravinteikkaassa ja kalkitussa moreenimaassa. Esikasvatus huhtikuussa. Jos kylvetään suoraan avomaalle, kukinta alkaa myöhemmin.

'Blue Angel'**annos n. 1 g / 2,70 €****til.no 3058****Hilppa** (Sumpört)*Limnanthes douglasii*

Hyönteiskasvi
annos n. 0,5 g / 2,20 €

til.no 3330

1 g = n. 300 siementä.

Yv. Kotoisin Pohjois-Amerikan länsiosista. Korkeus 15 cm. Lamoava kasvutapa. Heleänkeltaiset kukat (Ø 3,5 cm). Kehälehtien karkkiosia on kaksihampainen ja valkoinen. Kukkii runsaasti heinä-elokuussa. Meillä harvoin viljelty. Hyvä mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, tavallisessa, runsasmuhtaisessa savimaassa. Avomaakylvö varhain keväällä. Kylvöstä kukintaan kestää n. 10 viikkoa. Kaunis reunakasvina ja ruukussa.

Hyasinttipapu (Hjälmböna)*Lablab purpureus***annos n. 5 g / 2,70 €****til.no 3024**

1 g = n. 4 siementä.

Yv. Trooppinen köynnös. Korkeus 150–200 cm. Kukat kauniin violetit, koristeelliset palot. Kukkii heinä-syyskuussa. Nuoria papuja voi käyttää ravinnoksi, keittoaika 30 min.

Viljely: Suojaisa, aurinkoinen kasvupaikka. Viihtyy kalkitussa, kosteutta pidättävässä ja ravinteikkaassa mullassa. Kylvö avomaalle huhti-toukokuun vaihteessa.

Isoaurankukka (Åkerklätt)*Agrostemma githago*

Hyönteiskasvi
1 g = n. 200 siementä.

Yv. Kotoisin Mustanmeren ja itäisen Välimeren alueelta. 1930-luvulla kasvoi monin paikoin rikkakasvina viljapelloissa. Nykyään Euroopassa hyvin suosittu. Korkeus n. 100 cm. Ilmeeltään herkkä, pystykasvuinen, hentovartinen ja vähälehtinen. Pitkäperäiset, liilahtavat ruusunpunaiset kukat yksitellen kukkavarren latvassa. Ahkera kukkija kesä-heinäkuussa. Siemenet myrkyllisiä!

Viljely: Viihtyy parhaiten auringossa, laihahkossa ja kuivanpuoleisessa maassa. Kylvetään suoraan kasvupaikalleen maan lämmettyä.

Käyttö: Ryhmäistutuksiin, leikkokukaksi. Siemenkodat kuivakukaksi! Melko hyvä mesikasvi päiväperhosille!

'Milas'**annos n. 5 g / 2,20 €****til.no 3429****Iso-olkikukka** (Jätte-eternell)*Xerochrysum bracteatum*

Hyönteiskasvi
1 g = n. 1 400 siementä.

Mv. Meillä yksivuotinen. Kotoisin Australiasta. Ensimmäisen kerran viljeltiin Ranskassa 1799. Kukkii heinäkuusta pakkasiin. Erinomainen kuivakukka, tärkeä kuivakukkateollisuudessa. Erittäin hyvä perhoskasvi.

Viljely: Vaatii aurinkoisen, tuoreen, keski- tai runsasravinteisen, kalkkipitoisen moreenimaan. Esikasvatus huhti-toukokuussa. Etelässä avomaakylvö. Itämisaika 18–20 °C:ssa 8–10 vk. Esikasvatetut taimet kukkivat jo heinäkuussa.

Korjuu: Kukat korjataan aurinkoisena päivänä laita-kukkien ollessa avoinna. Varsista poistetaan lehdet ja kukat ripustetaan kuivumaan ilmavaan paikkaan.

'Copper-Red'**annos n. 1 g / 2,50 €****til.no 3150**

Korkeus n. 100 cm. Upean kuparinpunaiset, suuret ja kerrannaiset kukat.

'Monstrosum'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 2,50 €**til.no 3174**

Korkeus 80–100 cm. Upea värisekoitus mm. hehkuvan punaisia, vaaleanpunaisia, keltaisia ja kuparinvärisiä kukkia. Hyvä kuivakukka.

demeter

Jättiverbena

(Jätteverbena)

Verbena bonariensis

Hyönteiskasvi

1 g = n. 4 000 siementä.

Laji on kotoisin Amerikan subtrooppisilta ja trooppisilta alueilta, missä on monivuotinen. Korkeus n. 120 cm. Kauniin tummanliilat kukat tiheissä, 5–8 cm:n levyisissä huiskiloissa. Kukinta-aika heinä–syyskuu. Kukkaistutuksiin ja leikkokukaksi. Erinomainen mesikasvi perhosille.

Viljely: Esikasvatus helmikuussa. Siementen kylmäkäsitely (4 vk) ennen kylvöä ja idätys n. 20 °C:ssa. Itää n. 20 °C:ssa mutta itäminen voi olla epätasaista ja hidasta. Siementen itämistä voi edesauttaa 4 vk:n kylmäkäsitelyllä.

'Lilac'

annos n. 0,1 g / 2,50 €

til.no 3349

Kaliforniantuliunikko

(Sömntuta)

Eschscholzia californica

1 g = n. 650 siementä.

Mv. Suomessa yksivuotinen. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Kalifornian tunnuskukka. Hienoliuskaiset lehdet ovat yleensä hopeanharmaat. Kukki heinä–elokuussa. Kukat houkuttelevat mehiläisiä. Nuppuisena kerätyt kukat kestävät hyvin maljakossa.

Viljely: Viihtyy auringossa kuivassa tai tuoreessa, keskiravinteisessa ja kalkkipitoisessa maassa. Kylvö avomaalle matalaan vakoon mahdollisimman aikaisin keväällä. Myös syyskylvö mahdollinen. Kukki 7–8 vk:n kuluttua kylvöstä. Kukinta jatkuu koko loppukesän, jos kuhtuneet kukat poistetaan. Sietää pari miinusastettakin. Saattaa kylväytyä itse.

'Jelly Beans'

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 3505

Korkeus n. 25 cm. Raikas sekoitus kerrannaisia oranseja, punaisia, lohenpunaisia, kullankeltaisia ja roosanvärisiä kukkia.

'Carmine King'

annos n. 1 g / 2,20 €

til.no 3398

Korkeus n. 40 cm. Kukat upean karminpunaiset. Kaunis maisemointikasvi.

'Ivory Castle'

annos n. 0,3 g / 2,50 €

til.no 3212

Korkeus n. 45 cm. Harmaanvihreä lehdistö tyylikkään tillimäisesti liuskoittunut. Silkkimäinen, kermanvalkea

kukka vaaleankeltaisella keskustalla. Kuutamopuutarhaan!

Keijunmekko

(Törnrosas kjörtel)

Rhodochiton atrosanguineum

1 g = n. 2 900 siementä.

annos n. 0,01 g / 3,80 €

til.no 3011

Mv. Suomessa yksivuotinen köynnös. Kotoisin Meksikosta, sukunsa ainoa laji. Kasvatettiin jo 1920-luvulla, nyt tullut uudestaan suosituksi. Korkeus 180–300 cm. Kukka koostuu kahdesta osasta: verenpunaisesta, hamemaisesta verhiöstä, jonka keskeltä roikkuu suppilomainen, tumman purppuranpunainen teriö. Teriön varistua, leveä verhiö säilyy pitkään koristeellisena. Kylmänkestävä, kukki pitkälle syksyyn. Köynnös- ja ampelikasvi.

Viljely: Esikasvatus helmi–maaliskuussa. Siemeniä ei peitetä, itävät valossa. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasravinteisessa ja runsasmultaisessa puutarhamaassa. Saattaa talvehtia viileässä paikassa.

Kelloköynnös

(Klockranka)

Cobaea scandens

1 g = n. 20 siementä.

Mv. Suomessa yksivuotinen. Trooppinen köynnös on kotoisin Meksikosta. Kasvista on maininta jo Kupittaan puutarhan siemenluettelossa v. 1845. Aikaisemmin talvetettiin kartanoiden orangerioissa ja lisättiin keväällä pistokkaista. Pituus 5–6 m. Kiipeilee lehtien kärjissä olevien kärhien avulla. Saanut nimensä kellomaisista, isoista, sinivioletin sävyisistä, joskus kermanvalkoisista kukistaan. Ulospistävät heteet ja emit lisäävät kukkien koristearvoa. Kukinta-aika heinä–syyskuu.

Viljely: Esikasvatus helmi–maaliskuussa. Itämisaika 12–18 vrk 20 °C:ssa. Viljelyaika 10–12 vk 16 °C:ssa. Ulosistutus aurinkoon tai puolivarjoon, runsasravinteeseen, kosteutta pidättävään puutarhamultaan.

'Alba'

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 3418

Isot kukat ihastuttavan valkoiset.

Sinivioletti

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 3023

Viehättävät kukat sinivioletteja.

Kesäharso (kesäraunikki) (Sommarlöja)*Gypsophila elegans*

1 g = n. 2 200 siementä.

Yv. Korkeus n. 45 cm. Valkeat, suuret, huntumaiset kukinnot. Kukkii heinä-elokuussa. Nopeakasvuinen kesäkukka ja hieno leikkokukka.**Viljely:** Kylvetään varhain keväällä avomaalle aurinkoiseen, kuivaan tai tuoreeseen, runsasravinteiseen, syvämultaiseen kalkittuun moreenimaahan. Uusintakylvöjä voi tehdä pari kertaa kesässä. Voidaan myös kuivata.**'Govent Garden Market'****annos n. 1 g / 2,20 €****til.no 3099****Kesäkuuruoho** (Judaspenningar)*Lunaria annua***annos n. 10 g / 2,50 €****til.no 3282**

1 g = n. 50 siementä.

Yv/Kv. Viljely aloitettiin Sveitsissä 1830. Korkeus n. 90 cm. Pysty ja tanakka varsi. Tuoksuvat kukat violetit tai valkoiset. Kukkii kesä-heinäkuussa. Koristeelliset hopeanhoitoiset ja soikeat lidut kerätään kuivakukiksi, kun siemenet ovat varisseet.**Viljely:** Viihtyy auringossa-tai puolivarjossa, kosteutta pidättävässä, vettä läpäisevässä humuspitoisessa maassa. Kylvö avomaalle toukokuussa. Itämisaika 20 °C:ssa 14-20 vrk. Kylväytyy helposti.**Käyttö:** Kukkatarhaan. Leikko- ja kuivakukaksi.**Kesämalvikki** (Sommarmalva)*Lavatera trimestris*

1 g = n. 125 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä-Euroopasta. Kaunis ryhmäkasvi. Kukkii runsaasti heinäkuusta pakkasiin. Hyvä leikkokukka.**Viljely:** Viihtyy auringossa, tuoreessa, keskiravinteisessa ja syvämultaisessa moreenimaassa. Kylvö avomaalle toukokuussa. Esikasvatus huhtikuussa, jos halutaan kukkivan jo kesäkuussa.**'Mont Blanc'****annos n. 0,7 g / 2,20 €****til.no 3464**

Korkeus 60-75 cm. Haaroittuva. Suuret, silkkimäiset, puhtaanvalkoiset kukat.

Vaaleanpunainen

Luomusiemen

annos n. 1g / 2,20 €**til.no 3490**

Korkeus n. 1m. Malvaa muistuttavat kukat voimakkaan vaaleanpunaiset, haaroittuu runsaasti.

Kesäpäivänhattu (Sommarrudbeckia)*Rudbeckia hirta*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 1 800 siementä.

Yv. Kotoisin Pohjois-Amerikan preerioilta. Isot kerrannaiset tai puolikerrannaiset mykerökukat. Fantastinen heinä-syyskuun kukkija. Hyvä ryhmäkasvi, voidaan kasvattaa myös ruukussa. Kestävä leikkokukka. Sopii kuivakukaksi, myös siemenkoti on kaunis kuivattuna. Hyvä mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille.**Viljely:** Esikasvatus huhtikuussa. Itämisaika 16 °C:ssa 14-20 vrk. Viihtyy auringossa, ravinteikkaassa, kalkkipitoisessa ja tuoreessa hiekkamultaseoksessa. Istutusväli 25 cm. Voi kylväytyä.**'Marmalade'****annos n. 750 siementä / 2,50 €****til.no 3363**

Matalahko, 35-45 cm. Raikas ja pirteä kesäpäivänhattu, jolla iso oranssinkeltainen kukka, jossa ruskea keskusta. Esikasvatus maaliskuulla aikaistaa kukintaa elo-syyskuussa. Hyvä kukkaryhmässä ja leikkokukkana.

Siropäivänhattu (Sommarrudbeckia)*Rudbeckia hirta* var. *pulcherrima***'Autumn Forest'****Annos n. 1 g / 2,20 €****til.no 3370**

Korkeus 60 cm. Suuri, kaksivärinen, puna-keltainen kukka, teräväkärkiset terälehdet ja ruskean sävyinen kukkamyrkerö. Pitkä kukinta-aika keskikesästä syksyyn. Kompakti kasvutapa. Sopii leikkokukaksi.

Kiinanasteri (Sommaraster)*Callistephus chinensis*

1 g = n. 450 siementä.

Yv. Sukunsa ainoa laji. Aito kiinanasteri tuotiin Eurooppaan v. 1731. Siitä jalostetut lajikkeet ovat suosittuja syyskukkijoita. Kukat ovat väriltään valkoisia sekä punaisen, violetin, valkoisen ja keltaisen eri sävyjä. Kukkii myöhäiseen syksyyn (heinä-syyskuu). Kestävä ja kaunis ryhmä- ja leikkokukka. Hyvä mesikasvi perhosille!**Viljely:** Esikasvatus huhtikuussa. Kylvösyvyys 1 cm. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, syvämultaisessa moreenimaassa. Itä 17 °C:ssa 7-12 vrk:ssa. Viljelyaika 14-16 vk. Kasvupaikka vaihdettava vuosittain kasvitautien välttämiseksi.

'Dwarf Milady White'**annos n. 0,5 g / 2,50 €****til.no 3208**

Matala, korkeus vain n. 25 cm. Haaroittuu hyvin, varsi tanakka. Upean kerrannaiset suurikokoiset ja lumi-valkoiset kukat (Ø n. 11 cm). Sopii ruukkuun ja penkin reunaan.

'Matsumoto Mixed'**annos n. 0,5 g / 3,20 €****til.no 3302**

Korkeus noin 30 cm. Tiheään kerrotut kukat keltaisella keskusmykeröllä ovat upea värisekoitus pinkkiä, punaista, purppuraa ja valkoista.

'Milady Mixed'**annos n. 0,5 g / 2,50 €****til.no 3457**

Korkeus n. 25 cm. Tukevavartinen. Ihastuttava sekoitus kerrannaisista valkoisista ja pastellisista vaaleanpunaisista, liiloista ja punaisista kukista. Ihanteellinen kukkapenkin reunakasviksi ja ruukkuihin.

'Princess Mix'**annos n. 0,5 g / 2,50 €****til.no 3120**

Korkeus n. 70cm Upea värisekoitus isoista, kerrannaisista violeteista, punaisen eri sävyisistä, keltaisista ja valkoisista kukista.

'Serenade Mix'

Uutuus

annos n. 0,5 g / 3,20 €**til.no 3123**

Korkeus 60 cm. Suloiset, pienet ja puolikerrannaiset kukat loistavat punaisen, keltaisen, purppuran, vaaleanpunaisen ja valkoisen väreissä. Kasvutapa haaroittunut ja varret tanakat. Erinomainen leikkokukka.

Kirjokohtalonkukka

(Nemesia)

Nemesia strumosa

1 g = n. 3 500 siementä.

Yv. Korkeus 20–30 cm. Pirteä sekoitus punaisia, keltaisia, oransseja ja vaaleanpunaisia kukkia. Terttumaiset kukinnot haarautuvat. Lehdet vaaleanvihreät. Ahkerasti kukkiva kesäkukka ruukkuihin ja kesäistutuksiin.

Viljely: Kylvetään huhtikuun puolivälissä sisälle tai kasvivilavaan. Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään. Taimiväli 15–20 cm. Paras kukinta lämpimillä aurinkoisilla paikoilla hyvässä puutarhamaassa. Kukineet kukat poistetaan.

'Carnival Mixed'**annos n. 1 g / 2,70 €****til.no 3084****Loistoperhoskukka** (Prunkfjärilsblomster)*Schizanthus x wisetonensis*

1 g = n. 1 600 siementä.

Yv. Kotoisin Chilestä. Kukissa punaisen sävyjä ja hieman valkoistakin. Kukkia on niin paljon, ettei lehtiä juuri näy. Kukkii pitkään heinä-elokuussa. Sopii kasvatettavaksi ruukussa ikkunalla ja kukkapenkissä. Hyvä leikkokukka. "Köyhän miehen orkidea".

Viljely: Esikasvatus maalishuhtikuussa. Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, syvämultaisessa, kalkkipitoisessa moreenimaassa. Ei siedä märkyttä. Hallanarka.

'Dr. Badgers's Hybrids Mixed'

Uutuus

annos n. 0,5 g / 2,70 €**til.no 3228**

Korkeus n. 55 cm. Kirjavien kukkien väri vaihtelee punaisesta violettiin ja valkoiseen.

Koreatörmäkukka

(Praktvädd)

Scabiosa atropurpurea

Hyönteiskasvi

Yv. Korkeus n. 90 cm. Dramaattisen syvän tummanpunaiset, miltei mustanpuhuvat mykerökukat houkuttelevat mehiläisiä ja perhosia. Ihastuttava leikko- ja kuivakukka.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa tai suorakylvö ulos toukokuussa tai kesäkuun alussa. Voi tarvita tuen. Kuituneet kukat poistetaan tai koristeelliset siemenkodat kuivataan.

'Black Knight'**annos n. 20 siementä / 3,20 €****til.nro 3516**

Koristeportulakka (Praktportlak)*Portulaca grandiflora*

1 g = n. 11000 siementä.

Yv. Korkeus 10 cm. Kukinta kesäkuusta alkaen myöhäiseen syksyyn, riippuen esikasvatus ajasta. Hiukan lamoava kasvutapa, lehdet mehevät ja sirot. Helppo ja kiitollinen kasvi. Viihtyy aurinkoisella, kuivalla ja vaatimattomalla kasvupaikalla. Sopii reunuskasviksi, kivikkopuutarhaan ja muureille.

Viljely: Esikasvatus maalishuhtikuussa tai suorakylvö lämpimään maahan. Itää kahdessa viikossa. Istutus kasvupaikalle maan lämmettyä.

'Extra Double Mix'

Uutuus

annos n. 0,5 g / 3,20 €**til.no 3091**

Ilmainen väri-sekoitus suuria kerrannaisia kukkia. Väreinä valkoinen, keltainen, oranssi, vaaleanpunainen, punainen ja violetti.

**KOSMOKSET,
KOSMOSKUKAT**

(Rosenskära)

*Cosmos***Keltakosmos**

(Gullskära)

Cosmos sulphureus

1 g = n. 120 siementä.

Yv. Suomessa harvinainen. Korkeus n. 70 cm. Karvaiset lehdet vähemmän liuskoittuneita ja keltaiset kukat (Ø n. 5 cm) pienempiä kuin punakosmoksella. Värjäyskasvi, kukista saadaan keltaista väriä.

Viljely: Samanlainen kuin punakosmoksella. Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessä ja runsasmultaisessa moreenimaassa.

'Cosmic Crest Red'**annos n. 2 g / 2,70 €****til.nro 3368**

Korkeus n. 60 cm. Hehkuvan lämpimän punaiset kukat, joissa keltainen keskusta. Kukkii pitkään ja soveltuu hyvin kukkakimppuihin. Perhosten suosikki.

'Polidor Mixture'**annos n. 2 g / 2,70 €****til.no 3476**

Sekoitus kirkkaan- ja kullankeltaisia, oransseja ja punaoransseja kukkia.

Punakosmos

(Rosenskära)

Cosmos bipinnatus

Hyönteiskasvi

1 g = n. 180 siementä.

Yv. Kotoisin Meksikosta. Vanha koristekasvi. Siroliskainen koristeellinen lehdistö. Suuret kukat. Kukkii heinäkuusta pakkasiin. Hyvä leikkokukka: kestää parikin viikkoa maljakossa. Kohtalainen perhoskukka! Värjäyskasvi, saadaan keltaista väriä.

Viljely: Viihtyy auringossa, suojaisassa, tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessä, syvämultaisessa moreenimaassa. Kylvö heti maan lämmettyä matalaan vakoon. Esikasvatus aikaistaa kukintaa. Pohjoisessa esikasvatus maalishuhtikuussa. Itämisaika 5-7 vrk 20 °C:ssa. Taimiväli 20-30 cm. Kuituneet kukat poistetaan.

Sekoitus

Uutuus

annos n. 0,5 g / 2,20 €**til.no 3430**

Korkeus n. 100 cm. Yksinkertaisten kukkien väri vaihtelee tumman pinkistä vaaleanpunaiseen ja valkoiseen.

'Cupcake Blush'**Annos n. 20 siementä / 2,50 €****til.no 3128**

Yv. Korkeus 120 cm. Puolikerrotut kuppikakun malliset valkeat kukat, joissa häivähdys hentoa vaaleanpunaa.

'Double Click Bicolor Violet'**annos n. 0,2 g / 3,20 €****til.no 3209**

Korkeus 60-90 cm. Kerrannaisten kukkien terälehtien väri vaihtelee vaaleanpunaisesta purppuran sävyihin. Viehättävä lajike romanttiseen puutarhaan.

'Velouette'**annos n. 0,3 g / 3,20 €****til.no 3169**

Korkeus 80-90 cm. Kaunis sekoitus valko-punaraidallisia ja tummanpunaisia kukkia.

KÖYNNÖSKRASSIT

(Krasse)

*Tropaeolum***Isököynnöskrassi (köynnöskrassi)**

(Indiankrasse, slingerkrasse)

Tropaeolum majus

Hyönteiskasvi

1 g = n. 8 siementä.

Yv. Kotoisin Perusta ja Chilestä. Viljelty 1600-luvulla vihannes- ja lääkekasvina. Nopeakasvuinen köynnös. Mehiläiskasvi. Kohtalainen mesi- ja ravintokasvi perhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kosteutta pidättävässä runsasravinteisessa, syvämultaisessa maassa. Etelässä voi kylvää suoraan kasvupaikalle. Siemeniä voi liottaa pari tuntia ennen kylvöä. Itämisaika 20 °C:ssa 7–12 vrk. Esikasvatus huhti-toukokuun vaihteessa. Taimikasvatusaika n. 3 vk. Kukkii ensimmäisiin pakkasiin asti, kun kuihtuneet kukat poistetaan.

Käyttö: Kirpakoita lehtiä ja kukkia voi käyttää salaatin mausteena. Siemeniä käytetään kapriksen tapaan. Kuivattuja ja jauhettuja siemeniä voi käyttää pippurin korvikkeena. Käytetään vain kohtuullisia määriä. Voi torjua kirvoja.

Kelta-oranssi

Uutuus, luomusiemen

annos n. 3g / 2,70 €

til.no 3219

Yksinkertaiset kukat keltaisia ja oransseja.

'Tropical Mix'

annos n. 25 siementä / 2,20 €

til.no 3409

Korkeus 1,8–2 m. Yksinkertaisia, hehkuvia keltaisia, punaisia ja oransseja kukkia.

Kanarianköynnöskrassi (Fjärilskrasse)

Tropaeolum peregrinum

Hyönteiskasvi

annos n. 30 siementä / 2,20 €

til.no 3483

1 g = n. 15 siementä.

Yv. Helpoohoitoinen ja nopeakasvuinen köynnös on kotoisin Etelä-Amerikasta. Korkeus 2–3 m. Lehdet liuskaiset, keltaiset kukat ripsuiset. Ruotsalainen nimi kuvaa perhosmaista kukkaa. Kukkii heinä-syyskuussa. Mehiläiskasvi. Kohtalainen mesi- ja ravintokasvi perhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kosteutta pidättävässä, runsasravinteisessa ja syvämultaisessa puutarhamaassa, esim. suojaisalla seinustalla. Avo- maakylvö maan lämmentyä. Parin tunnin liotus nopeuttaa siementen itämistä. Itämisaika 20 °C:ssa 7–12 vrk. Viljelyaika n. 6 vk. Esikasvatus huhtikuussa aikaistaa kukintaa. Hallanarka.

Pensasköynnöskrassi (pensaskrassi)

(Buskkrasse)

Tropaeolum majus Nanum-Ryhmä

Hyönteiskasvi

1 g = n. 8 siementä.

Yv. Pensastava ja rentovartinen. Sopii kasvimaan- ja

kukkapenkin reunaan sekä ruokkuviljelyyn. Mehiläiskasvi. Kohtalainen mesi- ja ravintokasvi perhosille. Viljellään kuten köynnöskrassia.

'Alaska Salmon Orange'

annos n. 3g / 2,50 €

til.no 3198

Korkeus n. 20 cm. Kirjavat, valkoisen marmorioimat lehdet. Viehättävät, yksinkertaiset pastellisen lohennaiset kukat. Ilmeeltään herkkä. Kukkii aikaisin.

'Princess of India'

annos n. 25 siementä / 2,50 €

til.no 3442

Korkeus 20–25 cm. Lehdet tummanvihreät ja koristeelliset. Hehkuvanpunaiset, yksinkertaiset kukat. Suosittu lajike!

'Jewel Mix'

Luomusiemen

annos n. 3g / 2,20 €

til.no 3734

Korkeus 20–30 cm, leveys 40–50 cm. Kirkasvärinen sekoitus punaisia, keltaisia ja oransseja kukkia. Kukat asettuvat näyttävästi lehdistön yläpuolelle. Pitkä kukinta-aika. Hyvä mehiläiskasvi.

LOBELIAT

(Lobelia)

Lobelia

Riippalobelia

(Hängglobelia)

Lobelia erinus Pendula-Ryhmä

1 g = n. 30 000 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä-Afrikasta. Kannukselliset kukat. Kukkii kesäkuusta pakkasiin asti.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa. Siementä ei peitetä, itää valossa. Pieni siemen itää 12 °C:ssa 1–2 viikossa. Viihtyy parhaiten puolivarjossa, ei kestä paahdetta. Kastellaan säännöllisesti ja lannoitetaan viikoittain. Kasvuston voi leikata välillä lyhyeksi kukinnan varmistamiseksi.

'Cambridge Blue'

annos n. 650 siementä / 2,50 €

til.no 3355

Taivaansiniset kukat. Englantilaisittain: "Lovely cool colour". Kultamitalilla palkittu lajike!

'Rosamond'

Uutuus

annos n. 0,05g / 2,50 €

til.no 3353

Korkeus n. 15 cm. Tummanvihreä lehdistö ja voimakkaan karmiinipunaiset kukat joissa valkoinen keskus.

Tarhalobelia (Rabattlobelia)*Lobelia x speciosa*

Hyönteiskasvi

'Starship Scarlet'**annos n. 10 siementä / 4,60 € til.nro 3192**

Korkeus noin 50 cm. Hehkuvan kirkkaanpunaiset, kookkaat ja pystyt kukinnot. Houkuttelee pölyttäjiä. Näyttävä tummalehtinen kesäkukka sopii penkkiin ja isoon ruukkuun. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa. Itää valossa, siementä ei peitetä. Siemen pintakäsittely kylvön helpottamiseksi.

Maloppi (Praktmalva)*Malope tridifa*

Yv. Korkeus n. 90 cm. Kolmihalkoiset, herttamaiset lehdet kauniin vihreät. Pystykasvuinen ja haarautuva. Sekoitus kukista, joiden suonikkaat terälehdet ovat joko valkoiset tai tumman tai vaalean ruusunpunaiset. Nielu on tumma. Kukan Ø parhaimmillaan 7,5 cm. Kukinta-aika heinä-syyskuu. Sopii seinustalle. Hyvä leikkokukka.

Viljely: Viihtyy auringossa, kosteutta pidättävässä, keskiravinteisessa, syvämultaisessa moreenimaassa. Avomaakylvö toukokuussa.

'Mixed'**Annos n. 0,5 g / 2,50 € til.no 3079****Nukenkaulus** (Dockkrage)*Brachyscome iberidifolia*

Hyönteiskasvi

annos n. 0,2 g / 2,20 € til.nro 3109

Yv. Korkeus 25-30 cm. Rentovartinen, tuuhea, palomaisesti kasvava ja runsaasti kukkiva kesäkukka. Loistavan vaaleahkot sinivioletit kukat. Kukan Ø n. 2 cm. Kukkii myöhäisestä toukokuusta syksyyn. Hyvä mesikasvi.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa, siementä ei peitetä, itää valossa. Ulosistutus ilmojen lämmentyä. Taimiväli 15 cm, riviväli 20 cm. Viihtyy aurinkoisella ja lämpimällä kasvupaikalla, mutta voi kasvattaa myös puolivarjossa. Sopii myös ruukkuistuksiin, amppeliin ja parvekkeelle. Tasainen kastelu, kestää hyvin sadetta.

Pallerokiurunkukka (Bollgilia)*Gilia capitata*

Hyönteiskasvi

annos n. 2 g / 2,20 € til.no 3025

1 g = n. 2 200 siementä.

Yv. Korkeus 60–80 cm. Runsashaarainen, siro kesäkukka. Lehdet hienoliuskaiset. Pallomaiset kukat taivaansiniset. Kukinta-aika heinä-syyskuu. Kaunis ryhmä- ja leikkokukka. Voidaan myös kuivata. Parhaita perhoskukkia. Amiraali- ja neitoperhosen suosikki.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessa moreenimaassa. Avomaakylvö toukokuussa. Kylmänkestävä!

Tarhapetunia, petunia (Petunia)*Petunia x hybrida*

1 g = n. 8 000 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä-Amerikasta. Ensimmäiset petunian siemenet tuotiin Eurooppaan vuonna 1830, ja kasvi herätti heti huomiota. Suomeen petunia tuli 1800-luvun loppupuolella. Aikaisemmin sitä kasvatettiin myös huonekasvina. Mesikasvi kiitäjille.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa. Huom! Erittäin pieni siemen, avaa pakkaus varovasti. Itää valossa, siementä ei peitetä. Viihtyy auringossa, tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessa, syvämultaisessa, vettä läpäisevässä mullassa. Kuituneet kukat postetaan, jottei kukinta lakkaisi. Lannoitetaan viikoittain luonnonmukaisella lannoitteella. Latvomien tuuheuttaa taimet. Helppohoitoinen.

'Plum Veined'

Uutuus

annos n. 0,01g / 3,20 € til.no 3140

Korkeus n. 25 cm. Kukkien ulkoreuna vaaleanvioleetti ja nielu tumman luumunvioleetti. Siemen pintakäsittely kylvön helpottamiseksi.

Piiankieli, ratamoneidonkieli (Blå snokört)*Echium plantagineum*

Hyönteiskasvi

'Rose Bedder'**annos n. 1 g / 2,20 € til.no 3509**

1 g = n. 230 siementä.

Yv. (Kv) Korkeus 30–50 cm. Lehdet karkeakarvaiset ja tummanvihreät. Vaaleanpunainen, suurikukkainen lajike. Erinomainen mehiläiskasvi. Kohtalainen mesikasvi päivä- ja yöperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kevyessä ja kuivahkossa mullassa. Avomaakylvö toukokuussa. Tiheä kylvös kannattaa harventaa, jotta kukkii runsaasti.

Punapellava

(Blomsterlin)

*Linum grandiflorum***'Rubrum'****annos n. 5 g / 2,20 €****til.no 3100**

1 g = n. 350 siementä.

Yv. Korkeus n. 45 cm. Kukat tumman karmiininpunaiset, keskusta musta. Kukkii runsaasti heinä-syyskuussa. Sopii kukkaistutuksiin, reunuskasviksi ja ruokkuunkin.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessä, syvämultaisessa kivennäismaassa. Kylvö avomaalle mahdollisimman aikaisin heti maan lämmettyä. Siemeniä kannattaa liottaa 1–2 tuntia ennen kylvöä. Harventaminen suositeltavaa (taimiväliksi 5–10 cm): taimet haarautuvat sekä kukkivat runsaasti ja pitkään. Helppohoitoinen.

Pyöröjänönputki

(Harört)

Bupleurum rotundifolium

1 g = n. 330 siementä.

Yv. Korkeus n. 80 cm. Tanakat pitkät varret. Kellanvihreät kukinnot vihreiden ja pyöreiden suojuslehtien ympäröiminä. Kukinnot muistuttavat tyräkkiä, lehdet taas eukalyptusta. Kukinta-aika heinä-syyskuu.

Viljely: Viihtyy auringossa ja runsasravinteisessä maassa. Kylvö avomaalle touko-kesäkuussa 4 cm:n välein 0,5 cm:n syvyyteen. Riviväli 40–50 cm. Helppo viljellä. Kukkii runsaasti.

Käyttö: Kukat kerätään täysin auenneina kuivakukaksi ja leikoksi. Yhdistää värikkäät kukat kauniiksi kimpuksi.

'Griffiti'**annos n. 1 g / 2,50 €****til.no 3166****Ruiskaunokki, ruiskukka**

(Blåklint)

Centaurea cyanus

Hyönteiskasvi

1 g = noin 220 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä- ja Kaakkois-Euroopasta. Levinnyt Pohjolaan maanviljelyksen myötä hyvin kauan sitten. Kantamuoto on vanha ruispellon rikkakasvi. Siemeniä oli myynnissä Kupittaan puutarhan siemenluettelossa jo 1845. Sinikukkainen. Kukkii heinä-syyskuussa. Medessä hyvin korkea sokeripitoisuus, hyvä mehiläiskasvi. Kohtalainen mesikasvi päivä- ja yöperhosille!

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa keskirasvinteisessä moreenimaassa. Kylvö suoraan avomaalle matalaan vakoon keväällä tai syksyllä. Kukintaan kuluu kylvöstä n. 10 vk.

Käyttö: Kukkia voi käyttää salaattiin. Voimakkaasta kukkahauteesta saadaan liilaa sävyä harmaille hiuksille. Kukista saatavaa väriä on käytetty myös vesiväriä. Vanha lääkekasvi. Kukat kuivataan pimeässä paikassa.

'Black Ball'**annos n. 2 g / 2,20 €****til.no 3111**

Korkeus 60–80 cm. Kukka kerrannainen, tumman purppuranpunainen, lähes musta.

'Blue Ball'**annos n. 5 g / 2,20 €****til.no 3104**

Korkeus n. 80 cm. Suuret, kerrannaiset, kirkkaansiniset kukat.

Värisekoitus

Uutuus, luomusiemen

annos n. 1g / 2,20 €**til.no 3132**

Korkeus n. 90 cm. Sekoitus sinisiä, vaaleanpunaisia ja valkoisia kukkia.

Ryhmäleijonankita

(Lejongap)

Antirrhinum majus Nanum-Ryhmä

Hyönteiskasvi

1 g = n. 7 500 siementä.

Yv. Vanhanajan kesäkukka. Kukkii runsaasti ja pitkään heinä-syyskuussa. Kestää pientä hallaakin. Tuoksu-ton. Kimalaiskasvi.

Viljely: Esikasvatus maaliskuuhun. Siementä ei peitetä, itää valossa n. +20 °C:ssa 8–10 vrk:ssa. Istutetaan lannoitettuun ja aurinkoiseen paikkaan. Kuituneet kukat poistetaan. Kaunis ja kestävä ryhmä- ja leikkokukka.

'Monarch Mix'**annos n. 0,5 g / 2,50 €****til.no 3072**

Korkeus n. 45 cm. Värisekoitus kauniita ja tuoksuvia leijonankitoja, jotka sopivat sekä kukkapenkkiin että ruokkuun. Ruosteenkestävä.

Leikkoleijonankita

(Lejongap)

Antirrhinum majus Maximum- Ryhmä**'Snowflake'**

Uutuus

Annos n. 0,2 g / 2,50 €**til.no 3051**

Korkeus 90 cm. Puhtaan valkoiset kukat. Erinomainen leikkokukka.

SAMETTIKUKAT (Tagetes)*Tagetes*

Kääpiö-, haisu- ja rohtosamettikukka, ks. yrtit.

Isosamettikukka (Stortagetes)*Tagetes erecta*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 300 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä-Amerikasta, Meksikosta. Espanjalaiset toivat Eurooppaan 1573. Suomessa tiedetään kasvatetun jo 1700-luvulla. Kukkia käytettiin syöpäläisten torjuntaan. Hyvä ja arvokas mesikasvi päivä- ja yöperhosille!

Viljely: Esikasvatus maaliskuun lopulla. Siemenet peitetään hyvin ohuelti. Itämisaika 20 °C:ssa 3–10 vrk. Taimikasvatusaika n. 9–11 vk. Viihtyy auringossa ja tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessä, syvämultaisessa moreenimaassa. Etelärannikolla voi kylvää suoraan kasvupaikalleen. Hallanarka!

Käyttö: Käytetään tuholaisten torjumiseen kaalimaalla. Sopii lankojen ja ruokien värjäämiseen, saadaan sitruunankeltaista väriä. Kukista voi valmistaa virkistävää juomaa.

'Crackerjack Mixed'**annos n. 1 g / 2,20 € til.no 3347**

Korkeus n. 65 cm. Komeat, kerrannaiset ja väreiltään voimakkaat kukat keltaisesta oranssiin ja siltä väliltä. Erittäin aikainen.

'Kilimanjaro White'**annos n. 0,5 g / 3,20 € til.no 3831**

Korkeus n. 45 cm. Kerrannaiskukkainen, vaniljanvalkoinen kaunotar. Muistuttaa neilikkaa.

Punainen

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,20 € til.no 3312

Korkeus n. 80 cm. Ihastuttava, kaunislehtinen punakukkainen lajike, joka sopii kukkaryhmiin katseenvangitsijaksi kukkien pitkälle syksyyn. Yksinkertaiset kukat.

'Smiles'**annos n. 1 g / 2,20 € til.no 3311**

Korkeus n. 80 cm. Suuret, kirkaankeltaiset ja kerrannaiset kukat. Kukkii kesä-syyskuussa. Kasviväryäkseen.

Ryhäsamettikukka (Sammetstagetes)*Tagetes patula*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 360 siementä.

Pitkä kukinta-aika aina pakkasiin asti. Värjäyskasvi, saadaan sitruunankeltaista väriä. Karkottaa kirvoja. Hyvä ja arvokas mesikasvi päivä- ja yöperhosille. Viljely isosamettikukan tapaan.

'Disco Red'

Uutuus

annos n. 0,3 g / 2,50 € til.no 3234

Korkeus n. 20 cm. Yksinkertaisten kukkien terälehdet kirkkaan punaiset ja keskus kullankeltainen. Kukkapenkin iloinen piristys! Varhainen ja runsaasti kukkiva sekä kasvutavaltaan kompakti ja haarautuva lajike.

'Durango Red'**annos n. 0,3 g / 2,70 € til.no 3739**

Korkeus 20–25 cm. Tanakkakasvuinen. Kukka keskeltä lämpimänkeltainen, kehälehdet suuria ja oranssinpunaista. Silmiinpistävän kaunis.

'Fiesta'

Uutuus

annos n. 0,5 g / 2,20 € til.no 3237

Korkeus n. 30cm. Kaunis kerrottukukkainen lajike, jonka kukinnoissa mahonginpunaisia terälehtiä reunustaa oranssinkeltainen reunus.

'Tiger Eyes'**annos n. 0,5 g / 2,50 € til.no 3241**

Korkeus n. 45 cm. Hurmaava ja erikoinen väriyhdistelmä: yksinkertaiset tai kerrannaiset kukat mahonginpunaisen ja keltaisen yhdistelmiä. Säänkestävä. Reunuskasviksi ja leikkokukaksi.

SIEVIKIT (Kärleksblomster)*Nemophila*

Sopivat kukkamaan reunaan, kivikkoon, ruokkuun ja amppeleihin.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, runsasravinteisessä, kalkitus ja vettä läpäisevässä maassa. Esikasvatus maalishuhtikuussa tai avomaakylvö toukokuussa. Taimiväli 10 cm. Muodostaa tiheitä kasvustoja.

Mustasievikki (Kärleksblomster)*Nemophila menziesii***annos n. 1 g / 2,50 € til.no 3113**

1 g = n. 260 siementä.

Yv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Korkeus n. 15 cm. Hätkähdyttävät, lähes hiilenmustat kukat, joissa kapea valkoinen reunus. Kukinta-aika heinä–syyskuu.

Sinisievikki (Prins Gustafs öga)

Nemophila menziesii

annos n. 1,5 g / 2,20 € til.no 3179

1 g = noin 500 siementä.

Yv. Korkeus 15–20 cm. Lehdet hienoliuskaiset ja harmahtavat. Taivaansiniset kukat, joissa valkoinen keskusta, Ø n. 2,5 cm. Nopeakasvuinen, kukkii 5–6 vk:n kuluttua kylvöstä.

SILKKIKUKAT (Clarkia)

Clarkia

Ihastuttavia kylvökukkia kukkatarhaan ja kasvimaalle. Kukinta heinä–syyskuussa. Suosittu leikkokukka. Viihtyvät auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, runsasmultaisessa moreenimaassa.

Komeasilkkikukka (Clarkia)

Clarkia unguiculata

1 g = n. 3 250 siementä.

Yv. Korkeus n. 60 cm. Kukkia on runsaasti pitkin vartta. Vanha koristekasvi. Helppo kasvattaa.

Viljely: Kylvö avomaalle heti maan lämmentyä, pohjoisessa taimikasvatus huhtikuussa. Siemenet kylvetään puolen sentin syvyyteen. Taimet harvennetaan 12–15 cm:n välein. Osan taimista voi latvoa, jolloin kasvi haaroituu ja kukinta siirtyy myöhemmäksi.

'Pretty Polly Mix'

annos n. 2 600 siementä / 2,20 € til.no 3471

Kerrannaiset kukat punaisen eri sävyjä tai valkoisia.

Sirosilkkikukka (Fjärilsclarkia)

Clarkia pulchella

1 g = n. 1 600 siementä.

Yv. Korkeus n. 25 cm. Yksinkertaiset, viehättävästi eri sävyiset ruusunpunaiset kukat kapeateräisiä. Antaa kevyen, ruusuisen vaikutelman. Kaunis kukkatarhassa.

Viljely: Kylvö suoraan avomaalle keväällä. Harvennetaan 10–15 cm:n välein, jotta taimet tuuhistuvat.

'Precious Gems Mix'

annos n. 130 siementä / 2,50 € til.no 3460

Sini-ikiviuhko (Blårisp)

Limonium sinuatum

1 g = noin 420 siementä.

Yv. Kotoisin Välimeren alueelta. Viljelty Hollannissa vuodesta 1610. Korkeus n. 80 cm. Kukat liiloja ja laventelinvärisiä. Ikiviuhkoista on olemassa myös valkoisia, keltaisia ja punaisia lajikkeita. Tuoksuton.

Viljely: Esikasvatus helmikuun lopusta huhtikuun alkuun. Siemeniä kannattaa liottaa ennen kylvöä. Kylvösyvyys 1 cm. Itää epätasaisesti, 8–20 °C:ssa 7–18 vrk. Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, kalkkipitoisessa ja runsasmultaisessa moreenimaassa.

Korjuu ja käyttö: Kukat kerätään täysin avautuneina. Kestävä kuiva- ja leikkokukka. Erinomainen mesikasvi päiväperhosille.

'Twilight'-Pacific-sarja

annos n. 1 g / 2,20 € til.no 3342

Sinisalvia (Blåsalvia)

Salvia patens

1 g = 110 siementä.

Yv. (Mv.) Suomessa viljellään yksivuotisena kesäkukkana. Korkeus n. 60 cm, haarautuu hyvin. Upeat, taivaansiniset kukat tukevissa kukkavanoissa, jonka yksittäiset kukat ovat n. 5 cm pitkiä. Hieno isona ryhmänä.

Viljely: Kylvö maaliskuussa. Siemenet painetaan kevyesti kylvömultaan ja jätetään melko pintaan. Itää nopeasti n. +20 °C:ssa. Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään. Istutetaan ulos n. 30 cm:n välein.

'Blue Angel'

annos n. 0,5 g / 3,20 € til.no 3134.

Sirokesäkynttilä (Sommarljus)

Gaura lindheimeri

1 g = n. 60 siementä.

Yv. Kasvatetaan yksivuotisena. Korkeus n. 85 cm. Ilmeeltään siro ja keveä kasvi romanttisiin istutuksiin! Satumaisen kauniit, tähtimäiset ja valkoiset kukat, jotka vivahtavat nuppujen tavoin ruusunpunaiselta. Kukkii heinäkuusta pakkasiin. Maitohorsman sukulinainen. Tämä lajike on muita kylmänkestävämpi. On siis mahdollista, että se voi talvehtia otollisissa olosuhteissa.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa. Itää parhaiten 20–25 °C:ssa. Paras aurinkoinen, puolivarjainen ja suojaisa kasvupaikka. Kylvöstä kukintaan kestää n. 100 pv.

'Summer Breeze'

annos n. 1 g / 3,20 €

til.no 3503

Tarhakehäkukka

(Ringblomma)

Calendula officinalis

Hyönteiskasvi

1 g = n. 150 siementä.

Yv. Viljelty jo 1300-luvulla. Ollut Suomessa talonpoikaisväestön suosiossa. Korkeus 25–75 cm. Kukat keltaisen ja oranssin eri sävyjä. Pitkä kukinta kesäkuusta pakasiin. Käytetty nimiä rinkeplumma ja rinkuna. Vanha koriste- ja lääkekasvi. Mehiläiskasvi.

Viljely: Helppo. Kylvä suoraan avomaalle, kun maan lämpötila n. 14 °C. Riviväli 30 cm, taimiväli 15–20 cm. Kukkii 9–10 vk kylvästä. Voidaan kerätä siemeniä syksyllä. Kylväytyy.

Käyttö: Kukiasta voi valmistaa simaa, teetä ja viiniä. Sopii mausteeksi kalaruokiin, risottoihin, vanukkaisiin ja munakkaisiin. Kehälehdet antavat väriä salaatteihin. Leivonnassa voidaan käyttää mm. pulliin, sämpylöihin sekä pannu- ja hedelmäkakkuihin. Laitakukkia on vanhastaan käytetty voim värjäämiseen ja sahramin korvikkeeksi. Suosittu kasvi myös ihonhoidossa. Terälehdet kuivataan talven varalle. Karkottaa tuholaisia puutarhasta.

'Double Orange King'

annos n. 2 g / 2,20 €

til.no 3480

Korkeus n. 60 cm. Voimakkaan oranssinpunainen, kerrannainen kukka. Erittäin näyttävä! Kuivattavaksi. Korkeat vaikuttavat ainepitoisuudet.

'Indian Prince'

annos n. 2 g / 2,50 €

til.no 3323

Korkeus 60–70 cm. Upea tummanoranssi kukka. Kehälehtien alapinnat ruskehtavanpunaiset. Keskusta tummanruskea. Monen suosikki.

'Pacific Beauty Cream'

Uutuus

annos n. 2 g / 2,50 €

til.no 3390

Korkeus n. 60 cm. Kerratut ja puolikerratut kukat kermanvalkoisia ja vaalean keltaisia. Pitkien kukkavarsien ansiosta hyvä leikkokukka.

'Pacific Beauty Mix'

annos n. 2 g / 2,20 €

til.no 3417

Korkeus n. 60 cm. Värisekoitus. Kukat puolikerrannaisia. Kasvu aika n. 55 vrk. Kaunis leikko- ja ryhmäkukka.

'Sunset Buff'

Uutuus

annos n. 2 g / 2,50 €

til.no 3473

Korkeus n. 60 cm. Kauniit kerratut kukat, joiden terälehtien alapuoli on karmininpunainen ja yläpuoli herkkä ja vaalea lohenpunainen.

Tarhaleukoja, välimerenleukoja (Lövköja)*Matthiola incana*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 600 siementä.

Yv. Kotoisin Välimeren alueelta. Viljelty jo 1200-luvulla Euroopassa. Kukinta-aika kesä-elokuu. Kaunis leikkokukka. Hyvä ja arvokas mesikasvi perhosille.

Viljely: Esikasvatus maaliskuusta huhtikuussa. Itämisäika 21 °C:ssa 1–2 vk. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa ravinteikkaassa, kalkkipitoisessa puutarhamaassa.

'Mixed'

annos n. 0,5 g / 2,50 €

til.no 3027

Korkeus n. 35 cm. Kasvutavaltaan haarautuva. Suurikokoisten ja soloisten tuoksuisten kukkien väri vaihtelee valkoisesta punaiseen, vaaleanpunaisen eri sävyihin, laventelinsinisestä purppuraan.

Tarhaneito

(Jungfrun i det gröna)

Nigella damascena

Hyönteiskasvi

1 g = n. 430 siementä.

Yv. Kotoisin Lähi-idästä. Viljelty vuodesta 1542. Vanhanajan kesäkukka.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, kalkkipitoisessa ja runsasmultaisessa maassa. Kylvä avomaalle aikaisin keväällä tai syyskylvä 1–2 cm:n syvyyteen. Kovapintaisia siemeniä kannattaa liottaa ennen kylvää. Itävyysprosentti yleensä 50–60. Taimiväli 10 cm.

Käyttö: Tuoksuton leikkokukka, siemenkotaa käytetään kuivakukkana. Siemeniä voi syödä ("Damaskon kumina"). Ennen uskottiin, että siemenien hierominen hiuksiin karkottaa täit ja kirput. Hyvä mesikasvi.

'Miss Jekyll'

Perinnelajike

annos n. 1 g / 2,50 €

til.no 3139

Korkeus n. 65 cm. Kukat kauniin indigosiniset, lehdet tillimäiset. Kukkii pitkään heinä-elokuussa.

'Persian Jewels Mixed'

annos n. 1,5 g / 2,50 €

til.no 3155

Korkeus n. 40 cm. Ihana, suurikukkainen sekoitus valkeita, sinisiä ja roosanvärisiä kukkia.

Tarhaorvokki

(Pensé)

Viola Wittrockiana-Ryhmä

1 g = n. 800 siementä

Yv. Rakastetuimpia kesäkukkia. Pitkä ja runsas kukinta sekä isot suloiset kukat. Ryhmäkasviksi penkkiin ja ruukkuun.

Viljely: Esikasvatus tammi-helmikuussa. Itämisaika 15–20 °C:ssa 10–21 vrk. Viihtyy auringossa tai puoliviarjossa, ravinteikkaassa, kosteahkossa mullassa. Kuihtuneet kukat poistetaan.

'Clear Chrystal Scarlet'

annos n. 0,1 g / 3,20 €

til.no 3129

Korkeus n. 15 cm. Ainutlaatuiset voimakkaan tummanpunaiset kukat, joiden keskustaa koristaa mustat viivat. Kasvutapansa vuoksi sopii erityisen hyvin ruukkuun ja amppeeliin.

'Orange Sun'

annos n. 0,1 g / 3,20 €

til.no 3356

Korkeus n. 15 cm. Upeat hehkuvanoranssit ja suuret kukat.

Tiikerikaunosilmä

(Tigeröga)

Coreopsis tinctoria

Hyönteiskasvi

Yv. Näyttävä koriste- ja värjäyskasvi, joka kukkii heinäkuusta syyskuuhun. Hyvä leikkokukka ja perhoskasvi.

Viljely: Kylvö huhtikuussa potteihin. Taimettumisaika 1–3 vk. Etelässä voi myös kylvää siemenet suoraan penkkiin kasvuharson alle. Viihtyy auringossa tai puoliviarjossa, tuoreessa, runsasmultaisessa puutarhamaaassa. Myös syyskylvö mahdollinen.

'Radiata Mixed'

Uutuus

annos n. 0,2 g / 2,50 €

til.no 3361

Korkeus n. 30 cm. Matalakasvuinen lajike. Laikukkaiden kukkien väri vaihtelee keltaisesta punaiseen.

'Incredible Dwarf Mix'

annos n. 0,2 g / 2,70 €

til.no 3364

Korkeus noin 50 cm. Kukinnot nousevat tillimäisen keveän lehdistön ylle. Säilyttävä sekoitus monivärisiä kukkia, joiden väri vaihtelee keltaisen sävyistä voimakkaaseen mahonginpunaiseen.

'Tall Varietes Mixed'

Ks. värikasvit, sivu 112.

TSINNIAT

Zinnia

Isotsinnia

(Zinnia)

Zinnia violacea

Hyönteiskasvi

1 g = n. 100 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä-Amerikasta. Jäykkien varsien latvoissa isot (5–10 cm) mykerökukinnot. Kukat muistuttavat daaliaa. Kukkii heinä–syyskuussa. Kaunis ja kestävä leikkokukka. Hyvä mesikasvi varsinkin päiväperhosille.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa. Itämisaika 18 °C:ssa 5–10 vrk. Taimikasvatusaika 9–10 vk. Viihtyy auringossa, tuoreessa, ravinteikkaassa, multavassa ja vettä läpäisevässä maassa. Etelässä voi suotuisilla paikoilla kylvää suoraan kasvupaikalleen. Hallanarka.

'Double Zahara Mix Brilliant'

annos n. 20 siementä / 3,20 €

til.no 3137

Korkeus n. 45 cm. Isot kerrannaiset kukat ja kolme upeasti hehkuvaa väriä: oranssi, purppuranpunainen ja keltainen. Kukkii näyttävästi syksyyn saakka, kestäväjuurinen. Sopii ruukkuun ja penkkiin.

'Formula Mixture'

Uutuus

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 3675

Korkeus 80 cm. Sekoitus erityisen isoja, kerrannaisia ja kirkkaan värisiä kukkia.

'Scabiosa Flowered Mix'

Uutuus

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 3362

Korkeus n. 80 cm. Teriön uloimmat kehälehdet ovat pidemmät ja muodostavat kauniin reunuksen keskustan ympärille. Värioseos valkoisista, keltaisista, oransseista, punaisista, vaaleanpunaisista ja pinkeistä kukista.

'Zahara Total Mix' F1

Uutuus

annos n. 20 siementä / 3,20 €

til.no 3142

Korkeus n. 30 cm. Sievä ja ihastuttava sekoitus yksinkertaisia kukkia. Väreinä keltainen, oranssi, kirkkaanpunainen, valkoinen, lohenpunainen, vaaleanpunainen ja pinkki. Kestää hyvin kuivuutta, hometta ja härmää.

'Liliput Canary Yellow'

Uutuus, luomusiemen, perinnelajike

annos n. 0,5g / 2,50€ til.no 3029

Korkeus n. 60 cm. Pienet, keltaiset, kerrannaiset kukat. Ilahduttaa kukinnallaan kukkapenkissä tai ruukussa.

Korutsinnia

(Dvärgzinnia)

Zinnia angustifolia

Biodynaaminen siemen

Annos n. 1g / 2,70 € til.no 3028

1 g = n. 40 siementä

Yv. Korkeus 30-50 cm. Syksyinen värisekoitus keltaisen, oranssin ja mahongin värisistä pienehköistä puolikerrotuista ja kerrotuista kukista.**Tuoksuherne, hajusherne**

(Luktärt)

Lathyrus odoratus

Hyönteiskasvi

1 g = n. 12 siementä.

Yv. Kotoisin Sisiliasta. 1600-luvun lopulla palermolainen pappi, Franciscus Cupani, lähetti luonnonvaraisen tuoksuherneen siemeniä Hollantiin ja Englantiin. 1800-luvun lopussa alettiin kiinnostua kasvista ja kehittää lajikkeita. Melko hyvä mesi- ja ravintokasvi perhosille.**Viljely:** Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, syvämultaisessa, kalkkipitoisessa moreeni- maassa. Esikasvatus huhtikuussa tai etelässä kylvö avomaalle touko-kesäkuussa. Kovakuorisia siemeniä on hyvä liottaa haaleassa vedessä pari tuntia ennen kylvöä. Kuorta voi myös hangata kevyesti hiekkapaperilla. Siemenet kylvetään pieniin, mutta korkeisiin ruukkuihin, sillä juuristo on pitkä ja herkkä. Itämisaika 16 °C:ssa 14-18 vrk. Korkeiksi kasvavat lajikkeet on hyvä latvoa 15-20-senttisinä. Latvaversot, joissa on vähintään kaksi lehtiparia, voi juurruttaa vesilasissa pikkutaimiksi. Korkeiksi kasvavat lajikkeet tulee tukea heti alkuvaiheessa. Kuituneet kukat poistetaan, jotta kukinta jatkuu pitkään.**Käyttö:** Seinustalle, ruukkuun, amppeleihin ja leikkokukaksi.

'Cupani'

Perinnelajike

annos n. 20 siementä / 2,70 € til.no 3434

Ns. alkuperäinen tuoksuherne, joka tuotiin Englantiin v. 1699. Korkeus 1,5-2,5 m. Kukassa tummanpunaiset venhot violetteilla purjeilla. Suloinen tuoksu!

'Ethel Grace'

annos n. 2 g / 2,50 €**til.no 3478**

Suuret kalpean liilat kukinnot, joissa hivenen vaalea nielu. Voimakas tuoksu. Korkeus noin 2 m.

'Grisel Hamilton'

Uutuus, perinnelajike

annos n. 2 g / 2,70 €**til.no 3484**

Korkeus n. 2,5 m. Vanha perinnelajike, jolla on tuoksuvat, laventelin väriset kukat. Kestää hyvin kuumuutta.

'Jimmy'

annos n. 2 g / 2,50 €**til.no 3428**

Voimakkaan kirkkaanpunainen. Korkeus 2,5 m.

'Little Sweetheart Mix'

annos 2g / 2,70 €**til.no 3433**

Korkeus n. 20 cm. Erityisen matalakasvuinen sekoi- tus valkoisia, vaaleanpunaisia, punaisia, violetteja ja sinisiä kukkia.

'Pink Cupid' -loistosekoitus

annos n. 2 g / 2,50 €**til.no 3481**

Matalakasvuinen, korkeus 20-30 cm. Pienissä kukissa on ihastuttavan vaalean ruusunpunainen purje, venho on valkoinen. Ihana voimakas tuoksu! Kasvu aika n. 90 vrk. Jalostettu erityisesti ruukkuviljelyyn.

'Prince of Orange'

Perinnelajike

annos n. 25 siementä / 2,70 €**til.no 3214**

Korkeus n. 1,8 m. Kukassa oranssia ja malvaa. Kukki runsaasti. Hieno vanha heirloom-lajike on tehnyt paluun.

'Ripple Mix'

Uutuus

annos n. 2g / 2,70 €**til.no 3461**

Korkeus 2,5 m. Monenkirjavissa ja raidallisissa kukissa valkoista, vaaleanpunaisen ja punaisen eri sävyjä, purpuraa ja sinistä.

Tuoksupielus

(Strandkrassing)

Lobularia maritima

1 g = n. 2 500 siementä.

Yv. Kotoisin Välimeren alueelta. Kukki runsaasti, tuoksuvin kukin, heinä-elokuussa. Muodostaa matalan, tuuhean maton. Kukki runsaasti heinä-elokuussa. Reunuskasviksi ja ruukkuun! Sopii erityisen hyvin kivikopuutarhaan. Kuulunut monen lapsuuden kesäkuukiin!**Viljely:** Esikasvatus maaliskuussa tai avomaakylvö toukokuun lopussa tai kesäkuun alussa. Ruukkuun kylvetään useampi siemen. Itämisaika 4-6 vrk 18 °C:ssa.

Taimikasvatusaika 9–10 vk. Taimikasvatusvaiheessa lämpötila mielellään 15 °C. Ränsiestynyt kasvi voidaan leikata alas, jolloin kukkii uudelleen. Kestää aurinkoa.

★ 'Rosie O' Day'

Uutuus

annos 0,5 g / 2,20 €

til.no 3221

Korkeus n. 12 cm. Ihastuttavat ruusunpunaiset kukat.

'Snow Carpet'

annos n. 1 400 siementä / 2,20 €

til.no 3218

Korkeus n. 10 cm. Pienet puhtaan valkoiset, tuoksuvat kukat.

Tuoksuresseda

(Luktresseda)

Reseda odorata

Hyönteiskasvi

1 g = n. 750 siementä.

Mv. Ei talvehdi Suomessa. Kuivattuja kukkia on löydetty muumioiden hautakammioista. 1700–1800-luvun taitteessa oli yksi Euroopan muotikasveista säätyläisten keskuudessa. Pystykasvuinen, mutta hieman rentovartinen. Ihana vanhan ajan tuoksuikasvi. Kukkii heinä-syyskuussa. Melko hyvä mesikasvi perhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasravinteisessä, syvämulmaisessa ja kalkkipitoisessa maassa. Kylvö maahan aikaisin keväällä. Pohjoisessa taimikasvatus. Taimiväli 10–15 cm. Kasvu aika 75–85 vrk. Voidaan kasvattaa myös ruukussa.

Korjuu: Kuivataan nopeasti kimppuina, kun suurin osa kukista on avoinna.

★ 'Ameliorata'

Uutuus

annos 1 g / 2,20 €

til.no 3782

Korkeus 30 cm. Kermanvalkoiset kukinnot, joissa punertavat heteet.

TUPAKAT

(Tobak)

Nicotiana

Lumotupakka

(Färgväxlartobak)

Nicotiana mutabilis

Yv. Korkeus n. 1,2 m. Kotoisin Brasiliasta. Voimakkaasti haarautuva kasvu ja sinivihreä lehdistö. Kukkii runsaasti heinä-syyskuussa. Kukkien halkaisija on 2,5 cm, ja ne ovat aluksi valkoisia ja vaihtavat väriä kalpean vaaleanpunaisen kautta ruusunpunaiseen! Koko kasvissa on

samaan aikaan kaikkia näitä sävyjä. Hieno leikkokukkana. Siemen pintakäsittely kylvön helpottamiseksi.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa. Siemeniä ei peitetä, itävät valossa. Itää 20°:ssa 1–2 vkossa. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, hyvin vettä läpäisevässä hiekkapitoisessa kasvualustassa. Hallanarka.

'Marshmallow'

Uutuus, hyönteiskasvi

annos n. 0,1 g / 3,80 €

til.no 3096

Narsissitupakka

(Narcisstobak)

Nicotiana sylvestris

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,50 €

til.no 3086

1 g = n. 29 000 siementä.

Yv. Korkeus n. 150 cm. Valkoiset, tuoksuvat, torvimaiset n. 10 cm:n pituiset kukat. Pitkä kukinta-aika heinä-syyskuussa. Koristeellinen. Monen mielestä kaunein tupakkalaji. Upea ryhmäkasvi. Erinomainen mesikasvi varsinkin yökkösille ja kiitäjille. Myrkyllinen.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa. Siemeniä ei peitetä, itävät valossa. Itää 20°:ssa 1–2 vkossa. Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessä, syvämulmaisessa maassa. Kukkimisen jatkumiseksi lakastuneet kukat poimitaan pois. Hallanarka.

Palturitupakka (kessu)

(Bondtobak)

Nicotiana rustica

Hyönteiskasvi

1 g = n. 2 200 siementä.

Yv. Kotoisin Yhdysvaltain eteläosista ja Meksikosta. Suomessa vanhin tieto tupakan viljelystä on vuodelta 1671. Mielenkiintoinen kasvi muistuttamassa vanhoista ajoista. Erinomainen mesikasvi varsinkin yökkösille ja kiitäjille! Korkeus n. 1 m. Kukkii heinä-elokuussa kellanvihrein kukin.

Viljely: Esikasvatus maaliskuun puolivälissä. Siemeniä ei peitetä, itää valossa. Kasvu paikka aurinkoinen, kuiva tai tuore, runsasravinteinen. Ei viihdy savimaassa. Karaistut taimet ulos hallojen mentyä. Taimi- ja riviväli 50 cm.

Käyttö: Paitsi tupakan valmistamiseen, kessua on käytetty aikaisemmin tuholaiistorjuntaan. Nyt sen käyttö ei ole enää sallittua luomuviljelyssä! Myrkyllinen!

'Amersfort'

annos n. 0,2 g / 2,70 €

til.no 3095

UNIKOT

(Vallmo)

Papaver

Yv. Upeita kukkijoita kukkatarhaan ja kasvimaalle. Siemenkodat sopivat kuivakukaksi.

Viljely: Viihtyvät auringossa kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessa, kalkkipitoisessa runsasmultaisessa maassa. Kylvä aikaisin keväällä suoraan maahan. Pienet siemenet voi sekoittaa hiekkaan, jolloin kylvöksestä tulee riittävän harva.

Oopiumiunikko

(Opievallmo)

*Papaver somniferum***'Double Violet Blush'**

Uutuus

annos 0,5 g / 2,70 €**til.no 3190**

Korkeus n. 80 cm. Näyttävät, suuret, kerrannaiset violetit kukat muistuttavat pionin kukintoa.

'Hen & Chicken'

Uutuus, perinnelajike

annos 0,5 g / 2,50 €**til.no 3125**

Korkeus n. 80 cm. Erikoinen! Suurta siemenkotaa ympäröi useita pieniä siemenkotia, joista tulee mielikuva "kanaemosta poikasineen". Kasvatetaan erityisesti leikko- ja kuivakukaksi näyttävien siemenkotien vuoksi. Yksinkertaisten kukkien terälehdet purppuranpunaiset.

'Lauren's Grape'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,70 €**til.no 3176**

Korkeus n. 85 cm. Hienostunut, purppuranpunainen kukka, jossa tumma täplä. Varma ja suosittu lajike.

'Planete Rouge Du Jura'

Uutuus, luomusiemen, perinnelajike

annos 0,5 g / 2,50 €**til.no 3175**

Vanha perinnelajike Saksan Freibergistä. Yksinkertaisten kukkien terälehdet vaalean violetit, joissa tumma täplä.

Silkkiunikko

(Kornvallmo)

Papaver rhoeas

ks. myös maisemointi- ja maanparannuskasvit.

'Mother of Pearl'**annos n. 0,2 g / 2,20 €****til.no 3871**

Korkeus 40–60 cm. Suloinen sekoitus yksinkertaisia, pastellinsävyisiä kukkia. Kylväytyy.

'Shirley Mix'

Perinnelajike

annos n. 0,2 g / 2,20 €**til.no 3387**

1 g = n. 9 000 siementä

Korkeus n. 60 cm. Puolikerrannaisten kukkien väri vaihtelee punaisen eri sävyistä valkoiseen. Terälehtien tyvessä usein musta täplä. Nuokkuva nuppu suorituu auetessaan. Kukkii pitkään heinäkuusta pakkasiin. Viihtyessään kylväytyy! Terälehdistä saadaan väriä viineihin ja lääkkeisiin.

Turkinunikko

(Fläckvallmo)

*Papaver commutatum***'Ladybird'****annos n. 0,1 g / 2,70 €****til.no 3170**

1 g = n. 7 700 siementä.

Korkeus n. 40 cm. Kasvattaa runsaasti suuria, kirkkaanpunaisia kukkia, joissa on keskellä mustat läiskät. Kukan väritys muistuttaa leppäkerttua. Tiivis kasvutapa, sopii mainiosti reunakasviksi ja ruukkuun.

MAISEMOINTI- JA MAANPARANNUSKASVIT

Esimerkkiseos (herne & kaura & ruisvirna)

Lajeista voi tehdä oman seoksen maanparannukseen tai kylvää yksittäisiä kasveja.

Herneen, kauran ja ruisvirnan seos sopii myös kovalle savimaalle. Herne ja virna keräävät tyypeä ja mureuttavat maata. Kaura toimii herneen tukena ja vähentää typpihävikkiä. Kaura on vaatimaton maan laadun suhteen, ja se viihtyy myös tiiviissä savimaassa.

Sato korjataan elokuussa herneen ja kauran tuleentua. Kasvusto voidaan niittää ja käyttää ravintona eläimille ja pikkulintujen talviruokintaan. Seuraavana keväänä sänki ja muu viheraines muokataan maahan. Paikkaan voi kylvää esim. sipulia, porkkanaa, punajuurikasta, kyssäkaalia, lanttua, naurista, persiljaa ja tilliä. Seuraavana keväänä lohkolle voi istuttaa perunaa.

Siementarve aarille n. 1 kg. Kylvöajankohta toukuuun puolivälissä. Kylvösyvyys n. 6 cm.

Aitohunajakukka (Honungsfacelia)

Phacelia tanacetifolia

Hyönteiskasvi

annos n. 50 g / 2,70 € til.no 4077

annos n. 200 g / 6,20 € til.no 4078

1 g = n. 580 siementä

Yv. Kotoisin läntisestä Pohjois-Amerikasta. Korkeus 20–70 cm. Tuoksuva sininen kukinto.

Viljely: Kylvö keväällä 1–2 cm:n syvyyteen. Kasvaa kaikenlaisilla mailla. Ei ole hallanarka eikä kaipaa paljon lannoitusta. Kasvaa myös syksyn alhaisissa lämpötiloissa. Siementarve 100–300 g / aari.

Käyttö: Maanparannus- ja koristekasvi. Suosittu maisemointikasvi. Yksi parhaimmista mesikasveista. Lisäksi siitepölyn tuotto on hyvä. Kesantokasvina vähentää ravinteiden huuhtoutumista. Hyvä leikkokukka.

Korjuu: Kuivakukaksi kerätään juuri avautuneena. Sininen väri ja hyvä tuoksu säilyvät pitkälle talveen.

APILAT

(Klöver)

Trifolium

Persianapila

(Stor doftklöver)

Trifolium resupinatum var. *majus*

Hyönteiskasvi

annos n. 50 g / 2,20 €

til.no 4404

annos n. 200 g / 4,20 €

til.no 4072

Yv. Korkeus n. 30–40 cm. Vaaleanpunaiset, tuoksuvat kukat. Matala juuristo, muodostaa tiheän maton. Siementarve 100 g / aari.

Puna-apila

(Rödklöver)

Trifolium pratense

Hyönteiskasvi

annos n. 100 g / 4,20 €

til.no 4024

Mv. Korkeus 15–50 cm. Kukkii kesä–elokuussa.

Viljely: Viihtyy kosteutta pidättävässä maassa, mutta syvä paalujuuri kärsii korkeasta pohjavedestä. Kylvetään keväällä, kun maan lämpötila on n. +10 °C. Kylvösyvyys 1–2 cm. Siementarve 200 g / aari. Voidaan kylvää myös seoksena kauran tai raiheinän kanssa (120 g puna-apilaa + 100 g raiheinää aarille).

Käyttö: Palleromaiset kukinnot antavat teeheen hunajaista makua. Tuottaa paljon hyönteisille tärkeää mettä ja siitepölyä. Rehukasvi eläimille ja kaunis maanpeitekasvi aurinkoisille tai puolivarjoisille paikoille. Arvokas maanparannuskasvi. Toipuu hyvin niitosta, joten sopii viherkatteeksi. Hyvä maan kuohkeuttaja erityisesti savimailla.

Valkoapila 'Isokallio'

(Vitklöver)

Trifolium repens

Hyönteiskasvi

annos n. 100 g / 5,60 €

til.no 4022

annos n. 500 g / 25,00 €

til.no 4023

Mv. Korkeus n. 5–20 cm. Kotimainen erinomaisesti talvehtiva ja hillittykasvuinen lajike. Tallauksen kestävänä sopii myös nurmikkosiemenen joukkoon sekä yksinään riviväliin ja käytävälle. Kylvö keväällä n. 1 cm:n syvyyteen, kun maa on muokattavassa kunnossa. Hyvä ja tärkeä mesi- ja ravintokasvi perhosille, mehiläisille ja kimalaisille. Kukkia voi lisätä teesekoituksiin. Siementarve 75 g / aari.

Veriapila

(Blodklöver)

Trifolium incarnatum

Hyönteiskasvi, luomusiemen

annos n. 50 g / 2,70 €**til.no 4405**

Yv. Korkeus n. 40–50 cm. Kasvutapa lamoava, joten näyttää matalalta. Tumman verenpunaiset, pitkulaiset kukinnot.

Viljely: Vaatimaton, mutta vaatii lämpimät kasvuolosuhteet. Kasvaa kaikenlaisilla mailla, suosii kalkkia. Kylvö keväällä 1–2 cm:n syvyyteen. Nopeakasvuinen ja hallankestävä. Siementarve 70 g/ aari.

Käyttö: Erinomainen viherlannoite- ja maisemointikasvi joko yksinään tai raiheinän kanssa. Sopii koristekasviksi ja esim. kaalimaan aluskasviksi (lisälannoitteesi). Kaunis leikkokukka, mutta kuivattaessa kukintojen väri haalenee. Kukat sopivat salaattiin ja siemenet idätettäväksi vihanneskrassin tavoin. Hyvä mehiläiskasvi. Hehtaarilta saadaan n. 250 kg hunajaa ja siitepölyä.

Esparetti

(Esparetti, helghö)

Onobrychis viciifolia

Hyönteiskasvi, luomusiemen

annos n. 100 g / 3,20 €**til.no 4030**

Mv. Tyypeä keräävä hernekasvi, joka on kotoisin Keski- ja Itä-Euroopasta. Korkeus 30–60 cm. Vaalean ruusunpunaiset kukinnot kesä-elokuussa. Voimakas, kuivuutta kestävä juuristo. Lannoitus-, rehu- ja maanparannuskasvi. Erinomainen mehiläiskasvi: sisältää runsaasti mettä ja siitepölyä.

Viljely: Viihtyy hyvin monilla maalajeilla, myös karuilla hiekkamailla. Parhaiten kasvaa kalkkipitoisilla, hyvin ojitetuilla, aurinkoisilla mailla. Avomaakylvö, kun maa on lämmennyt. Siemeniä on hyvä liottaa 1–2 tuntia ennen kylvöä. Kylvösyvyys 0,5 cm. Taimiväli 30 cm, riviväli 40 cm. Itää 10–30 vrk:ssa. Siementarve 800–900 g/ aari.

Isoauringonkukka

(Solros)

Helianthus annuus

Hyönteiskasvi

annos n. 20 g / 2,50 €**til.no 4073****annos n. 100 g / 5,60 €****til.no 4074**

1 g = n. 20–50 siementä

Yv. Korkeus n. 1,6 m. Kukat keltaiset, tumma keskus.

Viljely: Kasvaa parhaiten auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa ja kalkkipitoisessa maassa. Noin 4 viikon kylmäkäsittely ennen kylvöä edistää itämistä.

Kylvö avomaalle touko-kesäkuussa 3–4 cm:n syvyyteen. Riviväli 30 cm ja taimiväli 20 cm. Siementarve 100 g/ aari.

Korjuu: Kukkinnot korjataan, kun ne alkavat nuokkua. Kukinnot ripustetaan kuivumaan, kunnes siemenet varisevat. Voidaan jättää myös pellolle, jolloin linnut syövät siemenet suoraan lapakosta.

Käyttö: Maanparannus-, öljy-, mesi-, rehu- ja maisemointikasvi. Kuoritut siemenet esim. salaattiin, mysiiniin ja leipätaikinaan. Siemenet sisältävät runsaasti E-vitamiinia. Keltaisia terälehtiä on käytetty teenä kuumeen alentamiseen vilustumissairauksissa. Teehen laitetaan 1 tl kuivattuja terälehtiä ja 2,5 dl kiehuvaa vettä ja annetaan hautua 10 min. Kukka kestää pitkään maljakossa. Kukkalapakko siemenineen on näyttävä kuivakukka. Kukista saadaan keltaista väriä. Kasvin poltetuista varsista saadaan kaliumia sisältävää maanparannusainetta.

Keltalupiini

(Gul-lupin)

*Lupinus luteus***annos n. 10 g / 2,50 €****til.no 4406****annos n. 100 g / 6,20 €****til.no 4075**

1 g = n. 6 siementä.

Yv. Viljeltiin jo 4 000 v. sitten. Korkeus n. 30–60 cm. Muistuttaa tavallista lupiinia, mutta on sitä matalampi ja sirompi. Keltaiset hyväntuoksuiset kukat heinä-syyskuussa. Koriste- ja viherlannoituskasvi. Sitoo tyypeä.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, keskivänteisessä kivennäismaassa. 1–2 tuntia liotetut siemenet kylvetään, kun maan lämpötila on n. +10 astetta. Kylvösyvyys 3–4 cm. Siementarve 300 g/ aari. Myrkyllinen.

Valkosinappi

(Vitsenap)

Sinapis alba

'Iris'

Annos 100 g / 2,50 €**til.no 4021**

Yv. Korkeus noin 1m. Nopeakasvuinen maanparannuskasvi peittää maan nopeasti ja tehokkaasti, torjuu taudinaiheuttajia ja puhdistaa maata. Ei sovellu perunan esikasviksi. Nopean kasvunsa vuoksi erinomainen kerääjäkasvi, joka voidaan kylvää loppukesällä sadonkorjuun jälkeen, jotta maa pysyy kasvipeitteisenä mahdollisimman pitkän ajan vuodesta.

Viljely: Avomaakylvö keväällä, loppukevällä tai loppukesällä. Siementarve 200 g/ aari.

Kuitupellava (Spånadslin)

Linum usitatissimum

annos n. 50 g / 2,70 € til.no 408g

annos n. 200 g / 6,20 € til.no 409g

1 g = n. 300 siementä.

Yv. Pellavakangasta on löydetty kivikautisista paalutuksista, jonka iäksi on arvioitu 3 000–4 000 vuotta. Korkeus 80 cm. Sinikukkainen kuitu- ja maisemointikasvi. Voidaan viljellä myös kuivakukaksi.

Viljely: Viljely onnistuu vain Etelä- ja Keski-Suomessa. Maaperän suhteen vaatimatonta, paras maalaji on hietasavikko, pH vähintään 6,2. Kylvö toukokuun alussa. Vanhan kansan perinteinen kylvöpäivä on ollut Eerikin päivä 18.5. Harataan korkeintaan 1,5 cm:n syvyyteen. Kasvuharso jouduttaa tasaista taimettumista. Siementarve 1,2–1,3 kg / aari.

Korjuu: Nyhdetään maasta aurinkoisella säällä. Kerätään kuiduksi ja siemeneksi yleensä 30–35 päivän kuluessa kukinnasta. Kuivakukaksi kerätään, kun siemenkodat ovat vielä vihreitä. Säilytetään kuivassa, pimeässä ja viileässä.

Peltoherne (Kokärt)

Pisum sativum

'Dolores'

annos n. 1 kg / 3,20 € til.no 4100

Syötäväksi ja maanparannukseen. Hyvä kumppani kauralle. Siementarve n. 1,3 kg / aari.

Peltolinnunjalka (Serradella)

Ornithopus sativus

Luomusiemen

annos n. 200 g / 4,60 € til.no 4076

Yv. Kotoisin Välimeren alueelta. Korkeus 30–60 cm. Kukkii runsaasti vaaleanpunaisin kukin. Maanparannus- ja rehuksikasvi. Juurissa ilmkehän tyyppiä sitovia nystyräbakteereita, jotka lisäävät maan typpipitoisuutta.

Viljely: Viihtyy happamassa, vettä läpäisevässä hiekkamaassa. Sopii viljeltäväksi köyhillä mailla. Avomaakylvö keväällä. Hyvä esikasvi, aluksi kehitys on hidasta. Kasvaa vielä alkusyksyn alhaisissa lämpötiloissa ja kestää jopa -5 asteen pakkasta. Sopii seoksiin. Siementarve 400 g / a, 6–9 kg / ha. Kokeilijalle!

Ruisvirna (Luddvicker)

Vicia villosa

annos n. 100 g / 2,20 € til.no 409g

Puolimetrisen ja rentovartinen. Liilakukkainen viljelykasvi, jota kasvatetaan Suomessa viherrehuksi ja kesantopelloilla. Siementarve 500 g / aari.

Silkkiunikko (Kornvallmo)

Papaver rhoeas

1 g = n. 9 000 siementä.

Yv. Korkeus n. 60 cm. Kukat kirkaanpunaisia, terälehtien tyvessä musta täplä. Nuokkuvat nuput suoristuvat auetessaan. Kukkii pitkään heinäkuusta pakkasiin.

Viljely: Viihtyy auringossa kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessä, kalkkipitoisessa, runsasmultaisessa maassa. Kylvö aikaisin keväällä avomaalle. Pienet siemenet voi sekoittaa hiekkaan kylvön helpottamiseksi. Viihtyessään kylvyytyy itse. Siementarve 20–30 g / aari.

'Corn Poppy'

annos n. 20 g / 6,20 € til.no 4026

Sinimailanen, alfalfa (Blålusern)

Medicago sativa

Hyönteiskasvi

annos n. 50 g / 2,70 € til.no 4271

annos n. 200 g / 6,20 € til.no 4170

Mv. Suomessa yleensä yksivuotinen nurmipalkokasvi. Voidaan kasvattaa yksivuotisena Kemian seudulle asti. Kasvuston korkeus n. 50–150 cm. Sinikukkainen maanparannus-, mehiläis-, koriste- ja nurmipalkokasvi. Juuri erittäin voimakas ja syväälle tunkeutuva. Maanrakennetta parantava vaikutus voi säilyä useita vuosia. Saattaa talvehtia Etelä-Suomessa.

Viljely: Viihtyy runsasravinteisessä, kalkkipitoisessa, syvämultaisessa maassa, pH 6,5–7,5. Kylvö aikaisin keväällä tai syksyllä lähelle maan pintaa. Siementarve n. 100 g/aari. Kehittyy aluksi hitaasti. Kestää hyvin kuivuutta. Jos aiotaan saada talvehtimaan, on kasvuston annettava kukkia kerran kesässä. Niitettäessä on jätettävä riittävän pitkä sänki, eikä kasvustoa pidä niittää elokuun puolivälin jälkeen.

Käyttö: Maanparannus-, mehiläis- ja koristekasvi. Sinimailasen siemenen eli alfalfan idut ovat terveystuokkaa. Riistapellolla sato maistuu peuroille ja hirville.

Tarhakehäkukka (Ringblomma)*Calendula officinalis*

Hyönteiskasvi

annos n. 250 g / 19,00 €**til.no 3329**

1 g = n. 100–150 siementä.

Yv. Korkeus 60 cm. Vanha koriste- ja lääkekasvi, joka sopii myös maisemointikasviksi.**Viljely:** Kylvö haja- tai rivikylvönä suoraan maahan, kun maan lämpötila on n. +14 astetta. Kukkii 9–10 viikon kuluttua kylvöstä. Vihermassa käännetään myöhään syksyllä maata parantamaan. Siementarve 25–30 g/ aari.**Viljatatar, tattari** (Bovete)*Fagopyrum esculentum*

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 50 g / 2,50 €**til.no 4079****annos n. 200 g / 4,60 €****til.no 4080**

1 g = n. 80 siementä.

Yv. Todennäköisesti kotoisin Aasian keskiosista. Kulkeutunut tataarien mukana Eurooppaan. Ollut täällä viljelykasvina 1400-luvulta lähtien. Korkeus n. 50–80 cm. Lehdet herttamaiset, kukat joko punertavat tai vihertävät. Kukinta alkaa heinäkuun puolenvälin jälkeen. Erinomainen viherlannoituskasvi ja hyvä tukikasvi palkokasville. Hyvä rikkaruohojen tukahduttaja. Sopii vilja-allergikolle. Mehiläiskasvi.**Viljely:** Vaatimaton maalajin suhteen. Viihtyy parhaiten multavilla, kalkkipitoisilla kivennäismailla. Kylvetään myöhään keväällä lämpimään maahan 3 cm:n syvyyteen. Riviväli 40 cm, taimiväli 5 cm. Hallanarka. Viherlannoituskasviksi voidaan kylvää heinäkuun loppuun asti. Itää nopeasti. Hyönteispölytteinen. Siementarve 500 g/ aari.**Westerwoldinraiheinä**

(Westerwoldiskt rajgräs)

Lolium Westerwoldicum-Ryhmä**annos n. 500 g / 4,60 €****til.no 4025****Yv.** Kotiviljelijän mainio ruohokatekasvi. Peittää maanpinnan nopeasti. Etelä-Suomessa italianraiheinää satoisampi, Pohjois-Suomessa taas nopeampi. Siementarve n. 1 kg / n. 30 neliometrille.**Viljely:** Vaatii melko ravinteikkaan maan. Kasvaa parhaiten hikevillä hieta- tai hiesumailla, mutta voidaan viljellä myös multamailla. Ei viihdy kosteilla, muttei myöskään kuivilla mailla. Kylvö keväällä 1–2 cm:n syvyyteen, kun maa on muokattavassa kunnossa.**Korjuu:** Niitetään ennen tähkimistä. Voidaan niittää useamman kerran.**Öljyretikka** (Oljerättika)*Raphanus sativus* var. *oleiformis*

'Valencia'

Annos 100 g / 2,50 €**til.no 4019****Yv.** Korkeus jopa 2 m. Voimakasjuurinen ja rotevavartinen maanparannuskasvi muokkaa maata tehokkaasti, puhdistaa ja torjuu taudinaiheuttajia. Muodostaa tiheän kasvuston. Nopean kasvunsa vuoksi erinomainen kerääjäkasvi, joka voidaan kylvää loppukesällä sadonkorjuun jälkeen, jotta maa pysyy kasvipeitteisenä mahdollisimman pitkän ajan vuodesta.**Viljely:** Avomaakylvö loppukevällä tai loppukesällä.**VILJAT****(Leipä)vehnä** (Vete)*Triticum aestivum*

Luomusiemen

annos n. 1 dl / 2,20 €**til.no 4585****annos n. 1 kg / 4,60 €****til.no 4586**

Idätykseen, pääsiäisruohoksi ja kissanheinäksi. Vehnänoras on arvostettu ravintokasvi, joka sisältää mineraaleja, aminohappoja ja vitamiineja. Yli 90 mineraalista huomattavimpia ovat kalium, magnesium ja rauta.

Ohra (Korn)*Hordeum vulgare***annos n. 1 dl / 2,50 €****til.no 4901****annos n. 1 kg / 4,60 €****til.no 4902****Yv.** Lujakortinen, suurijyväinen lajike. Aikaisin tuleentuva. Taudinkestävä eikä kovin vaatelias. Kaksitahoiseksi ohraksi sietää hyvin maan happamuutta.**Käyttö:** Kissanheinäksi, pääsiäisruohoksi, rehuksi ja tärkkelyskasviksi. Kimpuiksi kuivattuina myös sidontatöihin.**(Peltok)aura** (Havre)*Avena sativa***annos n. 100 g / 2,20 €****til.no 4087****annos n. 500 g / 4,20 €****til.no 4082**

Suhteellisen lyhyt- ja tanakkakortinen lajike. Hyvä maanparannuskasvi herneen kanssa. Kaunis ja käytökelpoinen myös kukkasidonnassa.

KAURA PARANTAA MAATA JA RUIS SUOJAA SYKSYLLÄ RIKKAKASVEILTA

1. Kylvä keväällä tai alkukesällä kaura maanparannuskasviksi herneen kanssa.
 2. Kylvä sadonkorjuun jälkeen loppukesällä ruis keräämään maahan jääneitä ravinteita sekä estämään rikkaruohottuminen.
- Jätä kasvusto talveksi maan suojaksi ja käännä keväällä maahan.

IDÄTETTÄVÄT JA VERSOTETTAVAT SIEMENET

Versokasvatus: Siemenet ripotellaan kosteaan kylvömultaan. Vain versot käytetään. Versojen kasvatus onnistuu ilman lisävaloa helmi-maaliskuulta syys-lokakuulle. Talvella lisävalo on eduksi.

Idätys: Siemenet kasvatetaan iduiksi esimerkiksi puhtaassa lasipurkissa. Syödään kokonaisina juuri itäneinä. Siemenet voi idättää esimerkiksi astiakappissa, joten idätys onnistuu ympäri vuoden. Kasvatushjeet tulevat siementen mukana.

Herne

(Ärt)

Pisum sativum

annos n. 170 g / 3,80 €

til.no 9002

Nopeakasvuinen ja miedon makuinen laji versokasvatukseen tai idätykseen. Siemeniä liotetaan 1-2 tuntia ennen kylvöä.

Isoauringonkukka

(Solros)

Helianthus annuus

annos n. 100 g / 4,60 €

til.no 9001

Maukas ja nopea, versokasvatukseen.

Mungopapu

(Mungoböna)

Vigna radiata

annos n. 20 g / 3,20 €

til.no 9014

Nopeakasvuinen, miedon makuinen herkkupapu idätykseen. Siemeniä liotetaan 1-2 tuntia ennen kylvöä. Idätys lasipurkissa, huuhtelu 2-3 krt / vrk.

Parsakaali, brokkoli

(Sparriskål, broccoli)

Brassica oleracea Italica-Ryhmä

annos n. 50 g / 4,20 €

til.no 9003

Idätykseen ja versotukseen. Mehukas ja raikas maku.

Sango-retikka

(Rättika)

Raphanus

annos n. 50 g / 3,20 €

til.no 9004

Värikäs, helppo ja nopea retiisi idätykseen ja versotukseen. Versot upean punaisia. Intialaisessa keittiössä käytetään siemeniä ja kuivattuja lehtiä.

Sinappikaali (rukola)

(Senapskål)

Eruca sativa

Luomusiemen

annos n. 10 g / 3,20 €

til.no 9007

Maku pirteän kirpeä. Suosittelemme versokasvatukseen.

Sinimailanen, alfalfa

(Blåusern)

Medicago sativa

annos n. 100 g / 3,80 €

til.no 9013

Idätykseen ja versotukseen.

Tarhaportulakka

(Trädgårdsportlak)

Portulaca oleracea subsp. *sativa*

annos n. 10 g / 3,80 €

til.no 9010

Rapea ja maukas laji versotukseen. Runsaasti C-vitamiinia ja omega-3-rasvahappoja.

Vesikrassi, isovesikrassi

(Vattenkrasse)

Nasturtium officinale

annos n. 10 g / 4,20 €

til.no 9016

Versokasvatukseen ympäri vuoden. Vanhimpia ihmisen hyödyntämiä kasveja. Sisältää paljon K-vitamiinia, huomattavasti myös C-, A- ja B-ryhmän vitamiineja.

Vihanneskrassi

(Smörgåskrasse, kryddkrassing)

Lepidium sativum

Luomusiemen

annos n. 25 g / 4,20 €

til.no 9008

Versotukseen. Kirpeän pähkinäinen makuelämys salaattiin ja leivän päälle.

VÄRIKASVIT

Tässä ryhmässä on villalankojen ja kankaiden värjäykseen sopivia kasvilajeja. Monet niistä sopivat myös koristekasveiksi.

Keltasauramo, värisauramo (Färgkulla)*Anthemis tinctoria*

Hyönteiskasvi
1 g = n. 2 100 siementä.

Kv. tai **mv.** Tullut meille 1800-luvun loppupuolella heinäsiemenen mukana. Paikoin villiintynyt. Tavataan Lapissakin. Korkeus n. 60 cm. Keltaiset, päivänkakkaramaiset kukat. Näyttävä, kestävä kukinta heinälokakuussa. Hyvä mesikasvi päivä- ja yöperhosille!

Viljely: Viihtyy auringossa, erittäin kuivassa, keskiravinteisessa, kalkkipitoisessa moreenimaassa. Kylvö keväällä tai loppukesällä. Myös syyskylvö mahdollinen. Itää 1–3 viikossa. Ei ole kovin pitkäikäinen, mutta kylväytyy helposti.

Käyttö: Kaunis leikko- ja kuivakukka. Kukista saa kirkaankeltaista väriä.

'Kelway'

annos n. 2 g / 2,20 €

til.no 3720

Morsinko (Vejde)*Isatis tinctoria*

Hyönteiskasvi
annos n. 2 g / 2,70 €

til.no 3474

Kv. Kasvattaa ensimmäisenä vuonna lehtiruusukkeen, toisena vuonna n. 90 cm korkean kukkavanan. Kukinto keltainen, kukkii kesä-heinäkuussa. Syvälle ulottuva paalujuuri. Siemenet lähes mustat. Itävyys säilyy hyvänä 5 vuotta oikein varastoituna. Vanha värikasvi.

Viljely: Aurinkoinen ja suojaisa kasvupaikka. Läpäisevä, kalkkipitoinen ja ravinteikas maa. Esikasvatus tai kylvö suoraan avomaalle maan lämmentyessä. Itämisaika 15–40 vrk. Taimet istutetaan ulos, kun niissä on 4 kasvulehteä.

Korjuu ja käyttö: Värjäykseen käytetään tuoreita, ensimmäisenä vuonna kasvavia lehtiä. Korjuu aloitetaan alemmista lehdistä. Satoa voi korjata useamman kerran kesässä. Parhaimmillaan yksilö tuottaa satoa n. 250 g kasvukaudessa. Sisältää samaa sinistä väriainetta kuin indigo, mutta määrällisesti vähemmän. Lämpiminä kesinä väriainepitoisuus on suurimmillaan. Mehiläiskasvi.

Pensasväriherne (Färgginst)*Genista tinctoria*

Hyönteiskasvi
annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 3439

1 g = n. 270 siementä.

Mv. Puuvartinen euraasialainen laji. Korkeus n. 90 cm. Kukkii keskikesällä keltaisin kukin.

Viljely: Viihtyy parhaiten auringossa, kuivassa hiekkapitoisessa maassa. Taimikasvatus tai kylvö suoraan avomaalle. Kovakuorisia siemeniä on hyvä liottaa ennen kylvöä. Itää 2–3 viikossa. Kasvaa aluksi hitaasti. Versot paleltuvat yleensä talvella, mutta pensas kasvattaa uudet, vielä samana kesänä kukkivat versot. Suojattava jäniksiltä!

Käyttö: Kukista ja versoista saadaan kirkaankeltaista väriä. Ravintokasvi monille harvinaisille perhosille!

Värisaflori (Safflor, färgtistel)*Carthamus tinctorius*

Hyönteiskasvi
1 g = noin 25 siementä.

Yv. Ohdakekasvi, jota viljellään yksivuotisena. Kotoisin Välimeren alueelta. Korkeus n. 90 cm. Tukeva varsi, piikkikät, kiiltävät lehdet ja latvassa voimakkaan oranssi kukka. Kestää väliaikaisesti jopa –15 °C pakkasta.

Viljely: Esikasvatus maalishuhtikuussa. Etelässä suotuisilla paikoilla myös avomaakylvö. Aurinkoinen, suojaisa kasvupaikka. Multava, keskiravinteinen maa. Savessa jää matalaksi.

Korjuu: Värjäykseen kukat kerätään täysin auenneina, kuivakukiksi kukinnan alkuvaiheessa.

Käyttö: Kukista saadaan punertavankeltaista väriä. Kukkia voidaan käyttää myös ruokiin ja teesekoituksiin antamaan väriä. Siemenistä saatava hieno safloriöljy sopii ruuanlaittoon. Mehiläiskasvi ja melko hyvä mesikasvi päiväperhosille!

'Zanzibar'

annos n. 5 g / 2,50 €

til.no 3367

Tiikerikaunosilmä (Tigeröga)*Coreopsis tinctoria*

Hyönteiskasvi
1 g = n. 300 siementä.

Yv. Korkeus n. 80 cm. Kukat kaksiväriset: tyvestä ruskehtavan punalaikkuiset, kehräkukat lämpimän-

keltaiset tai punaruskeat. Kukan Ø n. 5 cm. Kukki heinäkuusta syyskuuhun.

Viljely: Kylvö huhtikuussa suoraan ruukkuihin. Itämisaika 1–3 vk. Etelässä voi myös kylvää siemenet suoraan penkkiin kasvuharson alle. Myös syyskylvö mahdollinen. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasmultaisessa puutarhamaassa.

Käyttö: Väri- ja koristekasvi. Kukista saadaan kestävä kellanoranssia väriä. Kestävä leikkokukka. Kukki voi kuivata teeksi. Käytetty myös kahvin korvikkeena. Hyvä perhoskasvi!

'Tall Varietes Mixed'

annos n. 5 g / 2,20 €

til.no 3337

'Incredible Dwarf Mix' ja 'Radiata Mixed'

Ks. yksivuotiset kukat, s. 103.

Värireseda

(Färgreseda)

Reseda luteola

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 3184

1 g = n. 500 siementä.

Kv. Tunnettu värikasvina jo antiikin aikana. 1800-luvulla värireseda viettiin Euroopasta Pohjois-Amerikkaan, missä sitä alettiin viljellä värjäyskasvina. Korkeus 80–120 cm. Korkeat, keltaiset kukinnot toisena kasvukautena heinä-syyskuussa.

Viljely: Kylvö aikaisin keväällä tai loppukesällä ravinteikkaaseen, kalkittuun multaan aurinkoon tai puolivarjoon. Itää nopeasti.

Käyttö: Koko kukkivasta kasvusta saadaan keltaista väriä, joka on yksi kestävimmistä luonnosta saatavista väreistä.

MONIKÄYTTÖISET VÄRIKASVIT

- Antavat langoille kauniin, luonnollisen värin.
- Monet värikasvit, kuten tiikerikaunosilmä, värisaflori, morsinko, keltasauramo ja pensasväriherne, ovat hyödyllisiä perhosille ja mesipistiäisille.
- Esimerkiksi keltasauramo ja tiikerikaunosilmä ovat viehättäviä leikkokukkiä.
- Värisaflori sopii myös ruoan värjäämiseen.
- Keltasauramo sopii kukkaniitylle.

KORISTEHEINÄT

Elefantiheinä (Glansmiskantus, japanskt gräs)

Miscanthus sinensis

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Kiinassa ja Japanissa. Korkeus n. 250 cm. Kasvattaa tiheitä mätätäitä. Kapeissa lehdissä hopeanharmaa keskisuoni. Röyhymäinen kukinto on hopeanharmaa. Kukki loppukesällä.

Viljely: Esikasvatus helmi-maaliskuussa. Kylmäksitely parantaa itämistä. Siemenet kylvetään potteihin muutaman kappaleen rypäänä. Viihtyy aurinkoisessa tai lievästi varjoisessa, tuulilta suojatussa paikassa. Suomessa se ei aina ehdi kukkia ja talvenkestävyytensä on vaihteleva. Syksyllä kannattaa suojata tyvet olkipitteillä eikä lehtiä saa leikata. Talvehtimisesta on myös hyviä kokemuksia. Etelä-Suomeen kokeilijoille!

'Early Hybrids'

annos n. 0,1 g / 2,50 €

til.no 4165

Isosiniheinä

(Jättetätel)

Molinia caerulea var. *arundinacea*

annos 0,2 g / 3,20 €

til.no 4004

1 g = 200 siementä.

Korkeus 175 cm. Monivuotinen, kestävä ja näyttävä koristeheinä. Lehdistö vihreää ja kukinto siro ja hopeainen. Hieno talventörröttäjä, jossa kaunis kullanuskea syysväri. Upea yksittäiskasvina, mutta sopii myös yhdistettäväksi muiden kasvien kanssa. Aurinkoinen ja syvämultaisen kasvupaikka. Suorakylvö avomaalle keväällä.

Isoräpelö

(Italienskt darrgräs)

Briza maxima

annos n. 2 g / 2,20 €

til.no 4069

1 g = n. 400 siementä.

Yv. Korkeus n. 40–50 cm. Siro kasvutapa. Kukinto sydämenmuotoinen roikkuva tähkä. Kukinta heinäelokuussa.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessa moreenimaassa. Kylvetään suoraan ulos matalaan vakoon. Itämisaika 7–14 vrk.

Korjuu: Kukinnan ollessa kauneimmillaan.

Käyttö: Kesäkimppuihin tuoreena ja kuivakukaksi. Kivikkotarhan ja kasvimaan koriste.

Italianpantaheinä

(Kolvhirs)

*Setaria italica***annos n. 2 g / 2,70 €****til.no 4093**

1 g = n. 300–400 siementä.

Yv. Korkeus 70–90 cm. Kevyesti nuokkuvan tähkän pituus 7–15 cm. Muodostaa kukkivia sivuversoja. Nopeakasvuinen. Tunnetaan myös koristehirssi-nimellä.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessä maassa. Esikasvatus toukokuussa tai kylvö suoraan avomaalle kesäkuussa sentin syvyyteen. Halanarka.

Korjuu: Korjataan, kun tähkä on täysin kehittynyt.

Käyttö: Linnunsiemeniksi ja kuivakukaksi. Ennen myös ihmiset käyttivät siemeniä ravinnoksi. Koristeellinen!

Jänönhätä

(Harsvans)

*Lagurus ovatus***annos n. 0,5 g / 2,20 €****til.no 4070**

1 g = n. 2 000 siementä.

Yv. Kotoisin Välimeren alueelta. Korkeus n. 40 cm. Suloinen kukinto pörröinen, vihertävän harmaa tähkä. Kylvöstä kukintaan kuluu n. 3 kk.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa maassa. Esikasvatus huhtikuussa tai kylvö suoraan avomaalle sentin syvyyteen.

Käyttö: Kuivakukaksi.

Koristehirssi

(Prynadshirs)

Panicum miliaceum 'Violaceum'**annos n. 5 g / 2,70 €****til.no 4144**

1 g = n. 220 siementä.

Yv. Korkeus n. 70 cm. Koristeelliset, violetinruskeat, puolittain nuokkuvat röyhät.

Viljely: Paras kasvupaikka on aurinkoinen ja lämmin, maa kevyehköä, vettä läpäisevää ja kohtalaisen ravinteikasta. Esikasvatus huhtikuussa varmistaa kukinnan.

Käyttö: Ryhmäkasviksi ja kuivakukaksi.

Nurmilauha

(Tuvtätel)

Deschampsia cespitosa

1 g = n. 1000 siementä

Mv. Korkeus 60 cm. Kirkkaan vihreänhopeaiset lehdet, kullanuskea kukinto. Kompakti, mätästävä kasvutapa. Helppohoitoinen.

Viljely: Viihtyy aurinkoisella tai puolivarjoisella kasvupaikalla, tuore tai kostea kasvupaikka. Suorakylvö avomaalle keväällä.

'Pixie Fountain'**annos 0,1 g / 2,50 €****til.no 4094****Sininata**

(Blåsvingel)

Festuca Glauca-Ryhmä

1 g = n. 950 siementä.

Mv. Korkeus n. 20 cm. Kaunis koristeheinä, jolla on sinertävän harmaanvihreät lehdet. Kukinta kesä–heinäkuussa. Kaunis muiden heinien kanssa ja reunuskasvina.

Viljely: Viihtyy auringossa, erittäin kuivassa tai kuivassa, niukkaravinteisessä moreeniimaassa. Kylvö varhain keväällä. Voidaan lisätä jakamalla.

'Varna'**annos n. 1 g / 2,70 €****til.no 4002****HUONEKASVIT****Ahkeraliisa**

(Flitiga Lisa)

Impatiens walleriana

1 g = n. 1 800 siementä

Mv. Kasvatetaan yksivuotisenä. Kotoisin trooppisen Itä-Afrikan vuoristosta ja Sansibarista. Ahkeraliisa löydettiin vuonna 1880, mistä alkoi jalostustyö. Oli meillä yksi jugendtyylin (1890–1915) suosikkikasveista. Uuttera kukinta kesäkuusta pakkasiin. Impatiens tarkoittaa herkkää. Nimi johtuu siitä, että siemenet sinkoutuvat pienestäkin kosketuksesta. Myrkyllinen.

Kasvatus: Esikasvatus tammikuun lopusta maaliskuuhun. Siementä ei peitetä. Itää +20–25 asteessa 7–14 vrk:ssa. Koulinta 3–4 viikon kuluttua kylvöstä. Taimikasvatusaika 8–12 vk. Pitää valosta, mutta kova paahde lopettaa kukinnan ja altistaa tuholaisille. Jos lämpötila on yli +22 astetta, on hyvä sumuttaa huoneilmaa. Tasainen kastelu ja viikoittainen lannoitus takaavat kukinnan. Huom! Erittäin pieni siemen, avaa siemenpussi varovasti!

'Dezire Select Mix' F1

Uutuus

Annos n. 0,1 g / 4,20 €**til.no 3495**

Korkeus n. 25 cm. Sekoitus värejä vaaleanpunaisesta kirkkaan punaiseen, purppuraan, violettiin ja valkoiseen. Isot yksinkertaiset kukat ja tanakka kasvutapa.

HIBISKUKSET

(Hibiskus)

Hibiscus

Mv. Huonekasviksi sopivia kukkivia pensaita, jotka ovat kiinanruusun sukulaisia. Voidaan kasvattaa huonekasvina ympäri vuoden ja kesällä parvekkeella sekä ulkona lämpimällä paikalla.

Kasvatus: Kylvö ruukkuihin tammi-toukokuussa. Itämisaika 14–30 vrk. Valoisa paikka, säännöllinen kastelu ja lannoitus. Pitää pohjalämmöstä.

Jätthibiskus

(Prakthibiskus)

Hibiscus Moscheutos-Ryhmä**'Galaxy' F1****annos n. 0,3 g / 5,60 €****til.no 3528**

Korkeus n. 100 cm. Värisekoitus poikkeuksellisen suuria kukkia, Ø saattaa olla jopa 25 cm. Lautasemallisten kukkien väri vaihtelee valkoisesta ruusunpunaisen ja punaisen sävyihin. Aikaisin kylvetty kasvi saattaa kukkia jopa ensimmäisenä vuonna heinä-syyskuussa, mutta viimeistään kaksivuotiaana.

Teehibiskus (rosella-tee)

(Rosellhibiskus)

*Hibiscus sabdariffa***annos n. 6 siementä / 5,60 €****til.no 3530**

Näyttävät valkoiset kukat, joilla punainen nielu. Kukkien verhoitit käytetään tuoreena salaateissa ja kypsennettyinä leivonnaisissa ja jälkiruoissa. Tuoreista ja kuivatuista verhoitista voi myös hauduttaa punaista hauduketta tai jääteetä, joka on erittäin terveellistä. Myös nuoret lehdet ja siemenet sopivat ravinnoksi.

Isokirjopeippi, "värinokkonen"

(Palettblad)

Solenostemon scutellarioides

Mv. Kasvatetaan usein yksivuotisena. Oli jugendtyylin aikaan (1890–1915) suosittu huonekasvi. Korkeus n. 40–60 cm. Samettimaiset lehdet ovat ihastuttavan värikylläisiä, punaisen ja vihreän kirjavia. Soveltuu myös ryhmäkasviksi penkkiin ja ruukkuun.

Kasvatus: Kylvö helmi-maaliskuussa. Itää parissa viikossa. Koulitaan 5–6 cm:n mittaisina usean taimen rypäinä pienehköön ruukkuun. Pienimmistä ja heikoimmista taimista saattaa kehittyä värikkäimmät yksilöt. Latvaa ty pistetään silloin tällöin, jotta kasvi pysyy tuuheana ja vaatimaton kukinta estyy. Pitää happamasta mullasta ja viihtyy valoisassa ja lämpimässä paikassa. Kesällä kastellaan runsaasti. Liian

voimakas lannoitus vähentää lehdistön värikykyttä. Talvetus viileässä. Helppo lisätä pistokkaista.

'Rainbow Mix'**annos n. 100 siementä / 2,70 €****til.no 3336****Kärsimyspassio, kärsimyskukka**

(Blå passionsblomma, kristikorsblomma)

*Passiflora caerulea***annos n. 0,1 g / 2,50 €****til.no 3031**

1 g = n. 210 siementä.

Mv. Herrasväen huonekasvi jo biedermeier-kaudella (1820–1850). Kasvutapa köynnöstävä, kiipeilee kärhien avulla. Kymmenen kehälehteä muodostaa kukan teriön, jossa on sinivioletin sävyjä. Lisäteriö muistuttaa pyhimyksen sädekehää. Kukka kestää vain päivän, mutta nuppuja voi kasvaa jokaiseen lehtihankaan.

Kasvatus: Vaatii aurinkoisen ikkunan. Kylvö helmi-maaliskuussa. Pitkä itämisaika: 20–40 vrk, itämislämpötila + 20 astetta. Talvella pidetään viileässä ja keväällä versot leikataan lyhyiksi. Helppo juurruttaa pistokkaista.

Mustasilmäsusanna

Svartöga)

Thunbergia alata

1 g = n. 40 siementä.

Yv. Alun perin trooppinen köynnös. Sopii suojaisalle paikalle puutarhaan ja parvekkeelle sekä huonekasviksi.

Kasvatus: Esikasvatus maalishuhtikuussa. Itää +20–25 asteessa 14–21 vrk:ssa. Pikkutaimet kehittyvät melko hitaasti. Tarvitsee tuennan. Vaatii paljon valoa, viihtyy kosteutta pidättävässä, kalkitussa, hiekkapitoisessa mullassa. Hallanarka.

'Sunrise Formula Mixed'

Uutuus

Annos n. 0,5 g / 2,50 €**til.no 3034**

Korkeus n. 2 m. Värisekoitus kerman valkoisia, keltaisia sekä vaalean ja kirkkaan oransseja kukkia, joissa osassa on musta keskus.

Oleanteri

(Oleander, nerium)

*Nerium oleander***annos n. 10 siementä / 2,20 €****til.no 3145**

1 g = n. 150 siementä.

Mv. Vanhan ajan ruukkukasvi. Punaiset, vaaleanpunaiset tai valkoiset kukat kehittyvät edellisen vuoden

versoihin, mikä on muistettava leikatessa. Kukki keskikesällä. Myrkyllinen.

Kasvatus: Esikasvatus helmi-maaliskuussa. Viihtyy +20-25-asteessa ja täydessä auringonpaisteessa. Viedään kesällä ulos aurinkoiselle seinustalle tai pidetään sisällä etelänpuoleisella ikkunalla. Kesällä runsas kastelu. Hoito-ohjeet kiteytettynä: pää tulella, jalat vedessä. Talveksi viedään viileään (ei alle +5) paikkaan, jossa on hieman valoa. Kastellaan niukasti. Leikattaessa jätetään edellisesän versoihin kolmannes jäljelle.

PARSAT

(Sparris)

Asparagus

Kotoisin Euroopan, Afrikan ja Australian lauhkeilta vyöhykkeiltä.

Kasvatus: Kylvä maalishuhtikuussa. Siemeniä on hyvä liottaa 1-2 tuntia ennen kylvöä. Itämisaika 15-30 vrk yli + 20 asteessa. Runsa hajavallo paras, kärsii paahteesta. Vanhoja yksilöitä voi uudistaa leikkamalla alas.

Unelma

(Fjädersparris)

Asparagus setaceus

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 3220

1 g = n. 25 siementä.

Mv. Kapeat ja sirot lehdykät muistuttavat havupuun neulasia. Nuorena tuuheja ja moniversoinen pensas. Vanhetessaan kasvattaa lehdettömiä versoja, joten jaettava usein. Arvokas leikkovihreä.

Kasvatus: Ei siedä vetoa, märkyyttä eikä kuivumista. Voidaan suositella huolelliselle hoitajalle!

PELARGONIT

(Pelargon)

Pelargonium

Kotipelargoni

(Zonalpelargon)

Pelargonium Zonale-Ryhmä

1 g = n. 240 siementä.

Mv. Lähes kaikki pelargonit ovat kotoisin Etelä-Afrikasta. Meillä viljely aloitettiin herrasväen kasvihuoneissa jo kustavilaisajalla (1775-1810). Sisäkasviksi kasvi ylennettiin empiretyylin kaudella (1810-1830). Maaseudun rahvas alkoi kasvattaa pelargonia uusbarokin ja uusrenessanssin aikaan (1870-1900). Lehdissä luonteenomainen kehä eli vyöhyke, josta tulee vyöhykepelargoninimitys.

Kasvatus: Kylvä tammi-helmikuussa. Itämisaika 7-10 vrk + 22 asteessa. Kasvatusaika 15-20 viikkoa. Tarvitsee runsaasti valoa. Paras ikkuna on etelään tai länteen. Hajavalossa versot kehittyvät hienoisiksi ja kukinta jää vähäiseksi. Mullan tulee olla runsasravinteista. Vasta istutettuja kasveja ei saa kastella liikaa, mutta kukinnan alettua pitää kastella usein. Pintamullan on kuitenkin hyvä kuivahtaa kastelujen välillä. Parhaan kasvun ja kukinnan aikana runsas kaliumlannoitus takaa hyvän kasvun ja kukinnan. Liika typpilannoitus kostautuu huonona kukintana ja rehevänä kasvuna.

'Border Appleblossom' F1

annos n. 10 siementä / 3,20 €

til.no 3147

Border F1-sarjaa. Korkeus n. 30 cm. Yksinkertaiset kukat muistuttavat omenankukkia.

'Bull's Eye Scarlet' F1

Uutuus

annos n. 10 siementä / 4,20 €

til.no 3088

Korkeus 25 cm. Kasvutapa tiivis. Tummia, pienehköjä lehtiä kiertää soma vaaleanvihreä reunus. Ihastuttavat helakanpunaiset kukinnot. Siemen pintakäsittely kylvön helpottamiseksi.

'Maverick White' F1

annos n. 10 siementä / 3,20 €

til.no 3204

Maverick F1-sarjaa. Korkeus n. 30 cm. Näyttävät puhtaanvalkoiset ja yksinkertaiset kukat! Siemen pintakäsittely kylvön helpottamiseksi.

'Quick Silver'

Uutuus

Annos n. 10 siementä / 3,20 €

til.no 3467

Korkeus n. 30 cm. Suurissa kukinnoissa vaaleanpunaiset, omenankukkaa muistuttavat kukat. Maverick-sarjaa. Siemen pintakäsittely kylvön helpottamiseksi.

'Scarlet Picotee'

Uutuus

Annos n. 10 siementä / 3,20 €

til.no 3468

Korkeus n. 30 cm. Suurissa kukinnoissa olevien kukkien terälehdet ovat ulkoreunoiltaan helakanpunaiset ja vaalenevät keskustaa kohden vaaleanpunaisiksi tai valkoisiksi. Maverick-sarjaa. Siemen pintakäsittely kylvön helpottamiseksi.

★ 'Violet Picotee'

Uutuus

Annos n. 10 siementä / 3,20 € til.no 3469

Korkeus n. 30 cm. Suurissa kukinnoissa olevien kukkien terälehdet ovat ulkoreunoiltaan purppuraiset ja keskustasta hennon vaaleanpunaiset. Maverick-sarjaa. Siemen pintakäsittely kylvön helpottamiseksi.

Riippapelargoni

(Murgrönspelargon, hängpelargon)

Pelargonium peltatum

1 g = n. 135 siementä.

Mv. Ensimmäiset lajikkeet jalostettiin jo 1800-luvun loppupuolella. Mehevät ja kiiltävät lehdet muistuttavat muratin lehtiä. Riippa- ja vyöhykepelargonin risteytymät ovat kasvatavaltaan vanhempiensa välimuotoja. Kukat ovat suuret.

Viljely: Kuten pelargoni.

'Si Cherry'

annos n. 10 siementä / 4,20 € til.no 3466

Korkeus n. 75 cm. Kirkkaanpunaiset kukat.

Tuntomimosa (tuntokasvi) (Sensitiva)

Mimosa pudica

annos n. 30 siementä / 2,20 € til.no 3223

1 g = n. 180 siementä.

Mv. Brasialainen pikkupensas kasvaa kesän aikana n. 50–80 cm:n mittaiseksi. Lehdet sulkeutuvat kosketuksesta ja oikenevat yleensä 5–10 minuutissa riippuen valon määrästä. Kasvia ei kuitenkaan pidä kiusata liikaa! Kukat ovat lehtihangoissa olevissa kukinnoissa. Tavallisesti sinipunainen väri tulee heteistä.

Kasvatus: Kylvetään maaliskuussa 5–6 siementä suoraan pieneen ruukkuun. Taimet kasvavat kauneimmaksi ilman koulintaa. Kun ruukku ei täytä aluksi täyteen mullalla, sitä voi lisätä taimien kasvaessa. Kun taimet ovat 4–5 cm:n mittaisia, 2 heikointa nypitään pois. Ruukutus isompaan ruukkuun 1–2 kertaa. Tarvitsee valoa ja lämpöä, suoraa paahdetta varottava.

Tuokseheliotrooppi (Heliotrop)

Heliotropium arborescens

Hyönteiskasvi

1 g = n. 1 500 siementä.

Mv. Suomessa yksivuotisena viljelty vanha huone- ja puutarhakasvi. Kotoisin Perusta. Korkeus n. 40 cm. Pienet, tumman violetin siniset kukat leveissä

kukinnoissa. Kukkii heinäkuusta lokakuuhun. Tuoksu hieman vaniljainen. Kasvatetaan hajuvesiteollisuuden tarpeisiin. Hyvä perhoskasvi.

Kasvatus: Kylvö tammi-maaliskuussa. Itää +18 asteessa. Pitkä taimikasvatus. Kasvatustilämpötila +12–15 astetta. Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessä ja runsasmultaisessa maassa.

'Marine'

Perinnelajike

annos n. 0,1 g / 2,50 €

til.no 3279

Vaahtera-aulio

(Klockmalva)

Abutilon × hybridum

1 g = n. 250 siementä.

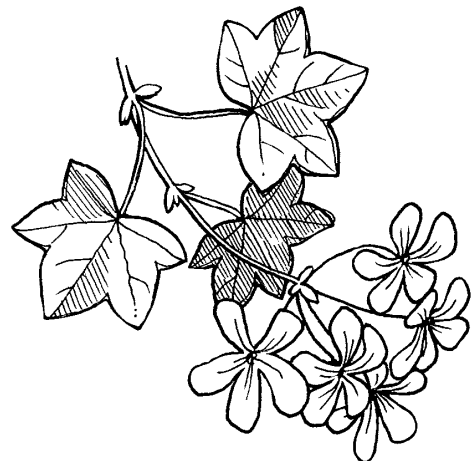
Mv. Kotoisin Keski- ja Etelä-Amerikasta. Yli 100 vuotta kasvatettu huonekasvi viihtyy sisällä ikkunalaudalla ja kesäaikaan myös ulkona. Korkeus n. 80–100 cm. Vaaleanvihreät lehdet muistuttavat vaahteranlehtiä. Kellomaiset kukat nuokkuvat, punaiset, oranssit ja keltaiset. Kukat puhkeavat jokaiseen lehtihankaan, joten kukkii miltei ympäri vuoden.

Kasvatus: Kylvö keväällä hiekkansekaiseen multaan. Itää parhaiten +20–25 asteen lämpötilassa. Itämis aika 2–3 viikkoa. Ty pistetään pari kertaa haaroittumisen edistämiseksi. Nopeakasvuinen. Istutetaan joka kevät uuteen multaan. Kesällä runsas kastelu ja viikoittainen lannoitus. Viihtyy huoneenlämmössä, mutta lämpimässä kirvat voivat vaivata. Pitää runsaasta valosta, muttei paahteesta. Helppo lisätä pistokkaista.

'Bellavue Mixed'

annos n. 0,5 g / 2,50 €

til.no 3146

VILJELYMAA ON kuin pankki, johon kannattaa tehdä "talletuksia" viherlannoituksen avulla. Hyötyjä on paljon: eloperäisen aineksen ja ravinteiden lisääntyminen, maanparannusvaikutus, maanpinnan suojaus eroosiolta, kasvitautien, tuholaiden ja rikkakasvien väheneminen sekä tuholaiden luontaisten vihollisten lisääntyminen.

KUKKIVAT KASVIT tuovat keittiötarhaan silmäniloa, mutta ne voivat myös auttaa tuholaiden torjunnassa. Pölyttäjien, päiväperhosten ja tuholaiden luontaisten vihollisten suosimia lajeja ovat esimerkiksi hunajakukka, tattari, härkäpapu ja erilaiset virnat. Kukinnan on hyvä ajoittua mahdollisimman kattavasti koko kesän ajalle. Jo alkukaudesta olisi hyvä olla tarjolla myös kukintojen ulkopuolista mettä, jota monet hyödylliset hyönteiset pystyvät käyttämään. Luonnontilainen, palstan reunassa kukkiva piennarkasvusto tarjoaa hyödyllisille lajeille otollisen elinympäristön. Mitä runsaammin pientareella kasvaa lajeja, sitä monimuotoisempi hyötyhyönteisten kirjo pystyy siellä elämään.

VOIMAKASTUOKSUISET LAJIT, kuten yrtit ja kääpiö-samettikukat, ovat kokeilemisen arvoisia esimerkiksi kaalin ja muiden tuholaiden suosimien lajien kumppanuuskasveina. Täysin niiden varaan ei kannata tuholaidstorjuntaa laskea, sillä hyönteisillä on hajuaistin lisäksi muitakin keinoja suunnistaa ravintokasvien kimppeihin. Hyönteisverkko on hyvä tapa suojata kasvit herkimpinä aikoina, kuten taimivaiheessa ja tuholaiden esiintymisaikana. Karkotekasvit voivat kuitenkin olla avuksi muina aikoina.

ALKU & JUURI

Hyötykasviyhdistys
Nyttoväxtföreningen

AUKIOLOAJAT 2022

11.1.-25.2. tiistai-perjantai
klo 10-17

28.2.-22.6. maanantai-perjantai
klo 10-17

2.4.-21.5. lauantaisin
klo 11-15

Puoti kesätauolla 23.6.-5.9.

Verkkokauppa palvelee ympäri vuoden
<https://hyotykasviyhdistys.fi/shop/>

NEUVONTAA ▪ KOULUTUSTA ▪ PUUTARHAPUOTI ▪ ANNALAN PUUTARHA

Hyötykasviyhdistys ry aloitti toimintansa kesällä 1978. Perusajatuksena oli auttaa ihmisiä kohentamaan luontosuhdettaan opastamalla kasvien hyötykäyttöä ja viljelyä. Yhdistyksen "isä" oli toimittaja Risto Nurmi, ja yksi perustajajäsenistä oli professori Toivo Rautavaara. Tällä hetkellä meitä "hyötyläisiä" on noin 7000 ympäri Suomea. Meitä kaikkia yhdistää rakkaus luontoon ja halu hyödyntää luonnon antimia kestävän kehityksen periaatteella. Hyötykasviyhdistys edistää luonnonmukaista puutarhanhoitoa kouluttamalla, neuvomalla ja julkaisemalla. Yhdistyksen kotipaikka on Helsinki. Alueosastot toimivat Etelä-Pohjanmaalla, Kanta-Hämeessä, Kuopiossa, Päijät-Hämeessä, Pirkanmaalla, Oulun seudulla ja Varsinais-Suomessa. (Kts. yhteystiedot etukannesta).

TOIMISTO JA ALKU & JUURI -PUUTARHAPUOTI

Yhdistyksen toimisto ja puutarhapuoti sijaitsevat Helsingissä, Taka-Töölössä, osoitteessa Mechelininkatu 51. Monipuolisen ja kulttuurihistoriallisesti kiinnostavan siemenvaikoiman lisäksi viherpeukalo löytää sieltä alan kirjallisuutta, työkaluja, ruukkuja, luonnonmukaisia tuhoлаistorjuntatuotteita ja paljon muuta puutarhanhoitoon innoittavaa. Postimyyntipalvelun ja verkkokaupan kautta tilata voi ympäri Suomen!

TERVETULOA ANNALAN PUUTARHAAN!

Annalan puutarha, joka sijaitsee Helsingin Vanhassakaupungissa (Hämeentie 154) toimii puutarhanhoidon harrastus- ja nautintopaikkana. Monimuotoista puistoaluetta ylläpitää Helsingin kaupunki. Siellä on mm. muotopuutarha, puistometsää sekä Hyötykasviyhdistyksen ylläpitämät teemapuutarhat, josta löytyvät mm. värjäyskasvit, keittiökasvimaa, yrttimaa, perhospuutarha, marjatarha, apteekkarin kasvit. Lisäksi alueella on viljelypalstatoimintaa. Vuonna 1844 rakennettu orangeria kasvilavoineen täydentää historiallista kokonaisuutta vanhoine pelakuineen. Puutarhakulttuurin ylläpitäminen on jatkumoa G.O. Waseniuksen huvilaelämälle 1830-luvulta tähän päivään. Neuvonta-, koulutus- ja näyttelytoiminnalla on tärkeä osa Annalan puutarhan toiminnassa. Keväästä syksyyn tiistai-iltaisin on Annalassa kahvila ja teemailta puutarhanhoitoon liittyvistä aiheista. Kaikki kiinnostuneet ovat tervetulleita, myös ryhmät! Katso tapahtumamme: <https://hyotykasviyhdistys.fi/tapahtumat-ja-kurssit>.

TULE MUKAAN JA LIITY JÄSENEKSI!

Jäsenmaksu on 29 € / henkilö, 59 € / yhteisö. Pähkylä on Hyötykasviyhdistyksen jäsenlehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Lisäksi kalenterivuoden alussa ilmestyy kattava siemenluettelo, joka toimii myös viljelyoppaana. Jäsenyys alkaa kalenterivuoden alusta, mutta mukaan voi tulla myös kesken vuotta, jolloin uusi jäsen saa kuluvan vuoden jo ilmestyneet lehdet takautuvasti. Jäsenetuihimme kuuluvat myös mm. jäsentarjoukset, alennukset joistakin kurseista ja palstamaksuista, Pähkylä-lehtiarkisto sekä maksuton puhelinneuvonta. Katso kaikki edut kotisivuiltamme! Tervetuloa mukaan puutarhan ystävien iloiseen joukkoon

YHTEYSTIETOMME:

Hyötykasviyhdistys ry / Alku & Juuri -puoti

Mechelininkatu 51

00250 Helsinki

040 455 7141 puodinhoitaja

tilaus@hyotykasviyhdistys.fi

040 455 7142 toimistonhoitaja

info@hyotykasviyhdistys.fi

<https://hyotykasviyhdistys.fi>

Annalan puutarha

Hämeentie 154, rakennus J, 00560 Helsinki

040 592 2122 toiminnanjohtaja

044 272 1259 puutarhaneuvonta jäsenille ti-to klo 13-15

044 272 1259 Annalan puutarhurit (touko-syyskuu)

annala@hyotykasviyhdistys.fi